4667

90 copp

ÖRTEL (ABRAHAM)

Opus nunc denuò ab ipso Auctore recognitum, multisque locis castigatum, & quamplurimis novis Tabulis atque Commentarijs auctum.

DANIEL ROGERSIVS
AD THEATRVM ORBIS, ABRAHAMI ORTELII, DENVO ab Auctore recognitum.

VERA *igitur tandem est Senecæ sententia vatis,*
Et vera est vatis dicta secuta fides.
Tempus (ait) veniet, seros aliquando sub annos,
Laxabit rerum vincula cùm Oceanus:
Atque ingens pateat tellus, & detegat orbes
Puppe nouos Typhis rector in Hæmonia:
Nec quæ dicta fuit, sit terris vltima Thyle.
Sic ait: en vatis verba secuta fides.
Emersêre freto nuper noua regna sub Austro;
Ruráque non fictis concelebrata bonis.
Iámque suas vrbes, & iactat America dotes,
Magellana suas cui soror addit opes.
Nempe nouus prisco est orbi superadditus orbis,
Et non hac, alia sidera sede micant.
Laus prima est Senecæ: Vespucci est altera: vates
Ille; ratam fecit vatis at iste fidem.
Tertia, quæ palmas, Orteli, vincit vtrasque,
Est tua; qui Phœbi celsa per astra comes,
Singula despiciens distinxti ritè tabellis,
Humanis aptans vsibus orbis opus.
Immortale decus nacti tres: vos colet orbis,
Illi dum vestra stabit ab arte decus.

D. PHILIPPO
AVSTRIACO
CAROLI V. AVG.
ROM. IMP. F.
INDIARVM HISPA-
NIARVMQ. ETC. RE-
GI, OMNIVM AETA-
TVM ET TOTIVS
ORBIS AMPLISSI-
MI IMPERII MO-
NARCHAE,

ABRAHAMVS
ORTELIVS
ANTVERPIANVS
EIVS MAIESTATIS
GEOGRAPHVS, DED.
CONSECRATQ.

ADOLPHI MEKERCHI BRVGENSIS I. C.

ῬΑΨΩΔΙΑ ἙΚΑΤΟΣΤΙΧΟΣ FRONTISPICII EXPLICATIO.

IMMENSAM *Terræ molem, vastique meatus*
Oceani, toto sparsas & in æquore terras,
Scriptorum multi veterum multique recentum
Ingenio præstanti & rerum divite censu
Hactenus aggressi, triplices tantummodò partes
Invenêre Orbis, quas nec describere plenè,
Posse datum est. Nostro id longè felicius ævo
Præstitit ORTELIVS *multò maioribus ausis:*
ORTELIVS, *quem quadrijugo super aëra curru*
Phœbus Apollo vehi secum dedit, unde iacentes
Lustraret terras circumfusúmque profundum.
Hinc olli Phœbum, qui conspicit omnia, prorsus
Ignotas, alio penitus penitúsque sub Orbis
Axe sitas monstrasse plagas, solísque retectas
Indigenis, Orbémque novum, gentésque, virósque
Detexisse ferunt, mundíque arcana remoti.
Ille igitur studiis quò consulat, hocce THEATRVM
ORBIS TERRARVM *toti communicat Orbi.*
In quo non veterum errores, incertáve tradit
Somnia, sed tripode ex ipso certissima visa.
Quóque magis mirêre, tribus superaddidit Orbis
QVINQVE ORBIS PARTES. *Partibus hic binas alias, quas nemo priorum*
Vel fando audierat. Frontem solùm adspice libri,
Invenies etiam quod te pictura docebit.
Arce sedet summa solio Regina superbo
EVROPA. EVROPE, *cujus viridis fastigia lambit*
Pampinus, & dulci vitis fecunda racemo.
(Nam colit Europe Bacchum, Bacchus colit illam)
Dextra manus sceptrum gestat, clavúmque sinistra
Admotum sphæra, caput est insigne corona.
Hæc reliquis Nymphis excelsior omnibus una est,
Et latè, auspicibus quondam victricibus armis,
Roma, tuis, fines porrexit adusque calentem
In Libyam, ínque Asiam, divisósque orbe Britannos.
Ejus & imperium proferre Hispania nuper
Ausa, per ignotum pelagus nova regna, novósque

Invenit

Invenit populos, qui nunc NOVUS ORBIS *habetur.*

ASIA. *Adspicis à dextris* ASIAM *quæ splendida Eöis*
Tota nitet gemmis, tota est ornata lapillis.
Hæc manibus plenam turis beneolentis acerram
Ostentat, myrrham redolens, stactenq; suavem:
Et gummi croceum, pigmenta, & aromata, & omnes
Assyrios fucos, Arabum præditia dona.

AFRICA. AFRICA *parte alia est fervore notabilis ipso*
Aethiopissa, per insano Phaëthonte perusta,
Infrenos dum Solis equos currúmque fatigat
Ignarus juvenis, nec flectere novit habenas,
Ac terræ propiùs candentem deprimit axem:
Demens qui tantos animo conceperit ausus.
Hinc habet illa caput radiis cinctum omne coruscis;
Membráque perpetuum propter nudata calorem.
At quia odorato sudantia Balsama ligno
Aegyptus propriè sibi vendicat, hæc quoque Virgo
Balsameum dextra ramum prætendit olentem.

AMERICA. *Inferiore solo quam cernis,* AMERICA *dicta est:*
Quam nuper vectus pelago Vespucius audax
Vi rapuit, tenero nympham complexus amore.
Illa oblita sui, castíque oblita pudoris,
Nuda sedet totum corpus, nisi vitta capillos
Plumea vinciret, frontem nisi gemma notaret,
Ambirent teretes nisi tintinnabula suras.
Lignea clava olli in dextra: qua mactat obesos
Atque saginatos homines, captiváque bello
Corpora, quæ discissa in frusta trementia lentis
Vel torret flammis, calido vel lixat aheno.
Vel, si quando famis rabies stimulat mage, cruda
Et jam cæsa recens, nigróque fluentia tabo
Membra vorat, tepidi pavitant sub dentibus artus.
Carnibus & miserorum & sanguine vescitur atro:
Horrendum facinus visu, horrendúmque relatu.
Quid non impietas designat barbara? quid non
Contemptus Superûm?
Adspicis in læva fœdatum cæde recenti
Humanum caput. En arcum celerésque sagittas,
Queis solet, adducto dum flectit cornua nervo,
Vulnera certa viris certámque infligere mortem,
Mox defessa hominum venatu tradere somno
Membra volens, lectum contextum rariùs instar
Reticuli, gemino à palo quem fixit utrimque,
Conscendit, textóque caput reclinat & artus.

 Haud

MAGELLA-
NICA.

Haud procul hinc nitidum caput exserit altima Nymphe,
Virginis os vultúmque gerens, pectúsque venustum:
Trunca manus & trunca pedes, vix cognita paucis.
Hujus amore aiunt Magellum nuper Iberum
Exarsisse, freto dum se commisit ad Austrum,
Et vocitasse suo de nomine MAGELLANAM.
Ille etenim tum fortè, micantibus undique flammis,
Incautam semel adspexit, sollemnia festa
Dum parat: Hinc Virgo multo suffusa rubore
Extemplò caput occuluit, furvóque seipsam
Involuit fumo & fusca caliginis umbris.
At, ne fors iterum temerè sese illa videndam
Præbeat, hanc fixit memorem sub pectore flammam.
Audisti quid prima foris tibi pagina monstret
Spectator. ne siste oculos hîc: inspice porrò,
Atque Orbem brevibus vastum metire tabellis.
Sic poteris tutò regiones ire per omnes,
Ignotásque inter longinqua per oppida gentes,
Fluminá que, & montes, valles, maria omnia circum,
Ac peragrare vagi quidquid capit orbita mundi.

ABRAHAMVS ORTELIVS ANTVERPIANVS, REGIÆ MAIESTATIS GEOGRAPHVS BENEVOLIS LECTORIBVS S. D.

CVM omnibus perspectum satis esse credam, quanta sit cognitionis historiarum vtilitas, benigne Lector; equidem mihi persuadeo, neminem pænè esse, modò historias primis (quod aiunt) labris gustarit, qui nesciat, quàm necessaria sit ad eas rectè intelligendas, Geographiæ (quæ meritò à quibusdam Historiæ oculus appellata est) cognitio. Multa enim in Historiis occurrunt, ne dicam pænè omnia, quæ, nisi aliqua locorum cognitione polleas, non solùm intelligi bene non possunt, verùm etiam contrà quàm debeant nonnunquam intelliguntur; vt fit, cùm in aliis, tum potissimùm in Regum, Imperatorumque expeditionibus, in diuersis gentium migrationibus, & in clarissimorum virorum diuersarum Regionum perlustrationibus, peregrinationibusque. Quod cùm experientia ipsa doceat, non est quòd ego heîc latiùs declarem. Hæc verò tam necessaria Geographiæ cognitio, vt multi egregij & docti viri testati sunt, ex Tabulis Geographicis longè facillimè peti addiscique potest. Atque vbi aliquantulum harum Tabularum vsui adsueuerimus, vel mediocrem etiam Geographiæ inde cognitionem adepti fuerimus, quæcunque leguntur, Tabulis his quasi rerum quibusdam speculis nobis ante oculos collocatis, memoriæ multò diutius inhærent. quo fit, vt tum demùm cum fructu aliquo, quæ legimus, percipere videamur. Omitto iam, multò iucundiorem videri, & esse, historiarum lectionem, si Tabulis ob oculos propositis liceat quasi præsentem, res gestas, aut loca in quibus gestæ sunt intueri. Nam quantoperè iuuemur, cùm in sacris literis Israëlitarum iter ex Ægypto per mare rubrum & immensam propè solitudinem in terram promissam factum legimus, si Palæstinæ Tabula inspecta, id quasi præsentes videamus; quemuis existimo sæpius experiri. Quæ cùm ita sint, quantoperè impediantur, retineanturque, imò retrahantur etiam sæpè in ipso cursu, historiarum studiosi, facile est videre, cùm vel omnes Regionum descriptiones non possint haberi; vel si haberi quidem possint, cariores sint, quàm vt quiuis possit, præsertim cùm plurimi sint tenuioris fortunæ, coëmere. Multi enim sunt, qui delectantur quidem Geographia vel Corographia, in primis verò Tabulis, quæ de Regionum descriptionibus, delineationibusque variæ exstant: sed, quoniam aut non habent quod iis comparandis impendant; aut, si quidem habeant tantum, quanti illæ valere solent, impendere nolunt, ab iis abstinent; nec sibi ipsis satisfaciunt. Sunt etiam qui cùm habeant quo emant, emere quàm lubentissimè vellent, nisi locorum angustia obstaret, quò minus latæ Chartæ explicari & inspici commodè possint. Nam, vt verum fatear, magnæ illæ & amplæ Geographicæ Chartæ conuolutæ, non ita commodæ sunt; nec, cùm aliquid fortè legitur, inspectu faciles. Omnes verò ordine parieti expansas adfigere volenti, opus esset, non modò amplissima, latissimaque domo, verùm etiam Regio quodam Theatro. Hæc ego sæpenumerò expertus, cogitare cœpi, quæ ratio inueniri posset, hisce, quæ iam dixi, incommodis, medendi, vel vt diminuerentur aliquo modo; vel, si fieri posset, vt omnino è medio tollerentur. ac tandem visum est, hac ratione, quam in hoc libro nostro (cui, vti speramus, singulisq. optamus, quiuis facilè locũ inter suos libros dare poterit) obseruauimus; fieri posse.

Quò verò intelligas, quid à nobis in hoc Theatro nostro præstitum sit, quídve de eo tibi sit expectãdum; id tibi heîc paucis explicandum esse duxi. Primò, nobis animus fuit

repræſentare tibi, quicquid in vllis Geographicis aut Chorographicis Chartis hinc inde tam recenter,quàm nuperrimè multis abhinc annis(quo factum eſt,vt earum etiam multæ nunc inueniri nequeant) in lucem editis, vnquam habueris, vel etiamnum habeas. quod vt præſtaremus, hac ratione ſumus opus aggreſſi. Omnium Regionum, quarum Geographicæ Tabulæ exſtant,vnam nobis(quarundam enim ſunt plures)noſtro iudicio omnium optimam propoſuimus: quæ tametſi eſſet aliquando magna & lata, in eam tamen formam contraximus, vt noſtro operi conueniret, ac vno, tota abſolueretur folio: vel, quemadmodum aliquoties factum eſt, vti videri licet, vno, continerentur plures: nulla tamen,ne vel minima re omiſſa,quæ erat in maiore obuia,nullâve mutata:niſi quòd ſæpius,quæ in primis vix legi poterant, ea ita in noſtris expreſſerimus, vt legi facilè à quolibet poſſent. Interdum verò, vbi res ipſa admonuit, & locus tulit,quorundam locorum vulgaribus nominibus adſcripſimus antiqua. quod, vti putamus nobis bona ipſorum Auctorum venia licuiſſe,ſic ſperamus,priſcarum hiſtoriarum lectoribus,obſeruatoribuſque, fore non ingratum. In Tabulis, quæ Auctorum nomina habent, nihil (vt diximus) eſt à nobis immutatum, exceptis duabus aut tribus Belgicarum Regionum maritimis oris, quas mare, pòſt, quàm ab Auctoribus deſcriptiones earum editæ ſunt, multùm mutauit,quemadmodum(exempli gratia)in Flandria, è regione Zelandiæ, non longè ab oppido VVatervliet, vbi maris beneficio poſt eius loci deſcriptionem editam, Continenti multùm accreuit: nos,pro vt hoc tempore is locus eſt(accepta eius Topographia à clariſſimo nobiliſſimoq. & ſtemmate & literis viro, D. Marco Lavrino, iſtius loci Domino)formam, Regionis ipſius hodierni ſitus declarandi ſtudio, mutauimus. In aliis verò, quæ nullum habebant Auctoris nomen, fuimus paulò audaciores: in quibus & mutauimus aliquoties pro noſtro iudicio quędam,& quædam detraximus,& quędam etiam nonnunquam, provt res videbatur poſtulare, adiecimus. Quarundam etiam Regionum,ad ſeriem noſtram aliquo modo complendam, nouas primi pro noſtro modulo Tabulas confecimus, vt quàm pauciſſimæ, quoad hoc tempore fieri poſſet, deeſſent. In iſtis, quas diximus, Auctorum nominibus additis, contrahendis, ea fide vſi ſumus, vt non modò à Lectore nos gratiam ſperemus udituros: verùm ab ipſis etiam auctoribus. aut ita ſaltem egiſſe, vt neminem meritò pudere huius noſtræ, quæcunque etiam eſt, poſſit, imò hanc paruam noſtram non minus, quàm illam magnam pro ſua & agnoſcere poſſit & habere. Studuimus enim & ipſis Auctoribus hoc noſtro labore, ſi non gratificari, ſaltem non diſplicere. Nec aliorum hoc tempore mores ſumus imitati,qui vt noui aliquid in lucem videantur edere,nil faciunt aliud,quàm huiuſmodi Auctorum opera & labores mutare, atque ex bonis ſæpè aliquid quod bonum non eſt, vulgò pro bono venditare, quibuſdam nunc adiectis, nunc detractis, & ipſius Auctoris nomine diſſimulato, vel appoſito ſuo, vel ficto quopiam, quò nouitatis gratia placeat vulgo, vendiq́ue poſſit, vt pecuniam quouis modo corradant. Nos enim inſana illa auri fame non ſumus ad hunc laborem impulſi: ſed noſtra ad ſtudioſos harum rerum adiuuandos propenſa voluntate, poſthabita omni ex alieno labore vanæ gloriolæ aucupandæ occaſione. Quid enim erat opus, cùm aliorum, quæ extent Tabulæ, noſtro ſatisfacerent operi, nouas facere?

Erunt fortaſſis, qui plures in hoc noſtro Theatro particulares Regionum deſcriptiones deſiderabunt, (quemadmodum quiuis naturæ ductu optabit procul dubio patriæ ſuæ deſcriptionem heîc extare) verùm ij ſciant, eas, quæ hîc non habentur, non eſſe aut noſtra negligentia omiſſas, aut quòd iis ſumptus impendere veriti fuerimus: ſed quia aut nullas vnquam viderimus, aut ad noſtras manus nunquam vllæ venerint. Quòd ſi eſt quiſpiam, qui huiuſmodi vel habeat, vel ſciat haberi poſſe, eum oratum etiam atque etiam velimus, vt nobis earum copiam faciat; certò promittentes, eas noſtro ſumptu non ſine gratiarum actione, & honorifica nominis ſui mentione, ſeparatim exſculpendas curaturos, vt huic deinde libro, ſuo loco, aut vbi quiſque volet, adiungi poſſint.

De ordine quoque in Tabulis his collocandis à nobis obseruato, ratio quoque tibi, candide Lector, reddenda videtur; vt, si sint fortè, quibus aliter collocari debuisse videantur, iis hac nostra exponenda vel satisfaciamus, vel nos, quod officium postulare videbatur, saltem excusemus. Primò omnium, Tabulam vniuersum terrarum Orbem complexam exhibemus; deinde eius præcipuas partes, veluti sunt, Europa, Asia, Africa & America: naturam secuti, qua semper antè, quàm partes sint, totum aliquod, cuius illæ sint, necesse est esse. His subiecimus harum partium singulas Regiones ab Occidentaliore Orbis parte exorsi, Ptolemæum Geographorum Principem, & ceteros pænè omnes imitati. Sicque Americæ prouinciæ primò prodeunt: exin Britannicæ insulæ, pòst Hispaniæ, deinde Galliæ: Hinc Germaniam petimus, cuius Regionibus perlustratis, ex Heluetia transimus in Italiam huic contiguam, singulas eius quoque visuri prouincias. Inde in Græciam nauigauimus. vnde in Sclauoniam profecti, singulas Prouincias, quibus vsus est linguæ Sclauonicæ, vti sunt Hungaria, Transsyluania, Polonia, Scandia, & Russia, perspeximus. Hoc modo Europa absoluta, ad Isthmum, qui est inter fontes Tanais, & Oceanum Septentrionalem, Europæ ac Asiæ terminum venimus; eoq. in Asiam quam contemplati, in Africam per angustias, quæ sunt inter intimum sinus Arabici recessum, & Mediterranei maris Sirbonim lacum, descendimus. Vnde per Ægyptum, Barbariamque ad fretum Gaditanum peruenimus. quo traiecto, domum, vnde eramus egressi, tandem reuertimur, viatori similes, vel peregrinanti cuipiam, qui Nationibus singulis, & Regionibus, longo ordine, quo sibi inter se coniunctæ sunt, nulla præterita, perlustratis, tandem, vnde exierat, lætus atque incolumis redit.

Hactenus de ipsis Tabulis; nunc de Tabularum auersa parte dicemus. Quoniam visum nobis est, ingratum Lectori aut Spectatori fore, foliorum terga ita vacua videre & omnino inania, statuimus ibi singularum Tabularum breuem quandam declaratiunculam adscribere, eodem modo quo in ipsis Tabulis diximus à nobis esse factum; nullius, qui nobis vsui fuerit, nomine omisso aut dissimulato. In fine, hisce adiecimus omnium, quotquot vel nouimus, vel habuimus, Auctorum nomina; è quibus singularum Regionum plenior cognitio (si quispiam requirat) peti possit. Quapropter Geographiæ candidati habebunt hîc, his Auctoribus ordine adscriptis, & Auctorum Tabularum Geographicarum Catalogo, quem libro præfiximus, ac his ipsis demum Tabulis, quandam quasi officinam omni instrumentorum apparatu instructam; è qua, si forsan vel ad librum aliquem, vel ad Regionum descriptiones sibi deesse quippiam sentiant, leui, imò nullo negotio videre possint, vnde id peti queat.

Hæc sunt quæ putauimus Lectori esse indicanda. Superest, vt singulos oremus, ne alio animo hunc laborem nostrum excipiant, quàm quo à nobis & inchoatus est & absolutus, ac tandem in lucem editus. Vale, & fruere; atq. FRANCISCI HOGENBERGI artificiosæ manui, cuius vnius indefatigabili diligentia ferè omnes hæ Tabulæ cælatæ sunt, bene faueto. Antverpiæ M. D. LXX.

HADRIANI IVNII HORNANI
IN HOC THEATRVM.

Terrarum tractus, cælum, anfractúsque profundi,
Certius vt radio scriberet Ortelius,
Raptatum Phœbus supera in conuexa retraxit,
Multiplicique auxit cognitione virum.
Inde hic despiciens terras, freta, templáque cæli,
Distinxit spatiis omnia regna suis.

CATALOGVS AVCTORVM
TABVLARVM GEOGRAPHICARVM
QVOTQVOT AD NOSTRAM COGNITIONEM HACTENVS peruenêre; quibus addidimus, vbi locorum, quando, & à quibus excusi sunt.

Ægidius Bulionius Belga, *Galliam Belgicam descripsit; quam edidit Antverpiæ Ioann. Liefrinck; & Sabaudiam cum Burgundiæ Comitatu, euulgatam apud Hieronymum Cock, Antverpiæ.*

Ægidius Tschudus, *Rhetiam, Heluetiamq́; Basileæ apud Isingrinum.*

Andreas Pograbus Pilsnensis, *Sarmatiæ Europææ partem, quæ subiacet Sigismundo Poloniæ Regi; Venetiis 1569.*

Andreas Thevetus, *Galliam Parisiis, 1578.*

Antonius Campus, *Cremonensis agri corographiam delineauit. in hoc Theatro.*

Antonius Ienkinsonus, *Rußiam; Londini, 1562.*

Antonius VVied, *Moscouiam; Antverpiæ.*

Augustinus Hirsvogel, *Regionum hactenus non visarum (vti titulus habet) Tabulam edidit. continet verò Histriam, Slauoniam, Carinthiam, Styriam, Goritziam, &c. vicinasq́ regiones; Nurenbergæ, apud Ioannem Weygel.*

Augustinus Iustinianus, *Nebiæ Episc. Corsicæ descriptionem in Tabulam redegit, vti ipsemet inquit in sua Historia Genuensi.*

Bartholomæus Scultetus, *Misniæ & Lusatiæ Corographiam; Gorlitzij, anno 1569.*

Benedictus Arias Montanus, *Terræ Canaan descriptiones duas, vnam quæ continet situm eius quem habuit tempore Abrahæ ante aduẽtum filiorum Israël; alteram in vndecim tribus distinctam; in suo Apparatu Biblico, Antverpiæ excuso, apud Plantinum.*

Benedictus Bordonius, *Italiæ Tabulam; vti habet Leander in sua Italiæ descriptione.*

Bernardus Brognolus, *Veronensis Territorium euulgauit; Venetiis 1564.*

Bernardus Siluanus Eboliensis, *Ptolemæi Geographiam recognouit, & nouas tabulas recentiorum nauigationibus respondentes, neque à verbis aut mente Ptolemæi discrepantes (vt ipse scribit) adiunxit, anno 1511. Venetiis.*

Bonauentura Brochardus, *Palæstinam; Parisiis, apud Poncetum le Preux.*

Bonauentura Castilioneus, *Longobardiam, auctor Ioannes Antonius Castilioneus, in libello qui De Insubrum antiquis sedibus inscribitur.*

Carolus Heydanus, *Germaniæ Typum; Antverpiæ apud Hieronymum Cock.*

Carolus Clusius Atreb. *Hispaniam, antiquis ac recentibus locorum in ea nominibus inscriptam, quam nos edidimus anno 1571.*

Caspar Hennebergerus Erlichensis, *Prußiam descripsit. quam Georgius Ostergerus edidit Regiomonti, 1576.*

Caspar Vopellius Medebach, *Descriptionem Orbis terrarum; item Europæ totius; ac Rheni tractum; omnia Coloniæ.*

Caspar Bruschius Egranus, *Montis Piniferi (quem Fiechtelberg vulgò nuncupant) Tabulam; Vlmæ apud Sebastianum Francum*

Christianus Schrot Sonsbekensis, *Gelriam cum Cliuia, vicinasq́ regiones, Antverpiæ apud Bernardum Puteanum: Eandem tabulam idem recognouit, ediq́; curauit per Hieronymum Cock, Antverpiæ. Descripsit quoque vniuersam Germaniam, quam idem Cock prælo excudit. Idem Danubij tractum. Item Tabulam quam inscripsit Peregrinationem filiorum Dei, Calcariæ apud Vincentium Houdaen. 1572. VVestphaliam quoque, in hoc Theatro.*

Christophorus Pyramius, *Germaniæ Tabulam; Bruxellis Brabantiæ, 1548.*

Christophorus Saxtonus, *Angliæ regnum descripsit multis tabulis. singulas enim eius regiones singulis tabulis expreßit. Londini. 1580.*

Christophorus Zellius, *Europæ Typum; Nurenbergæ.*

Cornelius Antonij, *Regionum Orientalium Tabulam, vti titulus habet (cõtinet autẽ Daniæ Regnum, & circũiacentes regiones) excusam Amstelrodami. Idẽ descripsit Europã, editã Frãcofurti ad Mœnũ.*

Daniel

Daniel Speckel, *Alsatiæ superioris & inferioris Iconem edidit Argentinæ, 1576.*
Dauid Seltzlin, *Topographiam Sueuiæ Ligæ, siue Circuli; Vlmæ, 1562. Idem Franconiæ circulum descripsit, 1577.*
Diegus Gutierus, *Americam; Antverpiæ apud Hieronymum Cock.*
Dominicus Machaneus, *Benaci lacus Corographiam; à Leandro Alberto citatam legimus.*
Egnatius Danti, *Perusinum agrum; Romæ, 1580.*
Erhardus Reych Tyrolensis, *Palatinatus Bauariæ tractum; Nurenbergæ, 1540.*
Ferdinand. à Lannoy, *Burgũdiæ Comitatus Tab. quam in hoc nostro Theatro nũc demũ exhibemus.*
Ferdinandus Aluares Zeccus, *Lusitaniam; Romæ, apud Michaelem Tramezzinum, 1560.*
Florianus, *Tabulam Sarmatiæ; Regni Poloniæ, & Hungariæ, vtriusque Valachiæ; necnon Turciæ, Tartariæ, Moscouiæ, & Lithuaniæ partem comprehendentem, Cracouiæ, 1528.*
Franciscus Hogenbergus, *Galliæ Belgicæ tabulam delineauit; & excudit Coloniæ Agrippinæ.*
Franciscus Monachi Mechlinienſ. *Regiones Septẽtrionales; Antverpiæ, apud Syluestrũ à Parisiis.*
Gabriel Simeoneus, *Alimaniæ Tabulam; in libello inscripto Dialogus Pius & Speculatiuus, Lugduni, apud Gulielmum Rouilium, 1560.*
Gemma Frisius, *Vniuersi orbis Tabulam, Antverpiæ.*
Georgius Collimitius, *Hungariæ Tabulam Lazari (quam Cuspinianus edidit) recognouit.*
Georgius Gardnerus, *VVirtebergensem ducatum, Antverpiæ, 1575.*
Gerardus Mercator Rupelmundanus, *Palæstinæ, siue Terræ sanctæ: item Flandriæ, Louanij. Postea Europæ; Deinde Orbis vniuersi ad vsum nauigantium accõmodati Tabulam; Duisburgi edidit. Excudit quoque Britãnicarum Insularum Tabulam, ab alio quopiam descriptam. Idem Tabulas Ptolemaicas ad mentem Auctoris castigauit, & edidit Duisburgi, anno 1578. Plura ab eodem Geographiæ studiosis non minus vtilia quàm iucunda indies expectantur.*
Godefridus Mascopius Embricensis, *Diœcesis Monasteriensis & Osnaburgensis Typum; Embricæ edidit per Remigium Hogenbergum, 1568.*
Gregorius Amaseus, *Fori Iulij Tabulam descripsit; quam ab auctore se habuisse, inquit Leander in sua Italia.*
Gulielmus Postellus, *Galliæ typum; Parisiis, 1572. Ab eodem vniuersalem Orbis terrarum descriptionem habemus ibidem excusam.*
Henricus Zellius, *Europam; Nurenbergæ. Item Prussiam, ibidem.*
Hieronymus Chauez, *Americam descripsit, quæ nondum in lucem prodijt. Idem Conuentum Hispalensem, quem iam in hoc Theatro in lucem damus.*
Hieronymus Bellarmatus, *Thusciam; Romæ.*
Humfredus Lhuyd Denbygiensis, *Angliæ regni Tabulam; Item Cambriæ Corographiam, hoc nostro Theatro hoc anno 1569. publicatas.*
Iacobus Dauentria, *Brabantiæ, Hollandiæ, Gelriæ, Frisiæ, Zelandiæ Tabulas descripsit & edidit, Mechliniæ.*
Iacobus Castaldus Pedemontanus, *Orbis vniuersalis typum, magna forma; eandem minori forma; Item Asiæ; Africæ; Hispaniæ; Italiæ; Siciliæ; Corsicæ; Hungariæ; & Pedemontanæ Tabulas; Venetiis, & Romæ.*
Iacobus Homen Lusitanus, *Europam Nauigatoriam descripsit. quæ edita fuit Venetiis 1569.*
Iacobus Surhonius Montanus, *Hannoniam, & Lutzenburgum prouincias descripsit, easque nunc nostro Theatro publicamus.*
Iacobus Zieglerus, *Palæstinæ; Scondiæ; Ægypti; & Arabiæ; libri forma, & in iis Commentaria: Argentorati, apud Petrum Opilionem, 1532.*
Ioannes Auentinus, *Bauariæ tabulam; Landshuti. anno 1533.*
Ioannes Baptista Guicciardinus, *Vniuersi terrarũ Orbis imaginem, maxima forma; quam Aquila comprehendit, Antverpiæ, 1549.*
Ioannes Bucius Ænicola, *Europam; sub forma puellæ, Parisiis apud Christianum VVechelum.*
Ioannes Calameus, *Biturigum regionem; Lugduni apud Gryphium.*
Ioannes Crigingerus, *Bohemiæ, Misniæ, Turingiæ, & collateralium regionũ tabulam; Pragæ, 1568.*

Ioan-

Ioannes Cuſpinianus, *Hungariam; quam Petrus Apianus edidit; vti auctor eſt VVolfg. Lazius in ſua Hungariæ tabula.*
Ioannes Dominicus Methoneus, *Europam; Venetiis, apud Matthæum Paganum.*
Ioannes Dryander, *Haßiam Cattorum regionem: eam modò hoc noſtro Theatro edimus.*
Ioannes Florianus Antverpianus, *Friſiæ Orientalis regionem delineauit. quæ in hoc Theatro nunc recens apparet.*
Ioannes Georgius Septala Mediol. *Ducatum Mediolanenſem, & regiones vicinas, Antverpiæ apud Hieronymum Cock.*
Ioannes à Horn, *Germaniæ inferioris tabulam; Antverpiæ.*
Ioannes Honterus, *Tabulas Geographicas edidit libelli forma; ſub titulo, Rudimentorum Coſmographicorum, Tiguri apud Chriſtoph. Froſchouerum.*
Ioannes Ioliuetus, *Galliam; Pariſiis, apud Oliuerium Truchetum, 1560.*
Ioannes Melinger Halenſ. *Turingiæ tabulam; VVimariæ.*
Ioannes Portantius, *Liuoniæ typum in hoc Theatro habet.*
Ioannes Scillius Antverpianus, *deſcripſit Lotharingiam. Idem Lutzenburgenſis ducatus partem, quam Terram communem vulgò appellant: ſed hactenus non edita.*
Ioannes Stumpfius, *Heluetiæ tabulas; in hiſtoriæ Helueticæ volumine Tiguri excuſo apud Chriſtophorum Froſchouerum.*
Ioannes Sambucus Pannonius, *Tranſſyluaniam; Viennæ Auſtriæ, 1566. Item Hungariam, ibidem, 1570. Forum Iulij, & Illyricum, hoc noſtro Theatro edita.*
Ioannes Surhonius, *Veromanduorum regionem; Antverpiæ apud Chriſtophorum Plantinum, 1558. Item Picardiæ, Arteſiæ, atque Namurci in hoc Theatro.*
Iuſtus Moers, *VValdechenſem comitatũ, Haßiæ prouinciæ partẽ deſcripſit. Marpurgi excuſa eſt, 1575.*
Laurentius Friſius, *Chartam vniuerſalem Marinam (vt vocant) alicubi in Germania.*
Laurentius Michaelis ab Hogenkirchen, *Friſiam Orientalem in tabulam deduxit. edita eſt Antverpiæ 1579.*
Lazarus Secretarius Cardinalis Strigon. *Hungariæ typum primus deſcripſit; qui editus eſt Ingolſtadij per Apianum, anno 1528.*
Leander Albertus, *Corſicam, Siciliam, Sardiniam; in libro cui titulus eſt, de Inſulis Italicis, Venetiis impreſſo, 1568.*
Leonardus Thurneiſſer, *Brandeburgenſem Marcham. quæ nondum prodijt.*
Læuinus Algoet, *Regionum Septentrionalium typum, apud Girardum Iudæum Antverpiæ.*
Licinius Guyetus Andeg. *Andegauenſium regionem publicauit, Pariſiis, anno 1573.*
Ludouicus Georgius, *Chinam regionem deſcripſit; quæ nondum in lucem prodit.*
Marcus Ambroſius Niſſenſis, *Liuoniam, vicinaſq; regiones; Antverpiæ, ſed nondum edita.*
Marcus Iordanus, *Daniæ regni typum; Hafniæ, apud Ioannem Vinitorem, 1552. Idem Holſatiæ, Sleſvvig, &c. Hamburgi, apud Ioachimum Leoninum, 1559. Et typum Corographicum Itinerum D. Pauli, necnon Abrahami Patriarchæ, &c. VVittenbergæ, apud Ioannem Cratonem, 1562.*
Marcus Secſnagel Salisburg. *Ditionem Salisburgenſem; Salisburgi.*
Martinus de Brion, *Palæſtinam; Pariſiis, apud Hieronymum Gormontium.*
Martinus Carol. Creſfeldt. *Iſalæ Rheni fluminis oſtij delineatiuncula proſtat.*
Martinus Helvvig Neiſſenſis, *Sileſiæ tabulam; quæ Niſſæ excuſa eſt, 1561.*
Martinus Ilacomilus Friburgenſis, *Europam; eam alicubi in Germania impreſſam habemus.*
Martinus VValdſeemuller, *Vniuerſalem nauigatoriam (quam Marinam vulgò appellant) in Germania editam. Puto hunc eundem eſſe cum Ilacomilo prædicto.*
Mathias Cinthius, *Hungariam; Nurenbergæ, 1567.*
Nicolaus à Cuſa: *Huius Chartam Germaniæ citat Althamerus.*
Nicolaus Genus: *Huius Tabula Regionum Septentrionalium habetur in Geographia Ptolemæi, à Girolamo Ruſcelli in Italicam verſa; excuſa Venetiis, apud Vincentium Valgriſium.*
Nicolaus Germanus: *Huius Galliæ Chartam citat Robertus Cœnalis. Puto hunc eundem eſſe cum Nicolao à Cuſa.*

Nicolaus

EVROPA.

EVROPA unde hoc nomen acceperit, neque quis nominis auctor extiterit, ab ullo [illegible] compertum est, nisi quod dicimus ab Europa Tyria nomen accepisse Regionem, inquit Herodotus libro 4. Hanc Plinius altricem victoris omnium gentium populi, terrarumque pulcherrimam nominat, Asiæ & Africæ aliquanto non magnitudine, sed virtute comparandam. Certum est, eam cum alteri minima sit, gentium frequentia non multo alterutra inferiorem esse. Huius latus Septentrionalius & occidentalius, Oceano alluitur. Meridionale, mari Mediterraneo ab Africa seiungitur. Deinde Orientale, [illegible] Ægeo (nunc, Archipelago) Ponto Euxino, hodie, mare Maggiore. Palude Mæotide (hodie, mare delle Zabacche) Tanai fluuio (vulgo Don) [illegible] (qui est ab eius fontibus, recta ad Septentrionem [illegible], Glareano teste. Habetque hoc modo Peninsulæ effigiem, vt in hac Tabula videre licet. Huius caput Roma, olim totius Orbis [illegible].

Regiones eius (vt hodie eas appellant) [illegible] Britannia, Gallia, Germania, Italia, S[illegible], Græcia, Hungaria, Polonia, Lituania, Moscouia, aut significantius Russia: & [illegible] Noruegia, Suedia, & Gothia. Ex eius insulis primum [illegible] Anglia, Islandia, Groenlandia, [illegible] in Oceano sita. In Mediterraneo mari habet Siciliam, Sardiniam, Corsicam, Candiam, Maioricam, Minoricam, Corphum, Ne[illegible] aliasque ignobiliores, quarum singula nomina & situm ipsa Tabula exhibet.

Habet [illegible] Europa, præter Romanum Imperium tota terrarum Orbe [illegible], vltra viginti octo, si quatuordecim, quæ Damianus a Goes [illegible] Hispania numerat, adiunxeris, in vniuersum Regna Christiana [illegible]: vnde huius Regionis dignitatem æstimare licet. Regio [illegible] ferrilis, naturalem temperiem, cultumque faciles [illegible] frugum omnigenum, vini, & arborum copia nullis posthabenda, sed optimus Regionibus comparanda: [illegible], cultissimaque vrbibus, pagis, & vicis exornata, vt populorum, gentiumque virtute aliis terræ partibus, etsi forma minor, tamen præstantior habetur, atque semper habita fuit, ab omnibus priscis Scriptoribus, cùm ob Macedonum Imperium, tum ob Romanorum potentiam maximè celebrata. Eius laudes apud Strabonem videre licet, qui eam libro tertio, septemque sequentibus libris elegantissime describit. Vide etiam cæteros veteres Geographos. Ex recentioribus eam inter cætera describere conati sunt, Volaterranus, Sebastianus Munsterus, Dominicus Niger, Georgius Rithaymerus in suis Geographiis. Sed peculiariter eam descripserunt Pius II. Christophorus, & Ancelmus Cellar.

Multa per vniuersam ferè Europam itineraria, locorumque distantiis annotatis, literis mandarunt, [illegible], Ioannes [illegible], & Georgius Meyerus. Idem. Guilhelmus Gratarolus [illegible] libro, quem inscribit, *De Regimine iter agentium.*

GRONL ANDIAE PARS
MARE SEPTE
OCEANVS HYPERBOREVS
DEVCALIDONIVS OCEANVS
EVROPAE
OCEANVS GERMANICVS
OCEANVS BRITANNICVS
CANTABRICVS OCEANVS
OCCIDENTALIS OCEANVS
MARE
BATBARIA.
AFRICAE
FESSA.
Germanica
Gallica
Italica

NTRIONALE
OCEANUS SCHITICUS
Nouo Zemla
Colgoiue
Vaigatz
Wardhus
SINUS S. Petri
GRANVICUS
BIARMIA.
CORELIA.
CONDORA
TARTA
R
PERMIA
NOVOGARDIA
VOLOGDA
MOSKOVIA
Pechora
Cingolo
Sybir
IA.
Crustuma
KITAIA LACUS
Teron
Temisbi
Chiray
ASI
TUMEN
TURCHESTAN
LITUA
CUMANI.
LaTana
MARE DELLE ZABACHE
CATTACHI.
AE
GEORGIANI.
MOLDAVIA.
WALACHIA
BULGARIA
SERVIA
MARE MAGIORE
Derbent
Bachu
MARE DE BACHU olim CASPIUM
BOLLI.
AMASIA
NATOLIA.
AIDINELLI.
TURCOMANI
MEDIA.
PARS.
MESOPOTAMIA
PERSIA.
CARMANIA.
Trebisonda
Aleppo
Tripoli
Damasco
Ierusalem
IUDEA
SORIA.
CYPRUS
CANDIA
Rhodus
MOREA.
Tigris olim Tigris fl.
Frat, olim Euphrates fl.
Bagdet
Balsara
ARABIS
PERSICUS SINUS
BARCHA.
PARS.
AEGYPTUS.
Cayro
MARE RUBRUM
Cum priuilegio

ASIA dividitur ab Europa Tanai fluuio, & linea ab eius fontibus tracta ad Granducum Oceani Septentrionalis Sinum: ab Africa verò, Isthmo, qui est inter mare Mediterraneum & Sinum Arabicum: cetera Oceanus & maria [illegible].

Hanc veteres multi tam diuisere: hodie verò in quinque [illegible], secundum eius imperia, quibus adiuncta fertur, nobis non inepte diuidi posse videtur. Cuius prima pars, quae Europae contigua est, & Magno Duci Moscouiae paret, Mari Glaciali, Obi fluuio, Kytaisch [illegible], & linea inde ducta ad Caspium [illegible], Isthmoque qui inter hoc Mare & Pontum Euxinum est, terminabitur. Secunda [illegible] Imperatori obedit, cuius fines a Meridie [illegible] Caspium, Iaxartes fluuius, Imaus mons; ab Ortu & Septentrione Oceanus [illegible] Ducis Moscouiae Regnum. Tertiam partem Ottomannorum [illegible] occupat, complectiturque quidquid terrarum est citra Pontum Euxinum, Mare [illegible] (nunc Archipelagus dictum) Mediterraneumque, Aegyptum, Sinum Arabicum, Persicumque, Tigrim fluuium, mare Caspium, & Isthmum, quem inter hoc & Pontum Euxinum videre est. Sub quarta Regnum Persiae, quod hodie Sophis paret [illegible] comprehendetur, habet Ottomannos (quibuscum continua [illegible] bella) [illegible] Occidente, Magni Chami Regnum a Septentrione, & in [illegible] excenditur: a Meridie verò mari, quod hodie [illegible] appellatur. Quinta pars ceteram obti[illegible] non ab vno solo, vt aliae, sed plur[illegible] habet Principem, quorum non[illegible]. Sed neque hos praetereundum [illegible] Lusitanorum vicinique vicò Cabo de [illegible] Borealis terrae omnia Lusitanus possidet [illegible].

Insulas quoque huic Asiae [illegible] numeras, hae sunt praecipue, Cyprus & Rhodus in Mediterraneo Mari; Taprobana & [illegible] in Indico Oceano, vbi quoque partim [illegible] Borneo, Celebes, Palohan, Mindanao, vbi & Gilolo [illegible] clarescunt. Tum Iapan, & nuperrime inuenta Noua Guinea [illegible] sit an terrae Antarcticae continens, nondum constat.

Non tantum [illegible], vt vocant, haec pars terrarum orbis prima in Orbe monarchias [illegible] Assyriorum, Persarum, Babyloniorum, Medorumque imperia, admodum celebres extant memoria, sed etiam [illegible] literis [illegible] est. In hac enim non [illegible] genus humanum a Deo Opt. Max. creatum, ab hoste Satana delusum corruptumque, & à Christo Saluatore instauratum constat, sed omnium ferè vtriusque Testamenti historias intra scriptam & completam legimus.

Hanc Asiam Strabo sex, ab vndecimo incipiendo, libris persequitur. Ptolemaeus eam tabulis, quas ex sexto & septimo libris descripsit, item duodecim tabulis, tribuitque illi quadraginta prouincias. Delineat eam Diod. Siculus lib. 18. in principio. Ex neotericis, nemo eam in vniuersum singulatim descripsit. M. Paulus Venetus, Ludouicus Vartomannus, & Ioannes Mandeuilus (sed fabulis refertus hic) tantum de ea, quantum eius perlustrando dignum scitu cognouere, literis mandarunt. Vide etiam Iacobi Nauarchi Iesuitae epistolam.

Nos quoque eius descriptionem in maiori Tabula ante tres annos edidimus.

ASIAE NOVA DESCRIPTIO
EVROPÆ PARS
MOSCOVIA
MARIS MEDITERRANEI PARS
MAR MAGGIOR olim Pontus Euxinus
CIRCASSI
OBDORA
Pechora fl.
Colgoyeue
CASAN
ASTRACAN
Baschirdorum horda
Zibieriairoru horda
TVRCHESTAN
MAR DE BACHV olim Mare Caspium
GEORGIANI
ARMENIA
TVRCOMANNI
SORIA
ARABIA DESERTA
DIARBECH
CVSISTAN
FARSI ol. Persia
ZAGATAI
SAMARCHAND
CHARASSAN
CORASAN
SIGISTAN
CIRCAN
GVZARATE
INDOS
India intra
MENDAO
CANBAIA
ORISSA
DECAN
BISNAGAR
NARSINGA
ZEILAN
AYMAN olim Arabia felix
ADEN
ORMVS
MAR ROSSO olim Sinus Arabicus
MAR MESENDIN ol. Sinus Persicus
Zocotora olim Dioscuriada
MAR DE INDIA olim Mare Rubrum
CIRCVLVS AEQVINOCTIALIS
AEGYPTVS
AFRICA PARS
OCCIDENS
MAGADAZO
INSVLA S. LAVRENTII
Insule de Maldiuar
Dos Compagnos
Don Garcia
Tartar
Desertum
TACALISTAN
Imaus mons

Mare Scythicum & Tabin. Plinius et M. P. venetus multas in eo insulas esse dicunt, sed numerum neq. situm tradunt.
Vrbs Quinsai habet vt M. P. Venetus refert 100 mill: pass: in circuitu habetque 12000 pontes.
Tabin Pro:
ARSARETH
ANIA
ARGON
BELGIAN.
QVINCI
MANGI
XANTON
TABOR
CHIORZA
Desertum Caracoranij.
Mons Althay
TANGVT
Cambalu Cataie metropolis habet 28 mill: pass: in circuitu.
Pons marmoreus
Hic Rhabarbari tanta copia prouenit vt hinc ad omnes partes vehatur
TENDVCH
CATAIO
TAINFV
NANQVI
CHEQVAN
CAMVL
CAINDV
THEBET
SINDINFV
ERGIMVL
CARDANDAN
CHINA
MOIN
CARAIAN
MACIN
TIPVRA
COMATAI
GAVCINCHINA
VERMA
PEGV
CAMPAA
CAMBOIA
C. Camboia
IAPAN Insula
BANDOVMIA
COOMAGVCHE
BVNGO
TONSA
Meaco
Osaquo
Amanguco
Bungo
Tonças
La farfana
Volcan del fuego
Laniem
Cangaxuma
Dos ermanos
Laim
S. Maria
Taxima
7 Islas
Lequibo grande
I. de fogo
I. Fermosa
Reis magos
C. de Lampo
Lequibo pequinho
OCEANVS EOVS, siue orientalis
ORIENS
Abroio
Los Corales
La Barbuda
Los Iardinos
Ilhas dos Reis
Carimana
Ilhas de hombres blancos
I. de Abrigo
Darimo
Doarti
Maoo
R. de S. Lorenzo
R. de S. Augustino
C. Hermoso
NOVA GVINEA
I. dos crespos
I. dos Martirez
Ilhas de S. Iohan
Palmeiras
Arzifes
Matelotes
Macadaon
De Cabos
Mindano
Porto
MOLVCOS
I. Dedor
Gilolo
Ternate
Tidor
Celebres
Borneo
Palohan
Iaua Maior
Iaua Minor
Timor
Bali
Lucaco
Teralta
Ceira
Taprobana
Sumatra olim Taprobana
Zonda
Malaca
Pedir
Achen
Palimbani
Panagam
Calamba
Chinabalo
Parall: 10. Borealis
Parall: 20. Borealis
Parall: 30. Borealis
Parall: 40. Borealis
Parall: 50. Borealis
Parallelus 60 Borealis
Parall: 70. Borealis
Parall: 80 Borealis
Parall: 10. Australis
Parall: 20 Australis
TERRAE INCOGNITAE AVSTRALIS PARS
Cum Priuilegio

AFRICA.

HANC veteres multifariam diuiserunt: hodie eam, vt Ioannes Leo tradit, in quatuor distinguunt partes; Barbariam, Numidiam, Libyam, & Nigritarum terram. BARBARIAM, quam meliorem censent, mari Atlantico & Mediterraneo, Atlante monte, & Barchæ regione conterminâ Ægypto, circumscribunt. NVMIDIA, quæ illis *Biledulgerid* dicitur, & dactylos producit, (vnde Arabibus non alio nomine quam Dactylifera Regio nominatur,) Atlantico mari ab Occidente terminatur; & Atlante monte à Septentrione: Orientem versus excurrit ad *Elocat* vrbem ab Ægypto centum miliaribus distantem. Libyæ verò arenis ad Meridiem iungitur. LIBYA verò tertia pars, Arabica lingua *Sarra* appellatur, quæ vox idem quod desertum significat, à Nilo ad Orientem Solem principium habet, hinc quod mare Atlanticum versus Occidentem pergit: Numidia illi Septentrionalis est: in Meridie Nigritis coniungitur. Sequitur quarta pars, quam NIGRITARVM terram vocant, nomine aut ab incolis, qui nigro colore afficiuntur, siue à flumine Nigro, qui hanc Regionem largissimè irrigat. Hæc habet à Septentrione Libyam, à Meridie Oceanum, ab Occidente [illegible], ab Oriente Gaoge regnum. Aduertendum, quòd hic [illegible] Mediterraneo, Atlantico, Æthiopico, & Nilo [illegible] & Ægyptum & Æthiopiam Asiæ attribuunt, quas tamen propriè Africæ [illegible] namque Æthiopia hodie Presbyteri Ioannis Imperium [illegible] Africæ tribuitur) continet. Nobis itaq; Ptolemæo potius [illegible] & Oceano, quam flumine circumscribi oportere si dicamus, habebitque [illegible], Isthmo, qui est inter mare Mediterraneum, & Sinum Arabicum, Asiæ iunctam. Huius pars Meridionalis veteribus incognita permansit, vsque ad annum M. CCCC. XCVII, quo Vascus de Gama primus Promontorium Bonæ spei prætergressus, Africa circumnauigata, ad Calecutium peruenit. Hæc pars à Persis Arabibusque *Zanzibar* dicitur.

Ad dictum Promontorium Bonæ spei, incolæ sunt nigerrimi; quod minimè tacendum duximus; quia causam nigredinis, calorem, propinquitatemque Solis omnes esse opinentur: atque hic non magis Sol torreat, quàm ad Fretum Magellanicum (si cæli respectu loci calorem metiri velimus) vbi tamen candidissimi esse perhibentur. Quòd si hanc nigredinem Solis adustioni tribuere velimus, videndum, vnde Hispanis, Italisque, ille corporis candor: cùm æquè distent ab Æquinoctiali cum dictis Bonæ spei incolis, hi scilicet versus Austrum, illi verò versus Boream. Qui sub Presbytero Ioanne degunt, subfusci sunt, in Zeilan & Malabar habitantes nigerrimi existunt, sub vna eademque ab Æquatore distantia, eodemque cæli parallelo. Sed hoc mirari magis quis possit, in tota America nusquam nigros inueniri, præter paucos in loco *Quareca* illis dicto. Quæ ergo huius coloris causa efficiens, an cæli aut terræ ariditas? aut fortasse soli quædam incognita proprietas? an ipsorum hominum quædam naturæ innata ratio? aut omnia? Sed hæc arcanorum naturæ indagatoribus consideranda relinquimus.

Hæc Regio Græcis Libya dicitur; Latinis Africa, quod frigoris rigiditate careat aut (si Iosepho credimus) ab Afro quodam ex Abrahæ posteris. Alias nominis rationem habes apud Iohannem Leonem.

Insulæ huius partis nobiliores (omnes enim nomine hic exprimere minimè necessarium videtur, cùm in ipsa tabula videri liceat) sunt Madagascar, & quas Canarias, item Capitis Viridis vulgò vocat, tum S. Thomæ sub Æquinoctiali sita, quæ Saccharo diues est.

Apud veteres nemo hanc Regionem sigillatim descripsit. Sed de ea vide Hannonis Africæ circumnauigationem apud Arrianum; & Iamboli, apud Diodorum Siculum: item, Melpomenem Herodoti. Ex recentioribus consule Aloysium Cadamostum, Vascum de Gama, Franciscum Aluares, qui Æthiopiam perlustrarunt. Sed omnium accuratissimè eam descripsit Ioannes Leo, & Ludouicus Marmolius. Promittit & Iohannes Barrius Africæ volumen. De Nilo flumine totius Orbis terrarum maximo, habes literas Ioannis Baptistæ Rhamusij, & Hieronymi Fracastorij.

Cum Privilegio
Oceanus Atlanticus
Golfo de las yeguas
Estrecho de Gibraltar
Canarie insule, ol: Fortunate
Tropicus Cancri
Insule Cap. Viridis olim Gorgades siue Hesperides
C. Blanco
C. Verde
C. Roxo
C. Sierra Liona
Mar del Nort
Gualata
Nigritarum
Melli
Gago
Benin
Aequinoctialis Circulus
S. Matheo
S. Thome
Santa Croce
Oceanus Aethio
Brasiliae pars
C. de S. Augustino
Baxos de Abrolho
S. Maria
Rio de la plata, id est argenteus fluuius
C. Blanco aliis C. de S. Elena
Isola de Trista de Acuña
Isola de Gonçalo Aluares
AFRICAE TABULA NOVA
Edita Antverpiae 1570
Tropicus

ASIAE PARS.
REGNI PERSIAE PARS.
MEDITER RANEVM.
CANDIA
CIPRO
SORIA
Damasco
Hierusalem
ARABIA DESERTA
Bagdet ol: Babilon
MARE DI MESENDIN olim Sinus Persicus
Ormus
Basora fretum
AEGYPTUS.
BARCHA
Alexandria
Cairo
MAR ROSSO. ol: Sinus Arabicus
AYMAN olim Arabia felix.
C. Rasalgate olim Corodamum prom.
Curia muria
C. Fartach olim Syagrum prom.
Babelmandel fretum et insula
Zacotorera ins. ol: Dioscuriada
C. de Guardafui olim Aromata prom.
NVBIA Regnum olim Christiana religione imbutum; hac tempestate vix ullam religionem agnoscunt.
Niger flu: per 60 mill: sub terram condit.
BELLO
DAFILA
BARNA CASSO.
Hic longe lateq imperitat magnus princeps Presbiter Ioes totius Africe potentiss: Rex
ADEL
TATIGAR
MAGADAZO
OLABI
BELEEGVANZE
MELINDE
Melinde
Mombaza
Quiloa
MARE RUBRUM
SINUS BARBARICUS, qui et Asperum mare Ptol:
Isolas que hallo Vasco de Acuña
S Francesco
siete hermanos
Abicalo
S. Michel
Y.a de la galera
C. del Ambar
Hęc insula ab incolis Madagascar ab Hispanis S. Laurentij, olim Menuthias Ptol: Cerne forte Plin dicitur
MADAGASCAR
Baixos de Nazaret
Y.a de Mascarenas
S. Apollonia
Y.a de Don Galopes
CAPRICORNI.
Y.a de Iuan de Lisboa
C. dos corrientes
Baixos de la India
Amazonum regio.
MOZAMBIQUE
ZANZIBAR hęc pars Africę meridionalis quę veteribus incognita fuit, a Persis Arabibusqꝫ scriptoribus vocatur.
CEFALA.
Zimbro.
Deserta
Punta de S. Maria
Punta primiera di nauidad
Baia hermosa y pesqueria
C. de las vacas
Punta de Caineca
C. de Buona speransa
Los Romeros insule
50
60
70
80
90
100
110
10
20
30

5

AMERICAE SIVE NOVI ORBIS, NOVA DESCRIPTIO.
ANIAN
TOLM
TOTO
TEAC.
MARATA
HISPANIA NOVA
ASTATLAN
TERLICHICHI
ARCHIPELAGO DI SAN LAZARO.
Las dos hermanos
Malabrigo
Los bolcanes
La farfana
Restinga de ladrones
Zaimal
Ins de los corales
Las iardines
Ins de los reys
OCCIDENS
Circulus Aequinoctialis
La barbada
La Caimana
Los bolcanes
Ysola de los tiburones
Hę duę insulę, infortunatę sunt dictę à Magellano, quod nec homines nec victui apta haberent.
S. Petri
NOVA GVINEA Andreas Corsalus Florent: videtur eã sub nomine Terrę Picinnacoli designare.
Los diamates
Baia de la trinidad
Roicha partida
S. Thomas.
La Anublada
Ins Cedri
Cazones ins
MAR VERMEIO
C. California
Suala mons
MECHVACAN
XALISCO
TOPIRA
Culiacan
Chiametla
Caraconi
Colima
Acapulco
Calchuirin
Chinao
Tiguex
Cicuic
Axa
Chucho
Cucula
Tiguas
Guaiaual rio
R. Palmar
Marata
Coana
Perlatan
Ometlan
Culuas
S. Michel
Tuchipa
Vaca
Granata
Abacus
La Caimana
QVI

ESTOTILANT
TERRA CORTEREALIS
SAGVENAI
CANADA
NOVA FRANCIA
CHILAGA
NORVMBEGA
MOCOSA
APALCHEN
CALICVAS
CAPASCHI
TAGIL
LA FLORIDA
La bermuda
La emperadada
CVBA
Iamaica
HISPANIOLA
S. Brandam
Las Açores
Frislant
MARE ATLANTICVM
Insule de C. Verde
ORIENS
Castilia del oro
PERV
CHARCAS
BRESILIA a Lusitanis A° 1504 inuenta
Rio de la Plata
PATAGONV REGIO. vbi sunt gigantes
FRETVM MAGELLANICVM
TERRA DEL FVEGO
Golfo de S. Sebastiano
Archipelago del C. desseado
Cum Priuilegio
Anegada
Sept cites
S. Antonio
S. Vincete
S. Lucia
S. Nicolas
Braua
Trinidad
Ascension
Fernando de loronno
C. de S. Agostino
Porto real ad quem Galli mercatum nauigant
S. Maria
Islas de los galapegos
Los farallones
Callao
Tacama punta
Coquimbo
C. de S. Maria
La Trinidad
Vermeia
Baia de culata
Las Pericas
Taracapa
Atacama
Capiapa
280
290
300
310
320
330
340
350
360
60
50
40
30
20
10

NOVA HISPANIA.

[illegible]

cognoscere desiderat, Ferdinandi Cortesij Narrationes adeat: extant in volumine Noui Orbis inscripto, & in voluminibus nauigationum, Italica lingua Venetijs excusis.

Guachuchules gentes, nudę incedunt, sub dio habitant, venationibus tantum intenti
Tepecuanes gens fera, et sine legibus.
Antropophagi sunt, qui his montibus habitant.
Terra incognita, et montibus asperrima.
Aqua cara
Chiametla flu.
S. Spiritus fluuius
Mechoacan paludes
Coringa, prouincia.
Xurute prouincia
Guanos gens fera.
Las monjas
Insula deserta
Insulę desertę
Chiapoli prouincia
Tarosci hic habitant.
Antropophagi hic sunt
Tecoalium prouincia, gentes indomitę
Guaxacatecus prouincia montosa
Argenti fodinę
In palude Mechoacan.
1. Capotitlan.
2. Amazcula.
3. Mezcaeula.
4. Tepucuacan.
Xaliscus portus
Compostella
CHAPALICUM MARE
Guadalajara
Lacus aquę calidę
Lacus salsus
Teconiorum prouincia
Tecaxquines populi.
Argenti et aeris fodinae.
Margaritarū piscatio.
OCCIDENS.
Portus S. Antonij
Portus Natiuitatis.
Sinus
Portus S. Jacobi.
Magnus.
MERI
SEPTE
Lectori,
Partium longitudinis huius tabulæ initium non sumitur Ptolemaico more ab insulis Canarijs, versus Orientē, sed à Toletano Hispaniensis meridiano, Occidentem versus.
1. Tecomatlan.
2. Tampuchi.
3. Xenacatlan.
4. Aquacapan.
5. Siuacantepec.
6. Tecymachan.
7. Comala.
8. Tecoztitlan.
9. Coquimatlan.
a. Coxamatlan.
b. Epatlan.
c. Alimacingo.
d. Marocon.
e. Gualaxo.
f. Cuytlan.
110
109
108
107
106
22
21
20
19
18

HISPANIAE NOVAE SIVÆ MAGNAE, RECENS ET VERA DESCRIPTIO. 1579.
Cum Imp. et Reg. M^tis priuilegio decennali.
TRIO.
Deserta regio, et gens siluestris, animalium carnes putrefactas et sole feniscoctas in delicijs habens. Bella inter se, ob messem et fructuum collectiones, sæpius gerunt.
Chichimicas gens, passim vagans sub dio vitam degens.
ORIENS.
Monasteriu frat minoru S. Michael.
Queretaro
Magalia Hispanorum
Mexico
Mexuacan, siue Tarascoru provincia.
Xalisco
MECHOACAN
SACATVLA.
Coatlpanecas
Angelorum ciuitas
Fodinæ argenti
Ayotecos M.
Fons
Notularum circa Mexico explanatio.
a. Escalpucolco.
b. Tucuba.
c. Istapalapa.
d. Ximaloaca.
e. Teutitlan.
f. Gucytitlan.
g. Mexicalcingo.
h. Culiacan.
i. Catlavaca.
k. Nicsquique.
l. Cinarantepec.
m. Xiquicpico.
n. Ocellotepec.
o. Vcicilapa.
p. Miniapa.
q. Tecayuca.
r. Chalconiengo.
s. Tapalcapan.
t. Tisquiquiac.
u. Xilocingo.
x. Chiconantla.
y. Techcistlan.
z. Caltoca.

BRITANNICÆ INSVLAE.

[illegible]

OCEANVS VERGIVIVS
HONY SOYT QVI MAL Y PENSE
Sorlinges
OCEANVS BRITANNICVS
MARE HIBERNICVM
BRETAIGNE
NORMANDIE
PICARDIE
MERIDIES
Le yle de Bas
Le 7 isles
Rocton
Le lygon
Sarsey
Aldernex
Cornwal
Deuon shyre
Dorcester
Hampton
Kent
Wallis
Hereford
Salop
Chester
Oxford
Warwyk
Bedford
Huntyngton
Lyncoln
Northfolk
Southfolk
Lancaster
Eborac
Holderness
IRLANDIA
Delmowude
Lambrych
Leyne
Ananley
Man
OCEANVS

ANGLIAE, SCOTIAE, ET HIBERNIAE, SIVE BRITANNICAR: INSVLARVM DESCRIPTIO.
OCEANVS
Hebrides insulę.
DEVCALIDO
NIVS
Oreades insulę
NI
CVS
GERMA
SCO
TI
A.
Britannia omni insularum Occidentis & Septentrionis maxima & potentiss. est: cuius potiorem hodie partem Angliam vocamus, ab Anglis videlicet Saxonum gente, quę sub Valentiniano eam ingressa, tenuit. Hęc veteribus Albion dicebatur, ad differentiam, quum reliquę oẽs eò tractu Britannicę dicebantur. Ab Occasu vicinam habet Hiberniam, hodie Irlandiam appellatam: & regibus Anglię subditam.
Cum privilegio.

CAMBRIA SIVE WALLIA.

11.

HVIVS Cambriæ hanc enarrationem, ex Humfredi amici nostri fragmento, quod ille ita nuper Birckmannis euulgandum dederat, Geographiæ studiosis concinnauimus. Hæc terra (inquit) pars Britanniæ est, quæ à Lhoegria (aut vt nunc Anglia) Sabrina & Dea fluminibus separatur; omni alia ex parte Oceano Vergiuio siue Hibernico cingitur. Nomen habet à Cambro tertio Bruti filio. Hinc incolæ Cymbri, Angli verò Wallsham siue Walles vocant. Hæc sola pars huius Britannicæ Insulæ suis antiquissimis incolis gaudet, vt qui genuini Britanni sunt, auitaque Britannica lingua vtuntur, & Anglici sermonis (qui ex Saxonico aliquo [illegible] natus est) prorsus ignari. Hanc Cambriam hodie in tres regiones diuidunt, in Venedotiam scilicet, Powisiam, & Dehenbarthiam. Sub Venedotia etiam Mona Insula, à vetustis celebrata, (& pro antiqua Druidum sede cognita) comprehenditur. Incolæ, Anglos victu & vestitu imitantur, & cum sint laboris impatientes, atque nimium de nobilitate generis glorientur, Regiæ Nobilium famulitio potius, quàm mandariis artibus seipsos dedunt. Vnde fit vt paucos [illegible] Anglorum inuenias Nobiles quorum famulitij, qua in re Angli omnes gentes superant, magna pars non sit ex Cambris oriunda; nam homines delicijs minime educati, agilibus & bene compactis corporibus ad omnia munia agenda aptissimi sunt. Præterea animis cum sint elatioribus, & in summa paupertate nobilitatem generis agnoscentes, cultui corporum (vt Hispani) magis quàm diuitiis augendis dediti, aulicosque mores ciuilissime discentes, ab ipsa nobilitate Anglica, suis Anglis præferuntur. Non tamen vrbes habitare, artes mechanicas ducere, mercaturam exercere, terram optimè colere, & [illegible] que omnia munia publica [illegible] sicut & Angli, [illegible]. Hac tamen in re eos vincentes, quod nullus sit adeò pauper, qui non suos aliquo tempore liberos ad literas discendas tradat: & qui studio proficiunt, in Academiis [illegible] iuris ciuilis pro maiori parte operam dare compelluntur. Vnde euenit, vt maior pars eorum qui in hoc Regno Ius ciuile siue Pontificium profitentur, Cambri natione sint. Paucos etiam ex rudiori populo inuenies qui legere & scribere proprium sermonem, citharamque suo more pulsare nesciant. Nunc etiam & Sacra Scriptura, & preces Ecclesiasticæ in hac lingua impressæ habentur. Et quemadmodum olim gens (vt Tacitus refert) iniuriarum impatientissima, continuis pugnis & homicidiis inter se digladiabantur: ita nunc ob Legum metum, quibus optimè obediunt, supra omnes gentes, litibus & [illegible] ad omnium bonorum consumptionem contendunt. Hucusque hæc pauca ex Humfredo, ad quem auidiorem lectorem relegamus. De Mona Insula, habes eiusdem epistolam [illegible] in fine huius Libri. Vide quoque de his regionibus Syluestri Giraldi Cambrensis Itinerarium Walliæ, & Ioannis Lelandi Genethliacon Eduardi Cambriæ Principis, apud quem hæc quoque de Mona Insula sunt.

Hæc ab Anglis [illegible], Anglesey dici [illegible], Anglorum Insula. Polydorus Virgilius, vir cùm magnæ lectionis, tum iudicij [illegible]. [illegible] Mouania Monam Taciti. Si nomen quod vel adhuc retinet, Si Ynys, quæ è regione sita est, vnde & nomen Arnone pro Armone habet. Si traiectus breuissimus [illegible], cuius & Romani scriptores meminerunt. Si Penmon promontorium, quod dictionis Monæ [illegible]. Si arborum ingentes trunci, ac radices sabulo obtectæ, quæ latè per Monæ littora [illegible] quæ longitudine in vliginosis campis passim sub terra inuenta, non satis probant eam olim Monam fuisse, quæ nunc Anglesey vocatur: nihil amplius in præsentia dicam, nisi quod decimo quarto apud Tacitum libro hæc legerim: Excisique luci sæuis superstitionibus sacri, &c. Idem Lelandus alibi de eadem Insula his versibus:

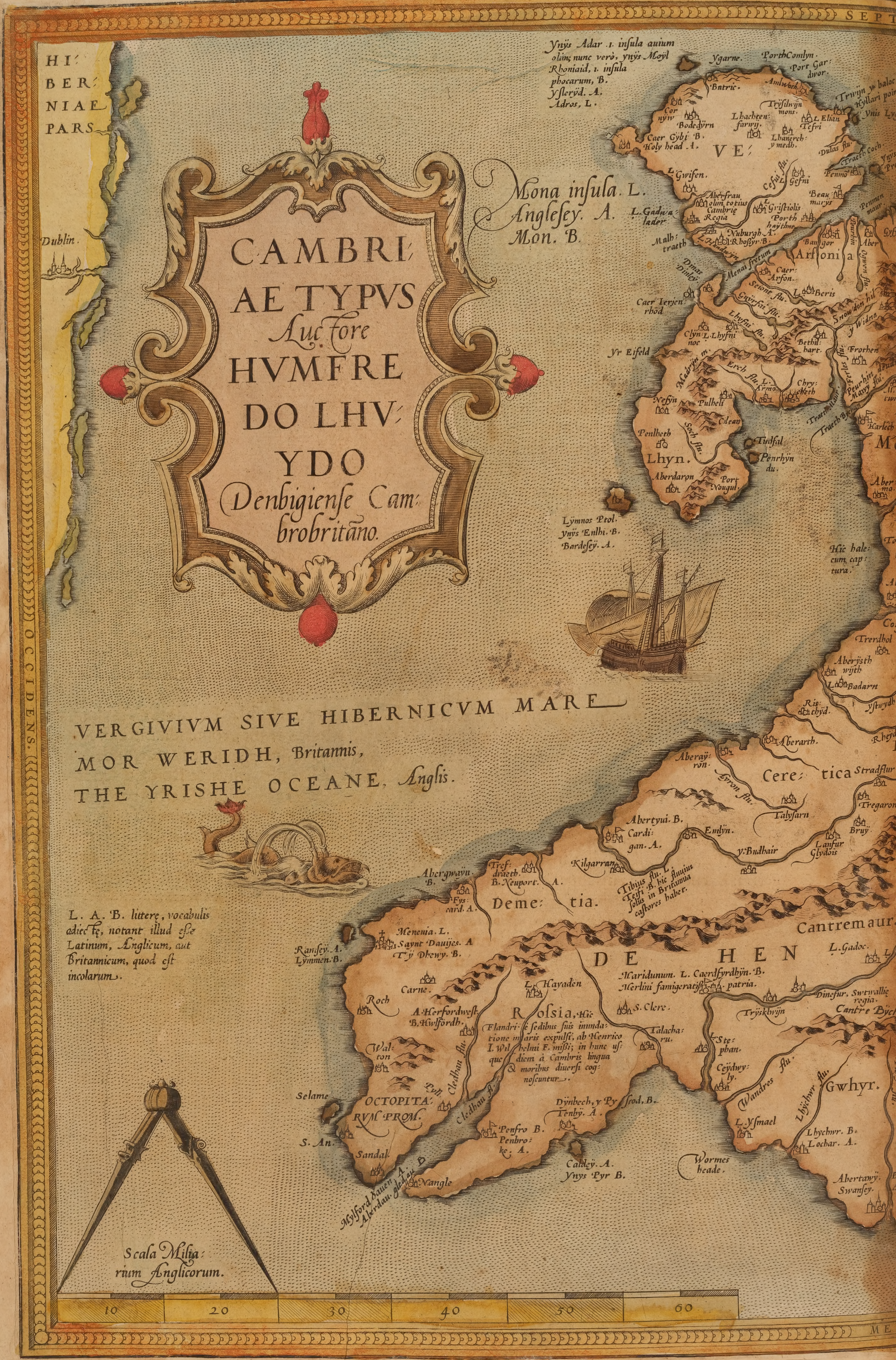
Insula Romanis [illegible] non incognita bellis, ... Sed Veneris tantum [illegible]
Quondam certa feris [illegible] ... Mater vt à vulgo Cambrorum nunc vocitatur, &c.

Plura de huius regionis natura incolarumque moribus, capite 5. libri 2. Guilhelmi Neubrigensis.

Possunt his adiungi quæ apud Polydorum, & Rogerum Commonrum in Perjocho [illegible] libri secundi de re Gallica sunt.

Cedit hæc Cambria, aut (vt Anglis appellatur) Wallia, (vt hoc parergi loco adiiciam) ex veteri instituto, Regis Angliæ filio primogenito, qui patri suo in Imperio succedunt solet, dicturque à primo natiuitatis die, Princeps [illegible] significatione, qua in Hispania ex Lusitania Principem dicunt, & in Gallia Delphinum.

Scribit Giraldus [illegible] his Walliarum partibus prope [illegible] esse, quod accolæ Linligwan vocant: ad quem [illegible] in ipsum mare fluctuat, in modum voraginis recipiunt, sorbendoque [illegible] marginem operiat. At dum intercedit æstus, instar montis eructat, [illegible] ripas tegit & aspergit. Interim si quis [illegible] illius aduersa facie prope staret, [illegible] vellet vndarum aspergine, vel vix vel nunquam [illegible] valeret, quin à flagio voraretur. Tergo autem versus non est in ortu timendum [illegible] astante.

CAMBRIAE TYPUS Auctore HUMFREDO LHUYDO Denbigiense Cambrobritano.
HIBERNIAE PARS
Dublin.
OCCIDENS.
VERGIVIUM SIVE HIBERNICUM MARE
MOR WERIDH, Britannis,
THE YRISHE OCEANE, Anglis.
Mona insula. L. Anglesey. A. Mon. B.
L. A. B. litere, vocabulis adiectæ, notant illud esse Latinum, Anglicum, aut Britannicum, quod est incolarum.
Scala Miliarium Anglicorum.
10 20 30 40 50 60
Lymnos Ptol. ynys Enlhi. B. Bardesey. A.
Lhyn.
Penrhyn du.
Hic halecum captura.
Dinas Dinlle.
Menai fretum
Arvonia
Aberarth.
Cere tica
Abertyui. B. Cardigan. A.
Kilgarran
Deme tia.
DE HEN
Cantremaur.
Rosia,
OCTOPITARUM PROM.
Sandal.
Selame
S. An.
Ramsey. A. Lymmen. B.
Roch
Carne.
Menevia. L. Saynt Dauijes. A Ty Dewy. B.
Penfro B. Penbroke. A.
Dynbech, y Pysgod. B. Tenby. A.
Caldey. A. Ynys Pyr B.
Wormes heade.
Gwhyr.
Abertawy. Swansey.
Stephan.
Talacharn.
Maridunum. L. Caerfyrdhyn. B. Merlini famigerati patria.
L. Ysmael
Tryskwyn
Wandros flu.
Lhychwr. B. Lochar. A.

Aliquod Regionum huius tractus synonyma, prout Latinè, Britannicè & Anglicè etiamnum appellantur.
Cambria, L. Cambry, B. Wales, A.
Ceretica, L. Ceredigion B. Cardigan, A.
Venedotia, L. Gwynedhia, B. Northwales, A.
Powisia, L. Powijs, B.
Demetia, L. Dyfet, B. Westwales, A.
Dehenbart, B. Sutwales, A.
ANGLIAE PARS olim LHOEGRIAE appellata
Ciuitas legionum L. Caer Lheon B. Chester A.
Ymwythig B. Shrewsbury A. Salopia L.
Vriconium L. Vraxcestre A. olim celebris.
Brangonia olim, nunc Vigornia L. Caerfrango B. Worcestre A.
Claudia, & Glouernia L. Caer Glofi, et Caer Loyw B. Glocestre, A.
Danica sylua. Dean forest.
Venta Belgarum L. Caer oder yn nant bathon B. Brightstowe A.
Cum Priuilegio
ORIENS.
Lyrpol.
Waringthon
Merse flu.
Fredshau
Holt
Whytchurch
Pryce
Draython
Hodnet
Neuport
Tongne
Welynton
Shyfnal
Bolyngal
Wenlock
Enfild
Kynford
Kydirmynster
Teuksburi
Sabrina flu.
DOTIA.
Cangi, populi
Maylor
Berwyn
VI SIA.
Cedewen.
Arwysdh.
Melienydh
Elfel.
Brecheinoc.
AR TIA.
Euas.
Gwent.
Siluria.
Ledburi
Ludlow, olim Dman.
Herefordh A. Henfordh B.
Strigulia L. Chepstowe A.
Caerleon B. Ciuitas legionum.
Caerdhydh B. Cardyf A.
Sabriana Aestus

PORTVGALLIA REGNVM.

PORTVGALLIAM impropriè Lusitaniam appellant, cùm alioqui nec tota Portu-
gallia Lusitaniæ finibus circumscribatur, nec totam Lusitaniam complectatur: illud tamen negari non potest, potiorem Lusitaniæ partem Portugalliæ regi parere. Diuiditur vero Portugallia in Transtaganam, Cistaganam, & Interamnem. Transtagana Beticæ partem cepit, eam scilicet, quæ ab Ana flumio ad regni limites porrigitur. [illegible] partem appellat Portugalli [illegible], quæ est inter Durium & Minium fluuios, [illegible] quam ante [illegible]. Hæc [illegible] tota extra Lusitaniam est, nisi [illegible] appellatas [illegible] accedamus, quam maximam Lusitanorum partem [illegible] appellatas. [illegible] duodecim leucas, latitudo [illegible] duodecim, alibi [illegible] sex, [illegible] quatuor. [illegible] Ecclesiam [illegible] Metropolitanam, & Portugalliensem [illegible] quinque [illegible] plusquam centum [illegible]. Monasteria [illegible] plusquam mille [illegible]. Ex qua [illegible] fertilitatem [illegible]. Hoc [illegible] Pontes [illegible] constructi, [illegible] quos [illegible] duxi, [illegible] Transmontanam appellant, [illegible] vini [illegible], [illegible] Ducatus. Hæc est [illegible].

Sub Portugallia [illegible] Algarbia [illegible] quæ eius pars maritima est versus Meridiem [illegible]. [illegible] Portugalliæ, Algarbiæ, Guineæ, Æthiopiæ, Arabiæ, Persiæ & Indiæ [illegible] circa [illegible] habent. Ad [illegible] sub Hispaniæ nomine [illegible]. [illegible] Henricus quidam Lotharingus, [illegible] bello fortissimus, [illegible] Alfonsus [illegible] Castellæ rex [illegible] nomine Tirasiam matrimonio [illegible] & Gallæciæ partem, quæ in regno Portugalliæ [illegible], [illegible] postea matrimonio natus est Alfonsus, qui primus Portugalliæ Rex [illegible], [illegible] Vlixbonam à Mauris recepit. Quorum quinq; simul [illegible] quinque [illegible] monumentum [illegible] à Mauris in Africa [illegible], [illegible] antea [illegible]. [illegible] primo [illegible] clypeum argenteum sine aliqua imagine, [illegible] quinque [illegible] clypeos [illegible] argenteos [illegible] in memoriam quinque vulnerum Domini nostri IESV CHRISTI, quæ illi inter [illegible] quod quinque vulneribus [illegible], Deo Opt. Max. [illegible].

Videatur Hieronymum Osorium, Marinæum Siculum, & Sebastianum Munsterum. De huius regni origine, legendum [illegible] Decadum Africanarum Ioannis Barri [illegible] & [illegible] aeris [illegible] Vlissiponem descripsit Damianus à Goes peculiari libello.

[illegible] imperium hodie [illegible] patet, [illegible] columnis vsque ad Chinam & Iapan per omnes prouincias [illegible], extenditur.

OCEANUS
MERIDIES
ANDALUZIAE PARS
ANTRE TEIO E GUADIANA
REINO DO ALGARVE
SERA DE MONCHIQUE
C. de S. Vincente
S. Vincente
C. Espichel
Silues
C. Tauila
C. Beia
C. Euora
C. Portalegre
C. Eluas
Oliuença
Alcacer do sal
Odemira
Mertola
Serpa
Moura
Aiamõte
Lepe
S. Miguel
Gibra lião
Olua
Palos
Moger
Afigeira
S. Lucar
Chaipionha
Rota
S. M. del puerto
Conil
Barbate
Zata
Triana
C. Seuilla
R. Guadalquibir
Baetis fl.
R. Guadiana
Anas fl.
R. Teio
Tagus fl.
GUIDONI ASCA:
NIO SFORTIAE S.R.
E. CARD. CAMER. Achilles Statius.
Sal.
Lusitaniam Vernandi Aluari industria descriptã tibi ob
gentis nostræ patrocinium dicamus, Guido Sfortia: Hinc ho:
mines incredibili virtute ac felicitate profecti, oẽs Orbis terrarũ
partes obierũt, Africæ magnã partem in Prouinciã redegerunt: in:
numerabiles insulas, quarũ aut nomen tantum, aut ne nomen qui:
dem vllum extabat, primi patefecerũt, idẽque occupauerunt:
Asiam terram beatiss. sibi stipendiariam fecerunt: re:
motiss. nationes Jhesu Christi cultum, religionemque
docuerunt. Vale, Rome XIII.
Calendas Junias.
Anno. M.
CCCCC.
LX.
Climatis
Gradi 38
quarti
finis
Gradi 39
Principium
Lisbona gradi 39
Climatis

PORTVGALLIAE
que olim Lusitania, nouissima & exactissima descriptio, Auctore Vernando Aluaro Secco
OCCIDENTALIS.
SEPTENTRIO
REGNI LEGIONIS PARS.
REGNI CASTELLAE PAR
ORIENS
Cum priuilegio
C.Coimbra
C.Porto
C.Braga
C.Viseu
C.Guarda
C.Miranda
C.Baiona
C.Leiria
SERA DE COI
SERA DE MOMIL
SERA DE MONTOIO
Gradi 41
Gradi 42
Gradi 43
quinti
et
finis
Principium
sexti

15

SIVE

ANDALVZIÆ PARS.

[illegible]

LV

Scala milliarium Hispanicorum, siue leucarum
1579
Pacensis dioecesis pars.
Siluensis dioecesis pars.
PORTVGALLIÆ REGNI PARS.
OCCIDENS.
AND
A
LV
da
do.
El Con
SEPTEM
Enzina Sola
Aroche
Cumbre de S. Bartholomeo.
Cumbre de en medio
Cumbres mayores
La naua
Cortegana
Almonaster
Xabugo.
Araçena
La higuera
S. Barbara
El cerro
Cabeças cuuias
El Villar
Paymogo
Calamea
Calañas
Las cuizes
Elmadiono
Castil de las guardas
Almendro
Butron
Valuerde
Azarcolla
El granado
Castillejos
Tejada
S. Lucar odiana
Alozna
Escacena
Spiterna
Mançanilla
La palma
Chucena
Villa rasa
Villalua
Alcala
Veas
Niebla
Taqueros
S. Juan del puerto
Gibrleon
Bollullos
Hinojos
Aljaraque
Rociana
Bonares
Almonte
Pilos
Chillas
Lucena
Moguer
Redondela
Lepe
Cartaya
Rincon
Guelua
Palos
Ayamonte
S. Miguel arca de buy
Castro marin
Rio Guadiana, olim Anas.
Rio Odiel
Rio Tinto fluuius, qui quoque Rio de Azeche vel Azije dicitur, antiquorum Iberus putatur à Floriano del Campo
Rio Guadalquiuir, olim Baetis.
Aestuarium, vulgo La Marisma
Las arenas gordas.
OCEANI ATLANTICI PARS.
Ad Baetis fluminis ostium, quod olim bifidum erat, Tartessus insula fuit, cum opido cognomine.
Lebrixa
Trebuxena
S. Lucar de barrameda
Xeres de la frontera
Chipiona
Rota
El puerto de S. Maria
Los puercos
Baia de Cadiz
Cadiz
La Ysla
S. Petri
OR.

Priuilegio Jmp. et Regiæ Maiest.
RIO.
stratus S. Iacobi pars.
Realejo
S. Olalla
Alanis
S. Nicolas al puerto
Caçalla
Almaden
Sierra Morena mons
El pedroso
Constantina
La puebla de los infantes
Camino de la plata
Castil blanco
Cordubensis dioecesis pars.
Villa nueua
Cantillana
Alcolea
Lora
Almenara
Corduba
Villa Verde
Burguil
Tosina
Brenes
Peña flor
Palma
Guadal caçer
Rio Gudalquiui
La Rinconada
Guadaxos
La Campana
Venta del palmar
Bogedon
La Venta lasta
SEVILLA
Carmona
La Monclona
Eleuationis poli grad. 37. min. 30.
Alcala de Guadaira
Mayrena
Fuentes
Eçya
Quintos
Gandul
Quartos
Dos hermanos
Marchena
PA
ORIENS.
Parada
Lagunas
Z
I
AE
RS
Los Palacios
Vtrera
Los Molares
La puebla de Caçalla
Osuna
Estepa
Alcantarilla
Coronil
Malacitanæ dioecesis pars.
Meron
Pruna
Armagen
Espera
La torre del alhaquima
Teua
Campillo
Bornos
Arcos
Zahara
Villa Martin
Hardales
Las sierras de Ronda.
Gaditani dioecesis pars.
Medina Sidonia
Las Salinas
de Suaço
MERIDIES.
HISPALENSIS CONVENTVS DELINEATIO,
Auctore Hieronymo Chiaues

PICTAVIA.

INTER Celtas Aquitanicae [illegible] Pictones Ptolemaeus & Plinius vocant: Pictavos per v. [illegible] Caesar & Strabo: Pictavos. Ammianus Marcellinus [illegible] Latini hodie Pictavienses nominant. Incolae seipsos [illegible] urbem primariam Poictiers. [illegible] A Pictis nomen habere. Sed sunt qui affirmare [illegible] Pictavorum nomen vetustius esse, ex [illegible] Inferiorem & Superiorem dividitur. [illegible] Aquitaniam definit. Superiorem [illegible]

[illegible]

[illegible] Olonne [illegible] Rupellanum [illegible] Marmentiers [illegible] Pictavorum [illegible] Ptolemaei [illegible] Tabula [illegible] Hilario [illegible] Christianam [illegible] descriptionem [illegible] Cosmographiae opere [illegible] Bellaforestius [illegible] Antonium Pinetum, in sua [illegible] descriptione, Sol & Theuetus consulendi sunt.

POIC
NANTES
Loyre flu.
BRETAIGNE.
ANIOV.
Cliſſon.
Tiffauges
Montagu.
Mortaigne.
Chollet.
Maudeurieu.
La Ganache
Roche sur Ion.
Bourneuau.
La Chaſtegne
Talmont
Pouzages.
Chaſteaumur
Breſſuyre.
Argenton.
Touars
Partenay.
Secondigni.
Coulonges.
Fontenay.
Mailleſay.
Lus.
Luſſon.
Niort.
S. Maixent
Maranz
Marays
MER OCEANE
Occidens
Lisle de Re
La Rochelle.
AVNIS.
XAN
Chizay.
Aulnay.
S. Iehan d'Angely
Soubize.
La Charente flu.
Tailleborg.
Oleron.
Brouage.
Mares Salant.
Sainctes.
Congnac.
Iarnac.
Chaſteau neuf
Angouleſme
TONGE
Pons
Aluert.
ANGOV
La Braconne ſylua.
Milliaria Pictonica communia et magna
Meridies

Cum Imp. et Regię Mis priuilegio ad decennium. 1579.
TOV.
PICTONVM VICINARVMQVE REGIONVM FIDISS DESCRIPTIO.
Auctore Nobili Dño Petro Rogiero Pictone, Regię Mis Galliae consiliario, etc.
TOVRAINE.
Oriens.
BERRI
Bridiers.
LIMOV
SIN
MOIS.
Haulte et basse Marche.
La Haye en Tourayne.
La Guierche.
La Roche de Pozay.
Le Blanc.
Argenton.
S. Benoist du Sault.
Poictiers
Chauuigny.
Monte morillon.
Montmorillon.
Le Dorat.
Belac.
L'isle Iourdain.
Confoulant
Lymoges.
Bourganeuf.
Rochefoucault.
Champaigne Mouton
Roche
La Creuse flu.
Vienne flu.
La Vienne flu.

18

BITVRIGVM REGIO.

B[illegible] fuerunt [illegible] veteres Geographi. Plinius hos Liberos vo[illegible] cognomine [illegible] Horum vrbem primariam, quam [illegible] Auaricum appellatum putant. Theobaldus [illegible] [illegible] fere rerum [illegible] [illegible] Vrbem esse vetustam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Anno [illegible] [illegible] Bituriges [illegible] [illegible] primaria Biturigum [illegible] incolas [illegible] [illegible] pro [illegible] Bituriges [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] De origine Biturigum volumine, [illegible]

LIMANIA.

L[illegible]

REGIONIS BITVRIGVM EXACTISS: DESCRIPTIO PER D. IOANNEM CALAMAEVM.
SEPTENTRIO
MERIDIES
OCCIDENS.
BOVRBON
BEAVLSE
TOVRAINE
SOVLOIGNE
SOVLOIGNE BITVRIGVM
HVREPOIS
LA MARCHE DE LIMOSIN.
Gian
Chastillon
Romarantin
Selles en berry
Vierzon
Menesto sur cher
Bourges
Mehum
Charroux
Ysoldum
Chasteau neuf
Lury
Gracay
Vatan
Leuroux
Chaste au Roux
Bourg de deols
Paluau
Argenton
La Chastre
Aigurande
Cluys
Boussac
Limieres
Chasteau meillant
S. Palais
Sancerre
Le Blang en berry
Sauldre maior fl.
Cher fl.
Indre fl.
Creuse minor fl.

a binis, inde vocor Bituris.
NIVER NOIS.
Loire fl. olim Ligeris
Neuers
ORI ENS.
Allier fluu.
Chimpeaux
Molins.
Cum priuilegio.
cala leucarum Gallicarum
3 4 5 6 7 8 9 10

LIMANIAE TOPOGRAPHIA
GABRIELE SYMEONEO AVCT.
SEPT ENTRIO
Elauer fl.
Randan
Monpensier
S. Clement
Clementelle
Pui guillaume
Aigueperse
Turet
Beau mont
Faucomene
Bussiere
Duore fluuius
Coubron de
S. Andre
Sardon
Motte antique
Nosil lat
Chasteau guion
Les martres
S. Ignat
Chasseron
Mosac
Marsac
Rion
Chan perou
Paludes.
Mon guagon
Allier fl. Elauer apud Cæsarem in coment.
Tornelle
Ensat
Chasteau gnay
Borassol
S. Laure
Maringues
Charnat
Chas saigne
La Veine
ORIENS.
OCCIDENS.
Sabassat
Eubene fl.
Entraigues
Buro
Bedat fl.
Espinet
Tissonier
Puiseduore
Duore fl.
Tiert
Monfer ran
Chauaru
S. Andre
Aunat
Malintrat
Paludes.
Fontai nilles
Ligone
Cleremont
Iose
Cha malle res
Collis bitumi nosus
Luignac
Artier fl.
Liero fl.
Lozouz
Les salles
Roiat
Maladerie
Lusat
Les martres
Marignac
Crotte
La garde
Belime
Beaumont
Montodon
Pont du chasteau
S. Auetin
Beauregard
Rauel
Bort
Haulte ribe
Croppiere
Roiat fl.
Obier
Lande
Ioro fl.
S. Pardon
Corcore
Mon dor
Mon rognon
Romag nac
Perig nac
Cignac
Meisat
Prat
Vercezon
Boset
Homme
Dalet
Glamies
Cornon
S. boneto
Esbirat
Mont aigu
Moson
Gergoie
Dieu y soit
Reignac
Glise noue
Craist
Orset
S. Germain
Billon
Gondole
Mont morin
Scala mi
MERIDIES.
liarium
1 2 3 4 5 6

ANDEGAVENSIVM DVCATVS

ANDEGAVENSIVM regio & populi, sunt Ptolemæo in Gallia Lugdunensi. Regionem hodie Anjou, & incolas Angeuins vocant. Olim hic tractus Comitatus nomine, sed anno 1350. Ducatus elogio decoratus fuit. Habet ab Oriente confinia Turonensium, & Vendosmæ regionis, vt vulgo appellant: versus Occidentem attingit Britannicam regionem: Pictones, vernaculè Poictou, eum à Meridie aspiciunt: à Septentrione verò Comitatus Mayne & Laual dicti, illum tamquam limites premunt.

Regio est amplitudine non vsq. adeo insignis, fertilitate tamen nulli in Galliæ regioni cedit. Vino enim, quod inde Andegauicum (vulgo *Vin de Anjou* dicitur) palmam inter omnia ferè huius regni vina tenere fertur. Sed nec aliarum rerum quæ ad necessitatem aut voluptatem vitæ humanæ expetuntur, sterilis est: vt quæ fluminibus, montibus, nemoribus, pratisque passim exornatur. Pecude, armentis, & piscibus fœcunda est, hoc flumina & prata præstant. Ex montibus marmora, necnon illud genus lapidis cærulei & fissile effoditur, quibus templorum ædiumque tecta contra cæli iniurias muniuntur, vulgus Ardoises nominat.

Tam multis fluminibus, torrentibus, fontibus, piscinis, paludibus, & stagnis, hæc regio irrigatur, vt ab hac aquarum copia, sunt qui nomen olim Ægadam vel Aquadam habuisse opinentur; Aquitani enim lingua aquam Aigues nuncupant. Nobilissima flumina inter cetera sunt Ligeris, quem Loire accolæ indigitant, & propter elogio patrem fluuiorum Galliæ cognominant. In eum hoc tractu influit Vienne, Diue, Thouets, Layon, Lente, Guyuatre, Mayne, Sarte, Loir, (alius fluuius à Ligeri, hic enim in illū se exonerat, & in libris Latinis Lœdus dicitur) Authion, Oudon, Mayenne, Brionneau, Losse & Erdre &c. adeo vt quadraginta plus minus amnes in hoc tractu confluant. Vrbes habet præclaras, inter quas excellit ea quæ Angers nomen habet: quæ forte Ptolemei Iuliomagus est. Hæc huius regionis primaria, celeberrima, atque Meduanæ fluuij ripa extructa, ponte lapideo communitur. Antiquitatem eius arguunt vetustæ quædam Theatri ruinæ, quæ vrbi imminent; vulgus eas Brohan vocat. Hic interdum numismata antiqua nota reperiuntur. Ludouicus II. in ea Academiam constituit anno [illegible]. Sunt præterea Saumurium, Bellefortium, Bauga, & cetera. Hæc ferè ex Bellefo-restij Munstero Gallico, in huius Tabulæ enarrationem huc transtulimus. Theuetum his qui velit potest adiungere.

SEPTEM
MERID
OCCIDENS.
BRITANNIÆ PARS.
Poictou
Les Mauges
ANGIERS
S.FLEVRENT
CHANTOVCEVX
BEAVPREAV
CRAON
SEGRE
CHAVGONTIER
BRISSAC
Ligeris flu. nune Loyre
La Seure fluuius
La Mayne flu.
Oudon flu.
Erdre flu.
1. L'isle de S. Aubin.
2. Bataile.
3. Mergeru.
4. Lancre.
5. Larorse.
6. Deserte.
7. Candau.
8. Beuart.
9. Valee.
10. Merdiere.
11. Longisle.
12. Anguineau.
13. Marconay.
14. Rideau.
Milliaria communia.
Milliaria grandia.
Saxum hoc Britanniæ et Andegauensium confinia diuidit.
Pons Dauy dictus, Andegauensium di tionem à Britannia septentrionali

Anjou.
ANDEGAVENSIVM DITIONIS VERA ET INTEGRA DESCRIPTIO.
Licino Guÿeto Andegauense auctore.
Cum Priuilegio 1579.
ORIENS.
La Maine.
Loire flu.
La Vienne flu.
LA FLECHE.
LELVDE.
BAVGE.
BEAVFORT.
SAVMVR.
MONT SOREAV.
MONTREVL BELAY.
VIHERS.
PASSAVENT.
MONCONTOVR.
MIREBEAV.
VOVSAILLE.
AVRIGNE.
Ludo nais.
La Marche.
Pont de Chinon.
S.Jouin de marne.
Prelium hic commissum, quod Moncontour vulgo nomen habet.
Source merueilleuse.
Hic riuulus a terra absorbetur.

CALETES ET BONONIENSES.

DE hoc tractu Bononiensi scribit Robertus Coenalis, de re Gallica [illegible] De Gessoriaco Morinorum portu recte cum Mercero dixerim, [illegible] Bononiam maritimam, a qua ad Douerium portum Angliae, [illegible] (quod [illegible] Castellum, [illegible] vocamus [illegible] vulgo [illegible] debent. [illegible] Porro Tabulae [illegible] Bononia [illegible] Douerium [illegible] [illegible] Hæc ille.

[illegible]

VEROMANDVI.

[illegible]

SEPTENTRIO.
MARIS BRITANNICI PARS.
Scala Leucarum Gallicaru
S.
OR.
OC.
M.
OCCIDENS.
MARIS AQVI TA NICI PARS.
ORIENS.
MERIDIES.
CALE TENSIVM ET BONONI ENSIVM DITI ONIS ACCVRA TA DELINE ATIO.
Descripta & edita a Nicolao Nicolai Delphinate, Parisijs 1558.
Cum priuilegio.
TERRE DE OYE.
COMTE DE GVINES.
COMTE DE BOVLONOIS.
FLANDRIAE PARS.
Calais
Greuelinge
Ardres
Guines
Boulongne
Estaples
Monstreul
Toutte la fosse de Boullonnois a de circuit 26. lieues.
Les monts de S. Ingleuert.
Les monts de Neufcatel et Dannes
Canche fl.
Aa fl.

VEROMANDUORUM EORUMQUE CONFINIUM EXACTISSIMA DESCRIPTIO. Iohanne Surhonio Auctore.
MERIDIES.
SEPTENTRIO.
ORIENS.
OCCIDENS.
PICARDIAE PARS.
PICARDIAE PARS
VERMANDOIS
CAMBRESIS
ARTESIAE PARS.
Scala Leucarum.
1 2 3
Noyon
Varen
Maurenau abbaye
Flessi
Babus
Beaulieu
Forest de Beaulieu
Couffy
Follembray
Piermand
S. Gauban
Forest de la Fere
S. Lambert
S. Gillis
LA FERE
Channi
Maretz
Chalanchi
Eglise S. Martin
Bois de Baine
Neuuille en Baine
Terigni
Farnier
Gen lis
Villeserue
Beaumont
L'abbaye de la Magdalene
Quini
Fresni
Maisni en fasse
La cense de bon gelle
L'abbaye au bois
Ognolle
Gaulencourt
Le plessier
Hymeri chasteau
Hercheu
Liez
Cugni
Brauffi
Annuille
Villette
Launois
Flauie marteau
Yacourt
Justi
Piton
HAN
Monhegni
Liserolle
S. Simon
Omeri
S. Quintin le sec
Trasegni
Arten
Straucourt le grand
Hapencourt
Sancourt
Fontaine
Mathegni
Vendeuil chasteau
Esmi le grand
Catte
Bettencourt
Monij
Eruillers
Fonteine le clerq
Roupi
Estrelli
La cense de tombe
Germain
Lequippe
Masiere
Ripemont chasteau
Gauchi
Dalon
Raulcourt
Abbaye S. Prix
S. QUINTIN
Huclon
Marteuille
Vermand abbaye
Beauois
Tertri
Mons en cauchie
Collincourt
S. Quintin en leaue
PERONE
La Maisni
S. Eloy
Hombelurt
Tenelle
Harlye
Roueroise
Moulin
Maisnil
Bertaucourt
Marchie
Pont Trocz
Petit Frannoy
Paellie
Trincourt le petit
Cartigni
Bois de Rozoigne
Busu
Mont S. Quintin
Maquegnie
Onusi
Graucourt
Couigni
Ledain
Grincourt
Liramont
Buire
Trincourt le grand
Templeux le fosse
Ermancourt
Roussoie
Villerfaucon
Escourt le grand
Coursselle
Jancourt
Esmi le petit
Wiencourt
Fonsomme
Feruacq
Grugi
Abbaie S. Martin
Bony
Espehi
Neurleu
Bartincour
Behouri
Crois
Franoy
Lamotte
S. Souphi
CHATELET
La cense de mal uoisine
Hudicourt
Messencouteure
Wantencourt
Sebourg
Bouhan
BEAUREVOIR
Gouy
La bourge
Villers ghislain
Gonzaucourt
Hanap
Vendeuille
Honde court
Gonlieu
Aubensien
Villers outre eaue
Banteuille
Lauacherie
Villerplom
Ribecourt
Haulicour
Vauchelle abbaye
Scaldis fl.
Wagni
Ribauuille
Mamere
Creueceur
Cantan
Noielle
Wallin court
Ledam
Aisyne
Rumillie
Pronuille
Cantigneul
Premi
Bourfi
CHATEAU EN CAMBRESIS
Cantmerle
CAMBRAI
Fontaine nostre Dame
Montay
Somme fl.
Oyse fl.
Sere fl.
Moienpont
Achti
Cressi
La ferte
Monseaux le Vieulx
Serij
Viller le sec
Warli
Alli
Puissies
Noefuille
Hamel
Yeuen
Quiuieu
Falay
Haphincourt
Eterpine
Brunetelle
Athie
Deusse
Moussi la gasse
Mont de la Trinite
Estree
Bouchi
Chenchri
Lanciy
Le Maisnil
Meligneau
Croix
Ponieri
Douesse
Aurogi
Sauy
Ferquiers
Corbengi
Ecoulli
Sencourt
Chansi
Pin
Essigni le petit
Maissil S. Waisnay
Nelles

PICARDIA.

PICARDIÆ vocabulum vti vetustum non esse, omnes rei Gallicæ scriptores affirmant, ita eius originem aut rationem, nemo est qui se scire fateatur. A Begardis initium habere haud audet asserere Cœnalis, negat omnino Bellefortestius, vt qui Picardorum memoriam, Begardorum nonnihil antiquiorem putat. Sunt qui apud hos bellici illius teli genus, quod vulgo Picas vocant, vsum inuentum: indeque nomen sortitos, suspicantur. Hoc in confesso est, Picardiæ nomen quondam latius patuisse; Artesiam enim, Flandriæ partem ad Lisam amnem vsque, Boloniensem Comitatum, sub Picardiæ vocabulo comprehensas legamus. Ea regio quæ hodie Picardiæ proprio titulo gaudet, eousque se minime extendit, vti in hac tabula conspicitur.

Hæc regio pars Galliæ Belgicæ est, olim ab Ambianis, Belluacis, & Veromanduis, (siue, vt Ptolemæus legit, Romanduis) habitata. Somona fluuius, quem Phrudim Ptolemæi putant, totum hunc tractum irrigat, omniumque frugum agrum fertilem, vbertimque rerum copia diuitem facit. Adeo enim frumenti fœcundus est, vt vulgus id trito prouerbio Parisiorum horreum vocitet. Vinum non fert; sed id potius incolarum ignauiæ socordiæque, quam soli intemperiei, aut cæli iniuriæ imputandum sunt qui censeant.

Vrbes in eo, inter cæteras præclaræ, sunt Ambianum, vulgo *Amiens*, antiquitate, & episcopali sede nobilis. Hæc Somona fluuio circumquaque ambitur: hinc nonnulli sunt, qui eam Ambianum ab ambitu aquarum dictam nugantur. munitissima est, si quæ alia, in vniuersa Gallia. Vulgus eam ab Alexandri Magni militibus constructam putat. Sub huius diœcesi Abbeuilla deinde est, cuius nomen recens esse, ipsa etymologia docet: Abbeuille enim nihil aliud quam Abbatis villa Latine sonat: ex Abbatia enim primum in vrbis magnitudinem, & formam excreuit. Hæc hodie Comitatus Pontieu nomine, primaria ciuitas est. Habet hic Comitatus nomen a multitudine pontium; regio enim paludinosa admodum, & stagnis inuia, multis in locis est. Pecquini eodem tractu visitur, à quodam Pignone Alexandri Magni milite primario conditum, si fides vulgo sit. Est S. Quintini Fanum in Veromanduis, Augusta Veromanduorum à multis credita: Comitum Veromanduorum aliquando domicilium, atque eius regionis caput. Perona, bellicis cladibus sæpius fatigata, omnibus innotuit. Guisa etiam, propugnaculum, versus Lutzemburgum videtur; vnde Guisianorum familia nomen ducit. Sunt aliæ minus celebres ciuitates, vt Corbeium, Roium, Nella, Hama, Castiletum, Mondiderium, &c.

In libello Gallico, qui viarum Galliæ titulum præfert (*Chemins de France*) Picardia in tres partes diuiditur, in Inferiorem, Superiorem, & veram; siue Propriam. & in ea, Vermandois, Retelois, Tartenois, & Tirasche (malo his incolarum vernaculis vocabulis vti, quam noua Latina facere) regiunculas. Hæc propria, hac nostra tabula continetur.

PICARDIAE, Belgicæ regionis descriptio.
Joanne Surhonio auctore.
Cum Imp. et Reg. priuilegio decenn.
1579.
Baillage de Hesdin.
Britannici maris pars
VIMEUX COM.
PON
THIEU.
Normandiæ pars.
OCCIDENS.
SAN
TERRE
BEAUVOIS.
Champagnæ pars.
SEPT
MERID
Abbeuille
Amiens
Corbie
Mondidier

Scala milliariorum.
1 2 3 4 5 6
ARTESIAE PARS
HANNONIAE PARS
ORIENS.
Cambresis.
VERMANDOIS
TERRACHE.
TARTENOIS.
LAONNOIS.
Cambray
Scaldis flu.
Creueceur
Chasteau en Cambresy.
Landsy
Chastillon
Foemy Abb.
Wasgny
Vaulx
Bapammes
Haplincourt
Bartincourt
Barasare
Riaucourt
Haurincourt
Messencouture
Ytre
Transloy
Longualle
Saillettes
Sorez
Maullan
Pin
Hudicourt
Chastelet
Beaureuoir
Bohan
Guinemont
Morpa
Ceurleu
Echencourt
Neurleux
Templeux le fosse
Mont S. Quintin
Perone.
Busu
Scaldis fons
Trincourt le petit
Wiencourt
Liramont
Croix
Hanappe
Doren
Quehenry
La chapelle
Ogny
Fervacq
Behoury Abb.
Lesquielle
Yron
Monseau
Malsy
Sany
Fayestre
Autreppe
Estreu au pont
Guise.
Berno
Beau raing
Roumesy
Gomon
Prossy
Puisieu
Orgny
Fontaine
Veruing
Ripemont
Sery
La Ferte
Senelle
Achery
Nouuion
Cressy
Marle
Serre flu.
Ally
Pont
Achy
Warsy
S. Lambert
Cressy
Laons
La Fere
Sart
Mont S. Gille.
S. Aubain
Piermand
Follembry cha.
Coussy
Forest de Coussy.
Chauny
Farnier
Genlis cha.
Neufuille en baine
Chalansy
Forest de baine
Noyon
Maretz
Babus
Trassy.
Auffemont
Berry
Cuille
Le bacq a choysi
Le bacq a
Achy.
Oyse flu.
Compiegne
Losy
S. Quintin
Le pont de trocz
Le Vergiez
Som fons
Vermand Abb.
Hurlon
Dalon
Fonteyne le clercq
Estrely
Germain
Arten
Serancourt le grand
Bray
Essiny le grand
Eruillers
Mont begny
S. Simon
Lisseroelle
Flauely le marteau
Tugny
Hen.
Brousy
Ville serue
Gaulencourt
Quimy
Maisny en fosse
Labbaye du bois.
Oigneulle
La noy.
S. Quintin
Ausboc
Voienne
Ingon flu.
Nelle
Molinam
Auroet
Lansy
Monchy la gasse.
Athy
Collincourt
Brunettelle
Douen
Cartigny
Puellye
Ianscourt
Rouy
Falvy
Haplincourt
Bias
Floucourt
Maison rouge.
Beqvincourt
Hedville
Maucourt
Estree
Plainuille
Riuiers
Longrue
Marchiez le potte
Ynaucourt
Berstrangle
Solem
Champiegne
Rugisse
Fresny
Beaulieu
Canny
Cuuillie
Flessy
Le Pleissi du Roy
Maurenau Abb.
Buucren
Some flu.
Clery
Audicourt
Hal.
Frise
Cauay
Petit hen.
Farnier
Merlen court
Encre
Authuil
Harne
Posiers
Eaucourt
Sars
Assielle le petit
Pluiseur au ualle
Miraumont

GALLIAE NARBONENSIS ORA MARITIMA.

HVIVS Tractus hoc [illegible] sic habet Gulielmus Paradinus his verbis: Arelatem Sextanorum Coloniam fuisse [illegible] scriptores. Ea ciuitas ad Rhodanum vndique septa est paludibus, in quibus hodie [illegible]. Olim nobile Emporium fuisse, Strabo auctor est, his verbis: Narbo (inquit) amplissimum huius regionis Emporium, supra exitum Ataxis fluminis, Narbonensisque lacum, [illegible] Rhodano autem adiacet oppidum, Emporiumque non paruum, Arelate. Aquae [illegible] sunt aquae calidae, quod quae Sextius, vt idem Strabo ait, oppidum suo nominis aedificauit, vocauitque nos Aquas Sextias. Condendi oppidi consilium fuit, vt illic Romanum collocaret praesidium. Illic etiam fusos fuisse Cimbros a Mario, scribit D. Hieronymus. Arausio (hodie Orange) Cabellonensium [illegible] olim insignis, in qua Theatri ingentis ruinas, et stupendi operis murum quadrato ambitu lapide vidimus, et cui, haud scio, an Gallia vniuersa similem habeat. Est et ad portam qua Lugdunum spectat, Arcus triumphalis cum insculpta eius epigraphe, quam diu magna voluptate spectauimus. Huc et Nemausum pertinet, Amphitheatro antiqui operis splendidum, (Arenas vocant.) Mirum illic ostendi [illegible] meatum, cui per transuersum Rhodanum sub ipso alueo ductus, in procul distitam peruenit [illegible]. Est et Basilica Plotinae, quam Hadrianus Imp. exaedificauit, auctore Spartiano, etc. Haec ex Paladino. Sed accuratissime descripsit hanc vrbem, omnibusque eius antiquitates [illegible] ponens, Ioannes Poldo Albenas, idemque locorum vicinorum situm, et antiquas appellationes diligentissime perspexit. De hoc vide quoque apud Strabonem lib. 4. Vide etiam Gualterum Lugdunum poetam. Huius tabulae archetypum [illegible] nobis communicauit D. Carolus Clusius medicus noster.

SABAVDIA.

SABAVDIA regio est Cisalpina, cuius Princeps, qui Dux Sabaudiae vocatur, etiam Pedemontanam (quam vocant) regionem possidet. Metropolis in ea est Chamberinum (Camaro olim dicta, si Conrado credendum est) in qua Senatorius ordo, Parlamentum vocant, sedem habet. Hanc regionem a Sebusianis populis, aut [illegible], a Sabatiis vadis, nomen accepisse putant. Bouillus vero aliam huius nominis originem affert, sic ut semper fuisse, inquit, huic regioni ob itinerum locorum angustias, (vtpote inter Alpes sitae) [illegible], eorum [illegible] obiecisse, qui praetereuntes ad [illegible] spoliabant. Tum nobilis quidam eam regionem ab Imperatore in titulum Ducatus obtinuit, qui [illegible] ex ea praetereuntibus infestos [illegible] et viam peregrinis tutissimam praestitit. Hinc Saluam viam (quae prius Mala via, vulgo Malvoie vocabatur) eam posteriorum, vulgo Sauvoie, vocari iussit, inde Latini Sabaudiam fecere. Haec Carolus Bouillus. Fabula sit, an historia, fides [illegible] authorem. SABAVDIAE certe vocabulum, [illegible] non semel in libro Notitiarum nominari [illegible] Narbonensis Galliae prouinciam.

Sed illud [illegible] eius descriptionem ex Paradino [illegible] de ea edidit. Is [illegible] Sabaudia (vulgo [illegible]) vocatur, veteres *Allobroges* [illegible] vocauere, con- [illegible] olim Sabatij, Haganni, [illegible], Iconij, Tricorij, Veconij, [illegible] Centrones, Catoriges, Veragri, Nantuates, Salassi, Tharantasia et [illegible]. Nostris vero temporibus hae regiones, et populares indigenae [illegible] nominibus [illegible] Comitatus Gebennensis, Marchionatus Susae, Comitatus Mauriennae, Dominatus [illegible] Foucigni, Chablais, Val de Oste, Pais de Vaud, de Gex, aliaque nomina [illegible] Ducatus sub se Pedemontanam regionem, Principatus, [illegible] in qua sunt Comitatus Varax, Montreuel, Pont de Vaulx, Baugy, [illegible] constat totum hunc tractum olim Regni [illegible] habuisse [illegible] Boroneo et eius fratre de huius [illegible] regimine [illegible] qui a iuniore regno pulsus erat, [illegible] Brutum [illegible] comitem Q. Fabium Maximum [illegible] Cottium regem (a quo Cottiae [illegible] Alpes) [illegible] Augusto Imperatore.

GALLIAE NARBONENSIS ORA MARITTIMA Recenter descripta.
HISPANIAE CONFINIA.
Languedoc.
Cum Priuilegio.
Carcassone
Trebes
Dousin.
Mous.
Lesignan
Narbone
Aude fl. Atax latinis.
S. Nazare.
Pas du loup. Sylua est ex tamariscis: locus latronibus infestus.
Nisse
Cabestan
Orb, fl. Orobis latine.
Beziers
Stagna
Littus
Erhaud fl. Rhauraris latine.
Agde
S. Tuberi
Pezenaz
Montagnac
Lupian
Villemane
Gigean
Miravaux
Fabregues
Sausan.
Archiepiscopatus.
Episcopatus.
Oppida.
Pagi.
Cap de Sete. Mons Setius latine.
Maguelone domus est cum templo Episcopi Monspessellensis, olim sedes episcopalis eiusdem et dicebatur Episcopatus Magalonensis. In medijs stagnis sita est.
Lez fl. Ledum latine.
Monpellier.
Castres.
Peraut.
Sambres
Vidourle fl.
Lunel.
Sommieres.
Viuaretz.
Massillarges.
Viscan
Nismes, olim Nemausus
Aigues mortes
Aimargues
Millan
Vouer
MARE GALLICVM.
S. Priuat, Arx cum aliquot molis.
Vzez
Pont du Gard Pons admirabilis Romani operis: olim Aquæductus
Languillade.
S. Gillis
Besonse
Serinac
Valeguieres
Fornes.
Bagnols
Trinquetaille.
Beaucaire
Arles.
Rhodanus fl.
Sarnon.
S. Esperit
Caderousse
Tarascon
Granpus
Trois Maries
S. Martin
Chasteau renart
Avignon
Castelnau du pape
Oranges.
Campus lapidosus Straboni, Le Craux, Gallis.
Carpentras
Tour noue, arx cum pago est.
Valeron.
Carom
Vaucluse, locus ubi Petrarcha magnam partem carminum italicorum composuit.
S. Chamas
Salon
Berre.
Cabannes.
Martegue
Les Pinnes
PROVENCE.
Tour d'y insula ubi Brutus stationem nauium habuit cum Massilia a C. Iulio obsideretur
Marseille.
Nostre Dame de la garde
Aix, Aquæ Sextiæ Latinis
OC.
ME.
SE.
OR.
Scala miliarium Gallicarum
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

SABAVDIAE, ET BVRGVNDIAE Comitatus descriptio: auctore Aegidio Bulionio Belga.
Huius fluuy: oram citerio: rem, Regni: vlteriorem verò Impery cognomine, apellitant accolæ.
SEPTENTRIO.
MERIDIES
OCCIDENS.
ORIENS.
LOTHRINGIAE CONFINIA
GERMANIAE PARS
BVRGVNDIÆ DVCATVS PARS.
BAILIAGE D'AMONT.
BAILIAGE DE DOLE.
BVRGVNDIAE COMITATVS.
HELVETIAE PARS.
SABAVDIA.
BRESSE
DOMBE
DAVLFINE.
CHABLAI.
SVISSES.
BRISGOW.
ELSAS.
FERRETTE.
Lacus Lemanus.
Vogesus mons.
Petit Bernard
Scala miliarium.
Strasburg Argentina.
Basel.
Besanson.
Dole.
Salins.
Geneue.
Lion.
Grenoble.
Chamberi.
Vienne.
Valence.
Mont Senis.
Turin.

BVRGVNDIÆ COMITATVS.

BVRGVNDIA duplex est: altera Inferior, quæ & Regia, vocatur: hæc Ducatus nomine gaudet, olim Æduorum regio: altera Superior, quæ & Imperatoria, appellatur. & Comitatus nomine censetur: hanc quondam incolebant Sequani. Eam hæc tabula continet. Confinia huius sunt a Septentrione, Lotharingia, Germaniaque Superior; ab Occidente Inferior Burgundia. Meridiem claudunt [illegible] & a Meridie Allobroges & Sebusiani excipiunt. Diuiditur hodie in tres diœceses, siue præfecturas, Superiorem, Inferiorem, & Dolanam: quarum ciuitates sunt in Superiori, GRAYVM, quæ inter præcipuas huius Burgundiæ censetur: in ipsa Araris ripa sita est, [illegible] & magnificentia ædium spectabilis. habet & altera parte [illegible] campos. VESVLVM, sunt hæc fortissima mœnia, & ædes luculenter extructæ. [illegible] MONBOSIVM, LVXOVIVM, PALMAM Dubidi [illegible] PORTVM [illegible] ad Araris litus positum, CROMARVM, MONTEM [illegible] Inferiori [illegible], amplissima ciuitas, a [illegible] & aliis fontibus [illegible] præstans, quod hinc in finitimas regiones [illegible] exportatur, [illegible] vectigal. ciuitas in [illegible] & angusta valle, Saboliaga dicta, in longum extenditur, inter [illegible] altitudinis vinetis apricis in [illegible] munitissima [illegible] turribus, duabusq; arcibus munita. ARBOSIVM, [illegible] copia, in primis optimi & ad vetustatem [illegible] vini, [illegible] imprætur [illegible] sed hortensibus [illegible] montes, aspectu fontium ac vinetorum [illegible] hinc Arbosium [illegible] POLIGNIVM [illegible] oppidum, [illegible] pulcerrimis [illegible] adiacente [illegible] [illegible]

[illegible]

HELVETIAE PARS.
LOTHARINGIAE PARS.
SEPTEMTRIO.
ORI
OCC
Scala milliarum Burgundicorum.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
Iougne. Hic vectigal
Franchimont.
La Roche.
Treuillars.
S. Ippolite.
DVBIS, Doux flu.
Ioux.
Pontarlier.
Maiche.
Valoreilles.
S. Iulian.
Clemont.
Chastillon.
Mortaul.
Arcon.
Montbenoit.
Pont de Roide.
Vaulcluse.
Neufschastel.
Reamont.
Chastelneufs.
Granvillers.
Morvillers.
Mandeure.
Montbeliard.
Ericourt.
Pont de Vegicourt.
Pierre fonteine.
Vennes.
Orchamps.
S. Gorgon.
Lantenans.
Beuoir.
Sancey.
Cicon.
Moustier haulte pierre.
Dampierre.
Bermont.
Leugni.
Vercel.
Lodz.
Chastelot.
Lille.
Abbaia des trois roys.
Doux flu.
Landresse.
Orsans.
Gous.
Chasteau neuf.
Villa fans.
Passeauant.
Granges.
Soye.
Passeauant.
La grace de Dieu.
Dorne.
Mongesoie.
Ornans.
Chasteau Lambert.
Chaumon.
Grandmont.
Fallon.
Clereaulx.
Cusance.
Cote brunne.
Hoc antrum hyeme feruet, estate autem frigore riget.
La Neufuille.
Gonans.
Beueuge.
Villersexel.
Montly.
Baume les nonnes.
Vaite.
Bouclans.
Melisey.
Lure.
Faulcogney.
Roullan.
Chastillon guiette.
Varre.
Montron.
Marault.
Rougemont.
Mont Martin.
Oricourt.
Mont Iutin.
Monthoisen.
Olans.
Auilley.
Neuelers.
Montfacon.
Bitainne.
Varoley le bois.
Beleiuaulx.
Cromary.
Luxoul.
Chatenoy.
Noyrey.
Foullein.
Verchon.
Loullan.
La roche.
Beau prel.
Vielley.
Besancon.
Brotte.
Gereurey.
Villa pater.
Miserey.
Fonteyne.
Baudoncourt.
Mailleron court.
Montagu.
Amboison.
Cromary.
Chastillon le duc.
Vaulx.
S. Maria.
Vellefaul.
Frotey.
Oysdoy.
Cheuro.
Amagny.
Andeul.
Conflan.
Bourguignon.
Fondromont.
Butier.
Ruffey.
Fontenoy.
Bourguignon.
Flagy.
Vesoul.
Masieres.
Lougnon flu.
Oyseloy.
Gyl.
Marnay.
Conflaudy.
Charey.
Granuelle.
Velle.
Liefranc.
La Charitey.
Busey.
Citey.
Fraisue le chaste.
Choix.
Claire fontaine.
Fauerny.
Pont sur Saona.
Chemilly.
Villers chemin.
S. Remy.
Sinoucourt.
Amance.
Scey.
Arez.
Traues.
Voysey.
S. Loup.
Balan.
Mongeuelle.
Angicourt.
Rupt.
Vellefon.
Ville francon.
Saone flu.
Maney.
Chenreleus.
Saone flu.
Seuen.
Chantounay.
Ionuelle.
Vitrey.
Fedrey.
Ray.
Sauoieu.
S. Boirin.
Vandam.
Iussey.
Bourguignon.
Beauieu.
Artane fontayne.
Ancier.
Trambloy.
Chauirey.
Dampierre.
Vertur.
Corneu.
Gray.
Gastel.
Volon.
Montcureux.
Montot.
Prantigney.
Rigney.
Saone flu.
Rancourt.
Morel.
Mons.
Fomnans.
Champliette.
Chargoy.
Aultrey.
Montroige.
Orieres.
Tulley.

SABAVDIAE PARS.
IVRA, siue IVRASSVS Mons.
S. Glaude.
Dortam.
Dain flu.
Dubis flu. fons.
Moute.
Laigle.
Morans.
Boutauant.
Arantho.
Chauannes.
Serpentinus flu.
Dom siue DAN fons.
Chastevillain.
La Chaux.
Bonlieu.
Fÿtignÿ.
Vellefin.
Montfleux.
Bossia
Noseroÿ.
Sena flu.
Sirod.
Dain flu.
La tour du meix.
la Villetto.
Crilla.
Chumberia.
S. Julian.
Oigna.
Andelost.
Clereuaux.
Marigna.
Gÿgna.
Andelot.
Vers.
Angelon flu.
Vanno.
Mounet.
Chalin.
Orgelet.
Chalamon.
Pasquier.
Monts augeon.
S. Sorlin.
Binnans.
Presilly.
Loysia.
Le Muÿ.
Cressia.
S. Amour.
Colligmia.
Anne.
Lresches.
Moron.
Chastillon.
Mirebeaul.
Beauregard.
Publy.
S. Meur.
Lanbespin.
Goille.
Poupet.
Belin.
Remeton.
S. Laurens.
Creueceur.
Salins.
Bracon.
Yuoury.
Vernantois.
Rochelle.
Beaufort.
Connatenine.
Aille pierre.
Bournay.
Lille.
Cheureaul.
Raimnes.
Forica flu.
Tour du fief.
Vorge.
Marnos.
Arbois.
Montagu.
S. Agnes.
Bennes.
Vaulgre.
Conliege.
Chilly.
Port de Ianneÿ.
Montigny.
Poligny.
Baume.
Lousle Saunier.
Corsaou.
Keche.
Vadans.
Frontenaÿ.
Charin.
Le Pin.
Montmorot.
Loue flu.
Greuson.
Mierrÿ.
S Lothain.
Chastel Chalon.
S. Martin.
Domblans.
Piemont.
Villefarlay.
Rousieres.
Cleruans.
Lestoille.
Chastelaudeuole.
Arley.
Chissey.
Visenoy.
Toulouse.
Ruffey.
Santans.
Vauldrey.
Bersaillin.
Villanieu.
Coulonne.
Bletterans.
Bermont.
Sellieres.
Nance.
La loye.
Mons.
Villers Robert.
Ryé.
Celle flu.
BVRGVNDIAE DVCATVS CONFINIA.
Raon.
Le temple.
Dicey.
Rochefort.
Chaucin.
Nomblans.
Dole.
S. Ylie.
Giurey.
Doux, DVBIS flu.
Moisseÿ.
Montrolant.
Lonuy.
Verdun.
Loue.
S. Aubin.
Saona.
ARARIS fluuius.
Montmirel.
Champagney.
Auxone.
Saone flu.
CVM PRIVILEGIO.
Mutigney.
BVRGVNDIAE COMITATVS RECENTISS. DESCRIPTIO
Dn̄o Ferdinando Lannoyo auctore.
1579
MERIDIES.

GERMANIA.

[illegible]

GERMANIA.
Hul
Humber fl.
Hable
S Edmund
AN
GLIAE
Norwich
Ely
Ypswich
PARS
Colchester
Londen
Tilber
Tamesis fl.
Rochester
Canterberi
Rye
Douer
Heilichlant
Strant
Nieuwerck
ZELAN
DIA
Briel
Middelburch
Oostborg
HOL
LANDI
A.
Amsterdam
Leyden
Delft
Dort
Utrecht
Enchuse
Harlingen
Dockum
Groeningen
Sneeck
Sloten
Leeuwerden
Campen
Zwol
FRI
SIA.
Norden
Emden
Eezes
Jeuer
Fredeborch
Oldenborch
Dam
Deuenter
Almelo
Herderwijck
Aernhem
Zutphen
Emerich
Vianen
Bueren
Breda
Bergen
Bergen op Zoom
BRA
B
A
NT
IA
Antwerpe
Hoochstraten
Turnhout
Helmont
Eindhoue
Herentals
Liere
Mechelen
Bruessel
Louen
Diest
Tienen
Waurren
Nimegen
Cleue
CLI
VIA.
Wesel
Gelder
GEL
DRIA
Roermont
Nuis
Gulick
Aken
Luick
Limborg
Duren
Coelen
Bon
Keulen
WEST
FAL
IA
Osenbrug
Munster
Tecklenborg
Coesfelt
Dorsten
Essen
Hamm
Soest
Lippe
Paderborn
Dortmund
Werla
Geiske
Attendorn
Siegen
HAS
SIA.
Marburg
Warborg
Waldeck
Fritzlar
Cassel
Dillemberg
Giessen
Weilburg
Wetzlar
Butzbach
Fridberg
Gelnhausen
Franckfort
Mentz
Oppenheim
Darmstat
Wormbs
Hidelberg
Miltenburg
Wimpffen
Speyr
Landaw
Pfortzen
Wildbat
WIRTEN
BERG
Stukgard
Tubingen
Rotenburg
Balingen
Rotwyl
Dornstett
SVE
Bremen
Verden
Hamborg
Staden
Vorden
Stotel
Oteredorp
Quakenbrugge
Minden
Nieuborg
Lemgow
Hamelen
Brakel
Huxen
Werburg
Dunkerke
Nieuport
Oostende
Brugge
Gendt
Dermonde
Aerdenburg
Calles
Cassel
Dixmuyde
Tielt
FLANDR
Yperen
Cortrijck
Russelar
Bethune
Lille
Oudenaerde
Bologne
Arien
Monstreul
Hesdin
ARTE
SIA
Abbeuille
Arras
Douaij
Doornick
Valenchien
Leuse
Aeth
Edingen
Bergen
HAN
NONIA.
Mons
Namen
Huy
Borchworm
Perwe
Cambraij
Amiens
Beaurevoir
Piepe
Perone
Landercy
Bohan
Mabeuge
GAL
LIAE
S Quintin
Roan
Sequana fl.
Compiegne
Soisson
Reims
Marle
Voix
Challons
Chastieu porcien
Masieres
Rette
Paris
PARS.
Ligni
Verdun
Sorsei
Soseum
Vallis.
Langres
Ardvenna
Marche
Bastogne
Viansen
LUXEL
BORG.
Arle
Luxemborch
Dietenhofen
Bitburg
Ettelbruck
Trier
Birkenfelt
Kirberg
Creutznach
Bingen
Bergtzstel
Boppart
S Gwer
Coblentz
Andernach
Linz
Arburg
Vrnburg
Statkyl
Reimbach
Dremborn
Kerpen
Hensberg
Sittart
S Vit
Bullingen
Kusel
Lutreck
Leiningen
Keisers lautere
Zweibrucken
Weissenburg
Rhinzabern
Zarbruck
Valkenburg
Freudenberg
LOTH
A
RINGI
A
Mets
S Michel
Vinstingen
Numeni
Wich
Bitsch
Hagenaw
Rastat
Bade
Zabern
Strasburg
Offenburg
AL
SATIA.
Tenbach
Schlestat
Colmar
Rinow
Brisach
Friburg
Badenwiler
Basel
Schafhusen
Costentz
Nancy
Tul
S Niclaes port
Danubes
Lieustat
Bluncken burg
Rauon
S Diedolt
Bruiers
Rufach
Dan
Baion
Brissemiu
Muselburg
Nuburg
Spital
Blumer
Molhusen
Blumberg
Laussenberg
HEL
VETI
Mompelgart
Clarenal
Landeri
Wittelspach
Sone fl.
Bisanson
Dole
Salins
Agendinal
BURGUNDIA.
Arberg
Solothurn
Bern
Wilisow
Luzern
Zug
Einsidlen
Zurich
Baden
Schweiz
Altdorff
Stanstat
Brientz
Morten
Freiburg
S Glaude
Losanna
Geneue
Yuiun
Sitten
Leuk
Arnen
Gestelen
Creuola
S Moritz
Tarentesia
Lombar
Lion
Rhone fl.
SABAUDIA
Cum priuilegio.
Tondern
Flensburg
Husum
Gottorp
Tonningen
Meldorp
Wesselburen
Brunsbutel
Rendsburg
Ritzebuttel
OCCIDENS
55
54
53
52
51
50
49
48
47
45

Miliaria Germanica, magna, mediocria & parua hęc scala continet.
5 10 15 20 25 30 35 40
5 10 15 20 25 30 35
5 10 15 20 25 30
ORIENS
RVGEN
Bornholm
Arcon
Bergen
Hildensee
MECKELBVRG
POMERANIA
PRVSSIA
MARCA
MARCA NOVA
ANTIQVA
SAXONIA
LVZATIA
MISNIA
SILESIA
POLONIA
BOHEMIA
MORAVIA
AVSTRIA
BAVARIA
HVNGARIA
TIROLIS
SINVS ADRIATICI PARS
Venetia
Dantzig
Coningsberg
Elbing
Marienwerd
Thorn
Culm
Vladislaw
Stolpe
Colberg
Camin
Stetin
Rostock
Wismar
Gustrow
Franckfort
Berlin
Custrin
Posen
Kalisch
Warsouia
Plotzko
Crakow
Breslaw
Lignicz
Glogaw
Oppel
Ratibor
Troppaw
Wittenberg
Leipzig
Meissen
Dresden
Praag
Kuttenberg
Olmutz
Brin
Znaim
Wien
Presborg
Komarn
Gran
Buda
Pest
Tokay
Lintz
Regensburg
Munchen
Saltzburg
Ingolstat
Nurenberg
Bamberg
Iena
Erffurt
Halberstat
Magdeburg
Steir
Judenburg
Grecz
Pettaw
Laibach
Aquilegia
Triest
Ystria
Trento
Jnspruck
Brixen
Villach
Balaton lacus
Danubius fl.
Vistula fl.
Drauus fl.
Sauus fl.

GERMANIA INFERIOR.

EXhibet hæc Tabula non totam Germaniam inferiorem, sed illius duntaxat partem, eam nempe, quam Philippus Caroli V. Imperatoris filius iure hæreditario nunc possidet. Continetque has septendecim ditiones; Ducatum Brabantiæ, Limburgi, Lutzenburgi, & Gheldriæ. Comitatum Flandriæ, Artesiæ, Hannoniæ, Hollandiæ, Zelandiæ, Namurci & Zutphaniæ. Marchionatum sacri Imperii. Dominia Frisiæ, Mechliniæ, Vltraiectensis, Transisulanæ, & Groeningæ. Regiones, [illegible] (teste Lud. Guicciardino) numerantur 208, vrbes muris, aggeribus, aut fossis munitæ, plus quam 6300. pagi templis turrigeris insignes, postea villas, castella & arces, quorum & his non exiguus est numerus. Habetque has finitimas (incipiendo ab Oriente) maritima parte ad fluuium Amisum (vulgò Eems), hinc ad Oceanum terminant, hos Principes vicinos: Comitem Frisiæ Orientalis, Episcopum Monasteriensem, Ducem Cliuiæ, Archiepiscopum Coloniensem & Treuirensem, & demum regem Galliæ, vsque in oram maritimam ad flumen Aa, quod huius terminus est ad Occidentem. Aer etsi in eo plus æquo humidius videri possit; incolarum tamen sanitati nec non digestioni admodum conducere putatur, vt qui homines longæuos, præcipue in Campania Brabantiæ, pariat [illegible]. Fluminibus & riguis vndique perfunditur. Nemoribus similiter, quantum voluptati aut venationi satis est [illegible]. Montes non habet, nisi circa Lutzenburgum & Namurcum, nec non in Hannonia, vbi vispiam collibus attumulatur. Fertilis est frumenti, & fructuum omnis generis, etiam herbarum, quarum in medicinis vsus est. Nonnullis tamen in locis, quæ incolæ ob ericæ herbæ inibi frequentiam, Heyden vocant; velut sunt in Brabantica Campania, &c. horum minus ferax; sed huiusmodi Ericeta tamen ouium læta pascua pecoribus præbent, adeo vt nullorum gentium (etiam vicinarum regionum testimoniis) carnes gustum suauiorem habeant. Animalia humano generi noxia non producit.

Has omnes regiones descriptas exteri ferè omnes (maximè Hispani & Itali), partem pro toto accipientes, vno nomine Flandriam, incolasque Flandros indigitant, cum Flandria pars tantum sit earundem regionum, vt in Tabula videre est. Proinde hi non minus errant, quam illi, qui Hispaniam designaturi, Castelliam, Andalusiam, aut aliam huius regionis Prouinciam loquuntur: Aut de Italia locuturi, Tusciam aut Calabriam, &c. nominent: vel de vniuerso Galliæ regno dicturi, Normandiam, aut, &c. tantum loquunt; atque eo modo de tota Hispania, Italia, aut Gallia dixisse videri velint.

Has regiones suis doctissimis scriptis describentes aut elucidare conati sunt Ioannes Goropius Becanus in suis Becceselanis. Petrus Diuæus Louaniensis, Hubertus Thomas Leodius, Ioannes Caluetus Stella Hispanus; scripsit enim lingua [illegible] Itinerarium Philippi Hispaniarum regis per omnes has regiones; in quo multa lectu digna, quæ ad cognitionem harum regionum & ciuitatum facere videntur, inseruit. Qui plura, aut pleniorem harum notitiam sibi comparare desiderat, Ludouicum Guicciardinum legat, & non regiones, sed oculis eas perlustrasse sibi persuadebit.

Quia hic tractus ferè bilinguis est, (Gallica enim & Teutonica multis in locis indifferenter vtuntur) & ab Hispanis aliisque exteris nationibus ob mercimonia & negotiationes assiduo frequentatur; fit vt quamplurima loca, veluti ciuitates, oppida, & flumina plura habeant nomina, quibus suo cuique idiomate, multum interdum ab illorum vernaculis discrepantia, vocabula indit. Atque ob hanc synonymiæ ignorationem nonnullos scriptores, aliquì non indiligentes, in errores minimè tolerabiles incidisse obseruaui. Vt inter cæteros Dominicum Nigrum in sua Geographia, qui Anuersam in loco Taruannæ ponit, & Antuerpiam (etiam tamen, malè Antrocipiam in exemplari apud Henricum Petri excuso, vocat) [illegible] Taruannam distantem describit: alias Antropia & Anuersa vnam esse eandemque [illegible] omnes nostrates sciunt. Idem Mechliniam & Malines, Leodium & Liege, Nouiomagum & Nimegen, [illegible] & Tron (pro quo Treen perperam legitur) duo diuersaque oppida ponit; cum vnum & idem sint. Ratemantum vocat vrbem, quam quoque magna [illegible] Liege in alio, alio loco tradit. Ratemantum quoque [illegible] ex eius delineatione colligo, cum cum suo Ratemanti & Rhamone eam velle vrbem, quam populariter Ruremonde vocamus. Sic Klienen Gelriæ ciuitatem, quæ in Rheni ripa sita est, [illegible] eandem esse cum [illegible] episcopatu qui in Campania est, Galliæ regione. [illegible] Ne tamen Geographiæ studiosi in similibus vadis hæreant, hæc nonnulla locorum Synonymia vulgaria, huic paginæ annectere volui.

Antuerpia vernaculè, quæ alias Latinè Anuerpia & Andouerpia [illegible] Germani Antorff *nominant; vnde illi Latinè Antorpia. Itali* Anuersa *dicunt,* *Hispani & Galli* Enuers.

Aken *nostratibus,* Aix *Gallis, Aquisgranum Latinis.*

Hertoghenbosch, *Gallis* Bolduc *dicit, Siluam ducis inde faciunt Latini.*

Louen, *Louanium Latinis vocatur:* Louuain *Gallis.*

Lille *vernaculè,* Rijssel *vocant Teutones. Insula Latinis [illegible] nominatur.*

Liege *vernaculè,* Luyck *Teutonicè, Leodium Latinis.*

Ceulen *indigenis,* Cologne *Gallis. Colonia Agrippina veteribus.*

Dordrecht, *contractè quoque* Dort *vocamus, Dordracum Latinis.*

Mechelen, *vnde Latinis Mechlinia,* *Galli* Malines *dicunt.*

Tournay *incolis,* Dornick *Teutonicis, Tornacum Latinis.*

Atrecht *Belgis,* Arras *Flandris, [illegible] doctioribus nuncupatur.*

[illegible] *Latinis [illegible] appellatur.*

Thienen, *Gallis* Tillemont *est.*

Namen, *Brabanti* Namur *appellant, Namurcum Latini.*

[illegible]

[illegible]

S. Truyden, [illegible]

[illegible] *Gallis, [illegible] Germanis, [illegible]*

[illegible]

[illegible] *nomen sortitum.*

Gulick, *vocant Galli* Iuliers. *Iuliacum etiam dicitur.*

Mons, *Flandri* Bergen *dicunt.*

Geertsberge, *quod & S. [illegible] vocari audio,* Grammont *à Gallis nominatur.*

Iodoigne, *Brabanti qui Teutonica vtuntur lingua,* Geldenaken *appellant.*

Gembloers *abbatia est, Gemblacum Latinis est.*

Soigni *Gallis,* Sonnecke *Flandris.*

Halle, *vocatur à Gallis* Nostre Dame de Hault.

Cortrijck, Courtray *Gallis, Cortracum Latinis.*

Comene, Comines *Gallis.*

Maes *fluuius,* Meuse *Gallicè appellatur. Est Mosa Latinè.*

Schelt *fluuius Teutonicè,* l'Escault *Gallis. Scaldis tamen [illegible] est.*

Lys *fluuius Gallis,* Leye *Flandris dicitur.*

OCCIDENS.
MERIDIES.
ANGLIAE PARS
TIO GERM
FLANDRIA
ARTESIA
PICARDIA
GALLIA
FRANCE.
CAMBRESY
HANNONIA
NAMUR.
EPIS COPAT
VERMANDOIS.
CHAMPAIGNE
LUTZEBURG.
Ardenna
Milliaria Germanica Magna: Communia, & parua.
5. 10. 15.
Cum priuilegio
Paris
Amyens
Cambray
Valenchienes
Mons
Namur
Calais
Bolougne
Dunkerke
Brugge
Gendt
Mechelen
Louen
Bruessel
Dornick
Yperen
Rijssel
Douay
Arras
Reims
Soison
Noyon
Compiegne
Beauuois
S. Quintin
Masieres
Bastoigne
Dinant

SCRIP
NIAE INFERIORIS
SEPT. ENTRIO. Noordt.
ORI. ENS. Oost.
DE ZVYDER ZEE
FRISIA Occidentalis
FRISIA Orientalis
DRENT
OVER YSSEL
TWENT
BENTHEM
WESTFALIA
DE VELUWE
HOLLANDIA
EPISCOP. TRAIECTENSIS
GELRIA
KESSEL
CLIVIA
IVLIAC. DVCAT.
COLONIENSIS
Texel
Vlielant
Schellinck
Ameland
Huysduynen
Alckmaer
Egmont
Haerlem
Hoorn
Enckhuysen
Medenblick
Amsterdam
Marken
Urk
Ens
Harlingen
Franeker
Leewarden
Dockum
Bolswaert
Sneeck
Sloten
Groeningen
Dam
Emden
Campen
Swol
Hattem
Elburg
Harderwyk
Amersfoort
Vtrecht
Leyden
Delft
Gouda
Schoonhouen
Vianen
Gorcum
Dordrecht
Breda
Bommel
Arnhem
Nimmegen
Deuenter
Almeloe
Oldenseel
Enschede
Coeuoeden
Ommen
Zutphen
Doesborch
Borkelo
Grol
Emmerick
Cleue
Rees
Wesel
Venlo
Roermond
Geldern
Santen
Borchum
Dulmen
Coesfelt
Munster
Warendorp
Lingen
Steenforde
Halteren
Duisborch
Keyserswerd
Duesseldorp
Ratinge
Berge
Nuys
Gulick
Duren
Caster
Berchem
Kerpen
Zulch
Ensskirche
Bruel
Coelen
Sittart
Heinsberch
Erkelens
Eyndhouen
Helmont
Weert
Oisterwyck
Hertogenbosche
Turnhout
DE PEEL
CVYCK
HORN
Maestricht
Stockhem

LVTZENBVRGVM DVCATVS.

REgio hæc Lutzenburgensis, nomen, quod cum pluribus commune habet, à primaria sua ciuitate Lutzenburgo sortitur. vnde autem illi sic dicta fuerit, obscurum est. Sub Comitatus titulo primum, postea in Ducatus dignitate; qua hodie adhuc vtitur, euecta fuit. hoc aliqui V Venceslao Romanorum regi, alij Carolo quarto tribuunt; Conradus autem Vecerius Henrico septimo ascribit, primo ex ea familia Romanorum Imperatore.

Fuit olim Lutzenburgum Treuirorum portio. Situs eius ab Arduennæ syluæ termino quatenus hodie appellationem obtinet ad Mosellam fluuium (amnem ab Ausonio non paucis versibus celebratum) finitimarū ditionum his limitibus cingitur, Gallico Lotharingiæ, Metensi, Treuirico, Iuliacensi, & Leodio. Oppida non amplius nouem, teste eodem Vecerio: maior quondam numerus, sed ciuilia & pia Henrici VII [illegible] liberalitas, tribus municipijs Sarebugo, Vitelliaco, & Treuirorum maximo [illegible] donatis, & Gallica bella coarctarunt. Regio est vt plurimū montosa, & nemoribus passim obsessa; in ceteris satis culta. indiesq. syluæ multis in partibus excindi, solumque in fœcundissimos agros conuerti vidimus. Gens pro maiori parte Germana, regione tamen Gallicam spectante eius quoq. nationis moribus linguaq. vtitur. Habet in circuitu hic Ducatus, vt tradit Guicciardinus, septingenta milliaria nostratia: sunt in ea Comitatus septem, plures Baroniæ, vt vocant, & Nobilium magnus numerus: vrbes muris lapideis munitæ viginti tres) præter has quæ bellorum furiis incendiisque sunt dirutæ conspiciuntur, centum sexaginta octo supra mille pagos: arces quoque aliquot non parui nominis.

Vrbs primaria Lutzenburgum, aut si mauis Lucenburgum, vtroque enim modo, sed sine delectu [illegible], temporū reperio, orthographia enim, vti & etymologia, incerta est. Sunt qui eam ab Elza flumine hanc vrbem perfluente (Alzontia forte Ausonij) quasi Elsenburg, & corrupte Letzenburg dici putant: alij eam ad Melusinæ præstigiatricis historiam anilem referunt, sed huiusmodi nec probare nec refellere animus est. Hic Consilij supremi sedes & tribunal. Vrbs est satis munita, sed inæquali situ, partim enim in monte, partim in infima & præcipiti valle extructa, dispari admodū forma se spectandam præbet. Sequitur Arlunum, iugo collis impositum, oppidū satis elegans: Lunam deam hic olim gentilicio more cultā, & inde nomen habere, quasi Ara Lunæ, putant. Deinde est Rodemachera. Thionis-villa in ripa Mosellæ præsidium hoc totius regionis, & contra hostilē quemuis impetum oppidum tutissimum. Grauemacherum & Coningsmacherū oppidula ad eundem fluuium sunt. Diechium ad amnem Suram est. Virtonium & Echternachum, item Vianda. Bastonacum quoque oppidum, emporium totius regionis fere, Arduennæ syluæ imminet. Sunt & Malmedium, Nouum-castrum, Damuillerium, Marulla, Roccha & Durbis vrbeculæ minime negligendæ. Item S. Vitum, Marza, [illegible], Chiniom & Ferta; quorum omnium amplior descriptio est apud Ludouicum Guicciardinum. Ardennæ montis meminit Regino, lib. 2. circa Theodonis villam; vbi Carolum Magnum venationibus exercitatum scribit.

LVTZENBVRGENSIS DVCATVS VERISS. DESCRIPT.
Iacobo Surhonio Montano auctore.
Cum Priuilegio Imp. & Regiæ Maiestatuum.
NAMVRCI PARS.
LEODIENSIS EPISC. PARS
OCCIDENS.
FRANCIAE PARS.
LEO. DIENSIS.
Ardenna silua
Mosa flu.
Mosa fluuius.
Namur
Chasteau Merbay
Grandpre Abb.
Noyon
Guine
Montegny
Coriour
Waurement
Enphin
Fesson
Brogne Abb.
Bouiness
Poluachiez
Auencon
Chyney
Tersen
Senichin
Heure
Montaigle
Rastere
Sommere
Dinant
Chasteau de Sello
Corioule
Selle
Hausen
Ronvoult
Chaue toigne
Castre
Jermeton
Wassin
Hoiet
Chermont
Brigmont
Rochefort
Labeline
Hour
Ville
Hasten
Aginont
Fremelen Abb.
Fouchan
Charlemont
Giue
Fre melen
Beaurain
Loupre
Wellin
Han sur Losse
Hierge
Vireu
Masse
Selin
Moulin
Montuegny
Mariebourg
Bossu
Couve
Phebe
Fumay
Hebe
Harigny
Vensimont
Maluesy
Geme
Charlin
Leche
Libin
Simay
Rien
Le dinne
Willerss
Loit
Opon
Hourdemont
Mamme
Palisey
Belle fontaine
Orchimont
Reuing
Vres
Chier
Mambe
Deuille
Tille
Monsiau
Bulon
Bertraing
Maubert fontaine
Montherine
Beau
Moncorne
Armegny
Lesquiel
Warridon
Arche
Tourne
Bethel
Masier
Warg
Fonteville
Fliße
Don
Vrin Meuse
Dochery
Logny
Chon
Bagimon
Jlly
Seruage
Eßdan
Glage
Douzy
Mouson
Astenay
Fontenel
Ecomble
Yuois
Maton
Blany
Vily
Fuuegny Abb.
Loupy
Ville
Franche
Dung
Branacheld
Montfegny
Sury

Milliaria magna, quorum XV. & minora, quorum XX. gradum efficiunt.
1 2 3 4 5 6 7 8
1 2 3 4 5 6
TREVIRENSIS ARCHIEPISCOPATVS
ORIENS.
RIDIES.
DE BARROIS.
Mosella fluuius
Saur fluuius
Ourt flu.
Alue fluuius.
Bomal
Barway
Houde
Durbuy
Bernaty
Les poon digier
Estalle derier
Estalle deuant
Hollon
Persourieu
Soy
Selle
La Roche
Orto
Ourt
Hoffalize
Berton
Orto ville
Amberul
Flamisoul
Roule
Sany
Bure
Ernaucourt
Bastoigne
Remaigne
Remy champaigne
S. Lez
Sour
La Mal maison
Busseldun
Eche
Marthelenge
Le glise
Auler
Atart
Helt
Arlun
Locherol
Vance
Estalle
Titegni
Stoken
Houdlomg
S. Legier
Virton
S. Denis
Ruet
Longwy
Vilers
Mongre min
Bury
Con
Lougson
Marchely
Flabeville
Carville
Ogex
Briey
Goudremont
Orne
Estain
Busy
Conflan
Marenge
Maister
Metz
Molroy
Saulcy
Tichemont
Remach
Richemont
Florange
Fontey
Suchy
Thionville
Staueło Abb.
Malmedy Abb.
Honse
Henay
Oppon
Gonon ville
Malme steck
Neuffville
Cronenbacg
S. Vit
Salme chasteau
Thonne
Oudeler
Beaumont
Alue
Rulandt
Ourt chastelle
Wampach
Floken
Branchet
Nurburg
Metendorff
Clerff
Pasdorff
Vianne
Eppedrin
Dechry
Petredorff
Waldorff
Meystorff
Chieure
La Roche
Linstre
Vinsel dung
Pilling
Mercche
Marscalla
Ralen
Dandel
Torff
Maubre
Stenbrugge
Cerashault
LVXEMBOVRG
Katherina
Brimey
Lampach
Zeflaing
Tiffring
Soleure
Mandr Scheid
Bettenberg
Asprin
Rousy
Peech
Valler Samanto
Bury
Bourtkirch
Rademachern
Mont S. Jehan
Vovg
Rucht
Berg
Weiß
Roten hausen
Nederhouen
Mettering
Milengem
Rutelle
Sirck
Schemingen
Remich
Leminge
Chetrey
Auille
Amielle
Munsdorf
Pesdorf
Plawelle
Machern
Wolmerf
Berperg
Mertert
Wastebillich
Hung
Echter nach
Pesfort
Spel
Saur flu.
Kulen
Sombre
Vinfelt
Brone
Pruime
Schoneck
Rulant
Wissbrick
Laser
Moselle borne
Korelle
Zeffrenne
Villers
Ourby
Alhouse
Biersdorf
Rursdorf
Bitburg
Wise
Walsot
Metrix
Gerolstain
Salmpach
Keyl
Kilburg
Bruch
Dul dorf
Erang
Hospetal
Biber
Passien
Rober
Kier
Lonchermich
Cenrethe
Trier
S. Mathias
Sar
Igel
Oumont
Wasser
Witling
Tauerne
Oberbillig
Sab
Ridinghem
Friedenburg
Demeringhem
Met zich
Toren
Boebingen
Bisch
Peerl
Neyburg
Bôser ville

GELDRIA.

GELDRIA antiquorum Sicambrorum (vt ferè omnes scriptores consentiunt) sedes, habet à Septentrione Frisiam, & sinum Germanici maris vulgò *Zuyderzee*: ab Oriente Cliuiæ Ducatum: à Meridie Iuliacum attingit: Brabantia & Hollandia eam ab Occidente respiciunt. Regio est campestris, montibus omninò carens, sed passim syluis ac nemoribus ornata. Omnium rerum est ferax, præsertim quæ humanis fecunda, & supra modum pascendis pecoribus ob pratorum viridique viriditatem luxuriantium apta, adeò vt ex vicinia Dania emaciata armenta huc saginanda mittantur. Tribus celeberrimis fluuiis, Rheno nempe, Mosa & Vahali irrigatur. Continet in se Comitatum Zutphaniensem: nec non eum tractum, quem Veluam vulgò *de Veluwe* vocant. Est autem Velua, peninsula, quæ inter Rheni ostium, quod Arnhemium præterfluit, & Isalam interiecta, ad mare etiam protenditur, mediocris fertilitatis, nemorum, montium, & cuniculorum non infrequens. Plurimi, huius insulæ incolas, Caninefates esse contendunt.

Habet Geldria viginti duas vrbes muris & fossis munitas, & supra trecentos pagos. NOVIOMAGVM, ad Vahalim sita, in ea metropolis est, tribus populorum frequentia, ædiumque splendore insignis, nunc item secundæ [illegible] nobilis, [illegible] insignis. Huius territorium regni titulo decoratum. Sequitur RVREMVNDA vrbs, vbi Rura fluuius se in Mosam exonerat, extructa. Episcopali nouissimè dignitate ornata fuit. ZVTPHANVM, ad ostium Bercheli amnis, quo se in Isalam infundit, situm, Comitatus nomine gaudet. Habet Canonicorum duos collegium, Episcopus Monasteriensis ecclesiastico iure illi imperat. ARNHEMIVM, in ripa Rheni iacet. Supremum huius regionis ius, & Cancellaria (vt vocant) hic locum obtinet. Ecclesiastici huius vrbis Vltraiectensi episcopo obediunt. HATTENVM deinde vrbs bene munita, ad Isalam fluuium. ELBVRGVM, in littore sinus maris Germanici, quem *Zuyderzee* vulgò indigetant. HARDEROVICVM, ad eundem sinum. Sunt præterea WAGENINGVM, TIELA, BOMMELA, BRONCHORSTVM, DOESBVRGVM, DORDECHVM, SHERENBERGA, proprio gaudens principe, sub Comitatus honore, LOCHEMVM, GROLLA, BREDEVORDA, GELRIA, quæ forte nomen regioni dedit, STRALA, VENLONVM, oppidum arte & natura munitum, ad Mosæ ripa conspiciuntur; WACHTENDONCKVM, HERCVLIS vrbecula in Ducatu Iuliacensi.

Præter hæc sunt quædam non infimi nominis oppidula, quæ etsi hac tempestate, aut bellorum furiis, aut temporis iniuriis inferioris sint notæ, vrbium tamen immunitatibus vel priuilegiis (vt vocant) fruuntur: horum nomina sunt Keppela, Burgum, Gendra, Batenburgum, Monsfortis, Echtum, Culemburgum, & Burenum, quæ duo peculiarem habent quæque dominum, vt quoque Batenburgum. Sub Othone III. eius Comite, hæc Regio maxima sumpsit incrementa, Ruremundam enim, Arnhemium, Harderouicum, Bommeliam, Goch & Wageningam oppida, tunc temporis villas, muniuit, & ciuilibus priuilegiis consecrauit. In Annalibus Ioannis Reygersbergij vernacula lingua scriptis, inuenio hanc regionem sub Carolo Caluo Pontiis nomine cognitam, atque in dominium anno DCCC LXXVIII. ab eo erectam. Deinde anno M LXXIX. ab Henrico III. hoc dominium Pontius Comitatus titulo ornatum, atque Gelriæ Comitatum nominatum, primumque Comitem fuisse Ottonem Nassouium. Comitatus titulo vsque ad Reinhaldum II. insignita fuit: sed cùm huius Reinhaldi non solum virtus, sed & potentia vicinis regionibus formidabilis esset, ac fama iustitiæ, pietatis & fidelitatis ipsius erga Romanum imperium inclaresceret, Francofurti in publicis Comitiis à Ludouico Imperatore Dux consecratus est, præsentibus rege Galliæ, rege Angliæ, & Electorum Collegio, anno Christi millesimo trecentesimo tricesimo nono.

Sunt qui narrant tempore Caroli Calui Imperatoris, versus eum locum vbi Geldria oppidum est, bubone quoddam & venenosum animal, illisque locis insuetum, sub eiusdem arbore delituisse, miræ magnitudinis, & immanitatis atrocitatis. Bestia illa agros denastauit, pecora & animalia minora deuorauit, & ne ab hominibus quidem abstinuit. Vicini rei nouitate & atrocitate timidus sibi exterriti, seque in solitudines abdiderunt. Dominus quidam de Ponti filios duos habuit: Hi patriis rebus prospicientes, partim [illegible], fortuna calliditate ac audacia animal aggressi, diuque luctati, tandem interfecerunt. Hic verò haud procul à Mosa ad ripam Nersæ in rei memoriam arcem extruxit, quam Gelre appellauit, eò quòd interfecta bellua crebro clamore & horrendo mugitu *Gelre Gelre* sæpius ingemuisset. Hinc principium Geldriorum nomen afferunt. Hanc originem nominis plurimi recipiunt, licet nonnulli etiam vel à Geldulpha, vel è Gerlaco, secundo eorum Præfecto, Geldros appellari existimant. Hæc habui ex Chronico Gelriæ Henrici Aquilij. Plura suppeditabit Franciscus Irenicus. Sed plenissimam huius delineationem inuenies apud Guicciardinum in sua Germania inferiore.

WESTPH
ALIA
Milliaria parua
Milliaria medioeria hec scala continet
Maxima quinque milliaria hic gradus designat
BENTH:
EM.
TWENT.
PAR COMITATVS ZVTFANIAE.
TRANSISALANA
PROVINCIA.
SEPTENTRIO
DVCATVS
GEL
ZVYDER ZEE
Germanici Maris sinus
EPISC: TRAIECTENSIS PARS.
PARS HOLLANDIAE.
Cum priuilegio.
Lingen
Beuer sonderen
Herßebar
Emsbuere
Schudorp
Bentheim
Gildehuys
Ochtorp
Eepen
Noorthorn
Freenswegen
Nieuhusen
Oetmarsem
Oldenzeel
Enschede
Almeloo
Delden
Diepenhem
Ryßen
Markeloo
Borkelo
Lochem
Vreeden
Borken
Ommen
Dalfsen
Zwol
Hasselt
Campen
Deuenter
Zutphen
Doesborch
Arnhem
Die Veluwe
Die Velnwe
Hattem
Elburg
Harderwijck
Amersfoort
Utrecht
Rhenen
Wijck
Cuelenborch
Tiel
Bommel
Enchusen
Horn
Edam
Monickedam
Marken
Naerden
Weesop
Muijde
Vechte fl.
Ysel fl.
Rhijn fl.
Vianen

GELRIAE, CLIVIAE, FINITIMORVMQVE LOCORVM VERISSIMA DESCRIPTIO
Christiano Schrot Auctore.
BERGIAE DVCATVS PARS.
COLONIENSIS EPISC: PARS.
IVLIAE
DVCATVS
VALKENBORCH.
LEODIENSIS PROVINCIÆ PARS.
MOERS.
KESSEL
HOORN.
MERIDIES
OCCIDENS
Dusseldorp
Duisborg
Werden
Rattingen
Maestricht
Duren
Gulick
Erkelens
Venloo
Ruremonde
Weert
Wassenberg
Aken

BRABANTIAE Ducatus, Mosa, Scaldi, Sabi, & Tenera fluminibus ferè circumscribitur, adeò vt nusquam hos fluuios transiliat, sed neque eos vbique attingit, cùm cis Mosam Leodiensis Prouincia magnam huius tractus partem occupet. Habetque (vt plenius eius terminos describamus) Hollandiam & Gheldriam à Septentrione, Leodiensem Dioecesim ab Oriente, Namurci Comitatum, nec non Hannoniam ad Meridiem respicit: Flandria illi ab Occidente est: Scaldique fluuio ab ea ex parte dirimitur. Regio nobilis est & amoena. Gens hilaris, adeò vt vix grauem senectutem sentire videantur, quae res, iocò (quod Adagij vice vulgò in ore est) locum dedisse putatur, quo dicunt, Brabantos quo natu grandior, hoc stultior. Aeris hic maxima salubritas: nam grassante pluries pestifera lue, in circumiacentibus regionibus pestilentia, Brabantos ab ea intactos mansisse, non semel magna cum admiratione experti sumus.

Continet haec regio Marchionatum Sacri Imperij, (cuius metropolis est Antuerpia) Marchionatum Bergis, Ducatum Arschotanum, Comitatum Hoochstratanum, & Megen, &c. Sunt in ea nemora & saltus, quae multiiugis ferarū generibus abundant: quorum maximè insignia, vocātur vernaculè, Grootenheese, Grootenbosch, Meerdael, Zoniënterloo, & omnium maximum Soniam, septem miliarium ambitu pagos & monasteria in se comprehendens. Venatio & aucupium, si haec quinque dicta nemora excipias (quae Principis priuatis voluptatibus inseruiunt) omnibus liberum est.

Regio est perquam amoena, vberq. gleba, frumenti & omnis generis fructuū ferax: quae tamen versus Meridiem vltra Demeram flumen, versus Septentrionem enim & tractus ille, quem incolae Campaniam appellare solent, paulò sterilior est, & arenosa magis. Tamen haec pars non omnino infructuosa existit, armentis namq. ouibusq. gratissima pabula affatim suppeditat. Indiesq. etiam agricolarum industria, & indefatigabili labore adeò excolitur, vt vbi quondam nihil praeter incultos, arenisq. obductos campos videre erat, hodie in agros frumentiferaces conuersos, maximo incolarum commodo, cernas.

Continet haec Brabantia viginti sex ciuitates vallis fossisq. & muris circumdatas. Suntque hae: ANTVERPIA ad Scaldim sita, Emporium non solùm Germaniae, sed totius Europae celeberrimum: vrbs, si quae alia, admirandis aedificiis ornata, munitissima: & Turri Fano Diuae Mariae impositae ex candido marmore, mira ima stupendae altitudinis, clara. Aedes praetorias magna impensa recenter extructas in ea videre licet, cuius in tota Europa vix similes reperias. BRVXELLAE, vrbs fontium perennium scaturigine nobilis. hic Principis sedes est, eoque aulicorum frequentia, nobilium que virorum magnificentia spectabilem se reddit. LOVANIVM, amplissima vrbs, hortos, vineta, pascua intra moenia includit. Musarum domicilium propriè dixeris, ob quae id Academiam omnium scientiarum refertissimam ibi constituit Brabantiae Dux Iohannes IIII. anno M. CCCC. XXVI. Huius Territorij beneficio, hoc honoris Brabantiae accessit, quòd de vindemia gloriari quoque possit. Sequitur MECHLINIA, Concilio regio (quod Parlamentum vocant) insignis, à Carolo Burgundo suo duce instituto, anno Christi M. CCCC. LXXIII. BVSCVMDVCIS, vrbs minimè negligenda, ludo literario excellens, & pagani populi quondam celeberrima. TIENA, ad amnem Getam, vnde casei (qui inde nomen habet) magnus prouentus. Estque hic templum S. Germani, Canonicorum collegio ornatum. LEVVA, opum accessione nobilis. NIVELLA, est in hac vrbe Canonicatus foeminei sexus; in quo duntaxat nobili sanguine orundis Heroinis aditus patet: quae his praeest, harum Heroinarum suffragiis, consensu tamen Principis, & approbatione Pontificis, eligitur: Dominaque Niuellae vocatur. Atque penes hanc, tam vrbis & eius territorij ius temporale, quam ecclesiasticum, vt appellant, est. ARSCHOTVM ad amnem Demeram situm, olim Marchionatus titulo, postea à Carolo V. Imp. Ducatus elogio decoratum. BERGAE ad Zomam (à fluuiolo sic dicta, quod eam irrigat) cognominatae, oppidum aliquando nundinis felix, nunc verò ob aduersam fortunam, vtique ab exteris mercatoribus frequentatur. GERTRVDENBERGA ad Mosam sita. BREDA oppidum sat elegans, aedificiis pretiosis ornatum. Hic Comitum Nassouiorum Basilica, tanta elegantia atque nitore à peritissimo Architecto inchoata, vt ad finem perducta, omnibus Principum huius regionis aedibus facilè anteponendam iudicem. TRAIECTVM ad Mosam, duplex vrbs, populo & duci, quae ex parte extra Brabantiam posita videatur, Ducem tamen Brabantiae pro domino agnoscit. STEENBERGA, in mari ita posita, hoc olim Emporium admodum florens fuisse fama est, hodie verò ad nihilum ferè redactum legit. LIRA, elegans oppidum & emporium, adeò vt multorum quamuis tractus nobilitatur, de regionis, ita degentium, à curis & turba recessus sit. VILVORDVM, hic arx munita, & primorum carcer est. GEMBLOERS, siue Gemblacum, Abbas huius oppidi profanaquâ atque ecclesiastica iuris hoc loco supremus est. IVDOIGNA, olim ob aeris salubritatem principum huius regionis incunabulum. HANVTVM, quondam Comitatus (vt fertur) loco fertilissimo situm. LANDEN, vetustissimum Brabantiae oppidum nonnullis putatur. HALEN, bellicis furoribus penè excisum iacet. DIESTA, ad profluentes Demerae fluminis ripas extructa, vrbs spaciosa, & lanificio, incolas maximo emolumento dedita. SICHENVM, ad eundem fluuium oppidum non ignobile. HERENTALS, lanificio quoque victum parat. EINDOVIA, in medullio ferè Campaniae ad Dommelam amnem. HELMONT, suo castro nobile.

Sunt quoque duodeviginti loca, quae libera vocantur, siue vt vulgò vocat Vryheeden: quae loca esti muris & fossis non sint munita, tamen cum priuilegiis Principum, & immunitatibus vt caetera oppida gaudeant, ea hic quoque recensere digna videntur: Oosterwicum, Orschotum, Turnhoutum, Hoogstrata, Duffela, Walem, Merxhem, Rhe, Vucht, Dunbosch, Hulpen, Wude, Brana, Genappium, Gheele, Arendonchum & Dornall. Sed & pinguissimi, templis turrigeris, ex campanis decoris, inter quae quamplurium sunt dignitatum titulis decorati. Brabantiae iure etiam sunt quaedam, vt Dinantum, Gelrae regionis vicina. Ducatus Limburgensis, Ducatus Brabantiae iure etiam sunt. Hic verò, sunt & alia non contemnenda loca: sed ea omnia hic enarrare non est animus, fluuius Pallesbem praeter cons. Haec verò sunt plurima non contemnenda loca: sed ea omnia hic enarrare non est nostri instituti. Sed apud Ludouici Guicciardini Belgij descriptionem, ea omnia copiosè legere licet, quo tanquam loco illustrare, tam diligenter ab eo describuntur. Huius regionis incolae olim fuerunt Aduatici. De quibus vide Ioannis Goropii Becani Becceselana, Suessit & Brabantiados, Michaëlis Bazlaei. De Leodiensi Prouincia, quae & ipsa in hac tabula habetur, videatur opusculum Huberti Leody, De Tungris & Eburonibus.

Venlo
CLI VIAE PARS.
GEL RIAE PARS.
SEPTENTRIO
HOL LAN DIAE PARS.
ZELA ND IAE PARS
FLAN DRIAE PARS.
OCCIDEN
ORIE
LEOD
Dlant van Kessel.
Die peele
Peel landt.
Dlant vã Horn.
Dlant van Rauen stein
Dlant van Cuyck
Maes landt.
TAXANDRIA
Kempelandt
Die langhe straete
Sgraeuen moer
Nieumegem
Cleue
Goch
Emmerick
Rhijn fl.
Waal fl.
Mosa fl.
Scaldis fl.
Dordrecht
Rotterdam
Schiedam
Vlaerdinge
Briele
Geeruliet
Grauesande
VOORN
Steenberge
Bergen op Soom
Tolen
Romerswael
Breda
S. Geertruijden berge
Shertogenbosch
Eijndhouen
Helmont
Antwerpen
Lier
Heretals
Turnhout
Hoochstraeten
Rosendael
Woestwesel
Ruremonde
Weert
Gorichum
Workum
Heusden
Bommel
Buren
Tielt
Nieupoort
Dungen fl.
De Ramme fl.
Grote Nethe fl.
Cleyn Nethe fl.
Aa fl.
Roosendael
Cum priuilegio.

BRABANTIÆ, GERMANIAE INFERIORIS NOBILISSIMÆ PROVINCIAE DESCRIPTIO.
Jacobo a Daventria auct.
Scala miliarium Brabant:
1 2 3 4 5 6
MERIDIES
LIM: BVR.
HASBANIA
ENSIS
EPISC:
COMIT: NAMURCI.
PARS HANNONIAE
Aken
Limborch
Franchimont
Maestricht
Dalem
Wesel
Liege
Clermont
Vaul S. Lambert
Tongeren
Bilsen
Borchloen
Borchworm
S. Truyen
Hoeije
Namur
Dinant
Mosa fl.
Charlemont
Bouines
Fosse
Marlaigne silua
Florennes
Vallencourt
Chasteline
Chesteli
Tuyn
Fontaines
Binſs
Mabuse
Braine
Soigni
Nivelle
Gemblours
Tienen
Louen
Bruessel
Vilvorden
Aelst
Halle
Engien
Steenkercke
Leeuwe
Landen
Sambre fl.
Florifs
Chimay
Sart

NAMVRCVM.

N[illegible] hodie Comitatus titulo nobilitatur, an hæc primaria [illegible] civitas ab illa nomen traxerit, [illegible] relinquitur: quemadmodum quoque ipsius vocabuli origo. Namus enim incolis, [illegible] Teutones pronunciant, quid autē natura significet, [illegible] [illegible] monte, ubi hodie arx quæ Namurci [illegible] conspicitur, idolum Namus nomine cultum [illegible] & [illegible] Namus [illegible] Neumurcum dictum (quasi [illegible].

Huius regionis vicini sunt Leodienses, Brabanti, Hannonienses, & Lutzelburgenses. Mosa & Sambra fluuiis [illegible] non est montosus, neque etiam planus, [illegible] Nemora [illegible] [illegible] Eburones [illegible].

Habet hic Comitatus quatuor [illegible] Carolomontem & [illegible] primaria civitas, episcopali sede [illegible] Mosa [illegible] ripas pontibus lapideis connexa [illegible] in ripa quoque Mosæ fluminis [illegible] Caroli [illegible] [illegible] Abbatias quamplurimas [illegible] Hæc regio olim sub [illegible] in Comitatum conuersa fuit.

Genio [illegible] Gallica [illegible]

NAMVRCVM,
Comi tatus.
BRABANTIAE
HANNONIAE PARS
LEO
DIENSIS
DIOECESIS.
HANNONIAE PARS
Scala milliariorum.
1
2
3
4
5
6.
Niuelle
Houthain
Petit Reulx
Busee
Renee
Frane
Villers
Gemtines
Courtil
Aurenault
Giblou
Sombreff
Marbais
Liberchee
Hodomout
Ville paroy
Brunehault
Mele
Lut
Traulee
Plouy
Vinille
Thimeon
Maisons cauchiez
Goßeliers
Iume
Heppe nyes
Wagnelle
S. Bris
Brigode
La tour de Ligny
Trotloup
S. Amand
Wagny
Flerus
Aupaste
Boegnee
Plumecoq
Fleurs
Waufer chee
Telou.
Lambusart
Sart les moisne
Hegne
Soreamont
Ransart
Gilly
Lodelinsart
Montegny sur Sambre
Le Charnoy
Sambre flu.
Chastelniau
Pont de loup
Chastellet
Presle
Moncheau
Marchien au pont
Marcinelle
Conille
Boissto
Piéton flu.
Montheny le tigne
Mondesir marchien
S. Nicolas
Le bertrousan.
Yoncre
Acos
Vilers la potry
Sedain
Gogny
Alsart lestacq
Nalen
Ymenee
Bieue
Ferin
Focz
Tarsen
Hansen
Ore
Mete
Haufnielle
Marbay.
Gamignon
Hasurheure
Court
Bersee
Fleur en champ.
Thille chasteau.
Leneff.
Thille bauduin
Forge
Moriamme
Puy
Chastre
Feron
Iardinet abb:
Miertenen
Cense
Chastillan
Fonthenelle
Walcourt
Vognee
Forge
Boßu
Senbry
Le Wigmer
Yue
S. Aubain
Florennes
Corenne
Rosoy
Bethleem
Dacheu
Jamaigne
Chaumont
Iamuelle
Follemprise
Viller y Eglise.
Cerffontaine
S. Zelle
Sauton
Philip[p]e ville
Waudesy
Franchimont
La croix de Dame
Loutem
Gonensau
Thorebacx
Perwez
Hettemont
Pandesez
Sauuenel
Ascheen refail
Argentin
Petit manie
Conroy
Au aymott
Bossirs
Haueree
Mons
Le planchet
Tongrenelle
Tongren
Botey
Visne
Bagny
S. Andegon
S. Martin
Faunie
Balastre
Masy
Hermoy
Fero
Malmaison
Meux
Tripseez
S. Denis
Brouart
Boegnies
Velaines
Iemeppe
Orme
Melmont
Froymont
Spy
Templon
Tamines
Ogny
Aeltz
Orchimont
Han
Moustier
Iodion
Florisfout
Flauwen
Aßaw
Soye
Robionoy
Malogne abbaye
Floreff abbaye
Frenerz
Leuremont
Neuremont
Le Rouz
Vitriuan
L'hospitalle
Foße
Le bois de Villers
Libines
Boßers
Arbres
Lesnes
Romenyl
Biuol
Brogne
Graup
Feruial
Dcue
Brohen
Ermeton
Biemeroe
Maladre
Sausoy
Montaigle
Wagny
Maret de sur
Maret de soubs
Fetart
Falaen
Staue
Sernelle
Forge
Ostemeray
Soumere
Flauion
Ante
Moruille
Castre
Tamart
Fontaine chasteau
Ierenne
Mianoye
Mauren
Poren
Agimont
Charlemont

LEODIENSIS DIOECESIS
LUTZENBURGENSIS DUCATUS PARS
MOSA FLU.
Mehaigne flu.
Boch flu.
Lesch flu.
SEPTEN.
ORIEN.
MERIDI.
OCCIDEN.
Ioes Surhon describ.
Cum Imp. et Regie Mtis priuilegys. 1579.
Waleff
Tourine
Latin
Hosdain
Falays
Feumal
Vignamont
Aygremont
Vaust Lambert
Hermal
Floen
Aymoin
Ausy
Nouille
Ouhe
Mouha
Vau nosdame
Coutuin
S. Estienne
Le Sart
Hu.
S. Linau
Machlet
Bas en hault
Yahin
Beaufort
Moulin
Bass
Oubin
Jaua
Le Sart S. Aubin
Gonselle
Gros
Iamaigne
Coutize
Froidbize
Sorille abb.
Halten
Hestrud
Saleslau
Gome
Hauelang
Perunes
Hedomont
Haylo
Ohey
Yasilez
Duruille
Noion
Monthegny
Hauelny
Schaltin
Felen
Emptines
Auenchon
Amatoy
Chiney
Rulen
Tetschen
Hauelen
Seinchi
Lignon
Corbion
Ronnault
Achy
Conioul
Halloy
Thiebomon
Achin
Tauy
Selle
Sorines
Dinant
Chasteau de Selle
Wallsin
Fursy
Vance
Adrehan
Chasteau Thiry
Spontin
Doren
Luuany
Lisone
Atyn
Hierbefay
Miler
Rouchin
Wauremont
Asses
Yaune
Maulen
Aschatiau
Floree
Houtuille
Soren le lony
Couruelle
Corelle
Gesues
Speame
Granpre
Faulx
Aruille
Le Sart Bernard
Andoy
Wiede
Mont
Mosse
Iausse le feron
Maserolles
Samson
Selin
Namesche
Mahroy
Anden abbay
Andenalle
Landines
Selles
Vauhery
Aez
Forselles
Waret leuesqz
Mozey
Beaurenart
Pomtacles
Harmont
Hingeon
Wille waret
Sonsey
Some
Seron
Forsy
Haurech
Hambruine
Vodon
Emptines
Hanesche
Aeoche
Burdines
Messe
Waseiges
Ambesin
Aum
Chiple
Ambes meau
Brest
Mox
Villers ou hesbain
Crehen
Merdop
Wansin
Hannuy
Viller
Thines en hesbain
Iandreoult
Jandreing
Branchon
Chatiau
Boneff abb.
Franquees
Harlue
Froncou
Recourt
Neufuille les bois
Ninecourt
Le Sart Helmain
Fernemons
Francqwaret
Waret la cauchiez
Le trip
Murchy
Telhusere
Mage le Damme
Marche sconelette
Machlet
Bonen
Champlon
Manylacquy
Bez
Marche
Lermitage
S. Hubert
La grand malade
Brumaigne
Almaige
Indiseree
Loyr
Erpen
Padua
Wieds
Le Sart Bernard
Senfe
Vuieulx laneau
Alestin
Boch flu.
Bregmont
Irbaye
Le chasteau
Arbiseu
Lesch flu.

HANNONIA.

SCRIBIT Lessabæus hanc prouinciam (nescio qua auctoritate) olim Pannoniam à Panos cultu vocatam, deinde Saltum Carbonarium; postea Picardiæ inferioris titulo cognitam dicit. Sed tandem Hannoniæ nomen, quo hodie innotescit, ab Hania flumine, (quod mediam regionem secat) obtinuit. Hanegow incolæ, & Henegow Germani appellant, quod sonat vetere incolarum lingua, Haniæ agri: Gow enim Germani agrum nominant.

Habet hæc Hannonia Flandriam cum Artesia ab Occidente, Brabantiam à Septentrione: qua orientem solem aspicit, sunt illi iidem Brabanti, cum Namurcis & Leodiensibus vicini: à Meridie Campaniam Galliorum regis prouinciam attingit. Regio est, si quæ alia hoc tractu, nemoribus, lacubus, fontibus irriguis, pratis & pascuis admodum amœna. Gens bellicosa, & erga principem fide & officio incomparabilis. Habet in longitudine plus minus viginti, in latitudine sedecim milliaria. In eo ambitu comprehendit viginti quatuor opida, & plus quàm nongentos quinquaginta pagos aut villas, vt Guicciardinus auctor est. Robertus Gaualis in ea bis mille mercatus villulas cum campaniis (vt vocant) insignitas numerat. Titulo Comitatus hodie ornata est, & habet in se Principatum, (vt hac dignitatis vocabulum vulgò sonat) octo Comitatus, duodecim Pares, (vt hodie appellant) viginti duos Baronatus, viginti sex Abbatias, aliosque dignitatis titulos; quæ apud Guicciardinum videre licet.

Vrbes in ea primariæ, sunt Montes & Vallencenæ: hæc ad Scaldim flumen qua id nauigia ferrè incipit, sita: amplitudine & vallatis mœnibus inclyta est. Plebs mercimoniis & negotiationibus vt plurimum indulget, magnumque sibi emolumentum ex eo panni genere, quod vulgus Fustetam & in hac vrbe magna quantitate texitur, atque hinc in remotissimas orbis regiones auehitur, parat. Illa fluuiola Trulla insidet, mediumque regionis ferè occupat. Vrbs admodum munita, atque aduersus hostium insultus tutissima. Plebs opulenta, plerumque rem faciens ex telæ quodam genere, quod vernaculè Sayam appellant: cuius ibi ingens copia conficitur. Sunt præterea Condatum, Halla, Angia, Malbodium, Auesnæ, Bellusmons, Chimacum, Quercetum, Binchium Mariæ Caroli V. Imp. sororis è curis diuerticulum; atque extructis ibidem ædibus planè magnificis, quondam in deliciis habitum, sed postea ab Henrico II. Gallorum rege incendio & ruina fœdatum. Est item Baiacum, vulgariter Bauais, quod nonnulli Baganum vel Bagacum Ptolemæi esse arbitrantur; nonnulli illud Belgium Cæsari in suis Commentariis dictum volunt. Hubertus Leodius tamen non existimat Cæsaris temporibus tam potens fuisse, sed sub Diuo Constantino Imp. potius floruisse: idque ex numismatibus, quæ ibi magna quotidie copia, huius imagine signata, effodiuntur, colligit. Visitur in huius foro columna lapidea, sub qua ab incolis inchoare omnia eiusmodi viarum capita referuntur, quæ ab eo loco in omnes Galliæ partes, sublimi atque recto tramite exporriguntur. Has Brunchildi opera constratas fama loquitur. Eius quoque nomenclaturam in hunc vsque diem seruant. Chemins de Brunehault Gallicum vulgus, Germanicum verò de Brunhilt vocat. Durant vsq. hodie harum viarum pluribus in locis vestigia, sed interrupta. Hæ id præsertim miraculi habent, (vt scribit Bouillus) quod sublimiores sint vicinis vtrimque agris: quòd inter insignia Galliæ opida rectissimum iter conficiunt: quòd silicinis lapillis, qui etiam vicinis in agris desunt, sternuntur: adeo vt vel ab humo ebullitas silices, vel æthere sublimi eos pluisse quis iudicet, vel alia quàm humana manu & opera vndecunque toto orbe lectos, in eiusmodi viarum ruderationem quis demiretur. Sunt quoque in huius regionis limite versus Mosam flumium qua in Galliam iter patet, Carolo-mons, Mariæ-burgum, & Philippo-villa, in hoc tractu contra Gallorum irruptiones fortissima præsidia: à Carolo V. Imp. Maria eius sorore, & Philippo eius filio extructa & denominata.

Diues est hæc regio ferri & plumbi fodinis: Effodiuntur hic quoque diuersa marmorum genera, vt sunt album & nigrum, item, pluribus coloribus variegatum, ad regum & magnatum ædes & sepulcra ornanda valde accommoda. Calx viua hic etiam ex terra eruitur. Item carbones lapidei & atri, bituminis indurati natura: quibus incolæ loco lignorum in extruendo foco vtuntur. Conflantur hic quoque vitreæ illæ laminæ pellucidæ, quibus omnem cœli iniuriam ex templis & ædibus propellimus, hasque præ aliis, quæ alibi locorum fiunt, palmam præstantiæ ferunt. Omne item vitreorum valorum genus & supellex hic conficitur. Vide plura apud Ludouicum Guicciardinum, & Iacobum Lessabæum, qui peculiarem libellum de hac regione conscripsit. Hubertus Thomas Leodius quoque in suo de Tungris & Eburonibus libellulo non contemnenda de hac recenset.

1 2 3 4 5
Scala miliarium Hannoniæ, quę sunt unius horę itineris.
Pays de Haynault tenu de Dieu et du Soleil.
FLANDRIÆ
ILERS
SEPTE
OCCIDENS
De Schelde flu.
Renays
Amogy
Boußu
Ansureuse
Deramau
S. Saulueur
Le Cocambe
Du Sablon
Fobiecq
Ellefelles
Woq
Lessines
Le Hamaide
Wanbieq
Hessin
Selles
Pottes
Amer
Anuaing
Cordes
Hellegnies
Warcain
Herines
Veliènes
Molembay
Morcourt
Forest
Popioelles
Hacquegnies
Moustier
Frasne
Ath
Ligne
Houtan
Mainweau
Wedeghien
Papegnies
Bouuegny
Obis
Cain
Le Sausoie
Mons de Trinite
Becglers
Dimongy
Tienlain
Maude
Leuze
Graulnes
Tourp
Wilampuch
Haugnes
Tournay
Veson
Bongny
Braffe
Ramygni
Ellegnies
S. Anne
Grousaige
Bailloel
Anthoing
Hollain
La pierre Bruneheau
Espaigne
Maubray
Plaigne
Many
Brifoel
Roucou
Bury
Tumaides
Basecles
Leuancan
Blaton
Le Capelle
Peruwelz
Harchies
Chasteau de harchies
Villerot
Mande
Mortaigne
Whier
Ferquin
Macon
Bernisart
Casteau l'Abbay
Obye
Vierne
L'Escault flu.
Hergnies
Vieux Conde
Conde
Haysne flu.
Nuielle
Pommerœul
Thulin
Hensy
Nuelle
Forest
Audoumes
Frasne
S. Amand
Hasnon
Scarpe flu.
Bois de S. Amand
Vauchelle
L'abbaye Crespin
Sautsoirt
Kieurain
Eloge
Marchiennes
Warelaing
Vicoigne
La folle
Brueil
Raimes
Aubri
Wallers
Hellesmes
Hartaing
Haueluy
Bellaing
Valenchiennez
Anchyn
Rieulay
Waudegnes
Bruysle
Beaure paire
Hornaing
Fesnain
Somaing
Pecquincourt
Lalaing
Pont a rar
Flenne
Genaing
Loffre
Massier
Le warde
Eryn
Douay
Dechy
Roucourt
Escaudaing
Denaing
Lourche
Prouuy
Main
Famars
Courobse
Onayn
Rombise
Estroen
Sebourg
Angre
Agreau
Roisin
Curgies
Perseau
Aussenoy
Fontenelle
Les marles
Villers
Acon
Ermenchicourt
Hasencourt
Roeß
Sauch
Haulchin
Douchyn
Thyan
Moncheau
Maulgret
Artre
Villers
Marecz
Martre
Quesnoy
Ferin
Gheulessin
Manficourt
Fersaing
Marque
Maßtain
Marquette
Wasnes
Bouchain
Noefuille sur Escault
Flory
Vicognet
Werchyn
Semery
Vendegyses
Bermerain
Gisignies
Louvignies
Bois de mormaulx
AR-TOIS
Arleux
Vergier
Baeq a Fersain
Le bacq a Bencheul
Wanurchyn
Scaldis flu.
Hourdaing
Auesnes le secq
Noielle
Happre
Saulsoy
Selle flu.
Beaudegnies
Escarmain
Englefontaine
Herbigne
Montre court
Haulchyn
Roec
S. Piton
Orsy
Espingret
Sancourt
Estree
Honcourt
Espingre
Thune le Vesque
Iwuyr
Villers cauchie
Noefuille
Naue
Soleme
Briart
Vendegies au bois
Le Cros
Forest
Robert Sart
Preux au bois
Escaudoure
S. Tolle
Fontaine otret
S. Abert
Fontaine au bois
Bousies
Landrechies
Sambre flu.
La folie
Cambray
Prunelle
Vieleleu
Le Chasteau en Cambresis
CAMBRESIS
Noielle
L'Escault flu.
Marquion
Maniers
Creueceur
Chattillon
S. Suplis
S. Martin
Molaing
Garsy
Le Louuion
Vauchelle
Wallincourt
Bouhain
La Tirasse
ME

NOBILIS HANNONIÆ COMITATVS DESCRIP. Auctore Iacobo Surhonio Montano.
Cum priuilegijs Imp. et Reg. Maiᵗᵗᵘ ad decem. 1579
BRABANTIAE PARS.
NAMVR.
LEODIENSIS EPISCOPATVS PARS
ORIENS.
Halle
Enghien
Braine le comte
Soignies
Nivelle
Le Roelx
Binch
Fontaines
Thuin
Beaumont
Maubeuge
Auesnes
Chimay
Mariebourg edific. 1546
Sambre flu.
Mosa flu.
Fumay
La Chapelle en Tirasse

ARTESIA.

ATREBATES Galliæ Belgicæ populos fuisse nō ignobiles, testis est ipse Iulius Cæsar. Gens est bellicosa, vetus nomen adhuc retinet. Ipsa metropolis, Latinè Atrebatum, quæ quondam ipsius Flandriæ etiā primaria ciuitas fuit, hodie Gallico vocabulo Arras nuncupatur, vnde adiacens regio vniuersaque prouincia Artois, quasi Arratois, per Syncopen effertur. Hinc recens Latinum nomen Artesia vulgò formatum. Tota regio veteri Comitatus titulo insignita, latus latè patet, nam à Cameraceñ, Picardiæ, Hannoniæ & Flandriæ finibus ad mare vsque Oceanum protenditur. Olim regno Franciæ subiecta, nunc beneficio pacis inter Carolum V. Imp. ac Franciscum I. Galliæ regem anno 1529. initæ, sui iuris facta est, duas habet insignes ciuitates, Atrebatum & Fanum Sancti Audomari: oppida sunt, Aria, Hesdinum, Lentium, Bethunia, Bappalmæ, Fanum Sancti Pauli, Lillerium, Pernæ, quæ loca omnia Regi Catholico parent. Ciuitas Bollonia, Caletum, Guisnea, & Ardea (quæ etiam eiusdem Comitatus sunt) regi Franciæ seruiunt, nam Morinum iam deletum est. Habet & complures arces seu castra, præter innumera nobilium castella quibus pro domibus vtuntur. Episcopatus duos insignes ab antiquo comprehendit, Atrebatensem ac Morinensem, sed post deletam funditus Morinum anno 1553. hic posterior in tres sedes diuisus est, Audomarensem, & Yprensem pro medietate, & Bolloniensem ex altera parte. Balliuatus seu Castellanias maiores tanquam ipsius Comitatus membra aut partes primarias nouem habet, Atrebatensem, Audomarensem, Morinensem, Ariensem, Hesdiniensem, Lentiensem, Bappalmensem, Aueniensem, Bredenardensem, & Aubigniacensem. Subest autem Atrebatensi Castellaniæ Bollonia, Fanum Sancti Pauli, Pernæ, Bethunia, Lillerium; Caletum verò, Guisnea, & Ardea veteri iure ad Audomarensem iurisdictionem pertinent. Habuit similiter Comes Atrebatensis alios inferiores Comites sibi vassallos, Bolloniensem, Sancti Pauli, Arcquensem, Blangii, Faucquenberghii, & Syteghensem, nunc etiam Principatus Espinoiensis, nec non Marchionatus Rentiaci titulis auctus fuit. Quo autem modo Bollonia iurisdictione Atrebatensi sese exemerit, ex historiis liquidò constat. Nam postquam quidam Comes Bolloniensis crimine Maiestatis, erga Regem Franciæ sese obstrinxisset, eaque de causa Rex manus in ipsum Comitatum iniecisset, illi subdi erga Atrebatensem agnoscere recusauit. Quare Atrebatensis sibi iura feudalia in Comitatum sancti Pauli (qui antea à Comite Bolloniensi mouebatur) dimisso medio directè accepit. Dictitans se nolle feudo & subfeudo priuari; atque hactenus eo iure vsi sunt vtrimque principes, vt scilicet Bolloniensis non amplius Atrebatensem, nec sancti Pauli Bolloniensem agnouerit. Verùm ea de re posteriori pacis tractatu anni 1559. non nihil alteratum est, ideoque res ad Commissarios relata, indecisa superest, retenta tamen penes Catholicum possessione. Vulgo autem creditur Caletum (qui hodie portus continentis terræ est Britanniæ vicinior) Iccium portum à Cæsare dici: vnde ex Belgio in Britanniam soluerit. Verùm si res penitius inspiciatur, alium fuisse portum videre est, Sancti videlicet Audomari oppidum, quod olim fuisse Oceani portum, atque sinum maris latissimum, vel prealta littora quæ ipsam ciuitatem quasi cingunt, demonstrant, aliaque innumera argumenta & antiquitatis vestigia, quæ apertè terram adiacentem salo marique subiacuisse (vel nullo loquente) conuincunt; nec non confessus in hodiernum diem fama declarat. Quin imò & nomen vetus ipsius ciuitatis quod Sithieu est (nam sancti Audomari recens esse nemo est qui nesciat) id arguit. Quasi dicas sinum vel portum Iccium. Ipsumque portum apud Morinos fuisse, quos & Virgilius & Lucanus extremos hominum vocant. Hæc præterea ita se habere, plurimis argumentis tam ex transitu quàm reditu Cæsaris ex Britannia attentus lector facilè deprehenderit. Nec spatium triginta millium passuum aut circiter, quo ibi insulam à continenti distare describit, quò minus id crediderim impedimento esse potest. Cùm maris æstus (anfractus in tanta loci angustia) facilè aut addat aut detrahat, quamuis etiam ipsum maris spatium ibi à terra continenti ad insulam vsque, non admodum discrepet. Hæc de Iccio portu dicta sufficiant, penes alios iudicium esto. Habet insuper hæc prouincia, cœnobia complurima, & in his Abbatias octo & viginti, insigniores autem sunt sancti Vedasti Atrebatensis, sancti Bertini Audomarensis, sancti Saluatoris Aquicinctensis, & montis sancti Eligii. Plures similiter fluuios habet, celebriores sunt, Lysa, Scarpa, Aa, Cauchia, & Authia, præter alios riuos etiam nauigabiles.

Numerus pagorum & villarum vniuersæ prouinciæ ingens est. Solum enim omnium frugum & in primis frumenti feracissimum, & abundantissimum est, vnde veteri lingua Gallica Atrech (quod solum panis, significat) dictum nonnulli scripsere. Siluis etiam & nemoribus non caret, sed præcipue quæ pars ad Meridiem & Occidentem spectat: pulchræ autem lanæ apud Atrebatios sui temporis auctor est Hieronymus, & alii auctores. Hanc regionem pulchrè vt cætera, suoque describit Guicciardinus.

OCEANI BRITAN:
NICI PARS.
GVINES,
COM.
COM
TE
DE
BOVLLENOIS
Comte de
S. Paul.
Bailliage
de
Hesdin.
PONTHIEV.
VIMEVX.
OCCIDENS
SEPTEN
Grauelingh
Bourborch
Cales.
Guisnes
Ardres
de Bredenarde
S. Omer
Teroane
Boulogne.
La Tour d'Ordre
Estaples
Canche flu.
Monstreul
S. Iosse
Hesdin fert.
Hesdin destructa.
Authy flu.
Crotoy
S. Valery
Sone flu.
Abbeuille
Amiens
Scala milliarium
1 2 3 4 5 6
Cum priuilegio Imp. et Regię Ma.tis

Artois.
ATREBATVM REGIONIS VERA DESCRIPTIO.
Johanne Surhonio Montensi auctore.
TRIO.
RIDIES.
ORIENS.
VEROMANDIA.
Pais de la Loeue.
HANNONIAE PARS
CAMBRESIS.
Lys fluvius
Scarpe flu.
Sensee flu.
Escault flu.
Cortrijck
Armentiers
Dulsemont
Lille
Le Sane
Seclin
Orchyes
Marchienne abb.
Pont a tersin
Baisieu
Haesbreck
Hauelam
Busseul
Morbecq
Steenbecq
Meruille
S. Gylle
Estaires
Sailly
Le Ventiers
Fournes
Waurain
Haubordin
Lo abb.
Esquermes
Hallin
Lorgies
Richbourg
Bassee
Lilers
Robecq
Bethune
Pont a wendin
Carwin
Libercourt
Oby
Mont en peule
Lens
Liewin
Souchies
Angres
Henin lietard
Douay
Pecquencourt
Lalaing
Anchyn
Rieulay
Vitry
Esquerchyn
Arras
Saint Aubert
Louez
Maroeul
Arleux
Lescluse
Bouchain
Palluel
Marquion
Bourlon
Cambray
Cantinoeul
Creueceur
Vauchelle Abb.
Banteul
Vendeuille
Bappames
Croisilles
Mory
Hamelincourt
Achicourt
Dainuille
Pas.
Sains
Thieure
Louuencourt.
Quesnois
Acheu.
Warloy
Baiseu
Miraumont
Martinsart
Sailly
Saillicet
Sore
Maniere
Gonlieu.
Villersplouy
Haurincourt
Metz en couture
Ribecourt
Grincourt
Bagners
Dernicourt
Dougnyes
Eterpigny
Bullecourt
Lagnicourt
Ecourt
Ynchy
Saras
Baret
Oysy
Sauchy
Le Warde
Cantin
Fliquiers
Brunelmont
Basseul
Hesdin
Saint Pol
Mont S. Eloy.
Thelus
Farbus
Vimy
Auchy
Vermelles
Hulluch
Wendin
Annay
Courieres
Noyelle
Dourges
Fouquieres
Billy
Harnes
Courcelet
Flers
Mouchin
Beaumont
Biache
Rocquelencourt
Fampou
Feuchyes
Monchy le preux
Boiry
Ayette
Bucquoy
Puiseur au mont
Hebuterne
Sapignies
Beugnastre
Fremicourt
Haplincourt
Bertincourt
Ytre
Manancourt
Bancourt
Warlincourt
Beaulencourt
Rocquigny
Lesboeufs
Mesnil
Le Transloy
Sailly
Le Sart
Coulomby
Ligny
Morchies
Marcoing
Noyelle
Ribecourt
Flesquieres
Boursies
Moeuvres
Inchy
Pronville
Hendecourt
Riencourt
Cagnicourt
Quiery
Esclainviller
Brebieres
Corbehem
Waziers
Sin
Dechy
Lambres
Courchelettes
Frais Marais

FLANDRIA.

[illegible]

OCCIDENS.
MARIS GERMANICI
FLAN
SEP
OC
OR
MER
PARS PICARDIÆ.
Notarum explicatio.
Vrbes.
Arces.
Monasteria.
Pagi.
De groote moere
ARTESIAE PARS
1 2 3 4 5 6
Milliaria Flandrica, parua, mediocria, & magna.
Gerardus Mercator Rupelmundanus Describebat.
MERIDIES.

ORIA
PARS.
ZELAN
Walcheren.
Middelborch
Vlissingen
DI
AE PARS.
Zuijtbeuelandt
Scouwen
SEPTENTRIO.
den Dullaert
De Honte
Ellewouts dijck
Hanswaert
Bieruliet
Oostborch
Sluys
Damme
Brugghe
Maldegem veldt.
Hulst
Moere
Axele
Lillo
Oordamme
Oosterweele
Antwerpia
Schelde fl.
GANDAVV Gendt
Lokeren
Dendermonde
Aelst
Ninoven
Cortrijcke
Oudenaerde
Geertsberge
Poodsberch bosch
Lessen
Engien
Brussel
HANNONIAE PARS.
BRABANTIAE PARS.
ORIENS.
Tournay Dornick olim Neruiorū sedes
camp veldt
Cum priuilegio

ZELANDIA.

LEVINVS Lemnius Zirizaeus in libello De occultis naturae miraculis, haec habet inter alia de sua Zelandia; Regionem hanc maritimam veteribus olim non fuisse incognitam, ex Cornelio Tacito colligi potest; non hoc quidem, quo nunc innotescit, nomine; sed ex assidua vulgique illis alloquendi consuetudine ac consociatione, qua populares atque inquilini inter se uti solent. Itaque MATTIACORVM illos nomine designat, cum inquit: Est in eodem obsequio Mattiacorum gens. Batauis similis; nisi quod ipso terrae suae solo acrius animantur. Quo indicat, tametsi Bataui sint Hollandi a cautis terrae sic denominati, omnium sint ii finitimi, ut ad ipsos illos referri debeant, vulgari tamen nominis appellatione discretos, atque Oceano propiores, magis feroces esse; vt re vera sunt, ac conuiuiis, ingenio, solertia, corrasione, calliditate, fallacia, captionibus, negotiandi peritia, ac conquirendi industria superiores. Quod autem Mattiacos nominat, non a loco, aut Duce aliquo, sed a populari appellatione, atque vsitato loquendi more tractum est, siquidem Maet, quae vox in quotidiano sermone, ad eum esse familiarem, communem sodalem, assiduum, contubernalem, periculorum, ac totius voluntatis, consilii, laboris, socium, commerciique omniumque rerum quae inter se exercent, participem ac consortem, &c. Nam Zelandiae nomen recens est, ac veteribus incognitum, a terra ac mari conflatum, quasi dicas, terram ac solum maritimum: mari enim vndique cingitur, variisque insulis distincta est, nempe quindecim, tametsi paucis ab hinc annis magnam cladem huic regioni Oceanus intulit; cuius saeuitia atque immanitate, magna Zelandiae pars, auulsis ac dissipatis funditus aggeribus, solo oppressa est, atque mari aequata: subsistunt tamen insignes aliquot insulae, quarum incolae praecipue cum Oceani aestu continenter luctantur, atque immensis sumptibus, audaci quasi barbarum hoc atque indomitum elementum apud se tuentur. Inter has primum ex altera portum dilatis se offert VValacria, vel ab eius cultore sic denominata, vel ut fert coniectura Gallis, qui hanc oram frequentabant, qui Belgica vocantur nunc VValen communiter aut ab ea parte Britanniae, in qua versus Occidentem consistunt VVallii apud Anglos praecipue nobilitatis viri, a Gallis etiam oriundi, quod idioma eorum adhuc indicat, &c. Hinc Aquilonem versus, aut ab Ortu solstitiali opposita est Scaldia, a praeterlabente Scaldi flumine sic nominata, &c. Suytbeuelandia, quae a solo Austro opposita, sic denominata est se vicinissimo, amoenissimoque versus Flandriae ac Brabantiae oras fertilis exporrecta, tametsi paucis ab hinc annis maximam iacturam passa, dimidio sui sit angustior. Reliqua lege apud ipsum auctorem, qui omnes has insulas, oppidaque elegantissime describit. His, si voles, adiungas Lud. Guicciardinum, & horum absolutam habebis cognitionem. Extant quoque harum insularum Annales vernacula lingua a Ioanne Reygersbergio scripti. Sed corollarii vice, adde Adrianum Barlandum urbium Germaniae inferioris descriptorem.

Harum insularum situs est inter Mosae & Scaldis fluuiorum fines, a Septentrione Hollandiam, ab Ortu Brabantiam, versus Meridiem Flandriam, vicinas habent regiones, ab Occidente mare Germanicum respiciunt. Harum populos a Procopio Arboruchos vocari scribit Iacobus Meyerus. Sed Abroditas hos incoluisse apud Procopium, putat Petrus Diuaeus.

SEPTENTRIO.
OCCIDENS
Goeree
Outdorp
Bommenee
Roompot
Scouwen
Zierick zee
Duiuelant
Orsant
Noort Beuelant
Wolfersdijc
Domburch
Veere
Westcapelle
Walcheren
Middelburch
Arnmuyden
Oude Vlissingen
Vlissingen
Zuyt Beuelant
Goes
Borsele
Dullaert
Honte
Bier vliet
Wielinge
Duerlo
Scaldis fl.
Cadsandt
Breskein
Oistburg
Sluys
Ardenburch
Watervliet
Axele
Hulst
Comitatus
Flan driae

ZELANDICARVM INSVLARVM EXACTISSIMA ET NOVA DESCRIPTIO, AVCTORE D. IACOBO A DAVENTRIA
Comitatus Hollandię pars
Brabantiae Ducatus pars
ORIENS
Cum priuilegio.
Miliaria Zelandica sed parua 3000. paßuum
Mediocria
Magna
Delft
Rotterdam
Schiedam
Delfshauen
Vlaerdingen
Maeslant
Ketel
Capelle
Höningen
Crimpe
Leckerkerck
Nieuleckerlant
Scoonhouen
Nieupoort
Liesuelt
Arkel
Gorichom
Lingen fl.
Spijck
Daelhem
Waele fl.
Worichom
Sleuijck
Giessen dam
Herdich velt
Ablasserdam
Ablas
Papendrecht
Slydrecht
Dordrecht
Biesbos
Merwen
Barendrecht
Ysselmondt
Riderkerck
Rysoirt
Charloos
Pernis
Poortegael
Roon
Geervliet
Heenvliet
Spijkenisse
Biert
Putte
Abbenbrouck
Oudenhoorn
Bleyenck vliet
Beyerlât
Heyncort
Mensheeren lant
Pietershouck
Westmaese
Chillershouck
S. Antonis polder
Stryen
Gheley
Corendijck
Somerdijck
Middelharnis
Stadt
Voorn
Bommel
Oude tonge
Galente
Oelkens plate
Grijsort
Clincker lant
Werken
Wercken
Giessen
Altenae
Babilonien broeck
Dussen
Meewen
Drongen
doude Maes
Capelle
Raemsdonc Chartusers
Waspijck
S. Geertruden berge
Drimmelen
Meede
Hooch Sualu
Leech Sualu
Moerdijc
Sgracuen moer
Oisterhout
Houte
Heijde
Dungen
Breda
Mark fluuius
Seuenbergen
Standter
buyten
Hillen
Heijninge
Finaert
Dindel
Cacker
de Heene
Steenbergen
Gastel
Oudenbosche
Hoeue
Roosendael
Cruijslant
Vossemaer
Poortvliet
Tolen
Halteren
Scakerlo
Polder
S. Quirijn
Heerle
Woude
Bergen op Zoom
Burchvliet
Nyspen
Hildernisse
Emaus
Hubergen
Hogerheijde
Woensdrecht
Ossendrecht
Putte
Santvliet
Berendrecht
Stabroeck
Lillo
Oordam
Wilmerdonck
Eeckeren
Oisterweele
Antwerpen
Schelde
Gherle
Rethe
Scaldis fl.
Reijmerswale
Yrsiker oirt
Brouwe
Creek
Steenblei
Euersvart
Inckelen oirt
Agger
Maren
Rylandt
Weele
Saeftingen
Polder van namen
S. Laurens
Cauwenwerck
Doel
Kieldrecht
Verbrouck
Beueren
Calloo
Melsen
Swijndrecht
S. Gillis
Vleer
Borcht
Nieukercke
DIES. pars
Sgracuen

[illegible]ANDIA.

ERASMVS ROTERODAMVS BATAVVS his verbis hanc suam describit Hollandiam: Comperio [illegible] doctissimis [illegible], cam Rheni [illegible] Oceani [illegible] insulam, [illegible] Tacitus [illegible] Hollandiam vocant, certam mihi semper & celebrandam & venerandam, vt cui vitæ [illegible] debeam. Atque vtinam illi nos [illegible] honestamento vicissim esse, quàm illa nobis non est [illegible]. Nam quod Martialis eam gentem rustica[illegible] insimulat, quod eandem Lucanus trucem vocat, aut nihil ad nos pertinet, aut etiam laudi vertendum arbitror vtrumque. [illegible] [illegible] artium noster? Quod si [illegible] & [illegible] [illegible] Hollandiæ [illegible] [illegible] [illegible] Christianæ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Batavos [illegible] Hollandiæ [illegible] [illegible] Orbis est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quanquam [illegible]

Regio [illegible] Hollandia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] DORDRECVM, [illegible] [illegible] [illegible] annos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quæ fuit [illegible], & pulcherrimis ædificiis tam publicis quàm priuatis exculta. Magnus [illegible] Rhenus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] HARLEMVM, amplissima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] DELFIVM, à fossa [illegible] Zelandiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] LEYDA, ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Opus [illegible] hunc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] AMSTERODAMVM, ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] populosissimum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nouergia, [illegible] [illegible] [illegible] Septentrionalibus [illegible] [illegible] Hispania, Gallia, Anglia, & Cappadoces [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Holtlant [illegible] ENCHVSA, ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] HORNA ad eundem [illegible] [illegible]. Nundinæ [illegible] celebrantur mense Maio, vbi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ALCMARIA [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] PVRMERENDA, [illegible] Comitum Egmondanorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] MONICHEDAMVM præterea, WERDA, NARDA, & WORDA, [illegible] DE AQVAS [illegible] [illegible] dicunt. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Hollandia, Zelandia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Hic [illegible] LEERDAMVM, ASPERA, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] VIANA [illegible] [illegible] GORCHVMVM [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] HVESDEN, ROTERODAMVM, SCHIEDAMVM & [illegible] MONTEM [illegible] [illegible] Gertrude, [illegible] *Haga*, quæ Comitis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amplitudine, opulentia, venustate & [illegible] ceteros Europæ pagos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] domorum, inter ceteras Regiam [illegible] [illegible] vallo & fossa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & auribus iucundum. [illegible] Caulisconem [illegible] in Assyria ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de quo Strabo [illegible] [illegible] [illegible] potentia & magnitudine esse, ibique Parthorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Hollandia [illegible] sub Carolo V. Imperatore. [illegible] [illegible] Hollandia adeo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fossis [illegible], & tanquam in areas distinguuntur, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mare [illegible] [illegible] [illegible] Descripsit hanc [illegible] (vt ipse vocat) [illegible] Neapolitanus, [illegible] epistola ad Comitem [illegible]. De eadem vide historiam Batauicam Gerardi Geldenhaurii, & Petrum [illegible] Hal. Iunii historiam Batauicam. De admirabili huius regionis copia atque abundantia, lege Lud. Guicciardinum. Ruinarum Arcis [illegible] Romani, quam arcem Britannicam vocant incolæ (quæ fuit in littore Oceani Germanici ad pagum *Catwyck op zee* appellatum, non longe à Leyda oppido) [illegible] inscriptionum ibidem inuentarum [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. De regione Traiectensium, quæ hodie [illegible] Hollandica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tabula [illegible] continetur, consule historiam Lamberti Hortensii, Montfortii.

FRISIAE OCCIDENTALIS PARS.
Cum privilegio
DE ZVYDER ZEE
OCEANI GERMANICI
SEPTENTRIO
Miliaria Holland. parua, mediocria, & magna
HOLLANDIAE AN
QVORVM CATTHOR
SEDIS NOVA DESC
TIO, AVCTORE IA
BO A DAVENTRI
Harlingen
Workum
Hindelopen
Staueren
Enckhuijsen
Voorst
Campen
Oostwoude
Emeloirt
Vrck
SCELLINCK
Grijende
Brandarius
TVLIE
MONICKE SLOOT
Vlielant ten oosten
VLIELANDT
Vlielant ten westen
WEST VLIELANDER DIEP
TEXEL
MEERS DIEP
WIERINGE
Medenblick
Almerdorp
Hoorn
Alckmaer
Schagen
Petten
Egmont op zee
Hons bosch
DE SCERMER
DE BEMSTER
DE WAERT

DVCATVS GELDRIÆ PARS.
DVCATVS BRABAN TIÆ PARS.
VAHALIS FLV.
Rhenus fl.
DE BETVWE
MERIDIES
PARS
GOEYLANDT
HAERLEMER MEER
LEYDER MEER
BOMMELER WEERT
DE LANGHE STRAET
FLACKEE
DIE MAESE
DVVELANT
DLANT VAN SCOWEN
Vtrecht
Amsterdam
Haerlem
Leyden
Delft
Haghe
Rotterdam
Schiedam
Dordrecht
Goude
Gorichom
Worcum
Heusden
Tshertogenbosch
Grave
Rauenstein
Meghem
Amersfoort
Harderwijck
Naerden
Weesp
Vianen
Culenburg
Buren
Tiel
Rhenen
Wageningen
Ysselsteijn
Montfoort
Oudewater
Scoonhouen
Woerden
Brielle
Goeree
Geertruidenberghe
Seuenbergen
Vlaerdingen
Grauesande
Staelduynen
Browers hauen

FRISIA.

FRISIOS antiquitus unam gentem circa Rheni ostia ad Oceanum olim habitasse, qui hodie etiamnum [illegible] retinent, ex antiquorum monumentis liquido constat. Ptolemæus namque eos supra Busactores inter Vidrum & Amasiū flumina describit. Tacitus qui eos clarum nomen inter Germanos habere, & ad Oceanum Rheno prætexi ait, in Maiores & Minores [illegible], ex modo virium, immensos lacus Romanis classibus navigatos, eos ambire dicit. Idem [illegible] quosdam Frisios nominat, quos Romanorum magis amicitiæ quam [illegible] participes fuisse scribit. Hos [illegible] à Clodio Albino imperatore victos, quem in historia [illegible] Iulius Capitolinus. Per orbis [illegible] ipso Rheno, narrat Plinius, & Frisiabones populos inter Helium & Flevum Rheni ostia. Idem alios Frisiavones nominat in Gallia, sed hic [illegible]. Manifestum est itaque Frisios Amasium fluvium antiquitus [illegible] Vlinigin [illegible] sub Capricorni nomine designat, extra controversiam est. Sed & vlterius, in ipsa [illegible] in Dietmarsia [illegible] finibus, sunt quos vulgo Nort Friesen, [illegible] indigitant. Hi Sigulones forte Ptolemæi [illegible] nominatque hanc [illegible].

Frisios [illegible] Bructeris, [illegible], Phlevum, & [illegible] apud Tacitum [illegible] Romanorum contectos, & [illegible] [illegible]. [illegible] ex Verrio & [illegible] historia [illegible] Tacito [illegible] Romam, [illegible] Neronem [illegible] Pompeii Theatrum [illegible] dum considerant, [illegible] ordinum, quis eques, vbi senatus perceptantur, [illegible] in sedibus Senatorum & [illegible] forent [illegible], postquam audierant, [illegible] gentium legatis id honoris dari, [illegible] & amicitia Romana præcellerent, NVLLOS MORTALIVM [illegible] GERMANOS ESSE, exclamant, digrediunturque & inter [illegible] quod comiter [illegible] exemptum, quasi impetus antiqui, & bona æmulatione [illegible].

Plinius apud Frisios herbam Britannicam [illegible], habentem oblonga nigra, radicem nigram [illegible] vocant: qui collectus [illegible] dia, hæc herba non nervis modò, & [illegible] & serpentes. an hæc herba hodie [illegible] nomine, [illegible] fontibus locet [illegible].

An huius loci indigenæ [illegible] populi [illegible] Angles [illegible] & nomen, [illegible] volumus [illegible] Strabo [illegible] Germanos [illegible] doctissimum [illegible]. Apud me [illegible] scriptores, Gallicos in primis, [illegible] vocabulo, quo Gallicum vulgus eos appellat, [illegible] enim vernacula lingua & [illegible] Germ [illegible].

Ad Christianam [illegible] Moguntinensi [illegible] qui [illegible] eorum [illegible] in [illegible] Rabodo nomen [illegible] gerunt.

[illegible]

OCEANI
Midlant
Hoorn
S. Bradaris
Surip
Scellinck
Boerdiep
Balm
Hollum
Ness Amelandt
Scolbach
Schier monickoge
De Lauwers
Bos, als Corensant
Rottu ooge
Twadt
Grinde
Banck
Hessesant
Harlingen
Francker
Wester goe
Bildt
Leeuwerden
Oestergoe
Dockum
Sneeck
Worckum
Hindelopen
Molckwerum
Sloten
Tioute meer
Lemmer
Kuynder
Slickenburg
Blanckeham
Steenwijck
Baerle
Groeningen
DRENT.
Roden
Peyss
Zelde
Norch
Vriess
Assen
Rolde
Spier
Vledderen
Wapsterveen
Deueren
Duyngheloe
Bijlen
Borgeren
Hauelt
Borck
Nieveen
Ruijnen
Sweel
Colderveen
Meppel
Blijensteijn
Westerhesselen
Cockange
Dickling
Suytwolde
Ouerneijst
Ywerst
Oisterhesselen
Daelhem
Coeuoerden
ZUYDER ZEE
Vrck
Emeloirt
Ens.
Voorst
Vollenhoue
Gheithoren
Clareburg
Swartesluijs
Geemuiden
Grafshorst
Yselmuyden
Campe
Sonneberg
Mosterbroeck
Hasselt
Rouween
Swarte waeter
Wilsen
Campereen
Sallick
Borckhorst
Oistwoude
Swol
Den doorn
DLANT OVERYSSEL
Denordel
Gramsberch
Laren
Dalfsen
Heem
Hardenberg
Rechteren
Omme
Elborg
Clarwater
Hattem
Harderwijck
Hulsbergen
GELDRIAE PARS.
Heerde
Wesere
Windesem
Wijge
Raelt
Lemlerberg
Heldorn
Ham
Eep
Oyen
Vorchten
Olst
De Veluwe
Milliaria frisica

Oost ende West
vrieslandts beschryuinghe.
VTRIVSQVE
FRISIORVM RE:
GIONIS NOVISS:
DESCRIPTIO
1568.
Cum priuilegio
RMANICI PARS.
Ooster Eems
Borckum
Juyst
Buyss.
Buijser diep
Norderuy
Baltrum
Langeroge
Spykeroge
Wangeroge
Olde com
Twadt
Dornum
Esens
Witmonde
Yeure
EESENER LANDT.
YEVER LANDT.
Norden
Westrackum
Hage
Lutzborch
Beerum
Coldinne
Griet
Werdum
Marienhoue
Meerhusen
Bruckzetel.
Goens
Rosbusen
Knijpens
Alant
Aurick
FRISII ORIEN.
Horsten
De Jade A.
Eemden
Knock
Dollaert.
Delfstel
Rijpe
Pisle
Strackholt
Wesenser meer
Freeburg
Rarkum
Barge
Barthe
Den Oert.
Logeberum
Bagbant
GALIS.
Lire
Loge
Nortmore
Stichusen
Detrem
De Gasthe
Vplenger
De Loe A.
Appen
RYDER LANDT
OVERLENGER LANDT
BVTIAGER LANDT.
Aschendorp
Amasius fl.
Meppen
Haes fl.
OLDENBORGER LANDT.
Vriesloo
Wedde
Thorns
Vlachwedde
Reegen
Onstwedde
Sellingken
Apen
WESTPHALIAE PARS.
Lingen.
Eems fluuius.
Rhenen

FRISIA
OCCIDENTALIS.

FRISII hodie diuiduntur Amisia fluuio in Occidentales & Orientales. Occidentalem Frisiam, quam hic ob oculos ponimus, Frisiæ nomen quasi proprium sibi antiquissimo iure vindicat; semperque præstantior fuit natura, olim cum regio diademate claruit, ad Caroli Magni usque tempora. A cuius obitu variis hic tractus agitatus fuit molestiis [illegible] quoque eiusdem tempora diutissimum Danorum ac Norwegianorum senserit imperium; quum ipsis Oceanus perpetuus hucusque infestissimus [illegible] cum non segniter inundando, alluendo lacerandoque, exercent, [illegible] ageret. Denique ab episcopis Traiectensibus Hollandiæq; Comitibus grauiter olim afflictos Frisios, nemini obscurum esse puto, sed tandem sub Carolo V. Cæsare, principe vere pacifico, tandem halcyonios dies est adepta. Diuidunt eam hodie in VVestergoam, Oostergoam & Septem-syluas: quæ rursum distinguuntur in viginti nouem Caetanias (vt ipsi patria lingua vocant) seu Sedes iudiciales. Describitur quoque in hac tabula Groeningensis inclyta vrbis territorium, item tractus quem Ommelandiam vocant, his Transisalania, cum Drenta Twentaque iunctæ, regiones [illegible] plebe exuberantes, ac pagis & ædificiis excultissimæ, [illegible] quæ lato prouentu gaudentes.

Vrbes huius Frisiæ sunt numero tredecim. GRONINGA, Rodolphi Agricolæ natalibus clara; DAMMA; LEVVARDVM, cum arce, hic totius regionis Curia siue Senatus supremus, & Cancellaria, vt vulgo dicitur. DOCCVM, Gemmæ Frisij celeberrimi mathematici patria; FRANICHERA, nobilium huius regionis secessus & domicilium; BOLSVARDVM; SNECHA, vnde Ioachimus Hopperus vir literis & dignitate celebris, oriundus; IESTA; SLOTEN; HARLINGA, ad Sinum maris Germanici, quem Suyderzee vocant, portum habet; quem valida arx ab omni hostili insultu defendit. VVORCHVM, & HINDELOPEN, ad eundem Sinum apparent; vltimo STAVRIA est, vrbs quondam potens, hodie verò Oceani inundationibus toties damnum passa, non ita florens. Sunt præterea in ea quadringenti & nonaginta pagi, quorum non nulli priuilegiis donati, colonis & diuitiis affluunt; & ingens numerus monasteriorum, adeo vt modo splendore oppidorum, agrorum cultura, cœnobiorum claritate nulli cedat. Quod verò in hac regione præter sola nobilitate claros, quorum ædes & prædia [illegible] nantur, nulli reperiantur Barones vel liberi domini, id partim accidit ob calamitates [illegible]; partim quòd olim sola sua libertate contenti, exteriorum principum [illegible] fuerint [illegible].

Pet. Oliuarius ait in suis annotationibus in Melam, vbi loquitur [illegible] Occidentali Frisia, se nunquam vidisse regionem tam angustam tot habere [illegible] nonnulli, quæ tantam tot templorum [illegible] olim inter Nobiles illius tractus de facto in illis temporibus, quum [illegible] habere [illegible] locum; [illegible] cum hac contentio [illegible] in suis pagis proprias erigere Parochias & [illegible] quisque [illegible] sua fide capiebat; atque hinc tot templa. Hæc ille. [illegible] Vide [illegible]

Alb. Crantzij. Sed [illegible]

Ludouici Guicciardini [illegible]

Edouardus [illegible]

Hieroni[illegible]

FRISIA OCCIDENTALIS.
Noordt Zee
Amelandt
Ballem
Nes
Hellem
Schellinck
Hoorn
Oostende
Visport
Midlant
Surryp
Twadt
Sciermeniekoge
Scolbalch
Dockemer diep
Liewerdt
Franicker
Westergoe
Oostergoe
Sneeck
Sneecker Meer
Hegner Meer
Sloter meer
Tiucke meer
Leppe
Borne
Sheerenfeen
Tzomgerden
Seuenwouden
Dockum
Dat Bildt
Harlingen
Workum
Hindelopen
Staueren
Sloten
Lemmer
Kuynder
Blanekenham
Yselham
Ouerysel
Steenwijck
Vollenhoue
Emeloirt
SUYDER ZEE
OCCIDENS
HOLLANDIÆ PARS
Enchuysen
Milliaria parua, mediocria, et magna
1
2
3

FRISIAE ORIENTALIS PARS.
Twadt
Bos vel Corensant
Heffesant
Eemse siue Amasis fluminis ostium.
Emden
Betwert
Reyde
Delffiel
Dam
Groeningen
Oostfriesland
Homsterlandt
Drent
Petersburen
Nyladt
Vsquant
Meden
Ostermeläet
Spick
Brede
Wasburen
Wethuysen
Oldenzyl
Juandel
Warsum
Witwert
Santwer
Leesdorp
Berum
Oldecloster
Saxhusen
Rottum
Stertingehuysen
Gotlyge
Eendrom
Mensing Weer
Basselt
Tianding
Sittart
Eppinghuysen
Garsthuysen
Visant
Lermons
Wter
Marshuys
Ranom
Kachers
Dorware
Wester enden
Ripp
Crewert
Marslach
Menkure
Hussinge
Ennur
Wytwert
Niecloster
Marsum
Farwert
Obergem
Westewitwert
Lopperssum
Visant
Lutwert
Fernsum
Saxom
Esinge
Winsem
Oudewerum
Stedum
Werdum
Lamsweer
Vpwisrde
Weywart
Heuensche
Oterdam
Oosterwerum
Grootemunte
Lutke
Semuart
Ripperda
Beldingweer
Dyckhorn
S. Anna
Garnolsweer
Witwerum
Meedhusen
Gryssemonichen
Woldendorp
Seem
Tembuer
Tenham
Fransen
Retzinge
Oostrum
Werom
Suydwolde
Tessinge
Woltersum
Wagenberge
Groot Auwert
Sahwert
Adorp
Durckwert
Germerwolde
Sciltwolde
Sydebueren
Helm
Noorthorn
Selwart
Lutke harest
Essen
Leechkerck
Grotehareste
Noordebrouck
Midwolde
Gryserbewden
Vinsterwolde
Kaensuit
Hochkerck
Scharmer
Schlochteren
Medom
Seeempte
Berte
Auelham
Ext
Heyligerlee
Midwolt
Luterbiert
Oostwolt
Horg
Helpen
Horen
Crops wolde
Suydbrouk
Oldebirt
Nienoort
De Leeck
Rorweldt
Peys
Eelde
Modum
Westerlee
Wynschooten
Munckhelle Roden
Eeusum
Steenbergen
Vries
Eyen
Nerch
Veenhuysen
Assen
Langdux
Spier
Appelsche
Beylen
Dwingelo
Dieueren
Antiquae Frisiæ situs sub Augusto Imperatore, ut fertur.
Sciermonicoghe
Amelandt
Scellinck
AMASIS FLV.
CAUCHI Minores
Emden
Rhenus fl.
ARX FLETI hodie Vlieland
TEXALI
MARSI
Huysduynen
CANINFATES Kennemers hodie
Keins
BRVCTERI Brouck
Westzanen
ISTEBONES Fornegast
VIGBONES hodie West
FRISII MINORES
Saxones
FRISIOBONES
CATTI
CASTRA ALBINA Alphen
Ostium Rheni
LVGDVNVM hodie Leyden
Telonium Roman hodie
ANTONIANA Vtricht hodie
BATAVIA hodie zuydthollandt
Gorchum hodie
Bommel hodie
Vahalis flu.
Worchum hodie
Megen hodie
Niemegen hodie SICAMBRI
Gennep
Grauesande hodie
Brabantiae pars
HARLINGI
PHILEVM PROM. Phleus
VICTOMAR
ISTBONES Gast
Creilla
FRISII MAIORES
COLVMNÆ HERCVLIS. Duuels Cut z hodie
Lucus Baduhennæ
VELLEDÆ Cas. Coeuorden
Vidrus fl.
Morsatis
Herba Britannica
GRINES, hodie Groeningen
TENCTERI, Drent
Fons aquæ dulcis
MARSI hodie Marsum
CAMAVI Campen
MARSOBRVCTERI Masterbrouck
Swol hodie
TVBANTES hodie TWENT Deuenter hodie
VETERES MARSI, Oet
Salandia
SALII hodie Oldenzeel
HARDEBONES Harderwijck
VSIPETES Wesop
FRISII Goeserbose
MAIORES
VETERES SALII, Oldzeel
Isala
DVROSTADIVM Duerstede
Rhenen hodie
Arnhem hodie
Fossa Drusiana
Arx Drusiana Duysburch
Suephen hodie
Isala flu.
Arx Batauorum Batenborch
Huesten hodie
Arces Lobice
Legiones Aug. Africæ esse
Calcar hodie
Rhenus flu.
West phaliae pars
SIBRANDVS LEONIS LEOVARDIENSIS DESCRIB.
Cum priuilegio Imp. et Reg. Maiest. ad decennium. 1579.

FRISIA ORIENTALIS.

FRISIOS olim hunc tractum non inhabitasse, sed Cauchos, in confesso est. Horum meminit præter Strabonem, Dionem, Suetonium, Paterculum, Æl. Spartianum, Ptolemæus: qui eos in Maiores & Minores distinguit, vt quoque Plinius. Maiores Ptolemæus inter Visurgim & Albim collocat: Minores inter Amasium & Visurgim, vbi hodie hi Frisij quos Orientales vocamus, habitant. De Cauchis hæc Plinius libro decimo sexto, capite primo. Sunt vero in Septentrione visæ nobis Cauchorum, qui Maiores Minoresque appellantur. Vasto ibi meatu, bis dierum noctiumque singularum interuallis, effusus in immensum agitur Oceanus, æternam operiens rerum naturæ controuersiam: dubiumque terræ sit, an sit pars maris. Illic misera gens tumulos obtinet altos, aut tribunalia structa manibus ad experimenta altissimi æstus, casis ita impositis nauigantibus similes, cùm integant aquæ circumdata: naufragis verò, cùm recesserint: fugientesq. cum mari pisces circa tuguria venantur. Non pecudem his habere, non lacte ali, vt finitimis, ne cum feris quidem dimicare contingit, omni procul abacto frutice. Vlua & palustri iunco funes nectunt ad prætexenda piscibus retia: captumque manibus lutum ventis magis, quàm sole siccantes, terra cibos, & rigentia Septentrione viscera sua vrunt. Potus iis non nisi ex imbre seruato scrobibus in vestibulo domus. Et hę gentes, si vincantur hodie à populo Romano, seruire se dicunt. Ita est profectò, multis fortuna parcit in pœnam. Hæc de his Plinius; qui eos libertatē, Romanorum tyrannidi præferre admiratur, aut inuidet potius. Non enim vsqueadeò mirandum videtur liberam gentem ante omnia libertatem suam tueri, quam ita præclaram dicis Plini, quem tu ipse extra omnem ingenij aleam positum prædicas, vt ne mortem quidem in ea repetenda fugiendam suadeat, eamque non solùm ab hominibus, verùm etiam à bestiis experi, atque omnibus rebus anteponi meritò perhibet.

Hæc regio quondam in multas satrapias fuit diuisa, quę singulæ à singulis principibus administrabantur, ad Frederici III. Imperatoris tempora vsque; qui quendam nomine Vlrichum toti huic regioni præfecit, eumq. Comitis titulo insigniuit. Anno nempe post virginis partum millesimo, quadringentesimo & sexagesimo quinto.

Solum huius tractus rerum necessariarum adeò diues est, vt vicinarum regionum ope minus indigere videatur, imò multis vsque adeò abundat, vt equis, bobus, pecoribus, carnibus porcinis, lanis, butyro, caseo, hordeo, auena, frumento, fabis & pisis, item sale, vt eorū quotannis magnam copiam cum aliis longè distantibus locis communicent. Duas tātùm habet hic Comitatus vrbes muro cinctas, quæ sunt Emdena & Aurichum. quarum Emdena ad Amasi fluminis ostium sita totius regionis emporium est, frequentatione negotiatorum celebre cum primis & illustre. Facit hoc portus commoditas, qui vsque in ipsam vrbem tanta altitudine se insinuat, vt in vrbis interiora naues variis mercibus onustas velis minimè deductis intromittat. Huius vrbis ornamenta sunt Principis regionis ædes sumptuosæ, templum magnificum, domus prætoria, & ciuium domus admodum elegantes. Aurichum ferè à nobilibus habitatur, ob siluas & nemora quæ hunc ferè ab omni parte imminent, in quibus se venationibus & aucupio oblectant. Arces præterea, villæ, & prædia nō pauca. Pagorum tantus est numerus, vt alter alterum interdum contingat: horum maxima pars cùm ædium platearumq. splendore, tum incolarum, tam indigenarum quā peregrinorum frequentia adeò excellunt, vt cum multis Germaniæ vrbibus de dignitate certare possent.

Gens aut mercaturam exercet, aut mechanico aliquo artificio ætatē terit, vel agricultura quæstum facit. cum vicinis aduenisq. Germanica vtuntur lingua, inter se autē peculiari & genuina, à peregrinis minimè intellecta. Vestitus honestus, etiam rusticorum, ita vt ex vestitu eos pro opidanis quis duceret. Fœmineus sexus habitu multum ab aliis differēte gaudet. Totā capitis comam in vnum cirrum componunt, eumq. taniis argenteis deauratisque sphærulis vel nodulis ornatum, in tergum dependere sinunt. Caput ipsum in æstate reticulo ex rubri coloris serico contexto, atque gemmisque decorato redimiunt: hieme autem capitium ex panno viride induunt, quo totum caput adeò cooperitur, vt oculos tantùm aspiciendos præbeant. [illegible] vocant hoc genus vestimenti. Palla siue vestis exterior, quæ à capite ad talos vsque plurimis minutisque plicis strata est, argenteis deauratisque laminis tam frequentibus vndecumque rigescit, vt exuta, etiam erecta consistat. hæc constat ex rubro, interdum quoque ex viridis coloris panno.

Sunt in hac Orientali Frisia Comitatus alij duo, alter Esens, alter Ieuersen, à primariis eorum opidis sic vocati.

FRISIAE ORIENT
Rottum-oghe.
Borkum
Wester Embse
Oster Embse
Iuyst
Boese
Bant
Westermarsch
Groeninger-landt
Watum
Bierum
Drewert
Delfsijl
Dam
Hore itineris.
Cum privilegio Imp. et Reg. Mts ad decennium. 1579.
Grijsmonicken
Reiden
Finnelant
Waecht
Den Dullaert
De Embse flu.
Finsterwolde
Heyligerlee
De Blincken
De Sypen flu.
Duynebrouck
Boen
Wymer
Hogebonde
Renderlandt
Wenningermoer
Holthusen
Stapelmoer
Diele
Embse flu.
Ioes Florianus describ.
Pilsum
Manslacht
Grothusen
Hamswerum
Pleewert
Campen
Loquert
Rysum
Bethwer
Knoc
Geerswoer
Lougen
Twix
Blauhus
Wolteseten
Canum
Visquert
Appinge
Uthersterwehr
Midlum
Larelt
Harswech
Embden
Uphusen
Wolthusen
Nesserlandt
Borsum
Larrelt
Widdelswier
Petkum
Petkumermunken
Pawing
Ditsum
Oldendorp
Nendorp
Aldenburg
Gandersum
Oldersum
Hatsum
Kritsum
Mariencour
Wolde
Jemmingen
Jemmingergast
Soltburg
Binningen
Firsteborgen
Wener
Halte
Velge
Marck
Midlum
Grotgast
Muhe
Eselum
Dryuer
Mawenburch
Bakemoer
Nortmoer
Den oort
Lier
Nuttermoer
Tedingen
Vemhusen
Neermoer
Ranaum
Hasselt
Hesel
Barthe
Holtdorp
Sijnonswolt
Rijpe
Tochtelbur
Sijrtwolde
Engerhof
Forletz
Wibelsbur
Abbingwer
Canhusen
Suyderhusen
Loppersum
Hinte
Westerhusen
Eylsmunken
Zirowerum
Vtum
Alandt
Wirdum
Grimmersum
Ienlet
Nieulandt
Norden
Ekel

LIS DESCRIPTIO.
Baltringhe
Ackum
Langeroghe
Oſſenbalge
Spijckeroghe
Harle
Wanger
Wangeroghe
Weſterbenſe
Folckershuſen
Benſe
Suyderloch
Oldendorp
Holtm
Werben
Weſterackum
Eſens
Turum
S. Iohannes Kamp
Boxtenhuſ.
Dornum
Roggenſtede
Stedesdorp
Weſterhuſen
Tarnegeshuſ.
Arle
Fulckum
Schoen
Finikes.
Moderens.
Schillich
Bierum
Butuorden
Wirden
Torborch
Koldinne
Vthdorp
Duum
Barhaue
Beerden
Teltens
Hogekercken
Hitdiep
Tochterſum
Benſum.
Wtel.
Watwart
Oldorp
Oldeborch
Ackema flu.
Weſterholte
Eggeling
Werenſate
Aſel
Oruiels
Witmunt
Viſchuſen
Iemes
Middelſt
Aerdorp.
Leſſhoue
Kleuerens
Ieuert.
Weſtermeer
Ooſtermeer
Buſmuncken
Ooſteringeuelde
Ackum
Rißpel
Sandel
Meerhuſen
Friеſlandt
Selvardt
Dikhuſen
Inhuſen
Oldeborch
Blockhuſen
Feddewardt
Knypens
Sanhorſt
Brockſetel
Reepsholt
Denſt
Laphol
Abetehouen
Godes
Roſhuſen
Sande
Schar
Dowens
Ryders
Inſmerhaue
Kelſter
Hertſen
Wyſermeer
Sybetz
Eppes
Wyſens
Petelen borch
Eſel
Monickerdiep
Fredenborch
Zetel
Weene
Steenhuſen
Sleckerzyl
Hopels
S. Marcus.
Nieuborch
Wiſſerholt, ſilua
Breborne
Friſche Vehe
Iarige hauen
Bernegaſt
Huſwegen
Bakeren
Varle
Uplenger
Brochuorde
Oldenborch
Weſterſtede
Iaborch
Kotneuorde
Fikens holt
Harenholte
Twyſelſtede
Weſterloch
Holtmergaſt
Dat
Merkeroken
Torklus
Comitatus.
Meer
Botelen
Manſi
Seggenuort

D A N I A.

DANIÆ descriptionem ex Saxone Grammatico hanc accipe: Dania medijs pelagi fluctibus intercisa, paucas solidi continuique tractus partes habet, quas tanta vndarum interruptio pro varia freti reflexionis obliquitate discriminat. Ex his IVTIA granditatis inchoamentique ratione Danici regni principium tenet, quæ sicut positione prior, ita situ porrectior, Theutoniæ finibus admouetur. A cuius complexu fluminis Eydori interfluitatione distracta, cum aliquanto latitudinis excremento, Septentrionem versus in Norici freti littus excurrit. In hac sinus, qui Lymicus appellatur, adeo piscibus frequens extat, vt non minus alimentorū incolis, quam ager omnis exsoluere videatur. Huic etiam FRISIA minor adiacet, quæ lubrica humiliorum camporum ac gremij deflexione [illegible] maximos frugum prouentus beneficio Oceani inundantis assequitur. Cuius refusionis vis, plus vtilitatis an periculi incolis afferat, ambiguum extat. Siquidem tempestatis magnitudine perruptis aggeribus, quibus apud eos marinorum fluctuum incursus excipi solent, tanta arvis vndarum moles incedere consueuit, vt interdum non solum agrorum culta, verum etiam homines cum penatibus obruat. Post Iutiam, insula ad Orientem versus FIONIA exponitur, quam a continenti angusti admodum æquoris intercidium abrumpit. Hæc sicut ab Occasu Iutiam, ita ab Ortu Sialandiam prospectat, conspicuam excellentissima rerum vbertate laudandam: quæ amœnitate ceteras nostræ Regionis Prouincias antecedens, medium Daniæ locum obtinere putatur, ab extremæ remotionis limite pari spatiorum intercapedine disparata. Ab huius Orientali latere, Occasum Scaniæ media pelagi discissa interruptio, opimam prædæ magnitudinem quotannis piscantium retibus redigere solet. Tanta siquidem sinus omnis piscium frequentia repleri consueuit, vt interdum impacta nauigia vix remigij conamen eripiant, nec iam præda artis instrumento, sed simplici manus officio capiatur. Porro Hallandia ac Blekingia ab ipsa [illegible] genitate Scaniæ, ceu rami duo ex vnius arboris stipite prominentes, Gothiæ, Noruagiæque longe declinationis spatiis diuersisque recessuum interstitiis adnectuntur. Hactenus Saxo Grammaticus. Vide etiam Albertum Crantzium, & Sebastianum Munsterum.

Daniæ regi obediunt NORVEGIÆ regnum, & Gotlandia insula. Item (si Marco Iordano credimus in sua Daniæ tabula) insulæ Gronlandia, Islandia, Hetlandia, Feroa, & Orcades: quæ [illegible] ad Scotiæ regnum sub Ducatus titulo pertinent. [illegible] Gotlandiam quoque insulam regi Sueciæ parêre Olaus author est.

GOTHIA insula agrum habet [illegible], equis & bobus aptum: multa ibi venatio & piscatio [illegible], & omnibus rebus [illegible] magno visui [illegible] duas [illegible] oppidum [illegible] olim emporium famosissimum [illegible] Cœnobio [illegible] bibliothecam [illegible] & [illegible] Iacobus Zieglerus.

NORVEGIAE
PARS.
Tsoen waeter
Heßenes
Ottfernes
Blinde clip
Graue helm
Koch nogel
Fleckeroe
Boeser
Wilholm
Pater noster
Bahuis
Conel
Hesinge
Falcopen
Nilues
Winge
Munster
Elsburch
Cimbricum Prom.
OCEANI GERMA NICI PARS.
Seagen
Tuy
Ha rthals
Lakeren
Robeknut
Wenshuis
Seebui
Wartsbergen
Olleden
Lesse
Holm
Orum
Moors
Borlem
Hale
Aelburg
Limwick
Nicopen
Grummo
SALIN.
Nipen
Hallenbro
CHERSONESVS CIMBRICA
que hodie
Wiborch
Mariager
Anout
Bouenbergen
Luxt
Hobzo
Steuenshooft
CODANVS SINVS
IVIT LANT.
Ranberhuis
Samsoe
Suderoe
Swertsborg
Kal
Wederoe
OCCIDENS
Mumit
Hensberch
Woerde
Aerhuis
DE BELT
Vthoe
Rijnkopen
Harsenes
Zeirue
Risones
Fanu
Wiel
Cortemund
Nicopen
Rodnes
Abrens
Boue nes
DEN
E
M
AR
Kallenborch
Manu
Karegard
Miluart
Ryns
SELAN
Kolim
FVINEN.
Roschilt
Coppenhauen
Rum
Rijpen
Oesel
Nijborch
Slangeloe
Salt
Slot
Hardesloe
Aßens
Sliphauen
Corsuer
Rimster
Kiuck
Sualuso
DIA.
Oppenro
Foburg
Wrees
Spro
Ameren
Lutketonder
ALS
Sunborch
DE BELT
Scelsoer
Nestuel
Fakot
Eux
Flensborg
Sonderburch
LANGE LANT
Ome
Golder Sont
NOORT FRIESEN.
Sleeswijck
Eyderstede
Huijsen
Gotdorp
LOILANT
Waerenborch
De Eyder
HOLSATIA.
Hekeluorde
Maribues
Nicopen
Steck
MVEN
Tonnegen
EYDERLANT
Rensborch
Kiel
Robues
De Heeuer fl.
Londen
Westelenburen
Snafste
Lutkeborg
Pietersboren
Stabul
FALSTER
Busen
Aluers
Meldorp
Bramste
FEMEREN.
Heilich lant
DITMERS
Heyligherhauen
Derborch
Baerdt
Edellake
Oldenborg
CODANVS SINVS.
Niemunster
Waermondt
De Elbe. Albis fl.
Bruinsbuttel
Ruckeborg
De Weser fl.
Segerberg
Rostock
Steur fl.
Itzhou
Oelsburch
Trauemundt
Wysmar
Golowitz
Hamborg
Lubeck
Cum Priuilegio.
Staden
Oldeslo
MECKELENBVRCH.
Boxtehoede
29
30
31
32
33
34

DANIAE
REGNI
TYPVS
GODTLANDIAE
PARS.
GOTIA INSVLA,
ENINGIA Plinio,
ut quidam uult.
SVEVICVM MARE, olim MARE BALTI
CVM, hodie Germanis DE OOST SEE.
POMERANIA
PRVSSIAE
PARS
VANDA
LIA
BORN
HOLM
OELANT
ORIENS
Stockholm
Meler lacus
Nicopen
Gotsche sandt
Prondelsten
Swalagen
Norcopen
Steckholm
Kalmar
Karlso
Hoeborg
Sandwyck
Wisbui
Westergarde
Oostergaerde
Slykhauen
Kalmer sont
Hano
Wikklyppen
Dantzick
Loewenborg
Colberg
Stolp
Botow
Waldou desertum
Willem see
Koningberg
Wineta
Scala miliarium Germanicorum
5
10
15
20
25
30

THIETMARSIA.

MARSORVM, qui à Marso originem trahant, meminit Strabo; eosque ante multa secula ex [illegible] Rheno [illegible], in [illegible] atque paludosam regionem migrasse memorat. Horum [illegible] Thietmarsi, [illegible] Thietmarsi, ante CCCC. annos, [illegible]. Stadien[illegible] opprimerent, seque in libertatem [illegible] Nobi[illegible] [illegible] Heinricus [illegible] ab Imperatore [illegible] proscripto, [illegible] Danis Waldemaro terram occupanti, [illegible] contra Adolphum Holsatiæ Comitem, & Lubecenses [illegible], defecerunt ad hostes: & [illegible] Rege apud pagum Bornhouet pro[illegible], [illegible] Archiepiscopo Bremensi [illegible] Prin[illegible] [illegible] tributa [illegible] ab Holsatis ten[illegible] [illegible] Imperatore Friderico [illegible] Danie[illegible] primo [illegible] Ioannes, cum anno M. [illegible] suis copiis [illegible] vix cum paucis [illegible] Holsatiæ Nobilitate [illegible] tempore [illegible] facti, [illegible] Adolphus filius regi [illegible] Friderici, [illegible] regni Norwegiæ, Dux Slesuici & Holsatiæ [illegible] illorum petulan[illegible] anno [illegible] X. milites [illegible], cum rex Daniæ Fridericus [illegible] frater, [illegible] Deinde in[illegible] per vallum [illegible] Heidam [illegible] fed [illegible] die Thietmarsi [illegible] Dux Adolphus [illegible] [illegible] Hac clade ac[illegible] Thietmarsi regis & Principibus [illegible] facti, [illegible] per multa secula libertatem suam [illegible] Principibus pare[illegible] [illegible] Saxoniam [illegible] [illegible] libellus quidam anonymus [illegible] Regi [illegible] in quo [illegible] [illegible] quæ ad cognitionem huius tractus non parum conducere, describuntur.

PRVSSIA.

PRVSSIA, Latinè Borussia, [illegible] Flumen [illegible] [illegible] quadam parte re[illegible] Vistulum, appellatur Culmigeria. Borussi primum per omnem proxim[illegible] [illegible] populis qui olim sedebant iuxta Tanaim fluuium Europam [illegible] Asiæ: sed qui penitus Borussi [illegible] & ceteri inde [illegible] [illegible] Culmigeriam, [illegible] [illegible] cognominantes Regionem. [illegible] frumenti ferax, aquis [illegible] & [illegible] plena, habens multa ambitiosa oppida, [illegible] [illegible] Est in ea [illegible] varietas, atque [illegible] Habet [illegible] Prussia ab Oriente Lithuaniam, [illegible] Poloniam, ab Aquilone [illegible] ab Occidente [illegible] Pomeraniam. [illegible] hodie in vrbibus & arcibus [illegible] [illegible] pauci priscæ linguæ [illegible] Habet [illegible] Montem regium, opus regis Bohemiæ, [illegible] nunc sedes est; Elbingam, & [illegible] nunc locupletissimam Gedanum (Dantzicum vulgo vocant) vrbem [illegible] [illegible] mercatorum emporium. [illegible] Prussia [illegible] regem Poloniæ agnoscit, eius pars tamen proprium habet Ducem, qui se Ducem [illegible] Hic Regiomontum, nonnullaque alia in ea oppida possidet. De hac regione [illegible] [illegible] libro [illegible] Polonicarum, & Erasmi Stella de Borussiæ antiquitatibus li[illegible] bros duos. [illegible] Borussia scripsit Georgius [illegible] [illegible] Schonerus.

[illegible] regionis Introre, Spirituum, [illegible] [illegible] ab aliis Germanis [illegible] colligitur.

THIETMARSIAE, HOLSATICAE REGIONIS PARTIS TYPUS.
Auctore Petro Boeckel.
SEPTENTRIO.
MERIDIES.
OCCIDENS.
ORIENS.
Miliare Thietm:
HOLSATIAE PARS.
De Eyder fluuius
OCEANI GERMANICI PARS
Albis, De Elbe fluuius.
HALEN.
KIEDINGE
Thoeningen
Im beim
S. Anne
Hors
Berch: word
Wallem
Thonlebe
Londen
Tor slieh ten
Kieuits moer
Thont delue
Hollinckste
Paludes
Wollersem
Krempel
Kleue
Swijnhusen
Paten
Neßerdick
Grunen
Fedderring
Holster
Scalckholt
Stel.
Henste
Hein
Heiste
Tellinckste
Stulp
Steller berg
Steller zee
Schelrau
Heijwische
Hnuerwische
Weddingste
Arbor mire magnitudinis
Nickerken
Reerstal
Sudersbuttel
Wesselinburen
Ihodenwische
Weßel
Delfte
Wennewich
Richelhauen
Holm
Oster borstel.
Surdick
Hesenbuttel
Niewische
Heyde
Ganshorn
Remsbuttel
Grotenbuttel
Loe.
Rost
Shirum
Loukewal
Wellenhuse
Harmans wurdt
Hoeten woer den
Thorhedt
Nordhorste
Olden wurden
Bracke
Osterwaldt
Arke beck
Aluersdorp
Hennickste
Fyler zee
Dickhusen
Werven
Busen
Ketels buttel
Baert stecht
Fijl
Delim
Epenwurde
Paludes
Zeertsbuttel
Delbrug
Tensbuttel
Boeren
Meldorp
Nindorp
Bergeste
Marienburg
Wolmers dorp
Verne winckel
Krumste
Amerswurdt
Elpersbuttel
Sur harste
Windberger zee.
Wind burg
Buttel.
Lutkeharste
Freeste
Gudendorp
Nieske
Hindorp
Buswort
Westdorp
Rab.
Breckel.
Baerlt
Hupen
Eggeste
Buecholt
Trennewordt
Kannemoer
Bordorper zee
Kromme wese A.
Kuden
Helse
Henninckbuttel.
Darnewerdt
Ludes
Bueckelenborch
Thorwische
Edellaken
Rosthusen
Merne
Vettenbuttel
Niewerck
Dickhusen
Nieuhusen
Katrepel.
Kuden zee
Ouwenbuttel.
Northusen
Ritzebuttel
Brunsbuttel.
Oster moer.
Terminus regionis
De lantscheidung
Strijt hoep
Scapste
Haue marbs
Oster burste

SEPTENTRIO.
PRVSSIAE DESCRIPTIO
ante aliquot annos ab Henrico Zellio edita,
ab eoq; D. Ioanni Clur, ciui Gedanensi Ded:
Maris Germanici pars
OCCIDENS.
ORIENS.
MERIDIES.
LIVO:
NI:
AE PARS.
Durben
Gerbin
Liba
Liba fl.
Curlandt.
Heyligau fl.
Heyligaw
Memel.
Tang fl.
Samauin
Memel fl.
Rangnet olim Landsshut.
Tus.
Schalaunen
Samaia
Brust
Sudau
Kurischnering.
Kurisch haff.
Samaiden
Grienhoff
Capurn
Fischhausen
Seoka
Waldau
Labia
Cremiten
Tapia
Grauden.
Kunigsberg
Welaw
Dablack
Gergenburg
Pregel fl.
Insterburg
Angerburg
Gerdaw
Allenburg
Natang
Huntau.
Dumna
Landsberg
Ermeland.
Barten
Bartenland
Letzen
Rein
Rastenburg
Heilsberg
Partstein
Bitstein
Gutberg
Cracaw
Coell.
Seburg
Bisthberg
Sesten
Wildniß.
Stradau
Lijck
Wardenberg
Allenstein
Rom
Ortelspurg
Paßenheim
Papperi
Johansburg
Poher fl.
Lumbsee
Waginschoß
Neydenburg
MA:
ZO:
VI:
Nouogrod
Nareff fl.
Pezassnitz
Rosau
Ostrolencka
Wengra.
Camenetz
Bug fl.
Serotzitz
AE PARS.
Wixel fl.
Cum priuilegio.
Soldau
Milaw
Zechenau
Marow
Poltow
Sebrensko
Razuntz
Zuruniski
Vischegrod
Nouodnor
Plotzko
POLONIAE
PARS
Lesla
Kupig
Leßlau
Thorn
Vistula fl.
Golb
Triebnitz fl.
Straßburg
Schonsee
Culmsee
Althaus
Culm
Culmischlandt.
Neumarck
Bretchen
Lebau
Gilgenburg
Deutschenlau.
Osterodt
Lasla
Reden
Graudentz
Ossa fl.
Schwetz
Neuburg
Conitz
Tauchel
Schlochau
Nackel
Bromberg
Brod fl.
Bdo fl.
Pomerellen.
Pomezan.
Roseberg
Schonberg
Morung
Hohenstein
Libmul.
Saalfeld
Vendig.
Preuschismarck
Marien werder
Risenberg
Meb.
Stargart
Stum
Marieburg
Hockerlandt.
Cristburg
Liebstat
Holand
Elbing
Drausen
Nerdeich
Dersau
Poblin
Schoneck
Olua
Dantzig
Ochsenberg
POMERANIAE
Lumburg
Butauw
PARS.
Frischnerung
Frisch haff
Frauwenburg
Melsack
Dolkemit
Wormdit
Braunsberg
Heiligbeil
Balg
Cinten
Creutzburg
Brandeburg
Witteberg
Preussischeulaw
S. Albrecht
Lochstet
Rexternes.
Ouernorde
Reschouet
Hel.
Putzka
Putzkerwick
Scala mi:
10. 20. 30 40 50.
liarium

WESTPHALIA.

HAEC regio inter Visurgim & Rhenum fluuios posita, extendit se versus Meridiem Hassiam ferè vsque, latus suum Septentrionale autem cum Frisiis coniungit. Fluuij qui eam irrigant sunt, præter alios ignobiles, Amasis & Lupias. Regio est satis frugifera, sed earum rerum quæ magis alendis gregibus quàm hominibus conducunt. Arborum fructus generat varios, vt sunt poma & nuces, item glandes, quibus sagiantur porci, his enim in primis abundat, & horum pernas fumo exsiccatas longè láteque apud exteros distrahunt: nomen enim inter cupedias mensarumq. delicias merentur pernæ Westphalicæ, vt vocant. Has etiam crudas edere incolis non infrequens est. Fertilior est circa Susatū & Hammonem; & fertilissima in ditione Paderbornēsi ac Lippiensi. Compascua est Monasteriensis diœcesis, item is tractus qui alicubi Visurgim fluuium respicit. Nemorosa est per totam Surlandiam, & Bergensem comitatum, metallis non caret in ditione Coloniensi, & comitatu Marchico. Gentem habet regio venustam, elegantis & proceræ staturæ, fortem robustamque corpore, & audacem mente. Militum habet copiosam, promtamque ad arma, & mox paratam.

Comitatus & domus illustres quæ huic regioni ascribuntur, sunt ex Rolenuingij sententia, Comitatus de Benthem, Teckelenborg, Marcka, Waldeck, Spiegelberg, Dinstlaken, Oldenburgum, Diepholdt, Rauensburg, Limburg, Arnsburg, Ritburg, Lippe, Bēt, Reckelinchusen, Ludinchusen, Steenuorde, Horstmaria, Borchlo, Brunckhorst, Gemme, & Cappenberg: quibus addit Hamelmannus, Delmenhorst, Lingen & Sternberg. Populi sunt in hac regione Surlandi, atque ij in tractu Coloniensi, & comitatu Marka: Bergenses, qui à montibus nomen habent, & subsunt duci Cliuensi: Emeslandi in ditione Monasteriensi accolæ Amasis fluuij versus Frisiam: Slauenerlandi, atque ij in eadem ditione, prope Cloppenburch: & Norlandi (quasi dicas Septentrionales) in tractu Osnaburgensi: item Delbruggij, in diœcesi Paderbornensi.

Veræ Westphaliæ ciuitates primariæ sunt Monasterium, Dusseldorpium, Wesalia, Oldenburg, Osnaburgum, Minda, Heruordia; & minoris nominis, Widenbrugge & Coesueldt.

Westphaliam, veterem & veram Saxoniam nonnulli vocant, putantq́; olim à Cheruscis populis inhabitatam, quorum principem fuisse Arminium illum à quo cæsum Quintilium Varum cum tribus legionibus, scribunt Tacitus & Velleius.

Hanc regionem descripsit peculiari opusculo Hermannus Hamelmannus, ex quo summariam hanc huius typi enarrationem cōtexui. is suos auctores nominat Wernerum Roleuingium, Gobelinum, & alios minus claros, mihi hactenus incognitos. Studiosus lector potest his Crantzij Saxoniam adiungere. De hac regione hoc prouerbium vulgo dicitur:

Hospitium vile,
Cranck broot, dun bier, langhe mile,
Sunt in Westphalia:
Qui non vult credere, loop dar.

Qui olim Saxones, postea se Ostphalos et Westphalos dixere: Visurgi flumine distinctos: Ostphalorum autem Vocabulum in Saxonum denuo euanuit. At Westphali in hodiernum vsque diem nomen retinet. Vetusque tanquam spurium respuentes.
Christianus Schrot Sonsb. descripsit. Cum Priuilegio.
SEPTENTRIO.
ORIE
OCC
Ferden.
Bremen Episcop.
Mynden episc
Diepholt.
Olden burch.
Int Groot moer.
Bottinger Landt.
Steegerlandt.
Oost Frieslandt.
Moer.
Westfrieslandt.
Amasi flu. ostium.
Eemser land.
Int Moer.
Lynghen.
Wes Moer.
Twenc
Bremen.
Nienburg.
Oldenburg.
Cloppenburg.
Meppen.
Emmelichen
7. Lubbekendorf.
8. Esserinhoeue.
9. Marieuoert.
10. Zuijdwold.
11. Achtelbuijr.
12. Simonswolde.
1. Dedeburg.
2. Bijengen.
3. Holtgast.
4. Crijtzen.
5. Coldeborg.
6. Gersum.

WESTPHALIAE TOTIVS, FINITIMARVMQVE REGIONVM ACCVRATA DESCRIPTIO.
Cum Imp. et Regie. Mtis priuilegio decennali. 1579.
Scala milliarium Westphalicorum.
Westph. magna
Mediocria
Hore itineris
MERIDIES.
Marck Comitatus.
Colonienfis Dioecefis.
Cliuiae Ducatus.
Monasterien. Episcop.
Berge Comitat.
Lyppe.
Padelborn.
Riedberg.
Rekelinckhuysen.
Die Fest.
Der Snelle Marck.
Rhenus flu.
Lippe flu.

SAXONIA.

EXhibet hæc tabula Saxoniæ [illegible]. Non totam tamen Saxoniam, non conti- [illegible] Saxonia [illegible] fuit inter Albim & Rhenum [illegible] hodie Saxonia [illegible] tabula exhibentur [illegible] De Saxonia [illegible]

[illegible]

[illegible] Principibus [illegible]

[illegible]

L[illegible] Saxoniæ [illegible] [illegible] propriis suis Tabulis, quas [illegible] opera inserimus.

SAXONIAE, MISNIAE, THVRINGIAE, NOVA EXACTISSIMAQ; DESCRIPTIO.
Cum privilegio
SEPTE
OCCIDENS
MER
SAXONIA
THVRINGIA
MISNIA
VOITLANDIA
Hildesheim.
Braunswig.
Magdaburg.
Hamelen.
Einbeck.
Goslar.
Halberstadt.
Northeim.
Auffm Hartz.
Das Eschfeldt.
Duderstadt.
Northausen.
Stolberg.
Halla
Merseburg.
Leypzig.
Naumburg.
Erpfhurdt.
Wimar.
Gotha.
Isenach.
Schmalkalden.
Arnstadt.
Jhena
Gera
Zeitz.
Aldeburg.
Chemnitz
Zwicka.
Plaun
Hoff.
Egra
Carlsbadt.
Elbogen.
Sala fluuius.
Albis, Elb flu.
Wiser flu.
Leine fluuius.
Vnstrut.
Elster flu.
Zum frauwen.
Shleuß fluuius.

MARCHIA
NIDER
LAUSS
NITZ.
OBER
LAUSS
NITZ
SLESI
AE.
PARS.
ORIENS.
BOHE
MI
AE
PARS.
Oppida notat
Pagos significat,
Metalli fodinas.
Bernaw.
Berlin.
Talbitz.
Spandaw.
Coeln.
Brandenburg.
Koppenick.
Berlinische haide.
Storcha.
Borutische haide.
Strausberg.
Moncheberg.
Fursten[w]aldt.
Furstenfeldt.
Reitwin.
Costrin.
Lebus.
Arnsdorff.
Franckfurt.
Reipzig.
Paradiß.
Furstenberg.
Oder fluuius
Grunberg.
Guben.
Crossen.
Oder Waldt.
Wartenberg.
Herzogs Woldt.
Spree fluuius olim Sueuus
Spree Wald.
Odera fluuius.
Neiß fluuius.
Bober fluuius.
Naumburgk.
Freistadt.
Sommerfeldt.
Sagan.
Sprotta.
Luben.
Rauden.
Grabick.
Gabel.
Bolkowitz.
Lignitz.
Sebenitz.
Haina.
Goltberg.
Nimmersat.
Katzbach fluuius.
Kupferberg.
Lantsnutt.
Hic sunt gemifodine.
Senftenberg.
Hoierswerda.
Wittichenaw.
Konigswart.
Camitz.
Spremberg.
Cotwitz.
Drjoka.
Forst.
Tribel.
Musha.
Sora.
Kautz fluuius.
Hartensdorff.
Der Kantz.
Gorlitsche haide.
Pribus.
Rottenburg.
Bentzig.
Buntzel.
Naumburg.
Lemburg.
Bober fl.
Greiffenberg.
Fridberg.
Teufels grund.
Queiss fluuius.
Gorlitz.
Ostritz.
Lauben.
Lisa.
Reichenbach.
Pautzen.
Stolpen.
Dresda.
Meisen.
Mergenstein.
Koningstein.
Lilienstein.
Teschen.
Kemnitz.
Leip.
Reichenberg.
Tornaw.
Waidstein.
Scala.
Sabath.
Hirsperg.
Bleiswedel.
Ancha.
Leutmeritz.
Albis fluuius
Praga
Eisenberg.
Brugks.
Catharnberg.
Schwerts Elster flu.
Elster Werd.
Schadische haide.
Sonnenwald.
Finster Wald.
Luben.
Dama.
Golsen.
Barrut.
Zenna.
Britzen.
Belitz.
Treppen.
Sarmund.
Muchendorff.
Langervisch.
Trebbin.
Thomalang.
Goltze.
Bruck.
Linda.
Flemming.
Hertzberg.
Schlieben.
Kirchan.
Doberle.
Lubwerd.
Mulberg.
Strelen.
Hain.
Radburg.
Moritzburg.
Alte Dresden.
Weissig.
Hoenstein.
Harta.
Bischofs Werd.
Lome.
Wilsdorff.
Pirn.
Glasshut.
Aldeberg.
Frawenstein.
Lauenstein.
Rechenberg.
Saida.
Krossen.
Runglock.
Aussig.
Graupe.
Carbitz.
Platta.
Parua
Mediocria
Magna
31.
32.
33.
51.
52.

42

MANSFELDIÆ COMITATVS.

MANSVELDIA a vetere Saxoniæ populo, [illegible] Germanorum [illegible] Mansveldt [illegible] [illegible] Saxoniæ [illegible] Archiepiscopatus Magdeburgensis, & Diœcesim Mersburgensem [illegible] Comitatum [illegible] Stolbergensem, [illegible] Anhaltinos [illegible] Principatus. [illegible] Comites [illegible] Archiepiscopum [illegible] Episcopum Merseburgensem, Electorem Saxoniæ, [illegible] Ducem Saxoniæ [illegible] Principem Anhaltinæ, Dominum Bernburgensem, Comitem [illegible] Stolbergensem [illegible]

[illegible]

Continet hic Comitatus in se quatuor alios Comitatus, [illegible] Querfurt [illegible] Comites [illegible] Mansveldt [illegible] Principatus [illegible] Primariæ Vrbes sunt, Mansveldt, Eysleben, [illegible] & Leimbach.

Regio est admodum metallifera. [illegible]

[illegible]

SEPTE
OCCIDENS
QVEDELNB: STIFT
Westerhausen
Quedelnburgh
Brobergh
Oenzingenbergh
mons Sion
S
A
C
H
Hoym
Vrose
Aschersslebische See
Wissleben
REINSTEIN Graefschaff
Wedersleben
Zum thale
Bode fl.
Quinnbechsche warte
Gersdorff
Badeborn
Reinstet
Selcke fl.
ASCANIEN Graef:
Ascania
Aschersleben
HALBERSTAT Stift
BALLENSTEDE Graefschaft.
Radesleben
Sintzleben
Ermsleben
Neinstet
Sude rode
Sterkelnbergh
Lauenburgh
Gernrode
Reder
Ballestede.
Meistorff
Conradesburgh
Westorff
Endorff
Guelphsleben
Oppenrode
Mortholtzgen
GERNRODE STIFT
Falckenstein
Weisenrode
Blatendorff
Arnstein
RAMBERG
Erichsburgh
Alte Anhalt
Olzingerode
Schwabach
Henrichsburgh
Bantzfelde.
Der Vntreun born
ANHALT FVRstenthumb
Stangenrode.
Hartwicherode
Bernsrode
Guntersbergh
Hatzkerode
Schile
Molmerschwende
Altenrode
Strasburgh
GERNSCHWENDE
Neudorff
Eine fl.
Steinbrucke
Rizckenrode
Cluse
Selke fl.
Kongerode
WIPPRA Graefschafft.
Rammelburgh
Wiesenrode
Greuenstule
MELIBOCI montis pars
Danikerode
Brunschwell
Popenrode
Friesdorff
Neßelbergh
CHERVSCI
Alteburgh
Wippra
Winerode
Bischoborn
Oelbergh
Alte Wippr
Großholtz
Hundsruck
Liechthan
Ridagelburg
Ham
Stolberg
Weissenbergh
Wasserholtz
Gotenz
STOLBERG Graffschafft
Wolfsbach fl.
Boßbruch
Rota
Hasselbach fl.
Bodenrode
Sengerisch forst
Breitenbach
MORVNGEN Heerschaft
Rotleberode
Schwende
Ditersdorff.
Horla
Alte morungen
Oberstorff
Gonna
Vfterungen
Questenbergh
Breitingen
Angsdorff
Heigenrode
Großlinungen
Lengenfelt
Teichenrode
Riestet
Beier Neumborg
Sihe dich fur
Bernsrode
Hunger See
Kalck gebirgh
Doetcherode.
Wickerode.
Trebsdorff.
Klein Linungen
Sangerhausen
Besenrode
Benningen
Roßla
Roßperwende
Helm fl.
Berga
Hosstet
Walhausen
Oberreblingen
Thierungen
Gulden awe
AVVE
Almermoll
Bruck
Niderreblingen
GVLDE N
Kalte graben fl.
Lindischu
Sittendorff
Ritnorthausen
Edersleben
Alendorff
Kelbra
Rotenburgh
Tuillede
Burgsleben
VOCKSTET Herschaft
D
E
Hamme
Saltzborn
Riffhausen
Kastede
Auuleben
Naumberg
Im Riet
Oderssleben
Rinckleben
Scherkirch
Badra
Thaleben
Schlachtberg
Lacus
Scherteich
Bendeleben
Rotleben
Franckenhausen
Artern
Bercka
Haffenberg
Im Riet
HALETTA
Hachelbich
Gellingen
Sege
Arnsburgh
Capeln
Heldrungen
Obern Spira
Gunstrode
Westerengell
Holczengell
HALETTA.
Bonrode
HALETTA.
Sachsenburg
Ober Heldrungen
Kirchengell
Trebra
Oberbesa
Puilschleben
R
I
Hess fl.
Otterstet
Nidern Besa
Kanwerff
Wipper fl.
Niderenspira
SVNDERS HAVSEN Heerschaft
Bliderstet
Kindelbruck
BICHLIN GEN GRAESCHAFT
Talleben
Nider Topstet
Fromstet
Franc: Hogenb: ex vero Sculpsit
Westgrusen
Teuriocheme vel Thuringi
Ritgen
Boechel
Schillingstet
Bichlingen

MANSFELDIAE COMITATVS DESCRIPTIO.
auctore Tilemanno Stella Sig.
Lancobardi
ANHALT Furstenthumb.
BERNBURG HERSchaft.
KOTENER LANDT
FRIDBERG FREI HEERSCHAFT.
MANSFELT Graffschaft
WETIN Graffschaft
HALL ERCZSTIFT
SAXEN Hermunduri
SCHRAPELAVV FREIHERSCHAFT
QVERNFVRT Graffschaft.
DIE WVSTE
MERSBVRG Stift
THVRINGI
FREIBVRG AMPT.
ORIENS
Die Susse See.
Der Salssen See
SALA FL
Scala Miliarium Germanicorum.

HASSIA.

HASSIAM regionem, quæ quondam Comitatus, hodie verò Langrauiatus titulo ornatur, olim Cattos inhabitasse (reclamet Crantzius, qui ex Cattis Saxones facit) omnibus ferè nostri seculi temporibus persuasum est. Habet hæc regio Turingiam ab Oriente, à Meridie Franconiam; Westphaliam ab Occidente respicit; à Septentrione verò [illegible] Dux Brunsuicensis, Episcopusque Mun[illegible] [illegible]

[illegible]

HOLSATIA.

[illegible]

HASSIAE DESCRIPTIO, IOANNE DRYANDRO AVCTORE.
1579
Cum Gratia, & Priuilegio. decen.
SEPTENTRIO.
MERIDIES.
OCCIDENS.
ORIENS.
Herschaft.
Furstendom an der Lhon.
NASSOW COM.
YSENBERG COM.
Graf schaft.
Wederaw.
Hanau, Herschaft.
MOGVNTINENSIS DIOECESIS.
Scala milliarium.
Goettingen.
Heylgenstad.
Ruster berg
Gleichen
Herßfell.
Bromberg.
Homon.
Berlibschen.
Arnsteyn.
Garnsteyn.
Altensteyn.
Moelhausen
Dorla
Vaka.
Munchen.
Ziegenberg.
Wenfulde
Drefern
Cassell.
Eschwege.
Waldkappel.
Spangenberg.
Melsongen
Sontra
Tauberg.
Saltz.
Obernthausen
Herschfelt.
Friedemvald.
Vach.
Werra flu.
Fritzlar
Waldeck
Wildingen.
Borken.
Homberg in hessen.
Spißkappel.
Ziegenhayn.
Treysa.
Schwartzenberg.
Neukirchen
Gemunden an der Wohre
Battenberg.
Rosental.
Kellerberg.
Schoensteyn
Alsfeldt
Fulda fluvius.
Martpurg.
Wetter
Biden cappel.
Witzsteyn
Lhon flu.
Homberg an der Ohm.
Grunberg.
Ysenbach.
Herbsteyn.
Lauterberg.
Creyßeldt.
Geyßnhausen
Dielnberg.
Gerben
Dridorff.
Wetzlar.
Gießen.
Solms.
Konigberg.
Lich.
Buchseck.
Stadt Nidda.
Burckherst
Lißperg.
Echzel.
Darichen.
Bingenheimer.
Berstadt.
Butzbach.
Fridberg.
Rosbach.
Homberg vor der hoe.
Budingen
Aschenberg.
Fuldisch marck.
Saxenhausen.
Frankfurtt.
Selligenstatt.
Glotzberg.
Moenus flu.
Lhon fluvius.
Binge
Rhenus fluuius
Rhenus fluuius
Mentz

HOLSATIAE DESCRIP.
OCEANVS GERMANICVS.
De West See.
MARE BALTICVM.
De Belt.
SLE
SW
I
CK.
H OL STE
N.
Dítmerschen.
Stormaria.
Wagria.
Oldenborch.
Alsen.
Laland.
Femeren.
Angelen
Rísingmor.
Tunderen.
Apenrade.
Flensborch.
Sleswick
Husem.
Rensborch.
Kiel.
Itzeho.
Lubeck.
Hamborch.
Segeberch.
Oldeslo.
Trittow.
Mekelenborch.
Neder Sachsen.
Hadelen.
Keding.
Bremerland.
Oldeland.
Luneborch.
GERMANIAE PARS.
OCCIDENS.
ORIENS.
MERIDIES.
Albis fluuius
De Elue
De Eyder
De Heuer.
Scala milliarium.
1 2 3 4 5 6 7 8
Cum gratia et Priuilegio.
Marcus Iordanus Holsatus describeb.

42

TVRINGIA.

HÆC Regio olim fuit Regnum; hodie Lantgrauiatus titulo decoratur. Sita est inter duo flumina, Salam & Werram: habet Herciniam syluam (quam Hartz vocant) à Septentrione, & Turingensem (vt dicunt) saltum à Meridie. Longitudo regionis latitudini par, duodecim milliarium. In hoc tam exiguo spatio, vt mihi aliquando retulit Hugo Brinckherstius Anglus, vrbis Erdfordiensis ciuis, sunt duodecim Comitatus, & totidem Abbatiæ, (quas Gefurstete Abtyen vocant) centum quadraginta quatuor ciuitates, & totidem oppidula, (vulgò Merckt flecken;) bis mille pagi, & centum quinquaginta arces. Regio admodum fertilis, frumentoque præ omnibus alijs Germaniæ partibus (adeò vt Georgius Agricola eam Siciliam Germaniæ appellare non vereatur) fecunda. Magna hic Isatidis herbæ (VVeedt hodie dictæ) prouentus, quæ hinc magno incolarum emolumento ad alias regiones transfertur. Lanarum infectoribus hæc inseruit. Hunc tractum Sorabos olim inhabitasse ferunt. Reynerus Reyneck in suo de Mysnorum origine libro, hos Tyringetes, quasi Tyringotas putat; indeque eius vrbem Gotham nomen sortitam fuisse non dubitat.

Metropolis huius regionis est Erdfordia, quæ maxima Germaniæ vrbs censetur. Omnes ferè huius vrbis plateas limpidissimo & viuido torrente Gera irrigari, ciuium maximo commodo, spectauimus. In ea est tumulus cum Monasterio, ordinis S. Benedicti, Diuo Petro dicato. In ea est quoque Beatæ Mariæ virginis templum, à Bonifacio Moguntinensi Episcopo constructum. Hoc templum habet campanam (vt barbaro vocabulo hodie Ecclesiastica tintinnabula ærea vocant) magnitudine in tota Germania celebrem.

MISNIA.

HANC Regionem describit Ioannes Garzo Bononiensis, hoc modo: Hæc ad Albim flumen posita est, ab ortu Solis haud longè absunt Vindali, à Meridie Boherni, à Septentrione Saxones, ab Occasu Libonotriæ est, cui fines Sala & Muldauus amnes præscribunt: vltra Salam Thuringi sedes habent. In ea multæ opulentissimæ ciuitates, munitissimaque castella. Hanc olim Calucones, Dandutæ, Ptolemæo teste, inhabitarunt. Libonotriam verò, Herthanæ, Eudosi, Varini, atque Suardones, tenuerunt, qui postea in vniuersum Sorabi dicti fuerunt. Regio in omni frugum genere fœcunda est, vt toti ferè circumiacenti regioni ad abundantiam sufficiat, huic non frumenti modo est magna copia, verum etiam vini, mellis, pecorisque. Hæc ille.

Vrbs primaria huius est Misena, vnde nomen regioni: hanc Albis fluuius alluit, habetque arcem munitissimam. Dresden, Vbi Principis sedes ad Albim quoque sita vrbs, vtraque fluminum ponte iungit. Torga, cereuisia quæ ibi coquitur, & ab ea nomen habet, nobilis. Deinde Lipsia, Emporium his locis celeberrimum, ter in anno hic ad nundinas mercatores ex longè hinc distantibus locis confluunt, habet quoque Academiam haud negligendam, anno M. CCCC. VIII. ibidem ex Praga Bohemiæ (vti Munsterus habet) translatam. Oppidum magnificis extructum domibus, æde Senatoria magnis impensis nuper restaurata conspicuum: Plebs lauta, humana, & comis. Sunt & oppidula, Zeitz, Schreckenberg, & Friberg, aurifodinis ditissima. Hermanduros hic olim consedisse, Munsterus cum alijs auctor est. Gentis huius regionis originem, res gestas, migrationes, & imperia, doctissimè nuper descripsit Reinerus Reineckius Steinhemius, Germanica lingua.

TVRINGIAE NOVISS. DESCRIPT. per Iohannem Mellinger Halens.
Scala miliarium Germanicorum
Cum Privilegio.
Oriens
Septentrio
Meridies
SAXEN.
OSTERLAND
VOITLAND.
HESSEN.
GVLDE NE AWE
AVF DER FINNE.
HAIN LEITE
Duringer waldt
Erfurdt
Weimar
Iena
Gota
Mulhause
Eysfeldt
Sala flu.
Werra flu.

MISNIAE ET LVSATIAE TABVLA
Descripta à M. Bartholomeo Sculteto Gorlit.
Oriens.
Occidens.
Septentrio.
Meridies.
SILESIAE PARS.
BOHEMIAE PARS.
LVSATIA INFERIOR
LVSATIA SVPERIOR
MARCHIAE PARS.
SAXONIAE PARS.
TVRINGIAE PARS.
OSTERLAND
VOITLANDIA.
Oder flu.
Neiss flu.
Spre flu.
Elbe flu.
ALBIS FLV.
Sala flu.
Naumburg
Lauben
Gorlitz
Lißa
Fridland
Rottenburg
Reichenbach
Zittaw
Bautzen
Limburg
Iung Buntzel.
Brandelstein
Praga
Weißwaßer
Leutmeritz
Dresden
Meißen
Freiberg
Pirne
Senftenberg
Elsterwerd.
Torgaw.
Wittenberg.
Leipzig
Halle
Naumburg
Zeitz
Jena
Weinmar
Erfurdt
Arnstadt
Gothen
Eisleben
Manßfelt
Zwickaw.
Plawen
Egra
Joachimsthal
Carolsbadt
Fichtelberg
Duringer Walt
Salfeldt
Scala miliarium Germanicorum
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11
52
51
50
32
31
30
29

BVCHAVIA VEL BVCHONIA.

Continet hic Germaniæ tractus Fuldensem Abbatiam: de cuius origine & situ, hæc sunt in Cosmographico opere Seb. Munsteri: Fvlda metropolis est eius in Germania regione, quam olim Buchoniam, alij Buchauiæ siluam, seu solitudinem appellabant, à fago nimirum, vnde hodie Fagoniam hanc & Fagunetum dicimus. Equidem id nominis à fago obuenisse regiunculæ, vel huius opidum Fagus, quod vulgò Fag seu Fach vocant, attestatur: cui ciuitati Taurus mons præaltus affinis est. Ceterùm regionis huius situs extitit inter Thuringiam, Franconiam, Hassiam & VVederaugiam, cumque singulis harum regionum (ipso veluti in centro locata) fines iungit. Opidis, castris, villis, fluuiis, stagnis, nemoribus, agris, hortis, pratis, fontium bonitate, totius denique fundi fertilitate (vt harum quidem regionum asperiorum natura fert) haudquaquam aspernanda Germaniæ pars, etsi non vitifera. Habet fluuios Fuldam, (quæ præterlabens ciuitati nomen dedit) Hunam, Guerram, & Vlsteram. Omnis regio vero siluis cingitur, quercu fagoque diuisissimis. Viculos ciuitati proximos plerosque Cellas cognominant, in argumentum veteris & feliciter exaugescentis Benedictini sodalitij. Præcipuum verò huius regionis decus atque ornamentum est peruetusta illa & plane augusta Basilica S. Saluatoris, quam longè celeberrimam memoria Diui Bonifacij reddidit, cuius auspicio Fuldana ciuitas primùm & condita & aucta, vasta antè solitudo. Basilica enim hæc antiquissimi monasterij, prior opido, constructa fuit anno cccccc LV, Imperatore Pipino Caroli magni patre. Vide plura apud dictum Munsterum. Multa quoque de huius Abbatiæ origine, Abbatumque eius rebus gestis sunt in Chronographia Valentini Muntzeri, Germanicè edita. in quo tradit arcem huius Fuldensis ciuitatis antea **Eulenloch** (quasi dicas noctuæ antrum) nominatam, & vbi nunc monasterium S. Petri visitur, olim **Eulenberg** (id est noctuæ mons) dictum.

WALDECCIA COMITATVS.

Comitatvs hic Hassiæ portionem occupat, regionem agris fœcundam, varijs fluminibus irriguam, quorum, quod maximè clarum est, Edera vocatur, piscosum valdè, circa id flumen aureas quoque arenas ferre, est deinde Dimila amnis, item Twista, & Ahra, nec non Vrba & Ither. Terra est vini frumentique ferax: effoditur quoque ex ea argentum, argentum viuum, æs, plumbum, sal, & alumen. Loca præcipua sunt VValdeccia vrbs & arx, vnde regioni nomen. Affinchusa, Dudinchusa, Landauia vrbs cum arce, Mengerhusia vrbs quoque cum arce. Comitum hic hodie sedes: Rodenum vrbs & arx, in cuius territorio venationes sunt multæ. VVetterburgum arx, inter Twistam & Ahram amœnissimo situ: VVildungæ vrbs, quæ nouo & veteri nomine & loco distincta est: iuxta quam fodinæ metallicæ, ex quibus magna vis auri, æris, & ferri quotidie eruitur. sunt & hic fontes acetosi. Coquitur hic etiam optima ceruisia, qua præstantiorem non habet hæc regio. Eisenburgum arx cuius ager vt VVildungæ aurum & ferrum suppeditat. quo effodiuntur quoque lapides quibus ignem fouendique tanquam carbonibus fouent. Eilhusia arx, situ spectabilis: ab Vrba amne diuiditur: Corbachia vrbs munita: Neuburgum arx & opidum: Ither arx & VVerba monasterium, &c.

BVCHAVIAE, siue FVLDENSIS DITIONIS TYPVS.
Wolfgango Regrwill auctore.
1574
HASSIAE PARS.
SAXONIAE PARS.
FRANCONIAE DVCATVS PARS.
HANNAVIAE PARS.
Wertheim comitatus pars.
Henneberg comitatus pars
Isenburg comitatus pars
Reideselisch pars
Aps Waldt.
Vogels berg
Die Schiele
Kalbuch
Fuld
Hamelburg
Bruckenau
Scala milliarium Germanicorum Buchauiæ.
1
2
3
4
5
6
7
8

SEPTEMTRIO.
Cum privilegio. Ces. et Reg. Mis. decennali.
WALDECCENSIS COMITATVS DESCRIPTIO ACCVRATISSIMA.
Padelbornensis dioecesis pars.
Coloniensis dioecesis pars.
Desenberg.
Beurn
Altenbeurn.
Malspurg.
ORIENS
OCCIDENS
Korbach.
Waldeck.
Zuschen.
Milliaria Germanica.
1 2 3
Frankenberg.
Halsiae confinia.
Iustus Moers describ. Anno 1575
MERIDIES.
Læbenstein

FRANCONIA.

FRANCONIA partim plana est, & partim montosa, montes ipsi haud difficiles sunt; ager non admodum pinguis; nam plerumque arenosus est. Multis in locis consiti colles vineis, gratum producunt vinum, maximè verò apud Herbipolim (vulgò Würtzburg) Multæ illic, & multa venatio est. Terra in multos partita est dominos, quamuis Episcopum Herbipolensem Ducem Franconiæ dicant. Maguntina Ecclesia & Bambergensis plurima obtinent loca. Palatinus quoque Comes haud paruam occupat partem. Marchiones Orantes in ea sunt. Multæ præterea ciuitates Imperiales apud Francones florent.

De Norimberga dubium est, Franconiæ an Boiariæ cedat; ipsum nomen indicat ad Boiarios vrbem pertinere. Norimberga enim Noricum montem significat, ob quam rem patet Noricorum ciuitatem fuisse. Noricis autem Boiariæ successêre: & nunc ea portio terræ Boiariæ, quæ inter Danubium & Norimbergam iacet, Noricum appellatur. Ciuitas tamen in Parœchia Bambergensi est, quæ ad Francones pertinet. Ipsi Norimbergenses nec Boiarios, nec Francones videri se volunt: Sed tertium quoddam separatum genus. Vrbs ea nobilis, magnificis operibus publicis ac priuatis ornata est. Amne Pegnitio interlabitur, in agro sterili & arenoso condita, atque ob eam rem industrioso populo: omnes enim aut opifices sunt, aut negotiatores; hinc multæ illis diuitiæ, & magnum in Germania nomen. Aptissima Imperatorum sedes, libera vrbs, & in medio fermè Germaniæ sita.

Inter Bambergam & Norimbergam Forchaim iacet, famosum niueo pane oppidum: Incolæ patriam fuisse Pilati putant. Hæc hactenus Pius II. in Europæ suæ descriptione. Consule etiam Ioannem Aithamum, Hermannum Comitem Nuenarium, Munsterum, Rithaymerum, Hunibaldum, Abb. Trithemium, & Ioannem Auentinum, qui eius vrbem primariam VVirtzburgum, olim Boroniam vocatam autumat.

MONASTERIENSIS EPISCOPATVS.

DE hoc Episcopatu hæc habet Sebastianus Munsterus in sua Cosmographia: CAROLVS Magnus tertiam Episcopalem Ecclesiam erexit in Mediterraneis Saxoniæ, nunc VVestphaliæ in Myningrode, loco, qui postea ab insigni ibi fundato monasterio, Monasterium fuit denominatus; ordinauitque ibi Episcopum Ludgerum, natione Frisium. Cuius successor Hermannus dedicauit & consecrauit Monasterium & Ecclesiam trans aquas, in titulum & honorem Beatæ Mariæ virginis; quod Monasterium breui ita creuit, adeoque factum est celebre, vt nomen dederit & ciuitati & Episcopo, ita vt paulatim abolito veteri Mingardeuordensi vocabulo, inciperet dici ciuitas & Ecclesia Monasteriensis, quod nomen præualuit in hodiernum vsque diem. Hactenus ex Crantzio Munsterus. Vide de hoc Episcopatu, & Osnabrugensi, Saxoniam Alb. Crantzij, & VVestphaliæ commentaria Hamelmanni.

Hæc vrbs maximam anno 1535 cladem ab Anabaptistis accepit, qui eam ciuibus expulsis inuaserunt, Regeq. ex eorum colluuie creato, eam contra eius Episcopum, Archiepiscopum Coloniensem, & Ducem Cliuensem, qui illam valido exercitu obsederant, per annum quasi tenuerunt. Sed Episcopus tandem cum suis superior factus, supplicium de illis, regeque illorum (vti meruerant) sumpsit.

ORIENS
OCCIDENS.
SEPTENTRIO.
FRANCIÆ ORIENTALIS (VULGO FRANCKENLANT) DESCRIPTIO, AUCTORE, SEBAST. A ROTENHAN.
Scala miliarium.
1 2 3 4 5 6
Voytland.
Culmbach.
Bamberg
Coburg
Forchaim
Nurenberg
Amberg
Sultzbach
Swabach
Neustat
Hassberg Silua
Schweinfurt
Kitzing
Wirtzburg
Karlstat
Wertham
Miltenburg
Aschenburg
Spesshart
Gelnhausen
Wederaw.
Hana
Franckfort
Fuld
Eberbach
Landen
Bernhamer wald
Ochsenfurt
Hilperhausen
Mainingen
Schmalkalden
Duringer waldt
Lichtenau
Greuental
Auerbach
Pegnitz
Kunsperg
Hasfurt
Mein fl.
Moenus
Neckar fl.

MONASTERIENSIS ET OSNABVRGENSIS EPISCOPATVS DESCRIPTIO.
Auctore Godefrido Mascop Embricense.
FRISIA
COMITATVS OLDEN BORCH
AMPT DVL MANHORST.
Hengster holt
Oldenborch.
Dulman horst
Wilshusen
Kloppenborch
Meppen
Haselun
Lingen
TERRIT: LING:
OSNA: BVRG: DIOC:
Quackenbrug
Die Dummer.
Diefholt.
COM: DIEFHOLT
BENTHEM COM:
TWENT
ELDRI E DVC.
Berckel flu.
Vreden
Statloen
Ahus
Borcken
Ransdorp
Coesfelt
Horstmar
Osnabrug
Iborch
Melle
COM: TECKEBORCH
COMIT: RAVENSB:
Ridborch
Widenburg
Sassenborch
Waerendorp
Munster
Tellicht
Dulman
Alen
Drensten
Werne
Lyp.
COM: LYP.
COM: RIDBORCH.
De Lippe fl.
Lippe fl.
Notarum explicatio.
Vrbs.
Ædes Principis.
Vrbs, cum Ædib: principis.
Pagus.
Monasterium
Prętorium, siue Villa.
Pagus, cum Prętorio
DAT VESTH VAN RECHLICHVSEN.
TLANDT VANDER MARCK
Magna
Communia milliaria
Parua
Sep.
Occ.
Ori.
Mer.
Cum priuilegio.

BOHEMIA.

IN Iohannis Dubrauij historia Bohemica, sic de hac regione habetur: In Germania sita est Boiemia: ea fines ab ortu Solis ad Marcomannos & Quados, ab occasu ad Noricos protendit. Meridionalem eius plagam Pannonia superior, nunc Austria dicta, occupat: sicut Saxonia, & Misnia Septentrionalem. Vniuersam Hercynia silua perpetuo ambitu cingit, clauditque circum vndique ad Amphitheatri faciem. Vnde æqua ei fere longitudo atque latitudo; atque vtraque paulò amplius ducentis millibus passuum extenditur. Carolus Boiemiæ rex, qui deinde imperio etiam orbis præfuit, in regiones illam duodecim descripsit, quarum vnī dumtaxat vocabulum à flumine Vultauia, quod Pragam interfluit, indidit. Reliquas vndecim ab oppidis cognominauit, sed nonnulla eorum adeò aspera prolatu habentur, vt nisi Boiemus sit, aut sermonis Boiemi gnarus, ægrè illa alio ore enunciauerit. Inter oppida Boiemiæ insigniora numerantur, Marcomanniam versus, quæ hodie Morauia appellatur, Mutha, Chrudima, Hradecium reginæ, Pardubicium, Lytomislium. Inde à finitimis Noricorum, quos Bauaros cognominant, Glatouia, Domazlicium, Misa, Tachouia eminent. Ab eo verò latere, quod ad Austriam spectat, locum primum obtinet Budnicium, Crumlouia, Tiebonia, Hradecium Henrici: sicut à Misnia, Pons, Cadana, Chomutouia, Aussia. Nam Quadis, nunc Slesijs, Hieromirium, Glacium, Curia, & quædam alia oppida proximant. Introrsus porrò celebrantur, Cuthna, Colonia, Pelsina, Verona, Zatecium, Launa, Slana, Lytomericium, Taboquium. Cæterum omnibus antestat Praga, tanta magnitudine vrbs, vt vna tres amplissimas vrbes complectatur, Veterem, Nouam, & tertiam, quam Paruam vocant, à duabus prioribus, flumine Vultauia disiunctam. Ædificia in singulis, tam priuata quàm publica, dignitatis plena, & magnificentiæ. Duas præterea possidet arces, alteram Vissegradum appellant, quondam regum sedes, nunc bellorum ciuilium ruinna, vasta, & pęne desolata. Contrà, illa altera arx, quæ minorem Pragam despectat, quemadmodum dicitur, ita iure optimo haberi debet, Regia. Quippe, non arcis modò, sed vrbis potius speciem repræsentare videtur, tantum videlicet loci, mœnibus, ædificijsque occupat. Palmam inter publica opera ferunt, templum & palatium: illud Caroli, cuius statim mentionem fecimus, hoc Vladislai regis, nuper vita functi, opus. Quantum autem inter vrbes Praga, tantum inter flumina Albis flumen (verè vt Tacitus ait) inclytum & notum supereminet. Sed hoc idem Tacitus, de illo, parum explorate, quod in Hermunduris oriri addiderit. Non enim apud Hermunduros Albis, sed apud Boiemos oritur, in montibus, quos illi ipsi Boiemi Cerconossos appellant, Septentrioni obtentos, & Morauis vicinos. Ex quibus ille profluens, magnam Boiemiæ partem, ac ferè meliorem irrigat, & postquam cæteros indigenas fluuios, nempe Vultauiam, Egram, Sazauam, Gilauam, Misam exhausit, auctior aquis factus, inde ad Misnios & Saxones, postremò in Oceanum, nomine vtroque suo euoluitur, Salmone pisce in primis fœcundus. At minores in Boiemia fluuij, nonnulli quidem ramenta auri prouoluunt, alibi conchulas alunt, è quibus vniones eximuntur. Fontes autem calidi, aliquot in locis erumpentes, non modò lauandi voluptatem, sed auxilia etiam medendi hominibus afferunt. Porrò ipsum solum adeò frugum ferax, & copiosum est, vt & has vicinis quoque regionibus largè suppeditet. Vina tamen parcius exhibet, & quæ nata ibi sunt, languidiora apparent, quàm vt ætatem bene ferre queant. Contrà croco in Boiemia sato, insunt cuncta, quæ in peregrino precipua habentur, succus, color & odor. Iam illa rara, ac propria huic regioni dos, quòd ex venis eius tanta vbertate argentum affluit, vt non parum aliquid sibi ad eas venas fossor inciderit, nihil extra argentum hauriret; cùm alibi argentariæ, valde dites esse perhibeantur, in quibus metalla, quarta sui aut quinta, vel cum felicissimè media parte argentea, inueniuntur. Quin aurum quoque ipsum tale statim, qualem natiuæ venæ ferunt, in puteis effoditur, qui de loco Gilouia, cognomen suum trahunt. Tenet fama, regibus Boiemiæ sæpius inde allatas fuisse micas aureas, puri auri, quarum singulæ pondo denûm librarum grauius erant. Sed nec vilioribus metallis destituitur, nempe stanno, plumbo, ære, ferro. Ostentatque præterea carbunculum, calam, amethystum, ex cotibus suis metallicis abruptum. Cæterùm secundum metalla non alia res magis Boiemos, quàm piscinæ, quæ Cyprinos pisces alunt, locupletat; id quod alias ostendimus, edito De piscinis libello. Nunc mores incolarum reddentur. Igitur vt verba ad compendium conferam, tum morum, tum ipsius habitus, quem corpore Boiemi præ se ferunt, leo animalium generosissimus, cuius insigni Boiemi subiacent, quasi quandam imaginem exprimere videtur, si vel celsam Boiemorum proceritatem, vel latum & validum pectus, vel rigidam fuluisque comis vestitam ceruicem, si deinde vocis sonum arduum, si oculos micantes, si robur & fiduciam virium inspicere volueris. Solet item leo contemptui in alia animantia, & nonnullo fastu turgere, ægreque exarmari, præsertim si per ferociam eum aggrediare. Nec ab hac parte Boiemus degenerat, sed contemptum libenter erga alios verbis fidoque ostentat suum, ipsam quoque adeò arrogantiam incessu, gestu, pompa, prodit. Est & ferociculus, cùm fastidiose tractatur, insuper ad iras perinde vt leo promptus, atque in his exequendis firmus & validus; interim tamen ambitiosus & gloriosus. Rursusque vt leo, cibi auidus, atque in eo condiendo, instruendoque immodicè effusus; vinum præterea Saxones eundem docuerunt, nocturno certare mero, potare diurno. Sed neque in cæteris quoque moribus Boiemi longè à Germanis distorent, propter eandem vicinitatem. Hactenus Dubrauius, apud quem etiam gentis origo, antiquæque sedes docentur. Ceruisia in hac regione optima, quam albam cognominant, coquitur. Sermo gentis Slauonicus est, se ipsos Czechos, Germanos Niemeckos sua lingua vocant. Huius regni titulo quoque subsunt Morauia, Silesia, & Lusatia regiones. Egra etiam ciuitas anno 1315. Bohemorum hypotheca facta fuit. Vide de hac regione plura apud Æneam Siluium, deque eius populis lege quoque Mart. Cromerum, libro primo historiæ Polonicæ. His adde si iubet Munsterum, Rithaimerum, Crantzium in descriptione Wandaliæ, Sabellicum Æn. 10. lib. 2. Pragam huius regni vrbem primariam peculiariter descripsit Georgius Handschius. Hanc typicam delineationem sumpsimus ex tabula Ioannis Criginger, Pragæ anno 1568. edita.

Regni huius vrbium aliquot nomenclaturam ex Munstero hic adducere libuit. Omnes namque ciuitates huius regionis aliter ferè Bohemus, aliter Germanus pronunciant.

Bohemus.	Germanus.		Bohemus.	Germanus.	Bohemus.	Germanus.	
Praha,	Prag.	[illegible]	Launÿ,	Laun.	Dub,	Eych.	*Incertum*
Plzen,	Pilsen.		Rokyczany,	Rokitzan.	Pasla,	Bischofstey.	*Tractatus*
Budiegowicz,	Budweis.		Klatowy,	Glatau.	Gilowy,	Gilau.	*... ...*
Kolin,	Colin.		Pisek,	Pisek.	Krupka,	Graupen.	*... sunt.*
Cheb,	Eger.		Most,	Brüx.	Loket,	Elnbogen.	
Straibro,	Miss.		Hradecz,	Grätz.	Heintzberg,	Brandeis.	
Hora,	Kuttenberg.		[illegible]	[illegible]			
Tabor,	Tabor.		Mesto,	[illegible]			
Zatecz,	Saatz.		Dwur,	Hof.			
Litomierzicze,	Leitmeritz.		Lounowicz,	[illegible]			

Albis fl. Germanis Elbe, Bohemis; Labe vocatur.

Moltam fl. Bohemi *Wltawa* appellant.

REGNI BOHEMIAE DESCRIPTIO.
MISNIAE PARS
VOITLANDIAE PARS.
PALATINATVS
OCCIDENS
Cum priuilegio.
Leutmeritz, hic colles sunt vineis consiti
Launa, hic ager optimi tritici et fructuū est feracissimus.
Rakonick habet opt. cereuisiam.
Hic optimas habent ferri fodinas.
Hęc olim Bubienum etiam Marobudū
Glattaw prestat opt. caseis.
Prahalitz salis emporium
Egra Boh. Cheb Gasparis Bruschij patria
Crescunt hic opt. vina.
Albis, Elb fl.
Egra fl.
Watta fl.
Mieß fl.
Nab. fl.
Danubius fl.
Pragа
Pilsen
Elnbogen
Carlsbadt
Brugks
Lada
Kutzeraw
Tachaw
Klattaw
Pasßaw
Regensburg
Chamb.
Furt
Rötzing
Grauenaw
Paßawer Wald
Schwandorff
Forst
Waldmunchn
Gleissenberg
Beraun
Carlstein
Schlany
Kralowitz
Rabenstein
Plan
Tribel
Kladra
Frauenberg
Taus
Tauß
Raudnitz
Melnick
Budin
Hasenburg
Postelberg
Commoda
Satz
Schlackenwald
Falkenaw
Konigsberg
Neuhaus
Rottendorff
Pfreimbt
Leuchtn
Weiden
Schneberg
Graupen
Außig
Dux
Sebastians berg
Kommotau
Oberberg
Schlettenhoffn
Ellischaw
Horessowitz
Piscka
Remberg
Stracknitz
Budna
Weldaw
Schlegl.
Rosenthal
Marietha
Platna
Przesnitz
Wiltschitz
Grunberg
Risenberg
Repw
Radien
Schekerz
Klaw
Tauttz
Haide
Mieß
Schwanberg
Plaß
Crascha
Sebenitz
Memeding
Badhomersee
Fons Töple
Bernaw
Durscheureut
Ermsdorff
Neustetl.
Lug.
Die Kutten heyde
S. Peter
Elnstock
Zwickaw
Schwartzburg
Wisenthal
Gotsgab
Plat
Neideck
Thal
Lichtn
Schakwerd
Himelstein
Sonneberg
Bresnitz
Hassenstein
Neuschonberg
Clostotz
Crolop
Dela
Egerwerte
Rade
Wilamitz
Mascha
Kisch
Buchaw
Fladarß
Engelhauß
Harenstein
Teusing
Lutitz
Töpel
Petscha
Fronaw
Wurschngrun
Kongswardt
Nebenitz
Floe
Drowitz
Herndorff
Selberg
Decbnitz
Hobwitz
Habern
Zum zee
Gorck
Stoltzenhan
Ritzenhan
Zatzung
Osseg
Eisenberg
Doplitz
Duxat
Biela
Ketzauer
Trebnitz
Schlobethin
Liboch
Carbitz
Plotzkaberg
Ausscha
Keber
Druma
Holen
Hirsberg
Bleiswedel
Berstein
S. Georgienberg
Mislem
Welbern
Franny
Taintz
Straßitz
Pirglitz
Heiligenberg
Schebrack
Zerwitz
Mant
Rockizan
Kamara
Kisberg
Przibran
Iswentz
Tarsewitz
Borlick
Przibas
Rungsbog

SILE
SIAE
PARS.
MORAVIAE
PARS.
AVSTRI
AE PARS.
Neuroda
Teuffels grund
Fons Albis fl.
Neiß fl.
Brauna
Glotz
Landeck
Habichswerda
Trautenaw
Aupa fl.
Arn
Hoelb
Waldstein
Tornaw
Saboth
Troskij
Buntzel
Strentza
Kosti
Lisse
Pelitz
Wunschelburg
Humole
Reinertz
Lesin
Jaromir
Hoff
Nahod
Bischowe
Gitschin
Altnbuntz
Zschelakowitz
Radisch
Mitterwaldt
Konigingretz
Kopidelno
Limpurg
Newest
Neustete
Reichenaw
Konitzgehora
Chlumetz
Podiebrod
Wisfal
Behemisch Broda
Chaurim, olim Casurgus
Planeis
Albis fl. Elb. germ. Labe Bohemis.
Alt Colin
Pardubitz prestantissimos gladios hic fabrica fnt
Przelautsch
Lititz
Zampach
Uber das Gesencke
Radka
Gaupreco
Kuttenberg. Argentifodine.
Czasla
Mische
Schibran
Chrudim
Maut
Rosenburg
Behemische Tribel
Landskron
Cloner
Jenewitz
Schutzburg
Litomissel
Sternberg
Ronoff
Lichtnburg
Wodian
Richenburg
Setsch
Schelakewi
Nourad
Preslawitz
Hubern
Pottwortz
Studens
Liska
Zwitta
Neustete
Wodian
Bitta
Kreutzberg
Politzka
Merherische Tribaw
Muglitz
Furwitz
Bila
Lipnitz
Pare
Jngerwitz
Nitzcheratz
Hompolitz
Deutschen Broda
Prisen
Boritz
Patzow
Thorm
Neustettel
Hausenick
Litta
Primslis
Korzebnick
Steken
Schweiß
Rattiwurß
Stein
Sara
Polm
Olmuntz
Limbitz
Pilgram
Merseritz
Kinaw
Lobskirchen
Igla
Kemnitz
Sobeslaw
Drisch
Der Schieb
Pockaws
Dolsch
Goldberg
Prin
Wesseli
Neubauß
Trebitz
Platz
Bittinga
Fiscais
Gamitz
Budweiß. hic sunt argentifodine
Freling
Droskowitz
Weltschin
Cromelaw. habet argenti fodinam
Rosenberg
Bohemię longitudo
latitudoq; pene par, nam rotundam faciem ex circu:
miacientibus montibus accipit, cuius diametrū tri:
um dierum itinere expedito absoluitur: quorū mon:
tium quę ad Septentrionalem plagā vergunt Sudetę
appellantur, ardui sane ac pręcipites, vbi Gabrita silua ingens
extenditur, qui montes cum alijs Danubio proximis vnde Albis fl. se
proripit in coronam coeunt, quos vndiq; profundissima nemora latis:
sime occupant: Hercinia enim silua vniuersā Bohemiam compręhēdit.
1 2 3 4 5 6.
Scala mi: liarium.
33
34
49
50

SILESIA.

IOANNES Crato Imperatoriæ Maiestatis Consiliarius & Medicus primarius, hæc nobis de hac sua patria, ex suis Silesiæ Commentariis collecta, in Geographiæ candidatorum gratiam communicauit.

DE Silesiorum appellatione non esse tantoperè inquirendum, nec ab Elysiis vsque eam deducendam, facilè existimare possunt ij qui regionem illam, quam nunc tenent, Quados incoluisse ex veterum scriptis perspectum habent. Idem autem Saxonibus & antiquis Germanis Quad, quod Polonica, seu Sclauonica lingua Slesium dicimus, significat. Fuit enim gens quæ ex variis locis in illa confluxit, belli magis quàm pacis studiosa, plura destruens quàm ædificans, & Dominorum impatiens. Primus verò Rex, quem dominum habuit, Boleslaus Polonus fuit: is natus est anno à Christo nato 967. matre Bohema, Ducis Wenceslai ex fratre nepote. Huic filius Mieslaus fuit, qui Rixam Comitis Erenfridi Palatini filiam, Imperatoris Othonis III. ex sorore Melchilde neptem, anno millesimo & primo in vxorem duxit, & primus coronam [illegible] ab Othone III. accepit. Eo verò demortuo, cum Poloni per seditionem Imperatoris [illegible] filium Casimirum è regno eiecissent, Conradus Imperator Bohemo Silesiam cum [illegible] numerandi adiudicauit. Is fuit Vratislaus, qui haud dubiè Vratislauiæ vrbi, quæ vulgo [illegible] appellatur, nomen dedit. Sed de hoc nihil certi affirmari potest. Illud certum, [illegible] Polonorum deinceps Silesiam fuisse, quemadmodum paulò post ostenderimus [illegible] Ligio eo loco vbi est Vratislauia, vrbem Budorigum Ptolemæo dictam fuisse [illegible] quæ auctoritate, vel potius opinione nescio. Nam Mieslaum Poloniæ ducem [illegible] ab Othone III. Imperatore primum Regem creatum [illegible] anno à nato Christo 965 Christianum [illegible] pleraque ædificasse in insula quam Odera efficit, eidem sacram Ioanni Baptistæ [illegible] historiæ certæ testantur. Ex quo colligere licet, nihil tum temporis eximium fuisse Vratislauiam. Addo & hoc, quod Gotefridus sacræ illius ædis Præsul primus, homo Italus, [illegible] Vratislauiæ prætulit, atque in eo scholam atque collegium suum habuit. Hoc [illegible] aliarum vrbium Silesiæ insignium, Lignicij, Glogouiæ, Lubenæ, &c. fundationes [illegible] ex monumentis & Annalibus nihil certi ostendi potest, cùm in [illegible] vetustissimæ literæ Friderici secundi Cæsaris, quæ anno millesimo ducentesimo [illegible] incendiis, vel vastationibus [illegible] fuerunt, direptis atque perditis [illegible] Friderici Barbarossæ, & Silesia [illegible] & inter filios Vladislai regis Poloniæ [illegible] Poloniæ non diuulsa esse videatur. Sed cùm Poloni Silesiam à Germanis compleri & Principes [illegible] ab eis minime abhorrere animaduerterent, neglectis Principibus Silesiæ [illegible] Germanis infensi, honorem Regium detulerunt. Hanc [illegible] occasionem [illegible] se in fidem regis Bohemiæ Ioannis, qui Henrici septimi Imperatoris filius [illegible] Bohemiæ, regno potitus est anno millesimo trecentesimo [illegible] Ioanne Lucelburgio deinde cum regibus Bohemiæ [illegible] genere Bohemus, vtrius Pannoniæ, [illegible] Austriaci. E Polonica autem stirpe regnauerunt in Silesia principes hoc tempore superstites Lignicenses & Teschinenses. Munsterbergenses enim è [illegible] regis Bohemiæ Georgij originem ducunt. Ceterum Vratislauia, quæ Metropolis Silesiæ est, cùm anno millesimo [illegible] primo tota conflagrasset, cùm [illegible] lignea ferè fuisset, ex lapide in eam formam ædificari cœpta est, vt hoc tempore [illegible] Germaniæ, ordine, elegantia ædificiorum, amplitudine platearum, cedat. De aliis [illegible] regionibus Reipub. nihil attinet dicere [illegible] Germaniæ perspectum sit, vix in vlla [illegible] tot scholas [illegible] reperiri, & cultura ingeniorum excellere. Nobilitas [illegible] agrorum cultura & [illegible] ad bellicas tamen artes [illegible] Pannoniæ [illegible] frumenti regio ferax est, ac [illegible] non excoluntur. Piscinis abundat. Odera fluuius insignis ad Ortum & Septentrionem [illegible] ad Meridiem à Bohemia discernunt. Sed situm [illegible] tabula Chorographica [illegible] Silesius, atque alij [illegible] atque locorum [illegible] Sed Laurentius [illegible] Hæc hactenus Ioannes Crato.

Annales Silesiæ scripsit [illegible] totius regionis, & eius vrbium [illegible] dominorumque situm, antiquitatem, rempublicam, administrationem & res gestas tanta diligentia describit, vt eius absolutam historiam studiosus hinc petere posse videatur.

SILESIAE TYPVS
Descriptus et editus a Martino Heilwig Neisense, et Nobili viro Nicolao Rhedinger dedicatus Anno. 1561
Scala miliarium
LVSATIAE PARS
OCCIDENS
Hercinia Silua
BOHEMIAE REGNI PARS
Cum priuilegio.
PRAGA
FRANCKFVRT
Odera fl.
KROSSEN
Guben
SAGAN
GLOGAW
LIGNITZ
GORLITZ
BAVDZEN.
SWEINITZ
GLOTZ
Risenberg
Trauttenaw

EPTENTRIO
Oppida
Monasteria
Arces
Pagos
notat.
ONIA
E.
PARS.
ORIENS
MORAVIAE PARS
OLOMVNZ
Peisern
Kosmin
Krutschin
Sulomiritz
Freihan
Odelno
Mielstad
Kalis
Olobock
Syratz
Warta fl.
Brabow
Mielitz
Gosz
Kobel gura
Schildperg
Kampno
Meßbors
Fistenberg
Warten berg
Bralin
Beraun
Reichtal
SMOGRA
Prima Silesioru scola.966.
Werstad
Welon
Buntzel
Prauska
Lands berg.
Krzpitz
PETERKAW
Bernstadt
Namslaw
Creitzberg
Kontzstad
Rosenberg
Klobotzko
Ritschen
Ketzendorf
Kobno
Lublinecz
Czenstochaw
Olstin
Zarki
Waldowitz
BRIGK
Popelaw
Blotnitza fl.
Kolischen
Lewin
Czarnowas
Chmelnitz
Schiglen
Tarnowitz
Schworlinetz
GROTKA
OPPELEN
Strelitz
Nackel
S. Georgenberg
Toste
Peiskretzhem
Keumlau
Falckenberg
Krapitz
Oder fl.
Kladnitz fl.
Fridland
NEISSE
Beutten
Benschin
Steina
Zulch
Oyest
Gleibitz
Sziewur
Soßnicowitz
Czeletz
Glogа
Kosla
Leschnitz
Rauden
Pilbowitz
Milowit
Schlaka
Ilkusch
Kostental
Mikolay
Kosiglowa
Schedlitz
Holtze plotz
Grebnick
RATIBOR
Beraun
Dlugoschm
Fulstein
Pauwitz
Liebeneck
Mislowitz
Kran
Nowagura
Lipowitz
Vistula fl.
Katscor
Kranowitz
Sora
Jegerdorf
Lasla
Strumie
Plessa
Oswent
zim
Sathor
CRAKAW
Lobestein
Czauditz
TROPPA.
Engelsberg
Bendsche
Oder berg
TESCHEN
Skotzow
Bila fl.
Benischaw
Kunsberg
Romerstad
Gretz
Ostra
Bijlitz
Kant
Hause
Pautsch
Wagstad
Patskow
Damstad
Parn
ODER
Nistko
Frideck
Ella fl.
Iablunka
Sola fl.
Zijwietz
Eilenberg
Tischei
Giebe
Sternberg
Neisse fl.
Opper fl.
Mora fl.
41
42
43
52
51
50

MORAVIA.

MORAVIAM sic describit Ioannes Dubrauius in sua historia Bohemica: Morauiam veteres Marcomaniam vocabant, quia fines Germaniæ, qua Danubius in Pannoniam pergitur, terminabat. Quippe Germanis Marck, limes dicitur, atque inde Marcomanni limitum scilicet eiusmodi accolæ appellati. De quibus Arrianus in commemoratione Germaniæ: Earum gentium, inquit, postremi sunt Quadi ac Marcomanni, deinde Iazyges Sarmatarum gens, post Getæ, deinde Sarmatarum magna pars. At in præsentiarum quoniam circumscriptos Mora fluuio habet fines, ab eodem fluuio incolæ Morauí, & ipsa regio Morauia appellatur. Nam vt nunc se habet, tribus è partibus iuga montium, aut siluæ saltusque, aut fluuij limitant: ab Oriente ab Vngaris, ab Occidente à Boëmis, à Septentrione à Slesijs. Nam à Meridie Austriam versus plana est, & alicubi Thaya flumine, alibi riuo quodam ignobili ab ea diribitur. Amnium in Morauia, princeps Mora habetur, qui Olomucium principem ciuitatem circumfluit, & ab illa in Pannoniam defluens, in Danubio tandem se suis & adscititiis aquis auctus exonerat. Nam & Nigram, & Suetauam, qui Brunnam ciuitatem, dignitate proximam Olomucio, dein Thaysam, qui Znoymam, obitu Sigismundi Cæsaris memorabilem, postea Iglau, qui Iglauiam ciuitatem præterfluit, Mora recipit, ac Danubio mox reddit. Ceterùm, Odera fluuius haud procul Olomucio ortus, suo vocabulo vsque in Oceanum delabitur. Sunt qui illum à Ptolemæo Viadrum vocari autumant. Oderam vocant ab aucupibus vocabulo mutuato, qui speculas auibus speculandis capiendisque constitutas, Odri appellant, hodieque huiusmodi speculæ in Morauia ad fontem Oderæ ab aucupibus constituuntur. Sed tamen nec Hanam præterire libet, quamuis tenuibus interdum aquis fluentem, attamen eos agros rigantem, quibus non alij in Morauia à frumento fertiliores, ita vt frumentarij coloni à largo frumenti velut vbere, ubera sua illos Morauiæ appellent: in illis præterea sæpius quam in alijs numismata M. Antonini, Commodique, & aliorum non nullorum Cæsarum, tam aurea quam argentea exeruntur. Quæ sanè fidem bellorum cum Marcomannis olim in Morauia gestorum manifestam faciunt.

Hoc verò iam mirabitur aliquis, vt est profectò admiratione dignum, inueniri in Morauia thus & myrrham, non ex arbore desudante vt alibi lectam, sed è solo terræ erutam, vno tantum in loco cui Gradisco nomen, in quo ad hunc diem thus non solum quod masculum vocant, à similitudine testium, sed quod alia præterea virorum mulierumque membra ostentat, effoditur. Nuper autem Venceslaus veterum Procerum familia, eorum qui à Quercu cognominantur, clarus, dum in agro suo Sternbergensi fundamenta aggeri Piscinario molitur, corpus hominis integrum inuenit, quod nihil nisi myrrha erat, quam ille per amicos distributam, nostri etiam tum priuati memor, non plus media parte lacertis humani donauit, quo aliquoties pro suffitu vsi fuimus.

Regionis positio quatenus interius patet, campestris, campique sunt molli & pingui solo, ideoque segetibus valde idonei, sunt colles vineis, propter cœli temperiem magis quam in Boëmia amicam; itaque & bonitate & vbertate vini antecellit. Cuius verò tota, cultoribusque adeo referta est, vt nullum gregibus armentorum, quæ nisi in solitudinibus commodè pasci nequeunt, locum relinqueret. De cætero, Morani sermone, ritibus, moribusque, perinde moratí vt Boëmi sunt. Hactenus Dubrauius.

Anno 895. hanc regionem Christianæ fidei erudiuit S. Methodius, curante hoc Arnulpho Imperatore. Sub Henrico IIII. Imperatore, An. 1086. adiudicata est simul cum Lusatia & Silesia, Regno Bohemico. Sermo genti mixtus est, Bohemicus tamen præualet, nam Germanica lingua in vrbibus tantum inter Optimates in vsu est. Regio, vt scribit Dubrauius, viniferax est, sed generis dilutioris, & quod potorem (vt Rithaymerus inquit, & nos quoque experti fuimus) non omnium rerum cura eximit. Numismata quorum ille mentionem facit Dubrauius, apud nos sunt, hostium spolijs insignita, cum inscriptione DE MARCOMANNIS. Oderæ fluminis vocabulum, Duglossus in sua Polonica historia scribit Hetrusca lingua inundationem aut rapinam significare. Olomucium, huius regionis Metropolim, & sedem Episcopalem, describit Stephanus Taurinus in sua Stauromachia. De Morauia vide præter Dubrauium, Æneam Siluium in sua historia Bohemica.

Hanc typicam Morauiæ descriptionem Fabricij, sed aliquot eius regionis Nobilium cura postea correctam, huic nostro operi inserendam pro sua erga nostra studia fauore & liberalitate, D. Io. Crato, Maximiliani II. Imp. Consiliarius & Archiatros transmisit. Idem hunc Catalogum, quo quædam huius regionis loca Germanicè appellationis Bohemicè interpretantur, nobis communicauit.

Germanicè.	Bohemicè.	Germanicè.	Bohemicè.	Germanicè.	Bohemicè.
Behemische Triebaw,	Trzebowa Czeska.	Diotendorff,	Drosdowicz.	Selowitz,	Zidlochowitz.
Landskron,	Landskraun.	Preyen,	Prerow.	Brin,	Brno.
Schimberg,	Sfumberk.	Schiligein,	Przitenicz.	Olmutz,	Holomauc.
Schilperg,	Sfilperck.	Hulfleriz,	Hofterziice.	Prosnitz,	Prostiejow.
Hanstadt.	Kabrzch.	Mislitz,	Miroslaw.	Wilcha,	Wyskow.
Zwittaw,	Swittowa.	Iosliwitz,	Iaroslawice.	Austerlitz,	Slawkow.
Merherische Tribaw,	Trzebowa Morawska.	Daver,	Diakowicz.	Kremsier,	Kremerzin.
Neustadt,	Nowy Miesto.	Grudpach,	Hrussowany.	Vngerischbrod,	Vhersky brod.
Deutschbrode,	Niemecky brod.	Maydpurgk,	Dewiczihrady.	Goeding,	Hodonin.
Iglau,	Chyhlawa.	Auspitz,	Husspecz.	Lumpenburg,	Brzetislaw.
Budwers,	Budegowicz.	Nuslau,	Nosslaw.	Altmarck,	Podiwin.
Weissenkirch,	Hranice.	Tischain,	Iihla.	Ostra,	Ostratia.
Pils,	Bzor.	Schwartz Wasser,	Strumen.		

MORAVIÆ, QVAE OLIM MARCOMANNORVM SEDES, COROGRAPHIA, A D. PAVLO FABRITIO MEDICO ET MATHEMATICO DESCRIPTA; ET A GENEROSIS MORAVIAE BARONIBVS QVIBVSDAM CORRECTA.
Bohemiæ pars.
OCCIDENS.
Austriæ pars.
Mezeritsch.
Igla.
Znaim.
Krumlow
Brin.
Polna
Brandeys
Landskron
Pribislaw.
Deutschbrodt.
Budwitz
Teya flu.
Iglaw flu.

Silesiae.
pars.
ORIENS.
Hungariae
pars.
DIES
Urbs. Opidum. Monasterium. Arx
Pagus. Urbs cū arce. Pagus cum arce
Olmuntz
Kremsier
Troppaw Oppowa.B.
Ratibor
Oder flu.
Oppa flu.
Polnisch Ostra
Fulneck
Ostraua
Alt Titschen
New Titschen
Frideck
Rosnow.
Meseritsch
Leupnick
Helfenstein.
Bistritz
Drewohostitz
Kelcz
Iohannowa
Wisowitza
Klobuck
Brunow.
Napagedla
Welherad.
Hradisch
Vngerisch brodt
Czimburg
Fons, aquam feruidam continue ebulliens.
Branetz
Holitsch
Sakolcza.
Strasnitz
Landschutz
Lumpenburg. Brzeclaw.B.
Nikolsburg
Sternberg
Gradisch.
Wischa
Nemoritze
Nomenclaturæ quę habent B. litteram in fine, sunt Bohemicæ.
Parua Geographica.
Morauica Hungarica.
1. 2. 3. 4.
40. 15 30 45 41.

AVSTRIA.

AVSTRIAM, sub nomine Pannoniæ superioris his verbis describit Georgius Rithaymerus, in suo De situ Orbis terrarum compendio: Pannonia superior à Solis ortu Leythæ fluuio iungitur. Ptolemæus huic Rabonem ab Ortu terminum statuit, Cætio fluuio, & Norico ad Occasum. Sunt, qui Cætio monte ab eo cardine finiunt. Tauum fluuium & Morauiam à Septentrione eam ob vsque hodie protenditur. Ab alia parte, illa definit Sal. Montana Styriæ.

Gleba vber & fertilis omnis generis frugum, & quæ industria impendio colitur. Vbi etiam & frigoso quidagricolæ in eo tractu, qui Campus Transdanubianus siue Marchianus dicitur, vbi olim Quadi & Parmecampi fuerunt, terram arant. Magis, circa quam agri in Bauaria infœcundi, & macrescunt, quid sit, Austriacis incognitum est. Croceum insigne, cilium gignit, cum quo nullum aliud de bonitate certare potest. Vinum datur abunde.

Vrbes & antiquæ, & nobiles multæ; maximè tamen insignes, Styra, Vadenhoffium, Melicum, Castellum, antiquitus Cetiundianum, Cremisium, Cetro castellum, hodie Zeiselmaur, Santohippolytus, Neuburgum duplex, alterû à cœnobio, à frumento alterum dictum, Petronella nunc vicus, magna olim vrbs, id quod nidera & ruinæ indicant, vestigiisque noua ciuitas, Prük ad ripam Leythæ fluminis situm, Hainburga: Omnium tamen maximè insignis Vienna, olim Flauiana, suo Institore dicta, studio literarum admodum nobilitata, & qua nulla alia præstantium Mathematicorum feracior fuit. Eam vineæ coronant. Ædes ciuium magnificæ, vt vel Principes homines acceptare possent, & quæ lenissimis patentibus ventos accipiunt & transmittunt, nec vnquam ab ipso æstu madent, eo quòd singulæ singulas areas habent, ingrauescunt. Frequens autem mercatorum ad hanc conuentus. Rerum, quæ tuendæ hominis vitæ necessariæ sunt, magna copia.

Flumina Austriæ sunt Danubius, qui tres regiones terminat, nunc medius eam secans, Orasius, Traunus, Erlaphus, qui ad Cellam templo Virginis matris insignem ex lacu amœnissimo oritur, Tragus, Ybbsus, Melicus, Marchia, Teius, qui Morauiam ab Austria disiungit. Campus vario genere piscium nobilis, Leytha, & in quo [illegible] saporis acerbi, succedit. Hactenus Rithaymerus.

De origine vocabuli huius regionis hæc refert Lazius in suis rerum Viennensium Commentariis: Austriæ nomen, recens sæculo natum est, ante annos circiter quadringentos ab Austro (vt credo) vento dictum, qui ista in regione frequens est: vel ob similitudinem Germanicæ appellationis Osterrich (quod verisimilius mihi videtur) quod nomen Orientali Regnorum suorum limiti Francorum reges indiderant, ceu & Occidentali Westerrich.

Habuit hæc Regio olim Marchiones, postea Duces, deinde Archiduces, quibus hodie paret: vti videre est in dictis Lazij Commentariis. Huius regionis insignia olim erant quinque Alaudæ aureæ, in cælestino clypeo pictæ; Sed Lupoldus Marchio hoc nomine Quintus, à se euentu ab Imperio concessit noua vsurpauit insignia, rubro & albo coloribus distincta: quod ita totus suffusus sanguine in expugnatione Ptolemaidos fuisset, cingulo tenus dumtaxat (quod album corpus mansicabat) à cruore immunis. Cætera vide apud Munsterum, & Cuspinianum. Austriæ etiam descriptio extat apud Bonfinium, in fine lib. 4. Decadis 4. rerum Hungaricarum. Pius II. in sua Europæ descriptione scribit historiam propriam huius regionis à se descriptam; nobis tamen eam videre hactenus non contigit. Idem pulcherrimè in suis epistolis descripsit huius regionis Metropolin Viennam.

AVSTRIAE DVCATVS CHOROGRAPHIA, WOLFGANGO LAZIO AVCTORE.
BOHEMIAE PARS.
AVSTRIA
INFERIOR.
STIRIA
SVPERIOR.
CARNITIA.
EPISCOP. SALTSBVRGESIS
Danubius fl.
OCCIDENS
Scala miliarium.
Cum privilegio.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

TRIO.
ORIENS.
DIES.
33
36
39
38
37
Znaym.
Rauhenaiß.
Laa.
Zlabing.
Teya fluuius.
Lumpenburg.
Niklasburg.
Hedomin.
Galitz.
Schmolentzi.
S. Bernharttal.
Biberspurg.
Schadmansd.
Rabenspurg.
Holitz.
Bumbritz.
Sußpurg.
Bosing.
Modr.
Derding.
Schupisd.
Bosing.
Blasenstain.
Beilstain.
Stampfen.
S. Georgen.
Marchhot.
Teben.
Unser frauwen tal.
Ratzendorff.
Presburg.
Marckhfeld.
Kruterfeld.
Steinpach.
Maisbrun.
Ebersdorf.
Rochleitn.
Eberßperger.
Danubius fl.
Tulln.
Deuptal.
Zurndorff.
Cherlberg.
Lenbers dorff.
Eberdorff.
Samarem.
Jaßbndorff.
Framdorff.
Gallen.
Altenburg.
Zm genoß.
Neusidl.
Kaltenstein.
Sumaren.
Newsidler see.
Rust.
S. Nicla.
Schrollen.
Rab.
Stam.
Feld.
Khamperg.
Hamfeldt.
Altenmarch.
Schneperg.
Tannperg.
Hohenberg.
Veitschtal.
Kriegla.
Kumberg.
Langen.
S. Lorentz.
Spiegelfeld.
Mertzuoschlag.
Semering.
Buttenaw.
Kueberg.
Neilstein.
Asbamfeld bach.
Scarbar.
HUNGARIAE PARS.
Mestry.
Moschndorff.
S. Hidwig.
Eisnburg.
S. Gothardt.
Zalosan.
Wilden.
Wikabar.
Salabar.
Sigel.
Im Galat.
Schaken.
Raabe wart.
Hohenbrugk.
Lauffnitz fluuius.
Limpach.
Feistritz fl.
Rakespurg.
Gleichnberg.
Wetterfeld.
Kleyth.
Berchtolstein.
STIRIA
Gratz.
Schöckl.
Pundschuch.
Ergoß.
Kapffenberg.
Pruck an der Muer.
Muer fluuius.
INFERIOR
Murech.
Gutenhag.
Negaa.
Lutenburg.
Zum Suntag.
Rahhm.
Bulath.
Schachnthorn.
Tra fl.
Windischpuchl.
Pettau.
Fridan.
Luberg.
Waram.
Hengstperg.
Leibnitz.
Sulms fluuius.
Kamach flu.
Michlsdorff.
Blaitz.
Margburg.
Tra, olim Dranus fluuius.
Der Radl.
Lattscha.
Mernberg.
Landsperg.
Mant.
Seldnhoue.
CILIA.
Veistritz.
Mansburg.
Neustift.
Stetenberg.
Bonitza.
Ankestein.
Altenmarckh.
Greifneck.
Neurodt.
S. Florian.
Baiersdorff.
Gesting.
Dobla.

SALISBVRGENSIS DIOECESIS.

FRANCISCVS IRENICVS, ex quinque Epiſcopatibus Bauariæ, hunc primum vocat: cuiuſque vrbem Cathedralem, (quam Æneas Siluius Metropoliticam vocat,) cuius hic picturam addidimus, his verbis deſcribit Munſterus; Germanos IVLIVS CÆSAR aggreſſurus, in faucibus montium arcem munitiſſimam extrui curauit, vt milites ad eam refugium, & ſatellites ex ea iuuamen haberent. Et inde caſtrum Iuuauienſe, Germanice Helffenberg, appellatum eſt. Fluuius quoque cui adiacet, Iuuauius dictus, arci nomen dediſſe à quibuſdam putatur, a quo & ciuitas inde condita Iuuauia dicta eſt. Habet hæc vrbs paludes, planiciem, colles, & montes. Paludes præbent paſcua; montes aucupia, & venationes nonnullas. Cùm autem hæc ciuitas olim floruiſſet, temporibus Attilæ regis Hunnorum ſuſtinuit incurſiones, vaſtationes, & incendia. Poſtea circa annum ſalutis D.LXXX. cùm Diuus Rupertus ex regia ſtirpe Francorum ortus, Wormatienſem rexiſſet Epiſcopatum, & poſt obitum regis Childeberti à ſede Wormatienſi pulſus eſſet, Thedo Dux Baioariorum Ratiſponæ eum cum gaudio ſuſcepit, baptizatuſque eſt ab eo vna cum Proceribus & populo. Et circumiens Rupertus Epiſcopus per Noricum vſque Pannoniam, prædicanſque CHRISTVM, plurimos ad fidem eius conuertit. Veniens autem ad Iuuauium fluuium, vbi olim Iuuauia ciuitas fuerat, ſed tunc collapſa, virgultis operta, & deſolata; contemplanſque locum Cathedrali ſedi idoneum, & impetratione eius à Duce obtenta, extirpatis arboribus & vepribus, repertiſque ædificiis, Baſilicam in honorem D. Petri conſtruxit. Olim & cœnobium ordinis S. Benedicti cum munificentia Ducis inſtituit, rexitque Eccleſiam Epiſcopalem ann. 44. &c. ceteros eius Epiſcopos & Archiepiſcopos enumerans. Vide etiam Auentinum, qui putat hanc vrbem Ptolemæo Pedicum eſſe. Vrbs hæc in mediis alpibus ſitum habet. Sunt qui eam à ſale, quod in eius vicinia, & prope Reichenhal effoditur, Saltzburg dici autumant. Huius territorium omnis generis metallorum diues eſt, vtpote auri, argenti, æris & ferri. Reperitur hîc quoque vitriolum, ſulfur, alumen & antimonium. Sunt quoque thermæ non ignobiles.

Qui patriæ adfert ingenio sue
Illustre nomen, Laudibus excolens
Dignus fauore est, præmioque
Quem sequens veneretur ætas
Cum Marcus ergo fecerit hoc opus
Grato tuum, te queso, foue sinu
Salczburga ciuem, gestiensque
Posteritatis honore cinge.
Cum priuilegio.
Auff der Iugent.
In der Gunckl
In der Flayten
In der Stylupp
Ziller tall
Zell
Braunegken.
Aichn f.
In Aern
Praßer see
Toblick
Fontes Draui.
Yslicz
In Virgn
Krumlek Taurn
Windisch matray
Am Schern
Ober Sulczpach
Harpach
Holerspach
Felber Taurn.
Kienburg
Kals
Kreuczberg.
Pußter tal
Luncz
Weisbach
Kirchaim.
Dolach
STALL.
Raurißer Taurn.
Leunberg
Stall
Lesach
Geyltall
Arwodwinckl.
Gastenencker Taurn
In der Mollicz
Korn Taurn.
Drauus.
Triia fl.
Moll fl.
Forausee
Weissen see
Grill fl.
Saxeburg
Vellendt.
Maltent fl.
Ortnwurg
Veldsperg
Spittal
Gmundt
Villacher alben.
Radstater Taurn.
Geylicz fl.
Mulstater see
Mulstat
Kacz
Kaczberg
Villach.
Tragtall
In der Reichnau.
Finckestain
Oßiach
Oßiacher see
Am letach perg
Tams weg
Feckersee
Pog feld.
Inder kockau.
Klauseck
Werd.
Werd see
Glan fl.
Gurck fl.
Monicz
Vittring
Gurck
Preticz fl.
Mur fl.
S.Veit
Klagnfurtt
Gurcktal.
Friesach
Monicz fl.
Drauus fl.
Idenwurger see
Altenhofer
Huetenwerg
Gortschicz
Willsee
Velckamarck
Dieczperg
Lauant see
Wolfsperg
Swanberger Alben
S.Andre
Lauant fl.
Lauemundt

SALISBVRGENSIS IVRISDICTIO-
nis, locorumque vicinorum vera descriptio Auctore
Marco Secznagel Salisburgense
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Scala miliarium.
INNTAL
Kopfstain
Auerdorf.
Vischpach
Rosenhaim
Rott.
Attl
Wasserburg
Inn fl.
Gars
Au.
Walchen see
Sochervald
Chem see
Obing
Schleching
Erasach.
Marckenstain.
Kieming
Baunburg.
Attnpach
Krayburg
Muldorff.
Otting
Trunstain
Altenmargkt
Alz fl.
Braunaw
Tolbaim
Burgkhausen
Waging
Fridolfing.
Titmoning
Kaschnberg.
Teysendorf
Antschering
Lebenau
Lauffen
Zalczach fl.
Mosach fl.
BERCH TES GADN LAND.
Berchtesgaden
Reichnhall
Haunsperg
Ymb.
Salczburg
Seekirchen
Hallein
Werffen
Neumarck
Wildenegk
Straswalchen
Manse
Atter see
Attergow
S. Wolfgang see
Abtenau
Salcza fl.
Traun fl.
Aussee
Putschen
VRBIS SALIS BVRGENSIS GENVINA DESCRIPTIO
Salcza fl.

BOIARIA, vt aliis placet, Bauaria, olim Nariscis, Vindelicis, & Noricis populis inhabitata fuit. Nariscos, qui hodie Nardgo vocantur, a ceteris Danubius diuidit. Norici initium capiunt a flumine Oeno, vergunt ad Orientem & Austrum ad Hungariam & Italiam vsque. Vindelicia continetur fluminibus Lyco, Danubio, Isara, Oeno, nec non Alpibus, quas Ptolemæus Penninas vocat. Hæc [illegible] hodie Bauariæ [illegible] [illegible] in Bauariæ vocabulo desinit. [illegible] diuiditur in Superiorem & Inferiorem. Superior subdita est alpibus [illegible]. Hæc crebris [illegible] est paludibus, lacubus ingentibus, fluminibus rapidis, siluis [illegible], [illegible], cæterasque huiusmodi feras, [illegible] consensu Principis venari [illegible] pecudis magis idonea est. Pomifera [illegible] frumenti, non tamen omnis, maxime [illegible] sunt. Monachium ad ripam Isaræ, splendidissimæ [illegible] sedes. Hæc continuo leones nutrit. Inter omnes Germaniæ vrbes [illegible] antecellere nonnullis persuasum est. [illegible] ornata. Sunt præterea Frisinga Episcopalis [illegible], Rosenheimum, Augustam [illegible].

Inferior [illegible] frequentissime habitatur, & propter Danubium, [illegible] Huius vrbes sunt, Reginoburgum, quæ [illegible] ad Danubium sita, cuius ab altera fluminis [illegible] ea ingitur. Patauium, vulgo Passau [illegible] Episcopatus titulo insigne, [illegible] aliæq. plures.

Est hæc regio [illegible], piscibus, siluis, volucribus, [illegible] & vsum vitæ spectat, satis [illegible] tanta copia nutrit, vt [illegible] septentrionalibus suppeditat. [illegible] & deferuntur, sal, pecudes, frumentaq. [illegible], Oeno, Nicro, Pannonia [illegible] culdoribusq. vrbibus [illegible] sua Bauaria tabulam [illegible] ipsa appellant [illegible] Salzburgum [illegible] habet Suffraganeos, vt [illegible].

Populus [illegible] mercaturæ [illegible] natale solum relinquunt [illegible] rex Germaniæ [illegible] Almonstain, & [illegible] Arnulphi Imperatoris [illegible] Ægypti Ptolemæi, [illegible] conuertit, [illegible] postea Patauium [illegible] Aventino, Munstero, & Ioanne Aubano Bohemo.

NORICI PARS
GERMANIAE
PALATINATVS
Die Ober Pfaltz
SVP:
MAGN
NARISCI.
ALEMANI.
OCCIDENS
Schwabenn.
RHETIAE,
SIVE SVEVIAE PARS.
Schwaben oder
VINDELICI.
Ober Baiern
LICATII.
SENONES.
BELAVNI
BRENNI
ALPES PENNI
Nurnberg
Amberg
Regensburg
Ingolstat
Neuburg
Augspurg
München
Landßhut
Freising
Weissenburg
Aichstet
Kelhaim
Vohburg
Lauff
Altorff
Schwabach
Haidenhaim
Dunawert
Harburg
Landsperg
Schonga
Fueßen
Weilheim
Wasserburg
Kufstain
Danubius
Lech flu.
Isar flu.
Altmul flu.
Hanen Camp
Keltzhinger vorst
Salberthaw
Verlacher haid
Walchen see

BAVARIAE, OLIM VINDELICIAE, DELINEATIONIS COMPENDIUM
Ex tabula Philippi Apiani Math.
Cum Priuilegio
BOHEMIAE PARS.
Herciniae Siluae pars.
Scala miliarium Germanicorum, continens minima, mediocria, maiora et maxima
Danubius flu.
Baiern.
Passaw
Instar NORICUM RIPENSE
Land ob der Enns
Saltzburg
Hönhart Sylua
Regen flu.
In flu.
ORIENS.
34
35
49
48
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

53

NORTGOIA,
VEL
BAVARIAE PALATINATVS

BAVARIAE altera pars, quæ vltra Danubium Bohemicum excurrit [illegible], nostro æuo (sicut & olim) Nortgoia, habens Nurenbergam Metropolim, vnde regioni, secundum quosdam, datum nomen. Ex licet Nurenberga non sit [illegible], tamen castrum eius in edito colle situm, quod olim Castrum Noricum fuit appellatum, est antiquum. Habet hæc regio plurima oppida, monasteria, & villas, potissimum [illegible] berg, anno Christi trecentesimo supra millesimum muro cinctum: Avverbach, Sultzpach, (Castel Monasterium; vbi olim Principes Nortgoiæ suam habuerunt curiam.) Eger, [illegible], Eilter(?), Napurg, Nevvenstadt, Ravvenkelin(?), Kemnat, Kreien(?), [illegible] nit, Elbogen, Chatz(?), Schonice(?), Kunsperg, Stauff, &c. Quæ pro maiori parte sunt Principum Palatinorum. Siquidem Ludouicus Imperator & Dux Bauariæ fecit anno Christi M. CCC. XXXIX. huiusmodi diuisionem, vt ex tota Bauariæ prouincia Palatinis Principibus cederet Nortgoiæ regio, præter oppida quædam Imperialia: multa etiam pertinentia ad coronam Imperij, olim fuerunt Principibus Bauariæ impignorata.

In hac regione inter Bambergam & Nurenbergam, ad Orientem, versus oppidum Eger, situs est mons magnus dictus Fichtelberg, ex quo profluunt quatuor insignes amnes, Moenus, Nabus, Sala, & Eger. Complectitur autem mons iste in circuitu [illegible] sex milliaria, & extrudit varias metalli species, gignit & optimum cæruleum colorem, quem vulgò Lazurum vocant. Inueniuntur quoque in summitate montis stannum, & multæ fodinæ, ex quibus olim metalla effodiebantur: in summa, tota illa Regio turget mineris [illegible] nihilominus ferri, vnde Nortgoicenses annuatim magnam vim pecuniæ colligunt. Est alias ferè dura & aspera, licet quibusdam locis satis proferat frumenti, abundetque [illegible] pecorum saginatione. Includit quoque hæc Regio Nordgauiensis vnum ex quatuor Landgrauiatibus, qui olim ab Imperatoribus fuerunt instituti, nempe Luchtenbergensem, accepitque denominationem istam ab arce Luchtenberg: etiamsi Principes [illegible] illius curiam suam teneant in opido Pfreimbdt: & quandoque in Grunsfelden [illegible] eius opidi vides in tabella designatum. Comes qui hodie regioni præsidet, vocatur [illegible], si rectè memini, satus ex progenitoribus Alberto & Frederico. Non creuit iste Landgrauiatus in tantam potentiam vt ceteri tres, qui temporum successu multum [illegible] ditione & potentia: maximè autem Hassiæ Landgrauiatus. Hactenus Sebastianus [illegible]. Vide etiam Pium II. De origine Palatinatus huius Regionis, lege Franciscum Irenicum. Huius regionis vrbem primariam Nurenbergam elegantissimè descripsit Conradus Celtes poeta: Montem Piniferum, quem Fichtelberg vocant, descripsit Gaspar Bruschius Egranus peculiari libello.

Nurenbergam in proxima pagina, quam [illegible], monstrabimus.

F f

PALATINATVS BAVARIAE DESCRIPTIO
ERHARDO REYCH TIROLENSE AVCTORE.
SEPTENTRIO
OCCIDENS
MERIDIES
BOHEMI
Kulmbach.
Wundsidl
Eger
Plan
Bamberg
Weissenstain
Neustat
Weiden
Floss.
Schnabelwaid.
Auerbach
Amberg
Nurnberg
Schwabach
Hirsspruck
Lauff
Vilssech
Hirschaw
Nabpurgk
Pfreimdt
Neuburg
Schwandorff
Kalmuntz
Regenspurgk
Reichenbach
Chamb.
Straubing
Neumarck
Freystat
Berching
Hilpoltstein
Weissenburg
Eystett
Kelhaim
Ingolstatt
Vohburg
Neustat
Abensperg
Erlbach
Dingelfing
Landshuet
Nidern Baiern
Danu bius
Monhaim
Ausburg
Neunburg
Lechgemind
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23.
SCALA MILLIARIVM GERMANICORVM

WIRTENBERGENSIS DVCATVS VERA DESCRIPTIO, TVBINGAE EDITA. 1558.
SEPTENTRIO
MERIDIES.
OCCIDENS.
ORIENS.
Franconie pars.
Heydelberg.
Spiera.
Neccaris fluuius.
Rhenus fluuius
Danubius fluuius
Donow fl.
Schwaben
Vindeliciæ pars
Scala miliarium
Cum priuilegio.
HERCINIA SILVA
HALLBRVN
Wirtenberg
Canstat
STVTGART
Eslingen
TVBINGEN.
Rotenburg
Herrenberg
Nagolt
Kalw.
Wilbad.
Horb
Sultz
Balingen
Rosenfeld.
Hechingen
Zolern.
Ruttinge
Vrach
Munsingen
Zwifaltach.
Ehingen
Blabeirn
Vlm
Tutlingen
Gartach.
ZABERGEY.
Brackenhaim
Lauffen.
Beilstein.
Weinsberg
Nuchenstat
Marpach.
Steinhaim
Schorndorff
Gmiend
Lorch.
Welga.
Geppingen
Adelberg.
Stauffen
Rechberg
Heidenheim
Kinigsbrun.
Herbertingen
Filtzthal.
Pforzheim
Vaingen
Grieningen
Diefenbrun
Sindelfingen.
Beblingen
Waltenbuch.
Bebehausen
SCHAINBVCH.
Dornhan.
Schwartz Wald.
Alberspach
Schiltach
Hornberg.
KVNTZERTAL.
SPAICHLINGERTAL
Hoberg.
Obingen.
Scheltzburg.
Trochtelfingen.
Offenhausen
Pfulingen
Nirtingen
Wendlingen.
Kirchen.
Owen.
Filtz fl.
Rems fl.
Kocher fluuius.
Kocher fl.
Iagst fl.
Zaber fl.
Enns fl.
Nagolt fl.
Lauter fl.
Eschatz fl.
Steinach fl.
Blabeirn
STVBENTAL
KVPFERSTEIG
ALBVCH
Nagolt
Silua Orbons

51

WIRTEMBERGENSIS DVCATVS.

REGIONEM hanc describit Ioannes Pedius Techingerus in Commentario De eius regionis gestis, his verbis: Regio Wirtembergensis in prima ferè Superioris Germaniæ parte, tractum Sueuiæ felicem occupat, ad Nicri potissimum ripam sita. (Charitinorum quondam fuisse sedem putant) cuius ditio latè patet. ad Solis ortum Sueuos, Vindelicos, & Noricos attingit, ad Occasum Comitis ad Rhenum Palatini Principis Electoris, & Marchionis à Baden limites. inde Nigræ syluæ iuga complectitur, ad Meridiem montes Arbonæ pariter ac Sueuicæ promment Alpes; ita vocant incolæ montes eius regionis editiores. Versus autem Septentrionem Francos habet vicinos, & non ita procul Othonis siluam. Wirtembergēsis itaque ditio nec alibi commodè magis initium sumit, quàm vbi Nicer ortum, qui sublimiter montuosis Arbonæ iugis leni fonticulo, in Wirtembergensi ducatu proximè ad pagum Schuenningen oppido Vilingæ vicinum sinienter ebullit, (à fonte Danubij non amplius quingentos passus.) Ab ipso statim ortu Rotuillensem percurrit agrum, læua Hercyniæ caput, dextra Sueuicas alpes linquēs, Wirtembergensem ducatum flexuoso meatu perlabitur (interiacentibus ita sparsim nonnullis nobilium castris, & Imp. Rom. oppidis) ab origine sua plus minus itinere quinque dierum, crebris hinc inde fluuiolis accrescens, ac iam nauigabilis, apud Heydelbergam in Rhenum festinè defertur.

Vniuersa regio pro glebæ natura [illegible] cultu quidem fructu non vbique conformis. Ea namque pars qua Necharis oritur, & quæ confinis Hercyniæ, tum quæ Sueuicis (inter Danubium & Nicrum sitis) alpibus est conterminæ, subaspera quidem, viribus ieiunica, pecorum cultui satis idonea. Ager in Alpe lapidosus, at frugis abundè ferax; [illegible] qua Nigræ cacumina [illegible] rubro colore, tellus arenosa, quæ frumentis tamen satis abundat. Vtrobique gens est magno colendis robus opere vacat. ad Hercyniæ saltus hæ præfecturæ Ducatui subditæ memorantur, Hornberga, Schiltachium, Dornstadium, Nagoldum, Wildberga, Kalua, Thermæ feræ, Neuenstadium, per Alpes aut illis vicinæ præfecturæ, Balinga, Vrachium, Blauberra, Heidenheim, Geppinga, Tutlinga iuxta ripam Danubij. Quæ veluti quodam interuallo separantur. At vtrique Wirtembergicæ ditionis confines in orbem, quasi gyro latè circumducto, sese recipiunt ad Nicro vicina loca. Vbi verò Necharus in campestria diffunditur, ibi non aëre solum, sed agricultura quoque [illegible] non annuus [illegible] piscosi, fonticuli salubres, lacus amœni, gratæ conualles, vndique Bacchi colles, herbida prata, fertiles agri, siluarum nemorumque viridaria, quibus inest plurima [illegible] quercus, [illegible] nemora feræ, pascua latè [illegible] [illegible] pecoris omnigeni [illegible], copiosus [illegible], pomique prouentus. Aer [illegible] commodus, [illegible].

Ad tortuosi Nicri [illegible] longe latèque [illegible] vrbes [illegible]. Quædam mediocri magnitudine, quædam paruæ quidem, sed ædificio cultuque [illegible]. In superiori Nicri regione Hornberga, Tubinga, Nurtinga, Kirchai. Deinde Stutgardia, quæ velut medio [illegible] dominio condita, Metropolis [illegible] Regia Wirtembergorum Principum, ceteras vrbes opibus, [illegible], hominum frequentia & magnitudine excellit. Per inferiorem Nicri [illegible] Waiblinga, Schorndorphium, [illegible], Bacnanga, Brackenhaim, [illegible], Besica, Bietica, Winsberga, Marpachium, Lauffa, [illegible] Vahinga, proximè ad Stutgardiam [illegible], Lemberga, Cannstadium; sunt quæ vrbes præfecturis singulæ suis pollent vicis, vinis, & [illegible] validæ. Adde quod per vniuersum Ducatum populus armis, humanitate, constantia, religione [illegible]. Oppida non ita (quod suprà dixi) grandia, sed magnifice condita: quædam loco, quædam mœnibus [illegible] munita, [illegible] pleraque [illegible] oppidorum culti, ligneis at affabrè structis ædibus. [illegible] loco, manu [illegible] [illegible] profecto Laconiam Sueuis [illegible] est virorum domi belliquè [illegible].

Nomen habet hic Ducatus à Wirtemberga veteri [illegible], quæ nunc in [illegible] non ita procul à Stutgardia, [illegible] tamen [illegible] [illegible] dabili [illegible] [illegible] potius [illegible] [illegible] sapis [illegible] virgulta nemoris, [illegible] vicino colles, &c. [illegible] Comites multis retro [illegible], vnde nomen, [illegible] (quod res ipsa loquitur) [illegible] Sunt qui Wirtembergenses [illegible] Tuscis aut [illegible] dos [illegible] [illegible] sul asserto, constat [illegible] fuisse, de Italia [illegible] nus incertum, & cætera. Hæc Pedius.

WIRTENBERG.
DVCATVS
Accurata descriptio; In qua omnia eius Opida, Monasteria, pagi, nemora; flumina et riuuli alicuius nominis, diligentißime exprimuntur.
Auctore Georgio Gardnero
Hie stosst die Churfurstlich Pfaltz herann
SEPTEN
Palatinatus Rheni confinia.
Rhenus flu.
OCCIDENS.
Graffschafft Eberstain
Marggraffschafft Baden
Wiltbader Vorst
Nagollter Vorst
Beblinger Vorst.
Leonberger Vorst.
Hagenschies
Schwartzwalld
Undt Hohenberg
Graffschafft Zollern.
Di ober Herschafft Hohenberg.
Landgraffschafft
Baar.
Nellenburg.
Pfortzhaim
Rotweill
Villing
Rosenfeld
Oberndorff
Horb
Nagold
Herrnberg
Tübingen
Maulbronn
Eppingen
Stromberger vorst
Rheingen
Reichenbach
Schiltach
Hornberg
Wolffach
Dornstet
Mula
MERI

Cum Priuilegio Imp. & Regie M. 1579.
Hohenloe Graffschaft
Neuenstater vorst
Schwabische Hall
Hallische Lanndwer
Herschafft Limburg
Stift Ellwang
ORIENS
Haidenhaimer vorst
PFALTZ
Ulmisch Gebiet
Danubius fluuius
Ulm
Graffschafft Helffenstain
Die Rauch Alb
Schwaben
Schorndorffer Vorst
Kirchamer Vorst
Uracher Vorst
Gaildorff
Murhardt
Lorch
Geisling
Glaw
Ehing
1
2
3
4
5

SVEVIÆ CIRCVLVS.

QVI Germaniæ Imperium in Ligas siue Circulos (vulgò *Kreis*) diuiserunt, hunc Sueuiæ ordine quartum fecere, decem enim numerantur. Sueuiam olim regnum fuisse ex historiarum monimentis constat. Deinde in Ducatum redactum. Hodie verò nemo Germaniæ Principum Ducis Sueuiæ titulo ornatur: sub multis enim Principibus diuisa est. Pars domui Austriacæ iure hereditario accessit; Dux Wittenbergensis plurimam partem occupauit. Multæ in ea sunt ciuitates liberæ & imperiales, multæ quæ Ducibus Bauariæ subijciuntur. Huius gentis nomen nobilissimæ & antiquissimæ in Germania; nemo veterum scriptorum non meminit. Ad Albim & Sueuum fluuium eam olim habitasse ex Ptolemæo, Strabone, aliisque auctoribus liquet. Hodie autem Germaniæ suprema portio est, ad Alpium enim iuga pertingit. Boiaris, Franconibus, & Alsatensibus circum habitatur. Quondam hæc regio Alemania, à lacu Lemano (vt quidam existimant) dicta fuit.

Regio est (vt eam pulchrè describit Ioannes Aubanus, in suo De moribus gentium pulcherrimo libello) partim plana, partim montosa. Ager fertilis; cuius nulla pars inculta iacet, præter quam aut lacus, aut montes, vel syluæ occupant. Nemorosa valdè, & ob id genti venatio frequens, aucupium peculiare, frumentorum abundantia, pecorum magna vis. Tota prouincia salubritate gaudens, celebratissimis vrbibus, vicis & castellis referta. Arces excelsæ, natura & arte munitæ. Circa montes, ferrum, argentum & metalla procreat. Gens populosa, fortis, audax & bellicosa; præstantissima Germanorum à Plutarcho dicta. Cuius gloria eò vsque creuisse memoratur, vt virtute & armis imperium Orbis Romani illud, ac vltra vnius seculi spatium magnificentissimè tenuit. Hæc Ioannes Aubanus, apud quem etiam gentis mores, viuendique ritus, legere licet.

Augusta Vindelicorum, & Vlma hodie in ea maximè celebratæ sunt vrbes. Est præterea Campodunum, Memminga, Werda, Nordlinga, & aliæ, quæ apud Munsterum habentur. Danubius totius Europæ maximus fluuius hic originem assumit, regionemque mediam irrigat. Hic [illegible] sexaginta fluminibus auctus (quæ Cuspinianus ex Collimitij traditione numero & nomine describit) in Ponticum Euxinum vastis sex ostijs euoluitur. Cuius singula ora tanta sunt, inquit Plinius, vt prodatur in quadraginta millia passuum longitudinis vinci mare, dulcemque intelligi haustum. De hac Sueuia & eius populis consule veteres Geographos. Ex Neotericis verò, Ioannem Aubanum Bohemum, Munsterum, & Irenicum, qui scribit Nauclerum proprios libros, & Bernonem quendam Abbatem integra volumina de his scripsisse.

BASILIENSE TERRITORIVM.

CONTINET hæc tabula eum tractum, in quo olim Rauraci, & Sequani, Cæsari, sedem habuere, item Frickthal [illegible]. Rauraci [illegible] inter Rhenum, Byrsam & Aram fluuios, & [illegible] montibus, [illegible] comprehensi fuere. Hodie magna ex parte ditionis Basiliensium est. [illegible] Basilea [illegible] Augusta Rauracorum [illegible] Noua [illegible] veterum antiquitatum [illegible] huic vicinia [illegible] habitatoribus [illegible] in montibus, præcipua pecorum pascua, quibus abundat, [illegible].

[illegible] Rhenum [illegible] olim pertingebant. Hodie [illegible] & Alsati [illegible] Austriacis pro maiori parte obedit.

[illegible] Suntgaw [illegible] Rheni [illegible] obtinet. Hic Eremus Heluetiorum à Ptolemæo [illegible] frumento [illegible] Archiduces Austriæ, & Badensium Marchiones [illegible].

ORIENS.
OCCIDENS.
SEPTENTRIO.
MERIDIES.
BASILIENSIS TERRITORII DESCRIPTIO NOVA. Auctore Sebastiano Munstero.
Miliaria Germanica duarū horarū itineris
1. 2. 3. 4.
Der Schwartzwald.
EREMVS HELVETIORVM.
SEQVANI CISIVRANI.
RAVRACI.
IVRASSVS MONS
VOGESVS SIVE VOSAGVS MONS.
Argów.
Sungów.
Brißgów.
Obern Elsaß.
Ochsenfeld.
Frickral.
Basel.
Fri burg
Brysach
Waldzhut
Gutnberg
Lentzkilch
Neuwenstat
Durach
S. Blesi
Bernaw
Lomat
Veldtperg
Cappel.
Dotn
Schonaw.
Belche
S. Vlrich
Horben
Bolswyler
S. Truprecht
Nuweg
Degern
Langenaw
Sussnburg
Stein
Holtzen.
Kandel
Sulenhart.
Seckingen
Stein
Rhenus flu.
Wern
Swirstat
Lauffenberg.
Botzberg
Baden
Bremgarten
Melingn
Kungsfeldn
Brug
Hapsburg
Leutzburg
Araw
Werd
Zofingen
Arburg
Munster
Olten
Liechstal
Puren
Bantzenen
Otmarsen
Plodetzen
Kems
Hercken
Hirtzfelden
Regesheim
Heiligkreutz
Hatstat
Rufach
Gundelsheim
Isenheim
Sultzmat
Pfaffenheim
Sultz
Gewyler
Wartzberg
Munster
Metzer tal
Myrbach
Bubel.
Murbach
Lutnbach
Vrbs.
Massmunster
Giewene
Bornhaupten
Ammerswyler
Dan
Senncken
Battenheim
Baltersen
Wittenheim
Kungers
Schonensteinbach
Bobwyler
Reinigen
Ossnberg
Vnderspechbach
Oberspechbach
Blumenberg
Pfaterhusen
Datten riet
Brondrut
Granwyler
Haln flu.
Gornaw
Santer
Sitz
Hafsburg
Mansdorff
Kalmcz
Lutzel
Larg flu.
Durle
Morsperg
Lubndorff
Luffndorff
Pfirt
Dagsdorff
Altkirch
Illfurt
Frenningen
Brubach
Steinbrü
Walpach
Landskron
Metzerun
Leymen
Hagental
Schonebuch
Hesingen
Blotzen
Lauffen
Zwangen
Munchsperg
Dornach
Reinach
Pfeffingen
Grollingen
Breitenbach
Ramstein
Beinweil
Walserfal
Falckenstein
Balstal
Homburg
Walnburg
Hoelstein
Sissach
Diepfl.
Eptingn
Kilchberg
Olringen
Rottn
Bus
Meissprach
Maggen
Ogsperg
Arisdorff
Prateln
Mutelz
Rinfeldn
Buken
Mumpff
Wyl
Emmeldingen
Kaltberberg
Kilchen
Hapsen
Rixen
Essetz
Sierentz

SEPTENTRIO
MERIDIES
OCCIDENS
ORIENS
Circulus siue Liga SVEVIAE, Vulgo Schwabische Kraiß.
Ottenwaldt
Albuch
Marggrafschafft.
Schwartzwald.
Spaichertal.
Heeberg
Dinckenthal Alb.
Riess.
Bodense.
Hunelwald.
Rein fluuius
Necar flu.
Jagst flu.
Kreuch flu.
Danubij fons.
Lech flu.
Strassburg
Straßburg
Hall.
Augspurg
Lindaw.
Kempten
Landsperg
Chur
Zurch
Scala Milliarium Germanicorum communium.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
David Seltzlin describebat. 1572.

HELVETIA.

HELVETIOS, cum Eutropio aliquando Quadi dicti fuerint, in quatuor Pagos diuisos ipse scribit Caesar. Hodie vero in tredecim partes, quas Cantones siue Angulos vulgo vocant, partiuntur. Heluetii nunc [illegible] Eydgnossen, a foedere quo inter sese iuncti sunt, appellantur.

Hanc regionem totius Europae esse altissimam, [illegible] visum est, quod tota fere [illegible] (Sedunis [illegible] montibus) sita sit, & quod hinc omnia Europae flumina, Rhenus, Rhodanus, & Padus, hinc erumpant, [illegible] loco, ad varias mundi plagas decurrunt. Haec regio fere [illegible] vndique [illegible], & eo [illegible] & [illegible] nus [illegible] cingit. Homines [illegible], adeo vt prouerbio [illegible] [illegible] nihil nisi saxa [illegible] [illegible] ineunt [illegible]. In [illegible] lac redeunt. Nam [illegible] (vt [illegible] Molin [illegible]) [illegible] ria tanta sunt copia, vt [illegible] Expl[illegible] inquit [illegible]. Transuehuntur namque [illegible] vltra [illegible] montem, in Italiam, [illegible] alia loca. Et quod vix credi possit, [illegible] compertum est [illegible], ex viginti bobus hic fructum annuum esse centum coronatorum, praeter [illegible] familiam, famulos & famulas distribuerit. Hinc est quod tantus populus [illegible] angusto loco enutriri potest.

Tredecim huius regionis Cantones (vt vulgo vocari diximus) sunt, vt Glareanus eos enumerat, Tigurum, Berna, Lucerna, Vri, Suicia, Siluania, Tugium, Glarona, Basilea, Friburgum, Salodorum, Scafusa, & Abbatiscella. [illegible] administratio & cura est totius regionis (Heluetia enim Anarchia, neque vllo Principi subiecta est.) Hi cum aliquid euenit quod ad vniuersam regionem Rempublicam attinet, conueniunt, atque de eo quod [illegible] decernunt. Alioquin, singuli suas [illegible] gubernant. Horum quilibet ciuitates, foedere inter se coniunctae [illegible], vnde Eydgnossen, id est, foedere iuncti, nominantur. His foederati [illegible] Sangallenses, Toggenburgii & Lepontii.

Sita est Heluetia, vt etiam [illegible] describebamus, inter Rhenum, & S. Claudii montem, Lacum Lemanum, (quem Lemannum [illegible] vocant) & [illegible] Heluetiamque ab Oriente, Tirolis Comitatum, a Meridie, Mediolanensem Ducatum, & Pedemontium regionem, Sabaudiam versus Occidentem, [illegible] Burgundiam, Galliam & Germaniam superiorem [illegible] habet.

Diximus Heluetiam multas intra montes [illegible] valles, inter quas quaedam, quae a summis collibus in Italiam ducunt, [illegible] hominum generibus inhabitantur. [illegible] dum [illegible] Sedunis [illegible], [illegible] vallem Augustanam, vocatam Salassi populi, incolunt [illegible] [illegible] esse institores. In [illegible] valle [illegible] habitare latomos [illegible]. Ex Oscela valle prodire [illegible] fabros, & qui [illegible] artificio [illegible]. [illegible] Omnis vallis Veg[illegible] incolas esse [illegible], atque hinc per totam Germaniam, Galliam, Italiam, in Siciliam vsque, [illegible] genus hominum, quod ea [illegible] vitam parat. In [illegible] valle omnes [illegible] & [illegible] [illegible] mendicantium [illegible] regionem [illegible].

Plura qui de hac regione apud Caesarem, Strabonem, & alios veteres [illegible] leges apud Aegidium Schudum, Vadianum, Franciscum [illegible] Basiliensem, Munsterum, Henricum Glareanum, & [illegible] Iosiam Simlerum [illegible] Helueticam [illegible] commentaria in Caesarem [illegible] Vallesia [illegible] Rhaetia descriptionem Nicolaus [illegible] Rhaetus, reipublicae huius regionis statum & administrationem [illegible] Methodo historica [illegible] [illegible] Chorographia [illegible].

De tabula Heluetiam [illegible] Aegidius Schudus, Henricus Glareanus, & [illegible] studiosis ad Ioannis [illegible] [illegible].

MERI
ORIENS.
SEPT
LOMBARDIA QUAE OL. IN GALLIA
ATQUE TOGATA
Cremona
Pizigatone
Landa Pompeia
Mediolanu
Crema
Modoetia
S. Maria de Sarona
Berlassina
Galerate
Bergamo.
EUPOLIS lacus.
FORUM VARRONIS
Varese
Angleria
Como
Brescia
Gardo
Benacus L.
Ebnolacre dicitur hic lacus aureas arenas per Mincium fluuium
Larius lacus
Lacus Verbanus
Lugano
Bellinzona
Morbengo
Clauen
GLORIUM
Glurentz
BORMIUM
VENNONES.
PES CLAUIUM
Samada
Zutz
Scheuls
Sernetz
Tiuie Alpes
Rhenus posterior
Splugen
Tusis
Chur
Adule alpes
GOTHART
Hospital
Dissentis
Rhenus anterior
Ilantz
Walterpurg
Zizers
Malans
Baltzers
Valdutz
Schan
Eschnerberg
Werdeberg
Veldkirch
Ranckwijl
Arlberg
CO MI TATUS TIROLIS PARS.
Lacus Lucerinus
Luzern
Schwitz
Einsidlen
Glaris
Ripenus L.
Wesen
Tigurinus lacus
Zurich
Rappreschwil
Wintertur
Frawenfeld
Kiburg
Baden
Appenzel
S. Gal
Rosach
Arbon
Bregentz
Lindaw
Acronius lacus
Costentz
Uberlingen
Marspurg
Buchorn
Wangen
Rauenspurg
Schaffhusen
Stein
Diessenhouen
Engen
Kaiserstul
Waldshut
Lauffenberg
Rinfelden
Seckingen
Fürstenberg
Don Eschingen
Villingen
Hercinia silva
Danubius fl.
VINDELICI
Schwaben
Nellenburg
1 2 3 4 5 6 7 8
Scala miliarium Helueticorum
45
46
47

HELVETIAE DESCRIPTIO,
AEGIDIO TSCHVDO AVCT.
Helvetiorum fines habent in longitudine CCXL. millia paßuum, ut Cesar libro 1. quod & hodie verum est. Nam sunt a medietate lacus Acronij Geneuam vsque, miliaria Heluetica vt ipsi computant XXX. In latitudinem autem inter Renum vel Iuram versus finitima Alpium LXXXX. millia paßuum, que X. vel XI. miliaria Heluetica efficiunt. Continet autem miliare Heluetieum, vt nunc vtuntur, spacium duarum horarum equestris; duarumque & dimidie pedestris itineris. Computantur ergo octo millia paßuum Italicorum pro vno miliario Heluetico.
Pedemontane Regionis pars
Cum priuilegio.
OCCIDENS.
Cottie Alpes
BARDVNI POPVLI
Valle de osta. Os ta
Augusta pretoria
Alpes Poenine
SALASSI POPVLI
Durias, Doria fluuius
Gratianopolis
SABAVDIAE
Alpes Graie
Tarentasia
ALLOBROGI POPVLI.
SEDVNI POPVLI.
SEDVNVM Sion.
OCTODVRVM Martenach
S. Mauritz AGAVNVM
Rodanus fl.
Walliser landt.
Aigle
Villeneuue.
Pays de Gauot
Pais de Chabeal
LEMANVS LACVS
Geneua
Colonia
S. Germain
Losanna
Morse
Rolle
Nions
Aubona
S. Claudij mons.
Fribur
Bern
Yuerdun
Neoburgensis Lacus
S. Croix
Pontarles
BVRGVNDIÆ PARS.
Sungow
Monbelgard
SEQVANI
Pont Barremon
Dole
Besanson
Sone fl.
Arar fl.
Verdun
Assona
Bame
Marne
Rencho
Clarenaule
Vercelli
Yporegia yurea
Bart
Chastilian

COMITATVS.

COMITATVS Tyrolensis [illegible] Alberti filio Austriae Duce. Hic Comitatus [illegible] Schwatz [illegible] Ducem valde opulentum [illegible] Principum [illegible] De hoc Comitatu vide plura apud Sebast. Munsterum.

GORITHIA, KARSTIA, CHACZEOLA, CARNIOLA, HISTRIA, ET VVINDORVM MARCHIA.

DE Windorum Marchia, Histria, & Goritia, [illegible]

[illegible]

Rhetiæ alpestris descriptio, in qua hodie TIROLIS COMITATVS.
SEPTENTRIO.
OCCIDENS
MERIDIES.
Bauariæ pars.
Lombardiæ pars.
Ex tabula Wolfgangi Lazij, quam Joan Maior Viennensis edidit.
Cum Gratia et Privilegio.
MONACVM
INSPRVCK
TRIDENTVM. Trento.
VERONA
BRIXIA.
MERAN.
VENNONETES.
VALLIS VENVSTA.
VALLIS TELLINA.
VALLIS ANAGNINA
EVGANEI
BRAVLIVS MONS.
PIRENEVS, hodie BRENNER mons.
BENACVS LACVS, Hodie Lago di Garda.
LARIVS LACVS, Hodie Lago di Como.
Lago de Idri.
VINCENCIA
Mantua
Peschiera
Bresa
Athesis flu.
Brenta
Isara flu.
Inn flu.
SCHNEBERG
STERCZINGE
LANDECK
SCHWACZ
RVFSTEIN
ROTNBVRG
POCZN
FELTRE
PVNDAL
IM CILFIS.
INDER ABTEI.
IM HEIDEN
VOLSCI.
IMERN.

GORITIAE, KARSTII, CHACZEOLAE, CARNIOLAE, HISTRIAE, ET WINDORVM MARCHAE DESCRIP.
Kernten
Ober Crain
CLAVDIVS MONS.
SteirMarck
VALERIA
LABACVM, NAVPORTVS flu. et Rom. Municipium.
Carniola
Vnder Crain
EMONA COLONIA
IAPO DES
WindischMarck.
LIBVRNIA.
Ecklandia.
IDRIA
CZALIN montes
Kaczeola
GOTSHE
SVEVI
Albia, Ptolemeo et Straboni.
Cirknicz see.
Karst.
Goercz
Peuca prou.
Byrnpamer wald, à Burno Sueuorum
Teufels garten.
SVMMITAS MONTIVM
Vallis Cosana.
Im seck
Sagoria prou.
Dalma tiæ pars
TERGESTINVS Sinus.
TERGESTVM
PVCINVM.
MVGELS.
PISINVM
Histria
CAVO DE HISTRIA.
IVSTINOPOLIS. GAFERS.
PARENSO
POLA
ALBONA
SINVS DALMATICVS.
Carnero Piccolo.
VEGIA.
ARBI.
Cherso.
OSERO
Cigola
Carnero Grande.
MARIS HADRIATICI PARS
Hęc tabula concinnata est ex corographijs Wolfg. Lazij, cui infima Histrię pars ex alterius descriptione addita est.
MERIDIES.

I T A L I A

MARE LIGVSTICVM
MARE TYRRHENVM, SIV
Mediterranei
Maris
OCCIDENS
MERI
MARE A
TIROL
M. Bernina
M. Iura
Alpes
M. S Bernade
GALLIÆ PARS.
Tarantesa
Venetia
Genua
Sauona
Arbenga
Monaco
Niza
ELBA
Caprara
Gorgona
Planosa
Formiche
Monte Christo
C Corso
Isola Rossa
Stagno Chiurlino
Mariana destructa
Stagno di Diana
C de S Marza
C de Muro
Moniesi
Asinara
Isola Rossa
Terra nuoua
S Lucia
P de Chiosa
P de Goro
P della ba
Breoni

ITALIAE NOVISSIMA
DESCRIPTIO AVCTORE
IACOBO CASTALDO
PEDEMONTANO
Cum priuilegio.
CROVATIA.
LICHA.
BOSSENA.
SERVIA
DAL
MA
TIA.
ALBA
NIA
ORIENS.
TICVM SIVE SVPERVM, nunc
GOLFO DI VINETIA
NFERVM.
Pelagosa
Stromboli
Vulcano
SICILIAE
INS. PARS
pars
Milliaria Italica
10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

FORVM IVLII.

FORI IVLII nominis originem, inquit Leander, diuersè prodiderunt scriptores. Quidam id à Iulio Cæsare putant fluxisse. Blondus ab vrbe Foroiulio denominari videtur asserere. Regionem etiam hanc Aquilegiensem ab illius metropoli vocatam, monumenta literarum produnt. Ad extremum, Patriam dictam constat Venetis; quod nomen in hunc vsque diem quoque manet. Olim Liburniam vocatam scribit Blondus, at vnde, nec quando, nec qua de caussa, docet. Primum rerum hic potiti Euganei, Veneti, Troiani, Galli, posteaque populus Romanus; sub quibus constanter stetit, donec integra fortuna maiestasque nominis Romani fuit, qua demum inclinante, in Barbarorum in Italiam irrumpentium manus [illegible]. Longobardorum potestatem venit, mansitque vsque ad Caroli Magni tempora. Postea imperium regionis apud Aquilegiensium Patriarchas fuit, donec tandem Veneti (qui fines imperij hac in parte protulerunt) eam totam suæ ditionis effecerunt, eaque adhuc hodie potiuntur.

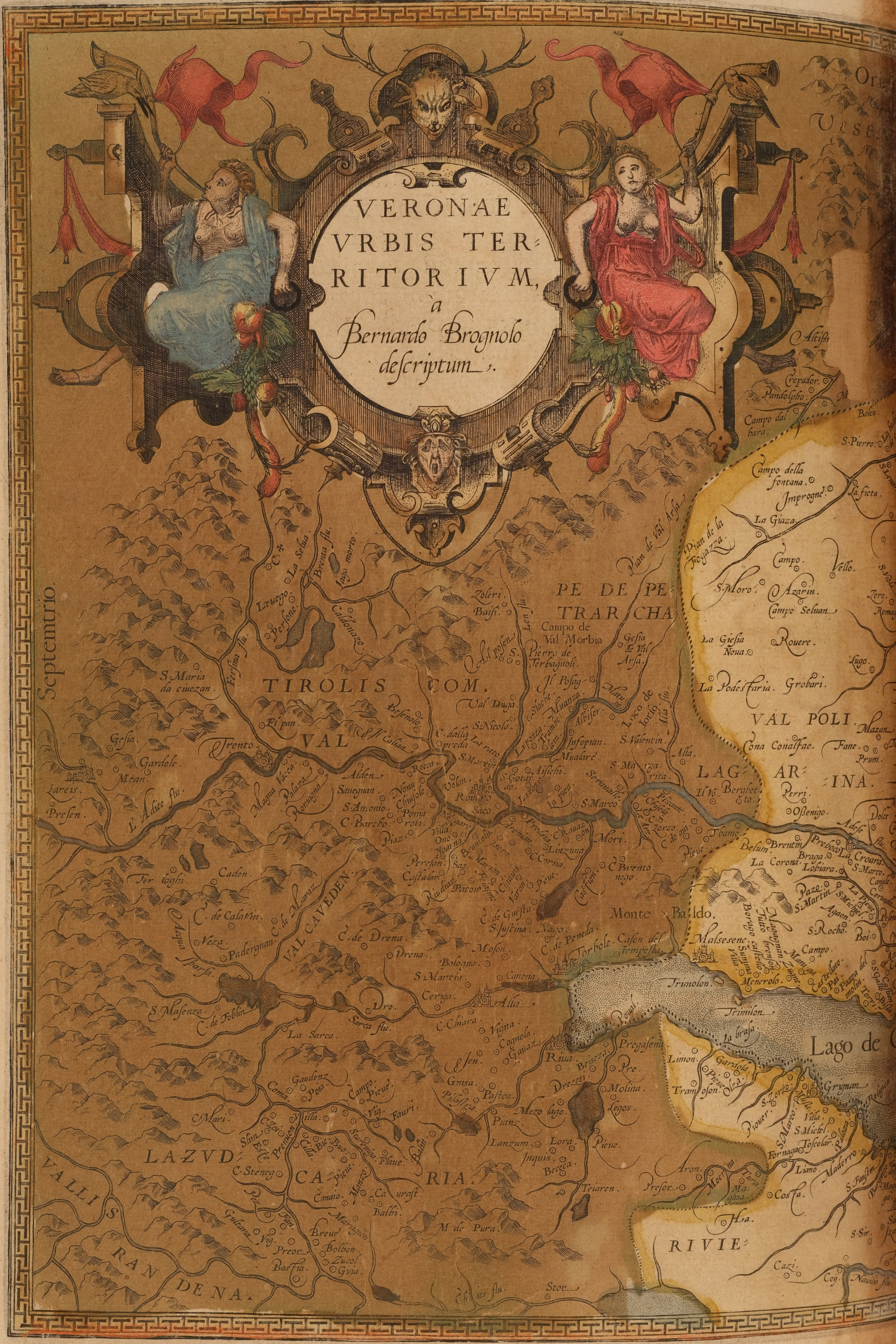
Situs regionis est huiusmodi: incipit à planitie mari apposita, moxque paulatim crescens primum in colles, tandem in montes altissimos euehitur, qui propemodum vndiq; fines adeò claudunt, vt hæc vallata montium iugis planities [illegible] muro theatrum videatur, faucibus autem viis patent, per quas, vel potius Sontij fluminis [illegible] Taruisio aditur. Ceteros itaque terminos alpes vbiq; premunt, ideoque nisi per angustissimos portus, aut conualles montium seu ipsos vertices accessum præbet. Portus habet in ora quàm plurimos. Sunt in hac nobilissima regione campi lati & irrigui, maximeque fertiles; abundat enim vitibus generosissimi [illegible], quarum vinum Plinius in vinorum censura primo loco celebrat, Pucinum [illegible]. Montes quidem hanc regionem pertinent omnibus ferè metallorum generibus [illegible], nempe ferro, plumbo, [illegible] aere, argento viuo, argento & auro. [illegible] nigrum, [illegible] lapillos carneolos, beryllos, &c. [illegible] pomarijs [illegible] [illegible] sylua [illegible] [illegible] pecudum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non solum [illegible] [illegible] Vrbes [illegible] Aquileia [illegible] Patriarchatus, hanc etiam Meda cognominant [illegible] Roma diceretur [illegible] [illegible] Felicitas vrbis [illegible] [illegible] propemodum Orbis [illegible] [illegible] quam terra commodissimus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hanc propemodum ad solitudinem [illegible] Vtinum [illegible] munitissimam habet [illegible] [illegible] circuitu complectitur. Tergeste [illegible] Carnis, quæ olim fuere Noreia, multa hic [illegible] [illegible] Iulium fuisse multi perhibent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] præcelso difficilique monte situm [illegible] [illegible] bergum, Maranum, Montefalconem [illegible] apud Leandrum [illegible] hanc summariam Enarrationem [illegible] Historiam Aquilegiensium, cuius [illegible] Amaseum, scribit Leander, [illegible] Aquilegiæ [illegible] Sabellici libris.

FORI IV LII ACCV RATA DE SCRIPTIO.
Cum Priuilegio.
IVLIAE ALPES.
MARCHIAE TREVIGIANAE PARS.
Traiuso, luogo di passo, doue si paga la muda al Re de Romani.
Mal Borghetto.
Valle doue fu fatto quel straggio.
Dogna
Spada.
Piaue flu.
AMONAE
Paluzza
Sudri.
Adaour
Priola
Pont a Fella.
La Chiusa
Tre ponte
Vsuur
Monte Mauro
Forno di sopra
Forno di sotto
Agronse
Riuiei
Nonta
Tolmezo
Mozzo
Ampezzo
TAGLIMENTO FLV.
Venzon, terminus ditionis Venetorum.
Origine delle Celine.
Lago de Chiauaz
Gemona
Braulins.
CIVIDAL DE BILLVN.
Osopo
Susans
Fanna
Monte real.
Contado de Cesena
S. Antonio
Confinia Friuli et Liuenzæ.
Maniago.
Meduno
Toppo.
PINZANO
C. Nuouo.
S. DANIEL
Spilimbergo
VDENE
FELTRE
Polcinico
Trinies
Val de Maria
AVIANO.
Caneua
Serauallé
ESONA
Fulugna
Cordignano
PORCIA
Torre.
Valuazon.
Codroipo.
Flambro.
Sterpo.
Lesernico
CENEDA
S. Martin.
SACILE
PORNON.
Castel.
Brugnera
Zoppola.
Cusano.
Prodolon.
S. VIDO
Belgrado.
Madrilio.
Agardazzo
Colle
Porto buffole
Miduno
Pa. negai
Sbruaca.
B. de Sesto.
Cordeuado.
Presmiccho.
Collalto
S. Saluador
Fratina
Saluarolo.
PORTO GRVARO, Romatinus Plinio.
LATISANA.
Conciano.
AVDERZO.
MOTTA
Concordia.
Piaue fluuius.
Ponte di Piaue
TARVISIO.
FOSETTA.
Palada de lemene.
Porto de Taiamento.
Lio Mazor.
Torre de calligo.
Caorle
Mestre
Muran.
VENETIA.
P. de Piaue
P. de Liuenza.
P. S. Margarita
P. de Caorle
P. Baseleghe.
Scala milliarium Italicorum 1000 passuum.
10
20
30

IAPIDES, ET CARNI.
Ex Bibliotheca Nobilis et doctissimi Ioannis Sambuci, Imperatoriæ Mat.s Historici.
1573.
CARNIOLAE PARS.
TERGESTINVS SINVS.
FLANATICVS SINVS.
ISTRIA.
Castel Looch
LVBIANA.
Bacia de Idria.
Vernich
Idria flu.
Hic Argentum vivum effoditur.
S. Gaidrut
Rocrai.
Lorano.
Canal di Roncina
S. CROCE.
Resdret
VIPAO.
MALIGRAT
Origine de la Lubianizza.
Bosco de Modrussa
POSTOINA
S. ANZOLO.
Senfechia
GORITIA
Dorumberch
COMEN.
RENZANO.
PREM.
Castagniauiza
Rubia
Dobordo
F. TIMAO.
Diuino
S. Groce.
Pucino.
S. Seruo
NOVIGRAT
Grugnano.
TRIESTE.
Clana, confin de la Coruaria, et qui finisce il confin de la Iapidia
Ledaniza
Bel forte.
Chuzeri
Ponta del Carmaza.
Buccari
S. Zorzi
Lizonso flu.
MVGIA
Cirnicao
Laurana
Vegia
FIADONA.
Cherso
P. de Canale
Ponta Grossa
RASPA
Oengranto
CAPO DE ISTRIA
Porzole
Piemonte
S. Remo
Carsana
Barbana
ISOLA
Buoch
Moncona
Trauis
Tremen
Moarcan
Mebulin
PIRANO.
Emo ma.
Costaria
S. Lorenzo
Madigon
POLA.
HVMAGO
CITTA NVOVA
PARENZO
Ponta de Saluori
ROVIGNO.
S. Nicolo
Brighone
Ponta del Compadre.
P. de S. Maria
P. Largo
Golfo de Carner.
Promontore.
Merlere.
Olmi.
SEP.
ORI.
OCC.
MER.
TOLMINO.
Bacia flu.
Idria flu.
Cirnice flu.
Sora flu.
Lisonzo flu.
Vipao flu.
Raifinberch
GRADISCA.
Montfalcone
AQVILEIA
S. Marco
S. Paulo
P. de Grado.
P. de Ansfora.
F. de Buso.
Arsa flu.
Quieto flu.

VERONÆ VRBIS

[illegible]

VERONAE
VRBIS TER-
RITORIVM,
a
Bernardo Brognolo
descriptum.
Septemtrio.
TIROLIS COM.
VAL
PE DE PE
TRAR CHA
VAL POLI
LAG AR INA.
VAL CAVEDEN
Monte Baldo.
Lago de
LAZVD CA RIA.
VALLIS RAN DE NA.
RIVIE
Trento
Mori.
Alla
Riua
Sarca flu.
L'Adice flu.

TINO.
FER RA RE SE.
VALLE DEL VERONESE.
MANTVANO.
BRESCIANO.
Olim BENACVS.
Occidens.
Meridies.
PADVS olim.
Po flu.
VERONA.
MANTOA.
Isola porcariza.
Villa fontana
Villa franca.
Isola Scala
Montagnara.
Castagnara.
Bastion del la Croseta.
Il bastion de S. Michele.
Ostegia
Reuer
Sermene.
Sanguene
Nogara
Grazo
Correggio
Roncoferar.
Borgo S. Zorzi
Marmirolo.
Castion.
S. Maria.
Gerla
Valezo
Goit
Peschera
La laguna
Berola
C. Sermion.
Reuoltela.
Desenzano.
Padengo.
Lonato
Potzolengo.
Cauriana
Solferin
Medole.
Gazolelo.
Redondesco
Mariana
Casaloldo.
C. Giufre.
C. Nouo.
Acqua negra.
Asola
Castion dalle Stiuere.
Scala Milliarium Italicorum
4. 8. 12. 16. 20. 24
1579.
Cum Priuilegio decennali.

MEDIOLANENSIS
DVCATVS.

L[illegible] huius Ducatus [illegible] de[illegible] admodum fru[illegible] Mediolanum [illegible] Vrbs est Mediolanum oppo[illegible] ad vsum humanæ vitæ [illegible] Gallia Cisalpina [illegible] Suburbia longa lateque admodum [illegible] bus, vt cum magnis Italiæ [illegible] perpetuorum inter Carolum V. & Gallos ac Venetos bellorum [illegible] propemodum maiorem partem [illegible] annonæ copia [illegible] admirationem [illegible] [illegible] Leonardi Vincij Florentini opus [illegible] & Arx portæ Iouiæ [illegible] Georgium Merulam, Bernardinum [illegible] de Insubribus [illegible] Scripsit & Bernardinus Corius [illegible] [illegible] elegantér describit.

L[illegible], quam hac Tabula [illegible] Apennino monte [illegible] hodie Ripam Genuensem [illegible] Cyprum [illegible] [illegible] Nebiæ Episcopus [illegible]

DVCATVS MEDIOLANENSIS, FINITIMARVMQ; REGIONV DESCRIPTIO, AVCTORE IOANNE GEORGIO SEPTALA MEDIOLANENSE.
Scala miliarium Italicorum
10 20 30 40
Cum priuilegio.
PROVENZA.
TVSCANAE PARS.
LVNEZANA.
PARMA.
PIACENSA.
MERIDIES
OCCIDE
ORIE

Noslra dama de Luxaniya
43.
46.
Moriago
S. Petro
S. Blanger
Sune.
Raymond.
Friborgo
C. darganto
AVOSTA
S. Rome
S. Troble
Cast. de grangis.
Ciro.
S. Luca.
Talcasto.
Villafranca
VAL DE PRABORNA
Frontino.
Molina.
Thyne
BERNA
Interlac.
S. Vincent
Mongiouoto.
Impraborna.
Valzosa.
Vespia.
Briga.
Bruzon
M. ROSIO.
Varezo.
Villa.
Baraa.
Lagno.
M. MACHUGNAGO
Borgo.
M. SEMPANO
Sempiono
LUCERNA
Under Wald.
Cumes.
HELVE
S. Martino.
Rhodanus flu.
IVREA.
Andorno
Biella
Cognio
Prosimello.
Amino
Vanzono.
Bugnaca
Antro plana
Carpertogna.
Fobello.
M. GIACERO.
Impaini
M. FORMAZA.
GOTARDO.
Silon.
Sint.
Urania.
Meßeran.
Varallo.
Rocha.
Bomdosula
Varzo.
Creuegna.
Formazo.
Roncho.
Altdorf.
Burontio.
Vgonia
Trontano.
P. May.
VAL PREMIA.
Glarona
S. Lorentio
Aldugio.
Pola
DOMO
Margoso.
S. Gotardo.
Orsera.
Roasenda.
Gatinera.
Borgo.
Inara.
Orta.
Omagna.
Palanza.
Bormaner.
Lexa
Frixo.
Ayrola
M. S. MARIA.
Lago Maior
Arona
Centi valle
Romagnan.
Bianders.
Camarian.
Cosientia.
VERCELLE
Canaro.
Canobio.
Bersago
VAL DE MAGIA.
Maggia flu.
Seni.
TIAE
Angera
S. Catarina
Porto
Conar.
Gordera.
Magia.
Taid.
Tronto.
Cralia.
Sonuigo.
NOVARA.
Sesto.
Varan.
Gaura.
Locarno.
Magadino.
VAL BREGNA.
Bregno
Biaschao.
Olzo.
Soma.
Gallara.
Castano.
Aza
Bliumio
VAL DE BELINZO
Tresino flu.
Molan.
Musoch.
Spulco.
Sliando
Trecca
Varese
Lugano.
Vidogio flu.
VAL DE SOLICINA.
Rendeno.
Ande.
Ronchaia.
Faostina.
S. Tabrino.
Vigleuano
Abia.
Busto.
Buffalora.
C. Seprio.
Castion.
Trada.
Riua.
Porio
Sonuigo.
Belinzana.
S. Lugozono.
M. FORCOLO.
S. Iacobo.
Piaro.
ORSI.
Legnan.
Apiana.
Codelago.
Laio.
Brien.
Soldo
Proliza.
Menasio.
Arsenego.
Musso.
Chiauenna.
Kranio
COMO.
Isola.
Gera.
COYRA
Rosa.
Rho.
Serono.
Lomazo.
Tormo.
Nesso.
Lexano.
Lago de Como.
Tor de Volegno
Berlasina.
Cantu.
Canzo.
Vason.
Belasio.
Tor de nuzol.
Bondo.
Balsamo.
Incino
Pusiano.
ASINO
Varena.
Belano.
Coder.
Buio.
MILANO.
Desio.
Cara.
Ogion.
Lesen
Premana.
VAL DEL BITIO.
Coligo
Diuorano
M. SEPTIMO
Monza.
Ceranschio.
VAL Bergano
LECCO.
Mandelo.
Introbio.
Pagnona.
Delebio.
Diuersino
Cazasa.
Albera.
Landriano.
Alta.
Mera.
Valabio
Vimercato.
Usnia.
Septalo.
Robia.
Mortirono.
Albiosio
PARS.
Gorgonzola.
Brjpio.
Tagio.
Lipralzi
Pedemont.
Brusch.
Lodeue.
Paul.
LODE
Ada fluu.
Caßan.
Trezo.
Mediolago.
Azon.
S. Pelegrino.
Gugio.
VAL DE MERA
Borogna.
Ponesina.
Abuer.
Rinolta.
Pandino.
Brembo.
Villa.
BREMBANA.
S. Zuan.
Val nigra.
M. BARBELINO
Sondrio.
Torino.
Treui.
Vaila.
VAL
Ouide.
Tresino
Teyo
Piatamala
Tiran.
Socio.
Crema.
Triuiola.
BERGAMO.
Gandino.
Serina
Fiuminegro.
Ambrio.
Caravazo.
Bregnen.
Albino.
Catanga
Anegra.
Sandalo.
Cepino.
Morengo.
Cologna.
VAL SERIANA.
VAL Gion. DE GION.
Beluiso.
NA
Vriga.
Stazona.
Grosoto.
Bormio.
Castiglion.
Mosaniga.
Clison
Castion.
Scalper.
M. MIROCULO
M. BRAIO
Fontanella.
Martinengo.
Tauarna.
Riua.
Romanengo.
Palazolo.
Sernego.
Cesar.
Louer
Sonzi
Calzo.
Lago de Iseo
Volpina.
VAL DE SCALPHI
Adzo.
Bordolano.
Pian.
P. di legno.
Iseo.
Pisogne
Como.
Ueza.
Malon.
Edolo.
VAL Olio fl.
DE MO NICA.
Valle.
Quinzan.
Orse.
Chiar.
Chocaio.
Sali.
Carmignon.
Brenze.
Bren.
Cadigna.
Manerbi.
Adello.
Marche.
Lodrino.
Casina.
Pregno
Sauior.
M. TONALE.
Potenigo.
Corola.
Fianello.
Bassan.
Bagnolo.
Tornaso.
Montisel.
S. Iacobo.
VAL
Cogozo.
Villa.
Gration.
DE
Mela fl.
TROPIA.
Vermelio.
MARCA TRE
BRESSA.
Nani.
Iosen.
S. Zen.
Gambara.
Guedo
Reza
Nicolera
R. danfo.
Sabio.
Bigolino.
VAL DE SARCHA.
Oxana.
Adimaro.
Montechi.
Castegnedol.
VIZANA.
Bio.
La de Idri.
Ladron
Calcina.
Gauardo
S. Maria campri
VAL RENDENA.
Canedo.
Asola.
Aquinegra.
Aquafreda.
Guidizolt
Medole
Chise fluuius.
Idri.
Tenri.
Stinico.
Maleto.
VAL DE SOL.
Castion.
Lona
Salo.
SEPTENTRIO
29
30
31
32

CREMONENSIS AGER.

V[illegible] huius antiquitatem constare, ex eo qui, dicit, [illegible] Cremona, omnes intelligunt. Sed longe antea Coloniam Romanam factam, anno nempe Vrbis conditæ D. XXXV [illegible]. Sita est hæc vrbs in Gallia Cisalpina, sub Cenomanis populis, Ptolemæo; vel in decima Italiæ regione, vt Plinius perhibet, ad ripam Padi [illegible]. Agrum habet plurimi omnis generis frumenti, etiam vini, [illegible] humano generi ad vitam [illegible] expetuntur, bene [illegible]. Multas calamitates perpessa est [illegible] Primum Antonij temporibus quando ab Augusto Imp. [illegible] posito, ager est militibus [illegible]. Deinde Vitellianis, apud Bebriacum [illegible] pugna, cum quadraginta millia armatorum irruperunt [illegible], lixarumque amplior numerus, vt Tacitus refert, quam omnia sacra profanaque in igne considerent. Solum Mephitis templum stetit ante mœnia, loco seu numine defensum. Gothorum quoque tyrannide, deinde Longobardorum, [illegible] rege, Anno à Christo nato DC. XXII. euersa. Frederici etiam Ænobarbi [illegible] pertulit, deiectis eius mœnibus. Post hæc bellum ciuile inter Guelfos & Gibellinos in ea exarsit, Anno M. CCC. XII. Tandem sub Mediolanensium Vicecomitibus & Ducibus aliquantisper vires resumere [illegible] atque hactenus sub iisdem feliciter & tranquille reipublicæ statum conseruat. Est hæc vrbs, [illegible] si quæ alia in Italia, munitissima, hostibusque formidabilem. est in ea quoque turris altitudinis admirabile, [illegible]; vnde vulgo [illegible] prouerbio & rhythmo celebrant, cum aiunt: Vnus Petrus in Roma, vnus Portus in Ancona, vna turris in Cremona.

CREMA

[illegible]

E[illegible] Venetorum oppidum, [illegible] Venetorum imperio [illegible] Italiæ [illegible] Tuscia, Crema [illegible]

AGRI CREMONENSIS TYPVS.
BERGOMATIVM PARS.
DITIONIS
CREMAE DITIONIS.
LAVDAE POMPE
AE DITIONIS PARS
PLACENTIAE DITIONIS CONFINIA.
OCCIDENS.
PADVS FLVVIVS.
Po fiume
Adda fluuius
Adda flu.
Ollio fiume.
Muzza fluuius
Serio flu.
Sermorto flu.
Nauiglio de la comunita
Nauiglio de Ca d'Alberto Palauicino
BRESCIA Venetorum ditionis.
Orzi noui, Venetorum ditionis
Quinzano, Veneto rum repúblice
Ponte Vicho, Republice Venetorum
CREMA, Venetorum ditionis.
CREMONA.
PIACENZA.
Soncino.
Soresina
Pizighiton arx
Castelleon
Romano
Calzo
Fontanella
Rocha franca
Torre de S. Alberto Palauicino
Barco
Campagna
Cumignano
Azzanella
Casal Morano.
Grontorto
Barzaniga
Oscasalo
S. Maria Sabioni
Formigara
Regona
Gremello
Sesto
Aqua negra
Crotta
Mucha storma
Castel nouo.
Caorso
S. Nazaro
Monticello
Castel vetro.
S. Giuliano
Busseto
Palaui
Bresano
Villanoua
Pizzighettone
Scala Milliarium Italicorum
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

SEPTENTRIO.
SEPTENTRIO.
Bressanensium confinia.
Roman
Martinengo.
Cologno
Vidalengo
Calue zano
Morzanega
Carauazo
Brignano
Gabiam
Vido lascho
Casal
Camisan
Battagian
Soncin
Cigengo
Tersolasco
Serio flu.
Seregnan
Ricengo
Portego
Romenengo
Cauerualla
Pianengo
Caupisego
Iza
Fach
Fasina
Offanengo
Madignan
Castellion.
Treui
Vailat
Vauere
Campagnola
Vergonzana
Casine
Pieranega
Zain
Caselletto
Crema
Riuolta vegia
Riuolta arpina
Pizighiton
ORIENS.
Torlin
Trascor
Reuolta secca
Scaualo
CREMA
Riuolta noua
Zapel
Riuolta gantia
Addua flu.
Palazzo.
Monchi
Vaggian
Obriano
Bolzo
Mosca zano.
Spin
Bagnol
Passa retta
Ganiga
Cidan
Rouoredo
Montedem.
Mediolanensium confinia
Chieue
Credera
Casaletto
Robiano
Pandino
Lodi
Addua flu.
MERIDIES
Lectori
Ne tabula hoc loco omnino vacua extaret, hoc Cremę territorium à quodam patrię studioso descriptum hic studiosis exhibere placuit.
S. Maria de Gratia
Curtaton.
MANTOA
Chastelluzzo.
Asola, Venetorum ditionis.
Carzago de Ioua resi.
Caneto, Mantuanorum ditionis
Roso.
Marcaria, Ducis Mantuani
ORIENS.
Borgo forte Ducis Mantuani
S. Poloriua
Picelesco.
Tezole
Ollio flu.
Delmona flu.
Bozolo
Belforte
Gazolo
Pomera
Bonprezasno.
Tornada
Riolo
Tor ollio
Ollius flu.
Ciuitale
Bocca
S. Iouan in Croce
Riuabolo di fora.
S. Maria
Comesazzo flu.
Ceneda
Gambina flu.
Chiauica
Chamotta.
Riuarollo di dentro
Comesazzo, Carionara
S. Matheo
Crosso, Reginensium dioecesis.
Brugnioli
Villa noua
Breda
Cauollara
Vigo bonecheso
Gambalon
Villa di Pasquali
S. Agata
Caminada
Vigore
Sabio
Fossola flu.
PADVS FLVVIVS.
Stagno
Pegazola.
Roca bianca
Torosella del pizzo
Tauernella.
Belena
Cussola.
Valdoria
Martigna
Lagoiol.
Capella
Pontera.
Motta.
Quatro case
Dosol
Tarro flu.
Torosella, Parmensium ditionis.
Vico bel ligniano.
S. Maria.
Stafol.
Cazumenta flu.
Casal bel lotto.
Correggio uerde.
Casal maiore
Vico mocato.
Cella, Cremonensis dioecesis.
Fossa caprara.
Boncadel
Cercana flu.
Guastalla Dni Cesaris Gonzage
Cicognara
Cocozzo
Pomponesso
Bozoletto
S. Martino
Viadano
S. Petro.
Portaiola
Brisello, Ducis Ferrariensis.
Colorni, Dni Francisci Seuerini.
Parma flu.
Lenza flu.
DITIONIS
PARS.
VM
MENSI
Antonius Campus pictor Cremonensis descripsit, 1579.
Cum Priuilegio.

PEDEMONTANA REGIO.

PEDE MONTANAE VICINORVMQVE REGIONVM AVCTORE IACOBO CASTALDO DESCRIP.
PARTE DE SAVOIA
MON CENIS GRANDO
MON GENEVA
PARTE DEL DELPHINA
MON VISO
PARTE DI PROVENZA
COL DE TENDA
Tenda
Briga
PARTE DEL TERITORIO DE NEZA
Monaco
Vinti miglia
S.Remo
Susa
Pinarol
Turin
Saluz
Carmagnola
Fossan
Bra
Alba
Ceva
Arbenga
Isola de Arbenga detta la Galinara
C. Delle melle
MARE LIGVS
OCCIDENS
Cum priuilegio

30
MILANO
Nouara
Vercelli
Pauia
Tortona
TORTONE
Alexandria della paglia
Voghera
Valenza
Trin
Crescentin
Biella
Vigeuenano
Casal S. Vas
PO FL.
TAD
Carbonara
Bobio
Monte Bruno
MONTE
APENINO
Sauona
Porto fin
S. Margarita
Rapalo
Nerui
Quinto
Scala miliarium Italicorum
ORIENS
CO DE MONTE
30

PATAVINVM TERRITORIVM.

AGER Patauinus (quæ Marchiæ Treuisanæ portio) olim latius, nunc his terminis coarctatur: A Meridie Athesis fluuius procurrit; à Septentrione Muso paruus amnis dilabitur; ab Oriente [illegible], ab Occidente autem colles Euganei, & ager Vicentinus. Vnde hoc carmen [illegible] urbis Patauinæ sigillo insculptum legitur: *Muso, mons, Athesis, mare, certos dant mihi fines.*

Patet omnis hic circuitus centum & octoginta passuum millia: in quo spatio sunt trecentæ & quadraginta septem villæ seu pagi. Patauino municipali iure hoc tempore subiacent septem insignia oppida, quæ sunt: Montinianum, Castrum Balduin, Atheste, Mons Silicis, Saxi oppidum, Campi [illegible] & Citadella. Item [illegible], Miranum, Oriacum, Timolum, & Luranum, Arquadium, Francisci Petrarchæ sepulchro celeberrimum, [illegible] & Anguillara. Sunt præterea in hoc territorio Euganei colles Poetis decantati, & [illegible] Aponus vicus & fons, cuius Claudianus & Martialis meminerunt, item Cassiodorus in epistolis, vbi Theodoricus rex eos restaurandos curat. [illegible] tam est fertilis, vt ex abundanti [illegible] vicinis [illegible] ciuitatibus, [illegible] quæ ad vsum vitæ necessaria sunt, [illegible]. Generositas vini magna est, [illegible], aucupia & piscationes frequentes. [illegible] fluminibus irrigatur, vt (maximo incolarum commodo & vtilitate) nullus agrestis vicus vitra quinque passuum millia [illegible] flumine. [illegible] proverbio demonstrant, dicentes: *[illegible]* Patauium [illegible]. Bononiam (quæ fertilissima est) [illegible]. Hæc de territorio, nunc de ipsa vrbe, quæ huic nomen dedit. [illegible] Vrbs admodum munita, [illegible] fossis aquis repleta, validissimis muris cincta, & [illegible]. [illegible] Prætorium speciosissimum [illegible] apertum. Gymnasium, totius Europæ celeberrimum, à Carolo Magno [illegible] inceptum, & à Frederico II. anno [illegible] stabilitum, & post [illegible] annos à Pontifice Vrbano IIII. confirmatum. Habetur item in hac vrbe Hortus (quem Medicorum cognominant) [illegible] omni exoticarum herbarum medicinarum genere [illegible] rei herbariæ, opus singulare & egregium. [illegible] Bernardino Scardeonio [illegible] vrbis situ, territorio, antiquitatibus, & [illegible] dignis, [illegible]: hunc auidus Lector consulat, [illegible] Leander [illegible] Italia iungat.

APVLIA.

[illegible]

64

PATAVINI TERRITO
RII COROGRAPHIA,
IAC. CASTALDO AVCT.
Milliaria
1 2 3 4 5 6 7 8
OCCIDENS.
MERIDIES
SEPTENTRIO.
SINVS HADRI ORI ATICI LARS ENS
VICENZA
PADVA
VENETIA
Euganei
Montes
Cutadella
Este.
Monselese
Chioza
Polesene de Ruigo
Lago di Languilara
Castel franco.
Murano
Burano
Torzello

APVLIAE QVAE OLIM IAPYGIA, NOVA COROGRAPHIA.
Iacobo Castaldo Auctore
ORIENS.
OCCIDENS.
SEPTENTRIO.
MERIDIES.
C. de Otranto.
IAPYGIVM, et SALENTINVM Prom. Hodie Cabo de S. Maria dicitur.
Otranto, HIDRVNTVM.
PVGLIA, vel Terra di Otranto.
ALETIVM, Leze
NERITVM. Nardò
ANXA Plin. hodie Galipoli.
In hac insula gainnarum auium magnus est prouentus, et tori prouinciæ salutaris, eo quod bruchos (peculiare huic regioni malum) ante quam è terra prodeant, deuorant; alias messes deuoraturos.
Hic tractus abundat croco.
BRVNDVSIVM, hodie Brindisi. portum habuit olim toto terrarū orbe notiss. Nunc vero obstructo ostio, non nisi paruis nauib. patet.
MESSAPIA, Misagno
MANDVRIVM, Casal nouo.
VRETVM, Orea
TARENTVM
Golfo di Taranto.
Mar picolo.
Mar grande.
C. del Ouo.
C. di Vido
S. Andrea
Taras, et Lapigio fl.
Galesus flu.
Metaponto.
CALABRIA.
BASILICATA
TERRA DI BARRI.
BARIVM, et IAPIX, nunc Bari.
Mola
Monopoli
Polignano
Conuersano
Castellana
Fazana
Nocera
Pitigliano
Ostuno
Vila noua
Carauigno
Celio
Cesterlino
Martina
Luocorotondo
Cana flu.
Torre de la penna.
S. Andrea
Lato flu.
Bradano flu.
Basiento flu.
Salandra
Materra
Altamura
Bitonto
Medogno
Torito
Castelpalo
Acquauiua
Grugno
Casa maßima
Rotigliano
S. Vito
Zoia
Torri
S. Alicandro

63

LACVS COMENSIS, OLIM LARIVS.

LARIVS LACVS, *(quem hodie Lago di Como ab oppido sibi adiacente vocant) à Laro avi Græcè sic dicta, quæ Latinis Fulica dicitur, quibus abundat, nomen accepit. à Septentrione in Austrum ad 60. millia passuum producitur; vndique coronatur montibus, quorum* [illegible] *arborum* [illegible] *habent, latera,* [illegible] *vero, siluas in quibus ferarum venationes frequentes. In margine autem Lacus Castella consistunt, inter quæ in Meridionali ripa, Comum est, clarum oppidum à Gallis Orobiis, aut, vt quidam volunt, à Cenomanis conditum; Romanam Coloniam postea à Diuo Iulio ibi deductam, in quibus quingenti illustres fuere Græci, auctor est Strabo: ex quo Nouum Comum appellatum est, in amœnissimo loco positum, adeò vt ad solas delicias excogitatum videatur: nam à fronte pulcherrimum Lacum, à tergo campestria culta, & omnis generis fructuum feracissima habet; accedit etiam aër saluberrimus, iucundissimusque. Hoc oppidum duos Plinios æternitate viros dignos nobis protulit; in quorum memoriam hæc elogia in fronte ædis Diuæ Mariæ Virginis à gratis ciuibus pietatis ergo marmoribus incisa, anno 1558. ex Italia redeuntes legimus.*

A dextra valuarum.

ORDO POPVLVSQVE COMENSIS C. PLINIVM SECVNDVM [illegible] INGENIO VIRVM, [illegible] CLARVM, DOCTRINA [illegible]

Tantus honor dulcisq; [illegible]
At magis [illegible] *hac possessione.*

A sinistra valuarum.

C. PLINIO CÆCILIO SECVNDO, QVI CONSVLATV AVGVRATV, [illegible] CAVSIS [illegible] CÆSARE [illegible]

[illegible]

Hunc Lacum Paulus Iouius elegantissima descriptione [illegible] *ex qua etiam hanc tabulam nostro consilio excerpsimus.* [illegible] *Gaudentium. Descripsit & Benedictus* [illegible] *Thomas Porcacchius. & vide etiam Leandrum in sua Italia, & Dom. Nigrum in sua Geographia.*

VRBIS ROMÆ TERRITORIVM

De vrbe Roma quondam Orbis Imperatrice, [illegible] Pictor, Sex. Rufus, & P. Victor. [illegible] Barth. Marlianus, Andreas Fulvius, Georg. Fabricius, Lucius Faunus, Andreas Palladius, Pyrrhus Ligorius, [illegible] Lucius Maurus, [illegible] Mazochius [illegible] Goltzius [illegible] Tabulis [illegible]

G f

LARII LACVS VVLGO COMENSIS DESCRIPTIO, AVCT. PAVLO IOVIO.
Excurrit Larius a Meridie in Septentrionem, pronior tamē in Oriente
COMVM, duorum Pliniorum patria
Museum Pauli Iouij Vbi olim Plinij platanus fuit eius epistolis celebrata.
Busbinius mons cum specula et templo Deiparæ Virginis.
Abbatia ague frigide
Lesina vallis
Abdua fl.
Leccum
Pescarena

TERRETORII ROMANI DESCRIP.
VMBRIA
LATIVM
HETRVRIA
MARIS MEDITERRANEI PARS
ROMA
Tiberis fl.
Teuerone fl.
Ostia
Tiuoli
Frascati ol: Villa Lucullana
Lacus Albanus
Lago di Bracciano
CAMPO MERLO
CAMPO SALINI
VALLE SANTA
Selua del Aglio
Anguillara
Bracciano
Galera
Palombra
Monticelli
M. Gennaro

Nobialium
Monaste rium
Aqua seria
Hic candidi marmoris fodinæ
Retionicu
Grabadona
Dacium
Sumolacus
Mera fl.
Suricum
Lacus paruus.
Domasium
Gera
Meriola
Pontis sublicij uestigia
Nonatum
Coderia mons
Monaste rium
Bellanum
Plona
Cultonius ager genere Varro fl. so vino celebris
Correnum
Littora Vadosa
Olonia turris
Colecum
Non longe ab Olonia turri Volturre na urbem fuisse constat, ex uestigijs unde extantibus
Saxina vallis
Trocia vallis
Lierna
Oleum olei ferax
Mandelum
His montibus uger marmor excinditur
Liueoni montis catena
Burgus Franconis
Delebium
VOLTVRRENA VALLIS.
Morbonium
Milliaria Italica.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

M. Setinus unde origi nem sumunt tria flumina
Pieue de Cadubrio
M. Sauris
Ponteba
Porta de Ples
Ples
Sterpeniza
Termene
Fons Sontij
Baza
Tola mida
Tolanida fl.
Selusa
Fella fl.
Mazo ab batia
Carnico
Chiaro
Strasela
Tolmezo
A uenzonio hic terminus est ditionis Venetorum, et Ducum Austrie
Natisone fl.
Osopo
Flagona
Gemona
Trecento
Rufin bergo
Idria fl.
S. Mauro
Hic argenti viui fodine sunt
Cividal de Austria ol: Forum Iulij
Sauorgniano
Vipulzano
Roncina
S. Croce
Lubiana
Cernizo
S. Georgi
Vipao
Vipao fl.
Rosel
Scenafecchie
S.Pax
Goritia
Vdene ol: Vtinum et Vtina
Rosacio
Trusso
Cormona
M. di Medea
Gradisca
Dorumbergo
Reyfenbergo
S. Angelo
Monte falcone ol: Veruca
Fons Timaui
Duino grande
Cumen
S. Sergo
Sterpo
Fasicho
Aquileia
Locus ubi S.Marcus scripsit Euangelium
Therme
Belforte vel Duino picolo
S.Maria de barbana
Prosecho ol: Pucinum, hinc vina a Plinio tantopere laudata
Trieste ditionis Ducum Austrie
Muglia
Risano ol: Formio
ISTRIAE
Capo d'Istria ol: Iustinopolis
Isola
S. Simeon
Dragogna fl.
PARS.
Piran
Humaga
Golfo Largon
Punta de Saluori
Grado oppidum & insula hic S. Marci sedes eburnea religiose custoditur
TERGESTINVS SINVS.
Tagliamento fl.
Marano
Caorle
Concordia
Motta
Porto busaleto
Sacile
Polcenigo
Aviano
Chaueua
Brugne
MARCHI AE TRE VIGIA NAE PARS.
M. Cauallo
Codroipo
Porto Plin:
Saluarol.
FORI IV LII, VVL GO FRIV LI TYPVS.
Cum priuilegio.
1 2 3 4 5 6 7

TVSCIA.

TVSCIAE (quæ olim Hetruria) termini sunt, ab Oriente Tiberis, ab Occidente, Macra fluuius, à Meridie, Inferum mare, à Septentrione, Apenninus mons. Terra [illegible] pulchra sanaque est. Indigenæ ad omnia summo, pacis bellique temporibus, ingenio promptissimo, nec minus ad studia literarum, quam negotiationes. Gentem ceremoniis & cultui diuino maxime semper addictam fuisse, ex priscis authoribus constat. Oram Tyrrheni maris, Genuenses ex parte occupant hoc æuo, quemadmodum & ætate Eutropij, vt ipse in Auxiliari vita perhibet; maxime verò trans Arnum aliquanto, vsq; vltra Vmbronum. Interior regionis pars est ferè montosa.

In ea hæ sunt vrbes, maxime præ cæteris memorabiles, Florentia, Sena, Luca, Perusia, Pisæ, Viterbium, &c. FLORENTIA sita est in vtraque Arni fluminis ripa, quatuor pontibus iuncta, splendore ac elegantia summa est, quamobrem vulgo Fiorenza bella nominatur, vt quæ flos videatur Italiæ. Nobilissimis enim ædificiis tum diuino cultui, tum communi vsui paratis nitet. In primis est admirabile Fanum D. Mariæ Floridæ, totum ex marmore crustatum, cum Hemisphærio stupendi operis, iuxta turris stat eximia tintinnabulorum, tota item marmorea, modicoque pòst interuallo vetustissimum Martis templum, forma rotunda magno ingenio constructum, & nunc D. Ioanni Baptistæ sacrum. Valuas habet ex ære, fusili opere, tam raro artificio factas, eas præsertim, quæ contra Fanum D. Mariæ floridæ sunt, vt omnes omninò, quibus ingenij vis adsit vlla, nullas in Europa tota similes esse vnquam arbitrentur. Sed omnia huius vrbis ædificia, tum sacris quàm publicis rebus destinata, enumerare hoc loco non datur. Qui cetera velit, Leandrum consulat.

SENA iacet in colle, præcelsis cincta crepidinibus tophinis, [illegible] ædificiorum nitens, in quibus ædes maxima D. Virgini matri sacra, splendidis ac sumptuosis, quæ in tota Europa sunt, Fanis annumeranda: sunt pretium marmoreis, ex quo sola constat: sunt excellentiam operis ac artificij, quo facta, spectes. Præterea, sunt ædes amplissimæ, quadrato lapide structæ, Pij II. Pontif. opus, aliaque multa perinobilia ædificia. Spatiosi ornatique fori commendationem prætermittimus, cum insigni fonte Branda, semper abundantibus aquis copioso.

PERVSIA colli insidet Apennino, maiore agri parte frugiferis & amœnis & ingentis collibus, vini nobilis, olei, ficuum, pomorum, aliorumque optimorum fructuum fertilibus. Subter vrbem ad Austrum, tenditur versus iuxta Tiberim campus fertilissimus tritici, farris, cæteroque frumento copiosus. Natura loci vrbs permunita est, nobilibus ædificiis tum priuatis, tum cultui diuino dicatis nitens. Itemque nobili ac largo fonte, quem in medio vrbis habet. Populus frequens, & ciuilis, ingeniisque summis: nec minus ad literas quàm arma promptus.

PISA, vrbs olim fuisse admodum beata, non solum imperante Romana florente, sed etiam illa iam vigente, ac non postea, multis annis fuit. Docent id insignes victoriæ nauales, quas habuerunt, quibus & insulam Sardiniam suæ ditionis fecerunt. Panormum Siciliæ Saracenis eripuerunt, & ex eius belli spoliis templum ædificarunt, quod Domvm vocant, Episcopique sui [illegible] crearunt. Gymnasium habet omnium disciplinarum, anno post Christum MCCCXXXIX. institutum.

VITERBIVM loco amœno positum, iuxta iugis Cyminij, pluribus haud paucis operibus nitens, thermarumque fons est insignis, & maximè cum admiratione spectantium copiosus.

LVCA in planitie sita est, non procul à collibus, ædificiis perhonestis, ciues habet prudentes, ingeniosos, vt quæ libertatem suam diu hucusque defensauit, contentis inter se ciuibus morum bellis hactenus semper peperit. Reliqua quære apud Leandrum.

Describunt hanc regionem olim Marinus Lebius, M. Cato in Originibus, Sempronius, Commentator Ioannes Annius Viterbiensis, qui etiam seorsim de Antiquitatibus Hetruriæ edidit libellum, Guilielmus Postellus, Volaterranus, &c. Ioannes Campanus quidem Thrasimenum lacum literis mandauit.

LOMBARDIAE PARS. seu GALLIAE CISALPINAE SEPTEN
Apennini montes.
Mugello
Carfagna
Piera piana
LVNIGIANA
Versilia
Chianti
Monteri
LIGVRIAE PARS
OCCIDENS.
Lunæ portus.
Meloria insul. ol. Lamellum
Arnus fl.
Gorgona.
Capraia
Porto Baratto ol. Populonii Prom.
Piombino.
Porcus Traianus.
Troia
Palmaiola.
Formiche
MARE THVSCVM,
SIVE TYRRHENVM,
Hic Magnes lapis reperitur.
Elba, olim Ilua.
Insula inexhaustis chalybum generosa metallis
C. Corso
CORSICAE INSVLAE PARS
MERIDIES
Fiorenza ol. Fluentia.
Prato
Pistoia
Luca
Pisa
Liuorno
Lago Bientina
Volterra
Empoli
Prato m.
Lari
Cascina
S. Geminiano
Colle
Massa
Sarzana
Carara
Pietra santa
Campiglia
Populonia
Castagneto
Bolgeri
Vada
Rosignano
Castiglione
Grosseto

THVSCIAE
DESCRIPTIO AVCTORE
HIERONYMO BELLARMATO.
Me Ianus tenuit primus, formataque ab illo
Impositi leges populis, & nomina Ponto,
Inferno, & Supero: missos auxique colonos,
Imperiumq, Italos trans fines; foedera natis
Dum seruata meis, sed me discordia preceps,
Romuleæ genti domitam seruire coegit:
Quę decus antiquę longo post tempore linguę
Auxilij male grata mei, male grata laborum
Abstulit, & mansit nomen quod Thura dedere:
Archades aut Lydi quod vel mutare Pelasgi
Non ausi sacras quibus has concessimus oras.
Thuscia dixi.
Cum priuilegio.
5. 10. 15. 20. 25 30.
ORIENS.
LATII PARS.
SABINI
VMBRI.
FALISCI
GRAVISCI
Monte Argentato. Mons Argentarius
Gianuti
INFERVM
Lacus Thrasimenus
Lago di Perugia
Vulsinus lacus.
Tiberis fl. olim Albula.
La Chiana fl. Glanius.
Perugia
Cortona
Montuniata
Viterbo
Roma
Ostia
Porto
Orbetello
Porto Hercole
Todi
Ciuitella
Sabbatinus lacus.

SENÆ VRBIS TERRITORIVM.

[illegible]

MARCA ANCONAE.

[illegible]

CORSICA.

[illegible]

SENENSIS DITIONIS, ACCVRATA DESCRIP.
Cum Priuilegio.
Septentrio.
Meridies.
Oriens.
Occidens.
THVSCI MARIS PARS.
SIENA.
VESCOVADO
BORBONE.
MONTAGNVOLA.
VAL D' ORCIA.
VAL DE CHIANA DI SOTTO.
MAREMMA DI QVA AL FIVME.
MAREMMA DI LA AL FIVME.
PIANO DALMA.
MONTAGNATA.
MONTE ARGENTARO.
Lago de Castiglione. PRILIS LACVS.
Chiana fluuius, olim Glanius.
Ombrone fluuius.
Isola di Hercole.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
Ad Montem Argentarium olim thunnorum
captura fuit, teste Strabone; et etiamnum
hodie hic maxima copia piscantur. Memin
it huius montis Rutilius Claudius Numa
tianus in suo Itinerario.

CORSICA.
Oriens.
Occidens.
Septentrio.
Meridies.
Milliaria Italica.
10 20 30 40 50
BANDA DI DENTRO.
BANDA DI FVORI.
DI QVA DA I MONTI.
DI LA DA I MONTI.
Bastilica.
Bonifacio.
Golfo Ventilegni.
Golfo di Manza
Golfo Arsiano.
Sagona.
Balagna.
Golfo di Aiazzo.
Nebio.
Vanacini.
Brauone.
Giouellina.
Talini.
Isola Rossa,
Sangianare isole.
Golfo de Generca.

MARCHA ANCONAE, OLIM PICENVM. 1572.
10 20 30
Meridies.
Septentrio.
Oriens.
Occidens.
Apenninus mons.
Monte de la Sibilla.
ABRVZZO.
Regni Neapolitani limes.
ROMAGNA.
SABINI.
ANCONA.
Golfo di Venetia, olim Hadriaticus sinus.
Camerino.
Fabriano.
Macerata.
Fermo.
Vrbino.
Pesaro.
Fossombrone.
Sinigaglia.

68

REGNVM NEAPOLITANVM.

V[illegible] inter Hadriaticum & Tyrrhenum ma-[illegible] Messanæ continet [illegible] Campania felix, Lucani, [illegible] Daunii & Apulium.

[illegible] Neapolis [illegible] Aerem habet placidissimum & mollem, agrum [illegible] Neapolim [illegible] Ducum, Baronum, ac nobilium homi-[illegible] Orbis terræ ciuitates huic exæquari [illegible]

[illegible]

Maris Hadriatici siue Superi pars, nunc
Diomedeę insulę, nunc S. Maria de Tremiti.
S. Domenico
Ascoli
MARSI
PELIGNI
VALVENSES
SVPERAEQVANI
LACVS FVCINVS
HERNICI
CAMPVS STELLATVS
AGER FALERNVS
CAMPA
LATIVM NOVVM
Fundi terminus regni Neapolitani
Sinus Formianus
Sinus Amiclanus
Gaeta
Sinus Puteolanus
Ischia
Capri
Palmaria
Ventotiene
Inferi maris
Cum priuilegio.

lfo di Vinetia
Ionij pars.
Maris
pars.
Capo di Leuca
Hydruntum
Brundysium
Monopoli
Bari
Molfetta
Barletta
PEDICVLI
MESSAPIA ET
PEVCETIA.
Sinus Tarantinus
Taranto
S. Andrea
Lacinium Pro: nunc Capo dell' alice
Dioscoron
Calypsus vel Ogygia
Sinus Scyllaceus
Careinum Prom:
Cocintus vel Carcinium Pro:
Epizephyriū Pro:
Leucopetra Prom:
EPIZEPHIRI
LVCANI
Sinus Pestanus
Sinus Napetinus
FRETVM nunc el Faro
MAMERTINVM di Messina
Messina
Monte Gibel lo, olim Aethna mons.
Melaz
SICILIAE PARS.
OLETANI VERISSI
VM ANTIQVORVM ET
VM TRADITIONEM DI
RRHO LIGORIO AVCT.

69

SICILIA

[illegible]

SARDINIA

[illegible]

MALTA olim MELITA

[illegible]

ELBA olim ILVA

[illegible]

CORFV olim CORCYRA

[illegible]

ZERBI

[illegible]

INSVLARVM A
MEDITERRA
CORSICAE INSVLAE PARS.
Laiazzo
Porto vechio.
Bonifacio.
Asinara Ins.
Rosa
S.Reparata
Cervo
Pussinera
Terra noua
Luoco sardo
Tolaro
Torre
Sassari
Frisan
Olbia destructa
Emeria
Argetar
S.Teramo
Bosi
Galca
Pessa
Large
Surula destructa
Petra
Porto conte
Bossa
Surula
S.Lucia
Corneto
SARDINIA
Pisaco
Oseo
Girapola
Valeria
Aquilastro
Albaioso
Rosan
Lessa
Casarsi
Vrista
Mamila
Noraxio
Nora
Area santa
Giutiola
Napoli
Galiari Mediteran
Monreal
Villapozzi
S.Pierro
Tolar
Feroma
Salnie
Calari
Carbonara
Palma
Rossa
Coltelazzo
Serpentara
C.Ferare
OCCIDENS
Vstica
SICILIA, Insula descripta à Iacobo Castaldo Pedemontano cosmographo
C.di gallo
Mondello
C.Bongerbin
Lipocelli
Palermo
Solanto
Monte pellegrino
Moreali
MAZ ZA RA.
Trapani del valle
Monte S.Iuliano
Misulumeni
Viro
Amar
Arcamo
Porcelli
Trapani del monte
Calatafimi
Leuenzo
Forma
Salemi
Maretamo
La nonciata
Calatrossi
Marsala
Fauagnana
Patrano
Caposeiro
Mazara
Vetrano
Villa franca
La saluca
Tre fontane
C.Bianco
Scala Miliarium
25
50
75
100
C.Bono, olim Mercurij prom: in Africa
Pantallaria
Scala miliarium
5
10
15
20
25
Taga licia
Torre di mal guarnero
Isla
Castello
Borgi il bagar
Agimar
Zadaica
Zibibo
Rochetta
Canuzo
Montes mormorei
Moschita
Cala ferrera
ZERBI insula olim Lotophagitis.
Torre de teste
Castelletto
Agira
Cantara
Burgare
Borchio
AFRICAE PARS
Italie pars
Piobino
Cosmopoli
Porto ferraro
Senfola

ATRIO.
LIQVOT MARIS
NEI DESCRIPTIO.
GRETIAE PARS
ORIENS.
Gramata
Soponso
Santi 40.
Bursi serpa
Porto Sidari
Porto de Casopo
Butintro
CORFV.
Selme
S. Maria de Casopo
VALLIS S. STEPHANI
Casali
Porto Timon
Porto Guni
Potamos
Condilo nisi
Insula S. Viti
Ponta de S. Nicolo
Ponta de S. Sidero.
Castello S. Agnolo
S. Barbara
Porto Spilea
Spirito
Bastia
Saline
Crisida
Gardichi
Mesogie fl.
Lacus Corizia
Sibota
Gamenizza
Eurippo fl.
Porto Eurippo
Gudia insula
Potami fl.
Casali
Civita
C. Bianco
Pachzu
Li salini
Panaria
Lipari
Felicur
Vulcano
Tropia
Nicotra
Gioia
C. de Mylazzo
Mylazzo
Patti
Messina
Monforti
Rigio
Alexi
Monte Gibello
Randazzo
Castiglio
Taormina
Catania
C. de molina
Li Faraglioni
Tarreita fl.
Labruca
Leontini
Augusta
Lisola de li magnisi
Syracusa
C. Massa Olivieri
Longhina
Bindicari
Capo Passaro
Noto
Ragusa
Modica
Comiso
Chiaramonte
Terra noua
Mazzarino
Plazza
Raptus Proserpinae
Enna
Calataxibeta
Nicosia
Troina
Gangi
Mistretta
MO
NA
NO
TO
Petra preccia
Lucaeta
Falconara
Gerace
Calatagirone
Vizini
Troia
His montibus sunt ferri fodinæ
His montibus Magnetes reperitur.
Planosa Insula
Gozo insula
Cumino
Cala di S. Paulo.
MALTA
olim
Melita Insula
Fons
Citta
Rabbato
Musta
Naxara
Belkakar
Azabu
Marza Scala
Marza Syrocho
Godia
Saphi
Bobakra
Zurie
Crendi
Raalkibir
Meleri
Siggeo
Dingle
Filao
Tarter
Maxiaren
Folfola
Scala miliarium
5
10

CANDIA, olim CRETA.

[illegible]

PAMPHYLIVM MARE
C. Cornachiti ol. Cronium Pro.
Cornachiti
C. S. Epiphanio, ol. Acamas Prom.
Vechio marin insula
Fontana amorosa
Bota
Turlin
Eurotto
Crusceho
S. Elia
Marona
Meladra
Salandra
Angria
Glano
Chinosia
Silo
S. Ancona, ol. Carpasia
OCCIDENS
C. de Trapano, ol. Drepanum Prom.
Trapano
Achiala
PAPHIA
Arsos
Omodos
Mons Olympus
S. Anasthasio
Chatodri
Statos
Messagiroma
Maratasse
Siriati
Pitaruli
Peristero nari
Dioria
Masara
Corocopia
Agios
Carapuli
Cornico
Moroco
Macunda
Ierochipo
Sirnalo
Timi
Cunuclia
Finicha
Platanos
Chimidalto
Pouta malota, ol: zephirium Pro.
Paphos
Paphia
Armo
Cheloma
Vasa
Glisia
Anoira
Velia
S. Mesi
Piscopia
Lefcara
Calauaso
Vasillopotamo
Tarapo
Cochaci
Tracori
Cornia ol. Curium
Acromor
Prastio
S. Nicolo
C. Biancho, olim Phrurium Prom. Ex quo solent precipitari qui Apollinis aram contigerant.
C. delle gatte

CANDIA, OLIM CRETA.
C. Chesin, olim Cianium Pro.
C. Spati
Dictama, olim Dictamum
Turluru
Malecca ol. Drepani Prom.
P. de la Suda
Amphimalus sinus
Mossoli
Epibisa
Cania
Minolo
Saline
Bicorno
Retimo
Molo po tamo
S. Saluador
Pantonia
S. Pelasia
P. Spachio
Occidens
Epicidomo
Napuliar
Miracofala mons
Stil
Ida mons
Ostropoli
Lasa
Cumara
Lesandina
P. de Cisamopoli
Cisamopoli
Cocus Prom. Cimarus Strab.
Cornico mons
S. Brantin
Leuci mons
Luadro
Aperiopoli
Merona
Hores & monumenta hic in cauernis sub terra habitant
P. Opon
Olerno
Cornico
Elinero
P. Cornico
P. Chion
LISA VALLIS.
Inacorio
Traba
Torrens
Templi piane
Fenice
S. Paulo
Niceno
Pentalo, olim Poecilasium
Gozo, olim Claudia Gaudos Mele. ad quam D. Paulus appulit Act. 27.
Hermico, olim Arietis frons Pro.
LIBYCVM MA
Tempio de salo
Tomasia
S. Biasia
Sueta
Ginosa

Cum priuilegio.

ILLYRICVM.

ILLYRICVM, aut, vt aliis placet, Illyris, regio est in ora maris Hadriatici, Italiæ opposita. Huius termini non ab omnibus iisdem limitibus circumscribuntur. Plinius enim hanc inter Arsiam & Titium fluuios constringit. Ptolemæus vero eam ab Histria ad Macedoniæ vsq. confinia secundum maris littora producit; mediterranea eius ad Pannones & Mœsiam superiorem expandit. Multò ampliorem eam describit Pomp. Mela, & Dionysius Alexandrinus; totam enim maris Hadriatici oram à Tergesto ad Ceraunios vsque montes, Illyris ascribit, eosq. vltra Danubium fluuium habitare docet. Danubium namque inter eius flumina Mela numerat. Strabo quoque libro suæ Geographiæ 7. eos Macedonibus & Thracibus propinquos esse ait. Sed omnium latissime huius fines extendit Appianus Alexandrinus, is enim hoc modo de iis: Illyrios Græci eos existimant, qui supra Macedoniam & Thraciam à Chaonibus & Thesprotis ad flumen Histrum sedes habent. Hæc enim prouinciæ totius longitudo est. Amplitudo eius ex Macedonia & Thraciæ montibus ad Pannones vsque, & Ionium mare, & Alpium que obiectu protenditur, quæ dierum quinque itinerationem capit. Magnitudo in duplo productior est, &c. Idem postea: Romani verò non hos tantum, sed Pæonas etiam, nec non Rhætos, Noricos, & Mysios, qui Europam incoluit, & quotquot alios habitationes, qui Histrum à dextra nauigantibus sese offerunt, vicissim vt etiam Græci distinguunt, eos propriis appellationibus separatim nominant, cæterum communi vocabulo Illyricos omnes arbitrantur. Ab Histri ortu enim vsque ad mare Ponticum, Illyricum esse voluerunt. Hæc ille Appianus. Suetonius in vita Tiberii Cæsaris hos tam longè patere etiam auctor est.

Sex. Rufus, qui vixit tempore Valentiniani Imp. septemdecim prouincias ascribit: Noricorum duas, Pannoniarum duas, Valeriam, Sauiam, Dalmatiam, Mœsiam, Daciarum duas, Macedoniam, Thessaliam, Achaiam, Epiros duas, Præualim, & Cretam.

Hos nomen habere ab Illyrio Polyphemi F. scribunt auctores, quidam ab Illyrio Cadmi filio eos denominatos ait. Totam Illyricam oram maritimam cum insulis vicinis, commodis instructam portubus scribit Strabo, cum quidem contra, Italica ora fuit omnino importuosa. Calida est vt Italia & bonarum frugum ferax tota Illyrici, oleis & vitibus egregie pollet, nisi quod loca quædam penitus aspera sunt. Quæ supra dictam sita est regio, montosa est tota, frigida & niualis, maximè quæ ad Septentrionem vergit. Incolæ huius olim latrociniis admodum dediti, hodie vero paulò mansuetiores, ligneis plerumque habitant ædificiis culmo contectis, præter paucas littorales vrbes, in quibus humanius degunt. Inter has primi nominis est Ragusi, olim Epidaurus, vrbs hodie Emporio & Republica nobilis, quondam libera, nunc autem Turcis tributaria, eoq. nomine (vt Nicolaus Nicolaius in suis Obseruationibus testatur) quotannis duodecim ducatorum aureorum Ottomannis pendit.

Hæc de Illyrico in genere; nunc de nostra hac tabula, quæ totum Illyricum secundum has diuersas descriptiones, præterquam Epiri, minimè continet. Sunt vero in hac tabula Histria, Slauonia, Dalmatia, Bosnia, Carinthia, Carniola & Stiriæ pars: omnia ferè regni Hungariæ vectigalia, præter pauca maritima, quæ Venetis parent. Turcæ autem non ignorent [illegible] partem sibi subiugarunt. Has regiones fere omnes fuis, quas in hoc nostro Theatro habes, peculiaribus tabulis à nobis descriptæ sunt, ideoque hic nihil de iis dicere decreuimus. Inuenio de Stiria hoc adeo illustri, hanc regionem & hoc strumosos illos populos producere, interdumque tam ingentes strumas, vt ipsis loquelam impediat, & mulieri [illegible] verticibus et tanta mole illam post tergum, perinde atque saccum, reiiciat, ne infanti impedimento sit. Nos eosdem multo quidem non sine admiratione hominem contemplati sumus, cui mentum ab auribus [illegible] vsque prodibat. Strumæ causa [illegible] quibus vescuntur incolæ, tribuunt. Vide de his Illyriis plura apud Do. Nigrum, Volaterranum, & Ludouicum Vergerium in Munsteri opera Cosmographico. Item Laonicus Chalcondilas non nihil quoq. huius cognitione non indignum scripsit. Totius hic tractus (exceptis iis, qui Germaniam attingunt, lingua Slauonica vtitur, Quæ (vt de ea obiter nonnihil dicamus) nonnullis Vandalica, apud Latinos Illyrica appellari putatur, hodieque omnium latissimè patet, vt quæ à mari Hadriatico ad Oceanum Septentrionalem extendi videatur. Nam ea vtuntur Istri, Dalmatæ, Bosnienses, Morauí, Bohemi, Lusatij, Silesij, Poloni, Lituani, Prutheni, Russi, Moscouitæ, & hinc à Meridie superiores Rasci, Bulgari, multaque alia circumiacentes regiones. Constantinopolim ferè vsque, adeo vt eius etiam inter Turcos sæpissime vsus sit.

CARNITIA
STIRIA
CARNIOLA
Cum Imperatorię & Regię Maiestatis Priuilegio.
HISTRIA
OCCIDENS.
Tergestinus sinus.
VELGER
KHERSCHER
LEZIN.
PAGO.
Quernero, olim Flanaticus sinus.
Sinus Hadriaticus.
Millaria communia, & magna.
DRAVA FLV.
SAVA FLV.
Clagenfurt
Villach
Marnburg
Laibach
Krainburg
Aquilegia
Triest
Capo D'Istria
Pirano
Pola
Rouigno
Cherso
Ossero
Arbe
Veldez
Gortz
Idria
Adelsperg
Punta dela Prumentore
Galiola
Sansig
Briom
Merlere
M. Caranus.
Strassa
MERI

ILLYRICVM.
IOAN. SAMBVCVS ORTELIO SVO, S.
Mitto hanc quoque tabellam qua necessaria confinia Pannoniæ declarantur, fluuiorum & aliquot locorum situs Hirschuogelij recte mutaui, Angelini autem studio plurima adieci, et interualla correxi, vt parum quis si cum Hirschvogelij hæc coniungat desiderarit, si qui errores sint, dies certiora docebit. Viennæ, Vale, 25. Octob. 1572.
VN GARIA.
SCLAVONIA.
BOSSNA
CROVA TIA
WINDISCH MORCH.
DAL MATIA.
ORIENS.
DANVBIVS FLV.
DRAVA FLV.
SAVA FLV.
Balaton
Quinque ecclesiæ
Segest
Zagrab
Sebenico
Spalato
Salona
Trau
Clissa
Alt Zara
Zara
Nougrad
Posega
Brod
Kowas
Dubiza
Costanawiz
Jayzl
Verina flu
Milna flu.
Kralina

CONSTITVERAM, vt in præfatione operis promiſi, quarumlibet regionum vnam tantum tabulam, eámque quantum fieri poſſet, exactiſsimam exhibere, itaque cum clariſſimus vir Ioannes Sambucus abſolutiorem huius regionis huic operi inſerendam ad me miſiſſet, alteram hinc relegare decreueram. Sed quemadmodum interdum iuuat varias de eadem re intelligere ſententias; ſic quoque de eadem regione variorum deſcriptiones aliquando inſpicere, non inutile eſſe mihi perſuadeo. Et ne qui quod in prima noſtra editione habuiſſent, ſtudioſi in hac poſtrema deſiderare poſsint, hanc tabulam retinere quoque viſum fuit; atque eam tanquam parergon hic adijcere, non ingratum Geographiæ candidatis duxi. Vale.

SCHLAVONIAE, CROATIAE, CARNIAE
REGIONVM NOVA DESCRIPTIO, AV
KERNTEN.
STEY
OBER KRAYN.
KARST.
CILLEI.
Isterreich
Tergestinus sinus
MARIS ADRIATICI PARS
Flanaticus sinus, uulgo el Querner
KER.
SSY.
Scala Miliarium
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
Laybach
Triest
Clagefurt.
Villach
Wolfsperg
Marpurg
Petau
Wildaw
Drauus fl.
Sawa fl.
Lack
Idria
Gradisch
Parenzo
Pierbaumer Wald
Osero.
Wegla
Zara

ALISTRIAE, BOSNIAE, FINITIMARVMQVE
AVCTORE AVGVSTINO HIRSVOGELIO.

75

CARINTHIÆ DVCATVS, ET GORITIÆ PALATINATVS.

HABET hic Ducatus Carinthiæ (quod Richaymero auctore [illegible]) ab Ortu & Septentrione [illegible], ab [illegible] Alpes & [illegible] contingit. [illegible] pars est Carniola. [illegible] in hac Regione [illegible] Dravus. [illegible]

[illegible]

HISTRIA.

[illegible]

ZARA ET SEBENICO.

[illegible]

CARINTHIAE DVCATVS, ET GORITIAE PALATINATVS, WOLF. LAZIO
auctore.
SEPTENTRIO.
MERIDIES.
OCCIDENS.
Stiriæ pars
Steyrmarck
Muera fluuius
Salczburg
SALTBVRG EPISC.
NORICVM MEDITERRANEVM
Karnten.
Vnder Karnten.
Ober
DRAVVS FLVVIVS.
Werdsee
Villach
Clagenfurt
Pogfed Boi.
Inder Senicz
CARNIOLA
Gorcz
COM. GORICENSIS.
Karst.
Sublimitas montium Strabonis.
Friaul.
SEDES.
CARNORVM VETERES
COLONIA IVLIA
Gradisch
Mont falcon

SEPTENTRIO.
MERIDIES.
ORIENS.
Histriæ tabula a Petro Coppo deler
MARIS HADRIATICI PARS
Golfo di Trieste
Golfo di Quernero.
Golfo Largon
Dalmatię pars.
Vegia insula
Cherso
Trieste
IVSTINOPOLIS Cauo d'Istria
Piran
Pinguento
Lupoglan
Pisin
Montona
Parenzo
Rouigno
POLA.
Albona
Fiume
Segna
Bucari
Monte maior
Cittanoua
Humago
Valle
Dignan
S. Lorenzo

SEPTENTRIO.
MERIDIES.
OCCIDENS.
ORIENS.
ZARAE, ET SEBENICI DESCRIPTIO
CORBAVIA.
Campus Cerbauius
LICHA
MORLACHA
BANADEGO
Ruine cuiusdam antiquis sine structure, vulgo Bergane dicte
Zara
Zara vechia
Sebenico
Scardona
Nadin
Nona
Vrana
Laurana
Bribir
Dernis
Mons Promina
Capitulo
Dinaric

HVNGARIA.

HVNGARIA (quam nomen ab Hunnis vel Hungaris populis ex Scythia profectis, qui eam incolunt, habere constat) Pannonias, & vltra Danubium Iazygum, & Dacorum Regionem ferè totam complectitur. A Drauo ad Meridiem fluuio initium, à Septentrione, Sarmatis quos Polonos, & Getis quos VValachos dicimus, terminatur; ab Occasu Austriam habet, superioris quondam Pannoniæ caput, ab Oriente Mysiam, quam Rasciam nunc appellant. Danubius omnium quos Europa habet, fluuiorum maximus, mediam interfluit, atque in partes, nempe in citeriorem & vlteriorem scindit. Citerior est ex vtraque Pannonia. Terminatur hæc ab vlteriore Hungaria Danubio, ab Austria, & Norico, Cætio (sic olim dicti) monte; à Slauonia Drauo, à Bozna & Rascia Sauo fluminibus terminatur. Huius citerioris Hungariæ caput est Buda, regni sedes. Nobiliora eius oppida, Alba Regalis, coronatione & sepultura regum insignis, Strigonium metropolitana, Quinqueecclesiensis Episcopalis sedes, præterea Sopronium, Tarnauium, & Sabaria Diui Martini, & Stridon Diui Hieronymi patria. Flumina multa in ea nobilia. Lacus habet duos nobilissimos, Balaton, & Ferteu. Huic citeriori Hungariæ, vbi Drauum transieris, annexa Slauonia est, pars olim Pannoniæ superioris, inter Sauum & Drauum posita: sed Sauum etiam longe transgressa, & vsque ad flumen Hunam (hoc enim illi nunc est nomen) protensa, vbi Croatia incipit. Post quam Dalmatia sequitur, per oram Adriatici maris, quæ partim Veneto, partim Turcæ paret; minima eius particula est regi Hungariæ subiecta: vltra mediterranea Boznenses tenent, & Rasciani, qui olim Mœsi superiores fuerunt. Slauoniæ caput Zagrabia est, Croatiæ nunc Bigihon est, antea Fluminum erat. Vltra Danubiana Hungaria montibus Carpathiis supra Poloniam incipientibus, & longissimo flexu ad litus Euxini maris porrectis, à Morauia, Slesia, Polonia, & à Russia distinguitur, vsque ad eum locum vbi regio est quam Maromarusiam vocamus. Ibi iam alij montes & siluæ ab eo loco Seuerinum versus tendentes, à Transsiluania & VValachia Transalpina separant. Hanc vlteriorem Hungariam Tibiscus fluuius piscosissimus, in montibus Maromarusiis ortus, mediam interfluit. Hæc Hungaria habet oppida nobiliora, ad Septentrionem Poloniam, Tirnauiam, &c. ad Meridiem verò Colociam, Bachiam, Zegedinum, &c. vltra Tibiscum, Varadinum, Debrecinum, &c. cum fodinis auri & argenti. Seuerinum, vbi pontis olim à Traiano Imperatore extructi vestigia etiam nunc apparent, & alia quæ breuitas historica nunc prolixius vetat enumerare.

Incolæ Scythica lingua vtuntur, ab omnibus finitimis diuersa. Nulli regioni terrarum hominum robore, pecorum fecunditate, vbertate soli, metallorum copia cedens: cæli benignitate, & pulchritudine situs, omnibus Orbis regionibus suo iure possit anteferri. Tellus rerum omnium copia à natura donata; vbi aurum, argentum, sal, lapillos, colores effodere licet. Frumenti, pabuli, leguminis, & pomorum abundantia præstat. Neque deest amnicorum copia piscium, & cupri confectura; in plerisque fluminibus auri optima ramenta inueniuntur: quin & in vitibus in aurifero solo satis aurum quandoque legunt.

Hæc ex Stephani Broderich opusculo, & Antonij Bonfinij rerum Hungaricarum Decadibus collegimus; quos ipsos studiosus Lector consulere potest. Videat etiam Moscouitica Commentaria Herbersteinij, Matthiam à Michou de Sarmatis, Cuspinianum in sua Austria, & Munsterum. Scripsit & Georgius VVernherus de admirandis Hungariæ aquis opusculum.

HVNGARIAE DESCRIPTIO
Cum Priuilegio
POLONIAE PARS.
MORAVIAE PARS
Marcomannoru campi.
AV STRIAE PARS.
OCCIDENS.
Wien
Presburg
Schutzerdahe
Lacus Peiso Neusidlersee Feuertew
VERTHES mons hungarice BAIONI germanice dem Schiltberg. quod Henricum III imp. istic castrametatum referunt, contra Belam Hungarie Rege, fame, prestum relictis scutis castra deseruisse.
CASTRI FERREI.
PANONIA SVPERIOR, VEL PRIMA CONSVLARIS.
PANONIA INFERIOR, ud SECV. DA PROCONS
Balaton la.
Ofen Buda
Strigonium Gran
Alba Regalis
Steirmarck
VALERIA, uel INTERAMNIA PANONIA
REGNI SLAVONIÆ PARS, HVGARIÆ VECTIGALIS. olim SAVIA PANONIA
Windischland
PANONIA SAVIA
BOSNIA
CROATIA olim LIBVRNIA
Drauus fluuius
Waag fluuius
Krain
Windisch Marck
36
37
38

WOLFGANGO LAZIO AVCT.
RUTHENIAE PARS.
MULDAUIAE PARS.
Hargyta mons
SICULI
TRANSILVANIA HERDEL, olim Dacia mediterr:
HACZAG VALLIS.
TRANSALPINA HUNG HAVASALFEULDE olim DACIA ALPESTRIS
WALACHIAE PARS
MOESIA INFERIOR olim:
BULGARIA,
RASCIANI
ORIENS.
Danubius fluuius
Saw fluuius
Tibiscus flu.
Temes fluuius
Barchza fluuius
Taurunum Griechschweissenburg. Nandor alba.
Zingidunum Zenderin
Pontis Traiani vestigia
Nyssa olim Nessus Moesie
Scala Milliarium Hungaricorũ
Hungaricę uoces quomodo legendę sunt.
CH. litterę in vocibus Hungaricis CZ. S, littera pro SCH. Z, littera pro S simplici in vocibus Hungaricis. W. litteram in fine pro VY
MERIDIES.

HVNGARIÆ hanc alteram descriptionem accuratiorem, vt nobis fidem facit clarissimus vir Ioannes Sambucus inde oriundus, (quisque enim, vt Plinius in opere suo Naturali verißimè testatur, eos diligentißimè situs discere in quibus ipse prodibat,) primæ subiungere hoc in loco placuit, idque præter institutum: cùm singulis regionibus singulas tabulas tantùm promiserim. Sed quia neutram satis pro regionis dignitate absolutam iudicauerim, vtramque in hoc nostro Theatro proferre vtile duxi. Differre eas interdum in locorum positionibus, fluuiorúmque flexuosis meatibus conferenti apparebit: neque est quod hinc statim Geographiæ ipsius veritatem quis eleuet; sed de ea existimet, vt Strabo rectißimè de historia. is enim non statim eam abiiciendam censet, si qui eam tradiderint, in locorum descriptionibus non consentiunt; quin imo nonnunquam vniuersæ historiæ fidem conciliare ex ista dissensione licere docet. Vtentur itaque aut alterutra aut vtraq; studiosi, in quorum gratiam id totum quod possumus quando quod volumus non liceat, effundimus.

Serenis. Principi D. Carolo Archiduci, Maximiliani II. Fratri, dicatum.
MORAVIAE FINES
MARCK FELD
WIEN
Fertu.
Balaton.
COM. MOSON.
RAB.
BVDA
PEST
RAK MEZO.
NYR SEG.
HOMOGSH AG.
SIMIGIVM.
STIRIA.
OCCIDENS.
Scala Milliarium Hungaricorum
5
10
15
20

VNGARIAE LOCA PRAECIPVA RECENS EMENDATA ATQVE EDITA, PER IOANNEM SAMBVCVM PANNONIVM, IMP. M.s HISTORICVM. 1579.
Cum Imp. & Regie M.s Priuilegio.
PODOLIAE PARS.
VALACHIAE PARS.
Mons Lupi.
Mons Carpathus
Kaltberg
SED MARCOS
SED CZIIK.
SED GORDI.
SED VARHEL
SEDKESDI.
NOSNER LAND
WAIN LAND
ALTLAND.
TRANSSYLVANIA.
LAND VOR DEM WALD.
SALATEN
SYLAGHSAG
KOROSKVS.
SCHARADALIA.
COMBIHO
VARADIN
BISTRICIA
KOLOSVAR COM.
ALBAIVLA
CIBINIVM
SEGESVAR
VALLIS SARMIGETVSAE.
HATZAG.
TEMESKWS.
Campus Machons.
RIGO MEZO
LIPA.
COM TEMESWAR.
Pontis Traiani
BVLGARIAE ET MOESIAE SVPERIORIS PARS.
Danubius fluuius
Donaw flu.
BELGRADO.
ZALAMKEM
ZEMLIN.
PETROVAR
Sau fluuius.
TRICORN.
Galombaz
Viminaz
Clusiae.
Mons Onsgraif.
ORIENS.
DIES.

18

TRANSSILVANIA.

[illegible]

Aliquot Transsiluaniae locorum nomina, Hungarica, Germanica, [illegible] & Latina, [illegible]

[illegible]

HANC VLTRA VEL TRANSILVANIAM, QVAE ET PANODACIA, ET DACIA RIPESIS, VVLGO SIBEMBVRGĒ DICITVR, edidit Viennę A°. 1566. Nobiliss. atq; Doctiss. Ioēs Sabutus Pannonius.
SEPTEN
TRANS
OCCIDENS
BISTRICIA Bestereze H.
NOSTER LAND
WEINLAND
CLAVDIOPOLIS Clausenburg, Kolosuar H.
NIGRA PALVS Feketetho H.
LAND VOR DEM WALDT
ALBA IVLIA Weißenburg Gulafegruar H. Vardia
ZABEVS Millenbach.
4. Bergstet.
Vallis Hatzag
Marusius fl.
Maros fl.
Großkockel fl.
Klein Kockel fl.
Aranias fl.
Marisch fl.
Zalatnę rudera.
Altenberg.
Torrenburg Torda.
Kalterbrig.
Mikelsdorff.
Bistritz fl.
Fekete Koros fl.
Sebesuar.
Almas.
Buda.
Durbach
Kalberg
Metersdorff.
Waldorff.
Schippersdorff.
Herckdorff.
Baijersdorff.
Kerestur.
Lechnitz
Beclern.
S. Georgen.
Vinar
Nemechi.
Busaten.
Boncida.
Apehie.
Bogatz
Teleck
Kazara.
Gereng.
Oberwintz
Engetin.
Diod
Ysemberg
Dujnen
Borband
S. Emerich
S. Michel.
Borbrig.
Wintz
Kinermezo.
S. Giorg.
S. Kiras
Deua.
Josy.
Branizka.
Illię.
Orlę angustię.
Morsones.
Humad Vaida.
Varheli.
Neumarck
Nereu.
Naglack
Blasendorff.
Schinen
Pered.
Monua.
Weingarten.
Rotkirch.
Nidersspold.
Großaw.
Humlisch.
Obersspold.
Dobrica.
Urbegen.
Rakzesk
Pettersdorff.
Sabesus fl.
S. Francisko.
Lech.
Hogitorff.
Pontstorff.
Kockelsburg.
Keßel
Langtal.
Ludis.
Reysdorff.
Capolna.
Korosbania.
Krezk.
Ofemburg Pfriboma.
Plan.
Feck
Villę Walachię
Humad
Milstorff.
Banisa.
Sesarma
Yeteck.
Czizo.
Torfalu.
Bercbes.
Koroffeu.
Schaete a prug.
Zalom.
Zazuaros Broß.
Theme.
Regen.
Wela.
Techendorff
Sellendorff
Petersdorff.
Saltz
S. Ioan.

48. TRIO
VANIA
MOLD AVIÆ TERMINVS
Tartroß
Pog Hauas
Pretz
SED CHVK
SED Veuerhel
Aluta fl.
Neumarck
SED KISDI
Dayla
SED ORBAI
Beserenfalo
Aderhel
Wargisch
Aytho
S. Georgen
Pagi Siculorum
Teueldorff
Meburg
Drausz
Radlen
Katzendorff
SED Kisdy
Budendorff
Dellendorff
Hamerod
SED Reps
SED SCEPSI
Plamendorff
Armdorff
ALTLAND
Schuerse
Maypch
Dopich
Gest
Mergenberg
Honsberg
Tarten
Brendorff
Petersberg
7 dorffer
Centum colles
Nethusen
Stein
Jacobsdorff
Schamberg
Agnetlin
Seligstad
Seefing
Felmar
BVRZELAND
Burcia
Neudorff
Heloden
CORONA STEPHANOPOLIS, Cornstatt
Brasso H.
Mergental
Schars
Halmegen
Herbrig Einsidel
Seiden
Neustad
Rosenau
Rosental
Sterkengen
Molkendorff
Maynod
Torsyl
Klein Schel
Alutas fl.
Fogaras
Fried
Cerne
Leiskirch
Rotberg
Brokyn
Holtzmenge
Scharkan
Turtzfest
Alt fl.
Blechisdorffer
ORIENS
Dalmen
Baumgarten
Zacabad
Hamersdorff
Kastenholtz
Kertz
Abbat
H. Litera in hac tabula nonnullis vocabulis adiuncta significat ea esse Hungarica.
Schellenberg
Grissaw
Kertzeberg
Feck
Rudbom
Rotthurn
Campolongum Langenaw
Argisch templum
Teltz
VALACHIAE
TERGOVISCIA
PARS.
Teruisch
Bocaretz
Rednitz
Pitesi Coenobium
Dambouitz fluuius
Grenz
Saluata fl.
Zorga
Gierisch
ciuitas Sarmisgethusa
Danubius fl.
48
49

POLONIÆ REGNVM.

POLONIA, quæ à planitie terræ, (quam ipsi vernaculo idiomate Pole vocant) nomen habet, vl-[illegible] regio est, quæ Schlesiæ ad Occidentem proxima: Hungaris, Lithuanis ac Prussis contermina: Diuiditur in Maiorem & Minorem. Maior dicitur, quæ Septentrionem spectat, habetque Gnesnam, Poloniamque [illegible] Minorem vocant, quæ ad Meridiem vergit, habetque nobilem vrbem Cracouiam, ad caput Vistulæ, [illegible] [illegible] domos [illegible] Poloni [illegible] Regionis [illegible]. Potus [illegible]. Vinum [illegible], nec [illegible] cultura cognita [illegible] in bello magnæ [illegible] copiam, quod [illegible]. Habet & [illegible] montium [illegible]. Poloni [illegible] Lengyel [illegible] Lecho eorum [illegible].

Sub regno Poloniæ continentur Lithuania, Samogitia, Masouia, Volhinia, Podolia & Russia, quæ [illegible] cognominatur, & Russenia quoque [illegible] dicitur, item tota Prussia, excepta ea parte quæ propriè Ducis [illegible] anno 1525 [illegible] Mol-[illegible].

LITHVANIA magna [illegible] parte [illegible] nemorosa, & [illegible] dummodo [illegible] omnia [illegible] Lithuaniæ [illegible] Lithuania [illegible] vrbs [illegible] Rara in agrum [illegible] abundans. Vbi [illegible] hæc regio producit, [illegible] Saber, Germani [illegible] Samogitia [illegible] Regionis [illegible] Episcopalis [illegible] Domus tamen [illegible] Germaniæ inferioris & Belgicæ [illegible] Germanicum [illegible].

SAMOGITIA (quod eorum lingua [illegible]) [illegible] gentes proceræ [illegible] Russi hanc Samotzkasemia appellant. Nullus hic ædificiorum [illegible]. Exiguo [illegible] Lar[illegible] labore [illegible] incolæ [illegible] Saxonibus originem [illegible] Poloniæ regi obediant, Saxones tamen eam imperio vindicantes, ad circulum Saxonicum pertinere [illegible].

MASOVIA, regibus Poloniæ [illegible]. Huius Metropolis est Varsouia, vbi optimus conficitur [illegible], [illegible].

VOLHINIA, regio [illegible] agri [illegible], abundans, & oppidis, castel-[illegible].

PODOLIA agro tam fertili est, [illegible] gramen [illegible] & [illegible]. Mellis quoque maxima copia. Præcipua huius vrbs est Camyenecz.

RVSSIA abundat equis, bobus, & ouium gregibus, pretiosissimisque pellibus. Potu vtuntur melle [illegible] ex Pannonia, Moldauia & Walachia. Huius metropolis est [illegible] Latini Leopolim vocant.

MOLDAVIA, pars Walachiæ [illegible]. Eius metropolis est Soccaua, vulgo *Sutschau*. Habitatores huius regionis sunt [illegible] & feroces, [illegible] Transilbanis semper infestantur. [illegible] Thracum mos olim fuit [illegible] nobili genere [illegible] Moldauis [illegible] num hodie suis [illegible] legitimis [illegible] Reinerius in suo De familiis syntagmate. Plura habet de his regionibus agitè Matthias à Michou, in libello De [illegible] Crantzium in descriptione Wandaliæ, Bonfinium in rebus Hungaricis. Sed [illegible] Martinus Cromerus in Chronico Poloniæ, & Sigismundus ab Herberstein [illegible] Commentariis; vide Seb. Munsterum. Ioannes Duglossus copiosissimus Polonorum historicus, [illegible] Ioachimo Curæo, [illegible].

POLONIAE finitimarumque locorum descriptio Auctore WENCESLAO GODRECCIO Polono.
Cum priuilegio.
Scala miliarium Germanicorum.
5. 10. 15. 20. 25. 30.
BALTICVM MARE
Venedicus sinus
OCCIDENS.
SILESIAE PARS.
POMERANIA
PRVSSIA
MARCA
POLONIA
MAZOVIA
MINOR POLONIA
RVSSIA
HVNGARIA
SAMOGITIA
Curlandi
Samaide
Regius mōs
Gedanum
Elbing
Thoru
Crosno
Glogaw
Vratislauia
Brzeg
Opolie
Nyssa
Olomuncz
Posnania
Calisch
Siradia
Varsauia
Radom
Sendomiria
Lublin
Przemislia
Sanock
Babiagord
TATRI MONTES
Cassouia
Tokay

ENTRIO
LIVON IAE PARS
MAGNUS
DUCATUS
LIT UA NI AE
VO L HIN IA
PODOLIA.
MOLDA VIAE PARS.
PONTI EUXINI PARS
ORIENS.
Bersany
Drismet
Disla
Swintrawa
Nementschijn
Modotsch.
Medniek
Crewa
Lohoschak
Borisowo
Smolensko
Kropiwna fl.
Grodno.
Druszek
Orscha
Reschak.
Schlow
Dobrawna
Beresina fl.
Vilia fl.
Vilna
Trokij
Kowno
Niemonoicze
Rudnikij
Toglijcz
Merecz
Oszija
Grodno
Waszitiskij
Rozanka
Mostij
Wolkowicza
Nowijdwor
Slonim
Narew
Narew fl.
Szijtonije
Kloczko.
Kopil
Modzijer
Tur fl.
Niejeper fl. qui Ptol. Borysthenes.
Camijeniecz
Brzeszije
Szedeszow
Muchawiecz fl.
Cobrin
Pinsko
Grodeck
Przijpiecz fl.
Sluez fl.
Voiotlij
Ratno
Dubrowicza
Stepan
Turia fluuius
Dzwihel
Sytomiers
Kijow
Kaniow
Cyrkasij
Niesuchoijsca
Camien
Czardorisko
Cowel
Durisko
Drohobus
Crupa
Plone
Clewan
Rowna
Vgllora
Ostrog.
Luczko
Dubecz
Zaslaw
Czudnow.
Chmijelnick
Krzemene
Krasilaw
Bog fluuius
Wijnicza
Copesterin
Bar
Bracзlaw
Sbaras
Dunasow
Smetrijcz
Camienijecz
Trebowla
Chotijm
Culicow
Jagel
Czerwone
Niester fl. Ptol. Tyras.
Sroka
Usztija
Oryhow
Tehinnije
Tubarcza
Tubarcza
Byalogorod
Szepanowice
Snatijn
Seret fl.
Seret
Colonia
Zukow
Dasczow
Orczakow
Bog fl.
Niejeper fluuius

X 80

LIVONIA.

[illegible]

POMERANIA.

[illegible]

OSWIECZIMENSIS ET ZATORIENSIS DVCATVS.

[illegible]

POMERANIAE, WANDALICAE REGIONIS, TYP.
Codanus sinus.
Dani ci Regni Insulę
Hyddinsee.
Vmmuntz
Bergen
Rugen
Ginst
Putbus
Ruden
Wineta
Gnitz
Vsedom.
Balticum
SEPT
Wolgast
Frishaft
Der Strom.
Bart
Sundt
Barthia
Dan gard
Rostock
Rekenitz
Wijsmar
Grypswald
Tan klam
Gutzkow
Tribses
Loitze
Ducatus Stetinensis
Clepenow
Treptow
Klempe nou.
Stolpe
Vkerm und
Olden werp.
Stepnitz
Camin
Pomeria
Golnau
Stetin
Dragqun.
Neubran denburg
Vkermarck
MARCA ANTIQVA
Dam
Nyemark
Grypp hagen
Piritz
Garz
Konigsberg
Anger mund
Stolpe
Ader berg
Nystat
Freienwold
Costrin
Ralin
Warte flu.
Odera flu.

LIVONIAE NOVA DESCRIPTIO, Joanne Portantio auctore.
SEPTENTRIO.
FINLANDIAE DVCATVS, Regni Suecię membrum.
SVECIAE Confinia.
Abo
Reisanborch
Sinus Posterior Livonię
NARVA
Ivanegrod
Narva flu.
Hic lacus vario piscium genere abundat. Porrigitur in longitudinem ad CCCLX. stadia.
Ladoga
Gotzgosandt
Wesenborg
Nieslot
HAREN.
Lais
PEIBAS Lacus.
REVEL
Borcholm
Padis
WIRLAND.
Wittenstein
DERPT.
Werbeck
Hapsel
Lode
Leal
Einbeck flu.
Pernaw
Selin
Torwest
DAGEDEROD
OSEL
Mone
Rune
Plescovia
Karkhaus
Rugen
Kerunpe
Yseborg
Marienburg
Sillack vel Margenbaus
Lenisel
Rosenbeck
WENDEN
Wolmer
Schwanenburg
Seswegen
Berzet
Landau
RIGA
Salen
Kakenhausen
Creutzborch
Ludse
Opotzke
RVSSIAE PARS.
Domes nest, petra est sub aquis, longe se in mare extendens.
Rigisch bodem; maxima hic profunditas maris est, et periculosissimus locus.
Gros Karlse
Scopuli nauigantibus formidabiles
Klein Karlse
Ester garde
GOTLANDIA
Visbui
Hoeborg
Scala milliarium Germanicor.
5 10 15 20
Goldingen
CVRLAND.
Pilten
SEMIGALLIA.
Bausenborch
Rakszke
Pobolein
Rositen
Duineborch
Dedina
Crasla
Varna
Pawerwoss
Remigala
Disla
Curisch haff.
SAMAITEN
Hic Succinum colligitur
Kamten
Skers
Memel flu.
Silo flu.
Ragnet
Seymy
Wiepri
Wanky
Vilna
Mediack
Krione
Glubockora
Wintrawa
Drissa
LITHVANIAE PARS.
Duina flu.
Ploczko
PRVSSIAE PARS.
Crono
CLIMA DVODECIMVM.
CLIMA VNDECIMVM.
CLIMA DECIMVM.
MAXIMVS DIES HOR. XVIII.
MAXIMVS DIES HORARVM XVII.
MAXIMVS DIES HORARVM XVI.

TRIO.
mare
Hel.
Putzka.
Ankerholtz
Leber see
Osa flu.
Reue
Gardes See
Vandalia.
Lewnborg
Dantzk
Elbingen
Subitz
Neideich.
Vistula flu.
Pomeria Inferior.
Stolp.
Slage
Rugenwold.
Coslin
Colberg
Corlin.
Polnow
Belgard
Arnhusen
Bublitz
Balle
Calsubia.
Tempelborg
Landeck
Strammel
Neuen Stettin
Waldow desertum.
PRVS SIAE PARS.
Schonek
Stargard
Poblin
Mewe
Conitz
Draheim
Landeck
Draburg
Pilow flu.
Fredeland.
Crone.
CA NOVA
Warte flu.
Tauchel.
Bro flu.
Nowborg
Grudentz
Priuilegio.
Scala Miliarium German.
10
15
Pomerella ultra citraque Vistullam olim Inferioris Pomeraniæ principum hæreditaria fuit prouincia, etiam longe post Christianismum. Post obitum autem eorum principum, partem Poloni & Ordo Prussiæ, partem Marchiones occupauerunt.

SEPTENTRIO.
Sta. Por. pinxit.
BIERVN
Chelm.
Lipowiecz
Babiecze
Minichow
Smierdzarza
Cassow
Liski
Ribna
Nowawies
Erzegima
Czermechow
Kamien
Laczam
Vistula fluuius.
Boissowij
Biasowicze
Babicze
Wolia
PSCZINA
Brzozowka
Wislapolska
Gora
Zawadka
OSWIECZIN
ZATOR
SKIWINA
Borek
Zalczina
Buzeznicze
Goluchwiecze
Paszkowka
Grabowiecze
Przipkowicze
Zebrzidowicze
Brodij
Landskorona
ORIENS.
WADOWICZE
KENTI
BIELSKO
SKOCZOW
OCCIDENS.
SI LE SIAE PARS
Barwald
Lessuicza
Strome
Zakrow
Slemien
CARPATHVS MONS
Babia gora
ZIWIECZ
Mosczeniczka
Hungariæ confinia
MORAVIAE PARS
Scala Miliarium
5
10
15
MERIDIES.
DVCATVS OSWIECZENSIS, ET ZATORIENSIS, DESCRIPTIO.

PERSIÆ REGNVM,

SIVE

SOPHORVM IMPERIVM.

PERSARVM imperium quod olim celebre, Sumatamen hodie maxime clarum est, amplissimisque regiones comprehendit, ut ex [illegible] Abrahamo, quod est inter Tigrim fluuium, Sinum Persicum, Mare Indicum, quod circa Ketorum, Indum, & [illegible] tam hodie Chesel flumen & Caspium mare, nostra aetate a Sophis Persis regibus possidetur. Hanc totam terrarum tractum Ptolemaeus lib. vi. cap. xxxvj. ut Agrippa, sententia Dio. Parthis & Persis [illegible] Marcellinus, qui tempore Iuliani Apostatae [illegible] Persis [illegible] scribit. [illegible] regiones hoc ordine lib. xxiij. enumerat: Assyria, Susiana, Media, Persis, Parthia, Carmania maior, Hyrcania, Margiana, Bactriana, Sogdiana, Sacae, Scythia [illegible] Emodum montem, Serica, Aria, Paropanisadae, Drangiana, Arachosia & Gedrosia. Has regiones omnes quamuis hodie sub Persarum imperio, quasdam ex variis temporibus, [illegible] regnatoribus [illegible] tamen [illegible].

De Sophorum origine, ut Ioannes Barrus Asiae Decadibus [illegible] Caelius Curio in sua historia Saracenica: Anno salutis nostrae M. CCCC. LXX. [illegible] quidam Regulus [illegible] Persis, Ardeuelim oppidum obtinens, Sophi appellatus, qui se ex Ali Mahumedis genere [illegible] per Mustafa Caziman [illegible] ortum [illegible]. Hic Babylonio Calysse [illegible] & aduersa factione, quam Turcae [illegible], a Tartaris oppressa, [illegible] de religione sententiam professus & [illegible]. Hic filius [illegible] genus [illegible] quod [illegible] filios [illegible] imponere iussit [illegible] Caldamensem appellant [illegible] in medio [illegible] duodecim [illegible]. Vt [illegible] mortuo [illegible] filius [illegible] appellatus [illegible] in tota [illegible] doctrinae [illegible] opinionem [illegible] Tamerlanes [illegible] Parthorum [illegible] Imperator [illegible] Baiazetem Turcarum regem [illegible] [illegible] Graeci [illegible] captiuorum [illegible] Scotorum [illegible] mortuo [illegible] Christiani [illegible]. Hic de Sophorum [illegible] Turcis continua bella ob Mahumetanam religionem [illegible] Sophorum [illegible] Mahumeticae religionis [illegible] & Turcas [illegible] inter se sunt dissentientes [illegible] Sophi [illegible] Sophianis Gens natura liberalis [illegible] & [illegible] a Turcis differunt, quod [illegible].

Harum regionum [illegible] Aegidius [illegible] Ioannes [illegible] Iosaphat Barbarum, Ambrosium Contarenum [illegible] Angiolellum, [illegible] sub nomen [illegible] Europam [illegible]. Iam [illegible] Persiarum [illegible].

DVCIS MOSCOVIAE SIVE RVSSIAE IMPERATORIS CONFINIA
MARE HYRCANVM SIVE CASPIVM
hodie varijs nominibus indigetant: Rutheni illud Chualenska More vocant. Mauri Bohar Corsun (vocabulo cum sinu Arabico communi) quod mare clausum significat. Video preterea ab alijs aliter appellari, vti Mare de Bachu, Cunzar, Giorgian, Terbestan, Corusum, a regionibus nempe & locis vicinis denominationibus. Lacus totius orbis maximus est, & salsus, piscibus abundat.
Tar ta riæ pars
PONTI EVXINI PARS
MENGRELIA.
ARMENIA.
ARZERVM
DIARBECH
TVRCICI IMPERII PARS.
Occidens.
Desertum Beriara
ARABIA DESERTA
AYAMAN. olim ARABIA FELIX.
SERVAN
GILAN
MESANDARAN.
STARABAT.
TAPERISTAN
CASMIN.
ADILBEGIAN.
SARCH
IVRESTAN
ARACH
Desertum Beabanet.
Desertum Mingiu
RABIA
CVSISTAN.
FARSI.
SAVAS.
LAR
CHI.
MA.
GVADEL.
ORMVS.
MARE EL CATIF. olim SINVS PERSICVS.
Basora fretum
Desertum Chuirindo
Rugisirisini desertum
Cum priuilegio.
Scala leucarum, siue Farsangarum 3000. passuum: quibus Persæ & Mauri, qui magnam Asiæ partem occupant hodie locorum interualla metiuntur; quæ mensura & vox cum antiquo vocabulo Parasanga conueniunt. Ceteri fere Asiatici per dies locorum distantias numerant.
MARE IND
RE RVE

PERSICI SIVE SOPHORVM REGNI TYPVS.
TARTARIAE SIVE IMPERII MAGNI CHAMI PARS.
Tartariæ pars.
INDIA INTRA GANGEN, nunc INDOSTAN.
Oriens.
MAVRENACHER.
ASRVSEN.
SAFANIAN.
SAMARCHAND.
SIM.
CIARCIAN.
SIRISITVR
BVCCARA.
SACHI.
GIECVM.
ISTIGIAS.
CHARASSAN
TACALISTAN
BEDANE
BALCH.
SABLESTAN.
SABLESTAN.
CANDAHAR.
CABVL.
SIGISTAN.
CIRCAN.
MACRAN.
GVZARATE.
Bigul desertum
Desertum Lut.
Naugracot mons.
Dalanguer M.
Nochdarizari mons.
Montes
Samarchan
Tamberlanis
Babacanber lacus.
Laeus Burgian
Binar u lacus
Indu, ol. Indus fl.
Cambaia
Baroche
Surat
Gandiua
Tarapor
Cascar
Lop.
Chuche
Velulaing
Danran
Multan
Sapurgan
Bagsiur
Candahar
Calaibach
Cutcana
Mangaler
110
115
120
125
130
135
50
45
40
35
30
25

85.

PALÆSTINA VEL TERRA SANCTA.

PALÆSTINA, olim Chanaan dicta, Idumæam, Iudæam, Samariam, & Galilæam complectitur; tametsi Iudææ nomine totam Palæstinam non raro appellamus. [illegible] Occidentem habet Libanum montem, [illegible] a Septentrione [illegible] Arabiæ Petrææ.

[illegible] Syrbonis lacus in Occasum [illegible] vrbes maritimæ [illegible] Raphæa, Gaza, [illegible] Anthedon, Ascalon, Azotus.

[illegible] ab Oriente & Meridie [illegible] Idumæa [illegible] a Septentrione ad Asphaltidem [illegible] nomen habet. Vrbes [illegible] fama [illegible] Sampsonis, quam Herodes [illegible] Augusti [illegible] Cæsaream [illegible] Bethlehem, [illegible] Iordanis, Machærus, Sodoma, Gomorrha.

[illegible] Vrbes, [illegible] Neapolis [illegible] Bethsaida, Corozaim, Magdalum.

[illegible]

Hanc [illegible] Iosephus lib. 3. De bello Iudaico [illegible] Vadianus in sua [illegible] Orbis [illegible] Iacobus Ziglerus, & [illegible] Volfgangus VVisenburgius [illegible] [illegible] Arias Montanus [illegible] Apparatu Biblico [illegible] Georgius Agricola [illegible] Hierosolymam exactissime [illegible] libris Adamus [illegible].

87

1579
Antiquißima
huius terrę appellatio
fuit Canaan, a filio Cham sic
dicto: cuius filij eam inter se dis
tribuerunt. Fuerunt autem hi Sydon,
Hetheus, Iebuseus, Amorreus, Gergeseus,
et Hamatheus, etc. Retinuit autem hęc ter
ra hoc nomen, donec Israelitę posterita
te Canaan partim cęsa, partim subacta eā
occuparent: Inde cepit uocari Israel a
Iacob patriarcha. Ptolomeus et alij eam
uocant Palestinam à Palestinis quos
sacri libri Philistim uocant
Hodie eam terram Sanc
tam nuncupant.
MARIS
MEDITERR
MARE MAGN
OCCIDENS
MARE AEGYPTIVM
OSTRACINA.
RHINOCORVRA
PELVSIVM.
Damiata
CASIOTIS
Sirbonis lacus.
AEGYPTVS.
DELTA PARVVM.
DELTA MAGNVM.
ARA
PE
SVR DESERTVM.
ETHAM SOLITVDO.
Palme tum.
SIN DE
SERTVM.
Gosen regio.
HERACLEOPOLITES Insula.
Bubalis et Cairo.
Heliopolis.
Raemses.
MARIS RVBRI PARS
62
63
64
33
32
31
30

PALESTINAE SIVE TOTIVS TERRAE PROMISSIONIS NOVA DESCRIPTIO AVCTORE TIEEMANNO STELLA SIGENENS.
Cum priuilegio.
MARE SYRIVM
PHOENICIVM
BERYTVS.
SIDON.
TYRVS.
PTOLEMAIS
TRIPOLIS regio.
SYROPHOENICIA.
Libanus.
Antilibanus mons
ITVRAEA
Damascus.
COELE
SYRIAE PARS.
SAMARIA.
IVDAEA.
HIERVSALEM
IOPPE.
CAESAREA.
AMMONITARVM regio uel PHILADELPHIA
MOABITARVM REGIO.
ARABIAE DESERTAE PARS.
LACVS ASPHALTITES, uel MORTVVM, siue SALSVM.
Hippus mons.
Cum priuilegio.
SICIMITAE uel CINEI ARABES.
Zin uel Cades desertum.
ORIENS
DIES
66
67
68
Leucae.
Mil. Germanic.
Stadia.
Mil. Italica.

NATOLIA,
OLIM
ASIA MINOR.

PETRVS BELLONIVS, in peregrinationis suarum doctissimis obseruationibus, inquit, hanc Asiæ partem (ab antiquis Minorem appellatam,) hodie à Turcis Natolia, aut Anatolia appellari, à Græco vocabulo ἀνατολὴ quod Orientem significat. Eoque vocabulo comprehendi omnem Asiæ regionem vltra Propontidem, & Hellespontum (cui Ottomannorum prosapia præest) sitam, nempe vniuersam Phrygiam, Galatiam, Bithyniam, Pontum, Lydiam, Cariam, Paphlagoniam, Lyciam, Magnesiam, Cappadociam, & Comagenam. Quarum regionum conditionem, viuendique morem atque ritum hodiernum scire cui desideat, eundem auctorem tanquam testem oculatum consulat. Videat & Andreæ Theueti Cosmographiam Orientalem (sic vocat), Nicolai Nicolaij obseruationes Orientales, & Petri Gyllij Bosphorum. Ex omnibus Asiæ regionibus Paphlagoniã solam æs proferre, eiusque regem (quem Ismaelem vocat) quotannis tributi nomine quinque myriades staterum auri accipere, scribit Laonicus Chalcondylas. Videtur tamen hic eum non de vniuersa Asia hoc velle intelligi: etenim addit, hoc æs, secundum Ibericum, optimum perhiberi. Iberia enim Asiæ regio est ad mare Caspium. Sed de Asia quæ Minor cognominatur, cuius pars Paphlagonia est, hoc fortasse verum est. Rhodum insulam, quæ huic Asiæ Minori adiacet, descripsit Theodoricus Adamæus Suallembergus.

AEGYPTVS.

AEGYPTI apud omnes auctores, ob antiquitatem, & in ea res præclare gestas, memoria & celebritas nemini non nota est. Hæc inter Mediterraneo, Sinu Arabico, Æthiopia regione, & Libyæ desertis clauditur. Nilus fluuius vnus Orbis maximus eam per medium secat. In ea sunt Alexandria, emporium olim celeberrimum, & Cayrus, hodie inter maximas Africæ vrbes numeratur. Et demum stupendæ ob altitudinem omnibus seculis decantatæ Pyramides, inter septem Orbis miracula habitæ. Quorum omnium cognitionem qui velit, ex veteribus legat, Diod. Siculum lib. 2. Strabonem, Herodotum, Plinium, & Amm. Marcellinum lib. 22. in fine. Ex Neotericis, Petrum Bellonium, Dominicum Nigrum, Laurentium Coruinum Nouoforensem, & Gulielmum Tyrium lib. 19. & 24. item Melchiorem Guilandinum, in libello de Papyro. Sed in primis Ioannem Leonem, qui eam diligentissime perlustrauit, omnesque eius vrbium antiquitates, situm, populosque, singulatim describit. Ludouicus Nugarola Dialogum edidit, inscriptum Timotheum, siue de Nilo. Scripsit & Ioannes Goropius Becanus Niloscopium, inter sua Becceselana. Edidimus nos olim tabulam Ægypti maiori forma, ex antiquis & recentioribus auctoribus veterem simul & recentem eius delineationem pro nostro modulo continentem. Hanc autem, quam hic cernis, ex tabulis Italiæ impressis habemus.

CARTHAGINENSIS
PORTVS.

CARTHAGINEM Romani imperij æmulam, & alterum post Romam, Orbis terrarum decus, describere, nostri non est instituti; sed quia huncce eius Sinum prostare in Italia nuc formis vidimus, eum huic nostro operi etiam inserere non ingratum Geographiæ candidatis existimauimus: atque hisce Pauli Iouij verbis exprimere visum fuit. Carthaginensis sinus ea forma est, vt eius ingressus ab alto adnauigantibus ab Hermæo, quondam Clypeæ promontorio, antiquis Mercurij & Pulchri vocato, multùm in occidentem Solem sese extendat, ad vsque demum fretum factus, ante quod est promontorium, olim Apollinis, hodie Zafranum Farinæ appellatum. Inde verò sinus flexu ad Guletæ fauces recurrens: ac ad læuam Rades, vrbis calidarum aquarum fontibus celebris regionem relinquit. Ea deinde vt tota collapsæ Carthaginis situm spectant. Hæc ille. Sed apud Ioannem Leonem etiam loca huic vicina, si libeat, legito.

NATOLIAE, QVAE OLIM ASIA MINOR, NOVA DESCRIPTIO.
ORIENS
OCCIDENS
SEPTENTRIO
MERIDIES
MARIS MEDITERRANEI PARS
MAR MAGGIOR, olim Pontus Euxinus.
ARCHIPELAGO, olim Mare Aegeum.
ROMANIA, olim THRACIA.
GENECH
PEGIAN.
BOZOCH
SORIA.
ANADOLE
SVVAS
AMASIA.
RONI
BOLLI
CHIANGARE.
CARAMANIA.
MENTESE
GERMIAN.
ALDINELLI.
SARCVM
BECSANGI.
CHIVTAIE.
CIPRVS insula
RODVS.
SCARPANTO
CANDIA insula olim CRETA.
METELINSIO.

AEGYPTI RE
CENTIOR DE
SCRIPTIO
MARIS MEDITERRANEI PARS
SEPTENTRIO.
MERIDIES.
OCCIDENS
ORIENS.
Aegyptus.
Nilus fl.
Desertum Sues.
Mare Rubrum.
Desertum Birdena.
Eleocath desertum
Sahid regio Aegypti.
Cosir desertum.
Fossa Traiana.
Alexandria
Rossetto Turcis Raschit
C. delle brule
C. de bic chieri.
Damiata
Cairo
Boulac
Piramides
Monestier
Torre delli Arabi
Faríoni
Bulli
Palemet
Elbuchiara
Palema
Birdena
Mereatis
Eleocath
Albutig
Ascor
Couzza
Ernet
Asna
Cana
Barbanda
Giorgia
Iemin
Almona
Veneria
Ansene
Muiare
Elmeni
Dimas
Suguam
Dacati
Fiete
Cossir
P. de Cossir.
San
Angotina insula
Zibit
Azirut
Betsemes
Grondol
Sette pozzi
P. de Faraon
Sues
Fara
Elbtor.
Batoch
Elboda
Catie
Bierlehali
Hemelesin
Galo
Larisa.
Petia
Migri
Masura
Berelles
Saidi
Canachi
Catara
Belbes
Mathareo
Cancha
Tura
Buldao
Echied
Damanore
Signiti
Albesia
Turbet
Tebes
Dibi
Nantubes
Michale
Leonton
Nacaria
Zuga
Munufi
Deruti
Duiruth
Elmuine
Berimbal
Farson
Nitriota
Naruit
S. Vito
Saline
Ripe alte
Caco bericho

CARTHAGINIS
CELEBERRIMI
SINUS TYPUS
Tunes capta & in Christianorum
potestatem redacta est a Carolo
quinto Romanorum Imperatore
Anno a Christo nato M.D.XXXV.
Cum privilegio.
C. Bono, olim Prom Mercurij
Zemol.
Pantalarea
Cupla.
C. Zaffran
Adrumento.
Ruspina
Thermarum ruinae.
Aphrica, ol. Aphrodiseum.
Curza
Cuzia
Carada fl.
Raba
Goletta
Carthaginensis
Sinus
Arsenale
Tunis
Restalia
Mecia
Bardo
Bona
Reudol.
Bagrada fl.
Sisar palus
Biserta
Porto farina
Cartaginis aqueductus et aliae quae ruinae.

Originis, Incrementi, et Culminis Imperij Romani, breuis enumeratio.

Primo sub Regibus septem, Romulo, Seruio, etc. per annos ducentos & tres supra quadraginta, non amplius quam vsque Portum, atq; Hostiam, intra decimum octauum miliariu Romanum processit Imperium Sub Consulib. verò, inter quos interdum Dictatores, et Decemuiri, ac Tribuni militares fuerunt, per annos quadringentos & septem supra quadraginta, vsq; trās Padum Italia est capta: Africa Hispanieq; subacte: Gallia, et Britannia tributarie sunt facte: Illyrici, Histri, Liburni, Dalmate, sunt domiti. ad Achaiam transitum est: Macedones expugnati: cum Dardanis, Moesis et Thracibus est bellatum. ad Danubium est peruentum: ac in Asia (pulso Antiocho) primum pedem posuerunt Romani. Mithridate victo, regnum Ponti est captum, cum Armenia minori quam idem tenuerat. in Mesopotamiam progressum est; & cum Parthis foedus initum; contra Carduenos, & Saracenos ac Arabas pugnatum: Judea omnis victa: Cilicia et Syria, in potestatem redacta: ac tandem in Aegyptum peruentum. Sub Imperatoribus autem, a Diuo Augusto nempe ad Theodosij superioris, et Honorij ac Arcadij eius filiorum tempora, per annos quadringentos & quadraginta Cantabri, Astures, totaq; Hispania sub iugum missa est. Alpes maritime, Coccieq; et Rhetie. Noricum, Pannonie et Moesie, Imperio accesserunt. Omnis ora Danubij in Prouincias est redacta. Pontus omnis, et Armenia maior. Mesopotamia, Assyria, Arabia & Aegyptus, in Imperij Romani iura concesserunt. Atq; hoc modo his Principibus viris, & populi Romani virtute, ac immortali eorū gloria, hoc Augustissimū Imperium ad summū fastigium perductum fuit; Cuius limites fuere ad Occidentē Oceanus, à Septentrione Rhenus et Danubius, ab Oriente Tigris, à Meridie Atlas mons, quę omnia in hac tabula ob oculos (historię candidatis) ponuntur.

Cum Gratia et Priuilegio

ROMVLO VRBIS AETERNAE CONDITORI
SARMATIAE.
Tanais flu. Asię et Europę terminus.
GETAE.
COLCHIS.
IBERIA.
ALBANIA.
PONTVS EVXINVS.
MARE CASPIVM vel HIRCANVM.
ORIENS.
ASIA MINOR
PAPHLAGONIA
CAPPADOCIA
BITHINIA
ARMENIAE.
MEDIA
ASSYRIA.
MESOPOTAMIA.
BABILONIA
Chaldea
SYRIA.
IVDAEA.
CYPRVS.
CRETA.
Rhodus
LYDIA.
PAMPHILIA.
CILICIA
AEGYPTVS.
CYRENE
Hammoniaca regio.
MARMARICA
ARABIAE PARS.
SINVS ARABICI PARS.
Nilus flu.
Nili flu. 7. Ostia.
Alexandria
Babilon.
Ierusalem
Trapezus
Antiochia
Damascus
Euphrates flu.
Tigris flu.
Ex Liuio, Dionysio, & Plutarcho, hanc genealogiam septem Regum desumpsimus, atque huic tabulę in historię Romane studiosorum gratiam adiecimus. In qua maxima linea est Regum: mediocres sunt coniugum: minimæ vero filiorum filiarumq;. Circuli duplicibus circumferentijs descripti, masculos denotant; simplicibus autem, foeminas.
Ilia, seu Rhea Sylvia
Remus
Hic a Romulo fratre occisus traditur, quod noua Vrbis moenia per ludibrium transilijsset.
1
ROMVLVS qui et QVIRINVS 37
Hersilia.
Sabina.
Hostius Hostilius
Pomponius
T. Tatius Sabinus
2
NVMA POMPILIVS. 43.
Tatia
Pompilia.
Marcius.
3
TVLLIVS HOSTILIVS. 32.
4
ANCVS MARCIVS. 24.
5
L. TARQVINIVS PRISCVS 38.
6
SERVIVS TVLLIVS. 44.
7
L. TARQVINIVS SVPERBVS. 25
Hunc Demarathi Lucumonem Demarathi filiū appellat Liuius
Demarathus Chorinthius
Aruns
Tanaquil.
Tullus.
Ocrisia.
M.
M.
Aruns Tarquinius Egerius Collati:
L. Tarquinius Collatinus.
Lucretia
Tarquinia
M. Iunius
L. Iunius Brutus
Hic L. Brutus eiectis regibus vrbeque in libertatem restituta primus Consul factus est.
Aruns Tarquinius.
Tullia Minor
Tullia Maior
Octauius Mamilius.
Sextus.
Titus
Aruns
Vtra ex Tullia hanc sobolem pocreauerit Tarquinius, nusquam legi.
40
50
60
70
80
20

Ἑλλας.
GRAECIA, SOPHIANI.
Abrahamo Ortelio descriptore.
Cum Priuilegio
DACI PARS.
SALDENSII
MYSIA SVPERIOR.
MYSIA INFERI
THRA
ILLYRIS
MACEDONIA
EPIRVS
PELOPONNESVS.
ARCADIA.
ADRIATICVM MARE
IONIVM MARE
OCCIDENS.
MER
Danubius flu.
DARDANIA
ORBELIA
THERMAICVS SINVS
STRYMONICVS SINVS
SINGITICVS SINVS
CORINTHIACVS SINVS.
MESSENIACVS SINVS.
LACONICVS SINVS
ARGOLICVS SINVS.
CEPHALENIA
ZACINTHVS
Corcyra
Strophades
Cythera
45
44
43
42
41
40
39
38
37
36
35
34

PONTVS EVXINVS.
PROPONTIS.
BITHINIA.
PONTVS ET
GALATIAE
ASIA
PHRYGIA
MAIOR
MYSIA
MINOR
TROAS.
LESBOS
CHIOS.
IONIA.
CARIA.
LYCIA.
DORIS.
RHODVS.
PAMPHILIAE
PISIDIA.
LYCAONES.
ICARIVM PELAGVS
MARE.
CARPATHIVM MARE.
LYCIVM MARE.
PAMPHYLIVM MARE
CRETA
Megista.
ORIENS
Stadia
Mil. Germ.
Mil. Gall.
Mil. Ital.

NOMENCLATOR

PTOLEMAICVS;

OMNIA LOCORVM VOCA-
BVLA QVÆ IN TOTA PTOLEMÆI
Geographia occurrunt, continens: ad fidem Græci
codicis purgatus; & in ordinem non minus
vtilem quàm elegantem digestus.

ANTVERPIÆ,
Abrahamo Ortelio Cosmographo Regio,
excudebat Christophorus Plantinus,
M. D. LXXIX.

ABRAHAMVS ORTELIVS
CANDIDO LECTORI.

SOLEBAM *huic nostro Theatro Synonymiam quandam geographicam subnectere; quam cùm tandem non solum recognitam, sed aliquot millibus vocabulorum adeò auctam, vt in iusti voluminis excreuerit formam, reddiderim; eam Christophoro Plantino, nostro non solum, sed vniuersæ R. P. litterariæ amico, seorsum excudendam concessi: è cuius officina quia minori iam ære quiuis sibi comparare potest, eam dehinc nostro operi amplius assuere, minimè operæpretium duxi. Ne tamen geographiæ studiosorum expectationem fallam, aut aliquo modo deesse, quibus potiùs prodesse pro virili contendo, videar; eius loco hunc ex Ptolemæo Nomenclatorem concinnaui. qui vti præcedentes tabulæ recentem regionum picturam exhibent, ita hic Nomenclator veterum locorum enumerationem haud infrugiferam continet. Asterisci vocabulis nonnullis adpicti, significant eam vocem in Græcis codicibus non extare. quia tamen in Latinis erant, hîc quoque esse volui. Vale.*

PTOLEMAEO
GEOGRAPHORVM
PRIMARIO AVCTORE.

ORBIS TERRARVM DIVIDITVR
in partes tres, quæ ſunt,

EVROPA
regiones inſigniores:

HIBERNIA,
ALBION,
HISPANIA,
GALLIA,
GERMANIA,
RHETIA,
VINDELICIA,
NORICVM,
PANNONIA,
ILLYRIS,
ITALIA,
CORSICA,
SARDINIA,
SICILIA,
SARMATIA,
TAVRICA Cherſoneſus,
IAZYGES METANA-
STAE,
DACIA,
MYSIA,
THRACIA,
MACEDONIA,
EPEIRVS,
ACHAIA,
PELOPONNESVS,
CRETA,
EVBOEA.

ASIA
regiones inſigniores:

PONTVS,
BITHYNIA,
ASIA propria,
PHRYGIA,
LYCIA,
GALATIA,
PAPHLAGONIA,
PAMPHILIA,
CAPPADOCIA,
ARMENIA, {minor, maior,
CILICIA,
SARMATIA,
COLCHIS,
IBERIA,
ALBANIA,
CYPRVS,
SYRIA cava,
PHOENICIA,
IVDÆA,
ARABIA {petræa, deſerta, felix,
MESOPOTAMIA,
BABYLONIA,
ASSYRIA,
MEDIA,
SVSIANA,
PERSIS,
CARMANIÆ duæ,
HYRCANIA,
MARGIANA,
BACTRIANA,
SOGDIANA,
SACÆ,
SCYTHIA {intra Imaum, extra Imaum,
SERICA,
ARIA,
PAROPANISVS,
DRANGIANA,
ARACHOSIA,
GEDROSIA,
INDIA {intra Gangem, extra Gangem,
SINÆ,
TAPROBANA.

AFRICA.
regiones inſigniores:

MAVRITANIA
TINGITANA,
MAVRITANIA
CÆSARIENSIS,
NVMIDIA,
AFRICA propria,
CYRENAICA,
MARMARICA,
PENTAPOLIS,
ÆGYPTVS,
LIBYA
INTERIOR,
LIBYA
PROPRIA,
ÆTHIOPIA
SVB ÆGYPTO,
ÆTHIOPIA
INTERIOR.

Cetera verſus Meridiem Ptolemæo incognita fuêre.

OCEANI, MARIA, SINVS, &c.

QVÆ TOTVM ORBIS TERRARVM ambitum interſecant & alluunt, his nominibus inſigniuntur.

Oceanus

- EXTERIVS, quod & OCCIDVVM
- HYPERBOREVS
- DEVCALIDONIVS
- GERMANICVS
- SARMATICVS
- VERGINIVS
- HIBERNICVS
- BRITANNICVS
- CANTABRICVS

Mare

- INDICVM
- PRASSODVM
- RVBRVM
- HIPPADIS
- ASPERVM
- HYRCANVM, quod & CASPIVM
- RHYMMIORVM
- MEDITERRANEVM, in quo IBERICVM
- BALEARICVM
- GALLICVM
- TYRRHENVM
- IONIVM
- HADRIATICVM
- LIGVSTICVM
- SARDOVM
- AFRICVM
- AEGAEVM
- EVXINVM
- MAEOTICVM
- CRETICVM
- ICARIVM
- MYRTOVM
- RHODIENSE
- CARPATHIVM
- LIBYCVM
- AEGYPTIVM
- LYCIVM
- PAMPHILIVM
- SYRIACVM.

Sinus Oceani

- VENEDICVS
- ARABICVS
- PERSICVS
- BARBARICVS
- PARAGONTICVS
- CARMANICVS
- ICHTHIOPHAGOR
- MADISANITES
- PELODES
- AVALITES
- ADVLICVS
- AELANITICVS
- CANTHICOLPVS
- BARIGAZENVS
- THERIODES
- COLCHICVS
- SABARACVS
- ARGARICVS, vel ORGALICVS, apud eundem PERIMVLICVS.
- GANGETICVS
- PERIMVLVS
- MAGNVS
- SINARVM
- PERIGONIVS
- VIDOTORA
- LELAANNONIVS
- VOLSA
- DVNVM
- PRASODIS
- PASI.

Maris Mediterranei

- HADRIATICVS
- RIZONICVS
- TARENTINVS
- HIPPONIATES
- CASALVS
- CARALLITANVS
- EMPORICVS
- NVMIDICVS
- OLCACHITIS
- SYRTIS { maior, minor }
- AMBRACIVS
- BVTROTVS
- CORINTHIACVS
- MESSENIACVS
- LACONICVS
- ARGOLICVS
- SARONICVS
- AMPHIMALES
- OETEVS
- PELASGICVS
- THERMAICVS
- CARCINITES
- CERCETICVS
- MELAS
- TORONICVS
- SINGITICVS
- ISSICVS

Freta

- HERCVLEVM
- CILICIAE.

Boſpori

- CIMMERICVS
- THRACIVS.

HELLESPONTVS

PROPONTIS

SYRTIS { maior, minor.

EVROPÆ

HIBERNIA

PROMONTORIA
Borium
Rhobogdium
Notium, vel
Auſtrinum
Sacrum
Iſamnium
Vennicnium

FLVMINA.
Vidua
Argita
Ravius
Liboeus
Auſoba
Senus
Duris
Iernus
Dabrona
Birgus
Oboca
Buvinda
Vinderius
Logia
Modonus

POPVLI.
Vennicnij
Robogdij
Herdini
Nagnatæ
Auteri
Gangani
Velabori
Vterni
Vodiæ
Brigantes
Darnij
Voluntij
Blanij
Cauci
Manapij
Coriundi

VRBES
Nagnata
Manapia
Eblana
Rhigia, &
Rhigia altera
Rhæba
Laberus
Macolicon
Dunum
Ibernis

INSVLÆ
Ebuda, &
Ebuda altera
Ricina
Maleos
Epidium
Monaœda
Mona
Hedros
Limnos.

ALBION ſiue BRITANNIA.

PROMONTORIA.
Nouantum
Epidium
Tarvidum, quod &
Orcas
Ganganorum
Octapitarum
Herculis
Antiveſtæũ, quod &
Polerium
Ocrinum
Cantium
Viervedrum
Berubium
Taizalum
Ocelli

SYLVA
Calædonia

FLVMINA ſiue ÆSTVS.
Clota
Longus
Ityus
Nanæus
Aurauanus
Iena
Deva
Novius
Ituna
Moricamba
Beliſama
Seteia
Stutia
Toeſobius
Tobius
Rhatoſtathybius
Sabriana
Vexala
Cenion
Tamarus
Iſaca
Halænus
Triſanton
Ila
Loxa

Vara
Tuæsis
Colnius
Diva
Tava
Tinna
Boderia
Alaunus
Vedra
Abus
Metaris
Garienus
Edomantia
Iamissa.

POPVLI

Nouantæ
Selgovæ
Damnij
Gadeni
Otadeni
Epidij
Cerones
Carnonacæ
Careni
Carnabui
Caledonij
Decantæ
Logi
Mertæ
Vacomagi
Venicontes
Texali
Elgovij
Brigantes
Parisi
Ordovices
Cornavij
Coritavi
Catyeuchlani
Simeni
Trinoantes
Silures
Dobuni
Atrebatij
Cantij
Regni
Belgæ
Durotriges
Dumnonij.

VRBES siue LOCA

Setantiorum portus
Magnus portus
Novus portus
Gabrantonicorum salutaris portus

Novantarum { Leucopibia, Rhetigonium

Selgovarum { Carbantorigum, Vxelum, Corda, Trimontium

Damniorum { Colania, Vanduara, Coria, Alauna, Lindum, Victoria

Gadenorum { Curia, Bremenium

Vacomagorum { Banatia, Tamea, Castra alata, Tuesis

Venicontiorum { Orrea

Texalorum { Deuana

Brigantium { Epeiacum, Vinnovium, Caturractonium, Calatum, Isurium, Rhigodunum, Olicana, Eboracum, Camulodunum, Legio VI. Nicephorica

Parisorum { Petuaria

Ordovicum { Mediolanium, Brannogenium

Cornaviorum { Deunana, Legio XX. Nicephorica, Viroconium

Coritavorum { Lindum, Rago

Catyeuchlanorum { Salenæ, Vrolanium

Simerorum { Venta

Trinoantum { Camudolanum

Demetarum { Loventium, Maridunum

Silurum { Bullæum

Dobunorum { Corinium

Atrebatiorum { Nalcua

Cantiorum { Londinium, Daruenum, Rutupiæ

Regnorum { Neomagus

Dobunorum { Ischalis, Aquæ calidæ, Venta

Durotrigum { Dunium

Dumnoniorum { Voliba, Vxela, Tamare, Isca, Sebasta altera legio.

INSVLÆ

Orcades, numero circiter XXX.
Thule
Ocetis
Dumna
Toliapis
Counos
Victesis.

HISPANIA.

REGIONES
LVSITANIA
BAETICA
TARRACONENSIS.

PROMONTORIA

Charidemum
Sacrum
Barbarium
Lunæ mons
Avarum
Orvium
Nerium
Sestij aræ
Lapatia cori, quod &
Trileuticum
Oeaso
Scombraria
Tenebrium
Lunarium.

FLVMINA.

Anas
Bætis
Bælon
Barbesola
Saduca
Dorius
Calipus
Tagus
Monda
Vaca
Avvs
Nebius
Limius
Minius
Via
Tamara
Vir
Metarus
Nabius
Navilloinus
Næbus
Nerva
Deva
Menlascus*
Terebus
Sætabis
Sucron
Turulis
Pallantia
Iberus
Rubricatus
Sambroca
Clodianus.

MONTES.

Pyrenæus
Marianus
Ilipula
Vindius
Edulius
Idubeda
Ortospeda.

POPVLI.

Turditani
Bastuli, qui &
Pœni
Turduli
Bætici
Celtici
Lusitani
Vettones
Callaici qui
Bræcarij, & qui
Lucensij
Pæsici
Cantabri
Autrigoni
Caristi
Varduli
Vasconi
Bastitani
Contestani
Cosetani
Lætani
Indigeti
Artabri
Capori
Cilini
Bædui
Sevri
Astures
Brigæcini
Bedunesij
Ormaci
Lungoni
Sælini
Superatij
Amaci
Teburi
Eguri
Turodi
Nemetati
Cœlerini
Bibali
Limici
Grui
Luangi
Quacerni
Lubæni
Narbasi
Vaccæi
Murbogi
Autrigones
Pelendones
Berones
Arevacæ
Carpitani
Celtiberes
Oretani
Lobetani
Hedetani
Elarcaones
Ilergetes
Cerrœtani
Authetani

Castellani
Iaccetani.

VRBES Bæticæ.

Turdetanorum:
Onobalusturia
Turdulo
Mnestei portus
Iunonis sacrum
Baelo
Canaca
Seria
Osca
Cæriana
Vrion
Illipula
Setida
Pteucci
Nebrissa
Vgia
Asta
Corticata
Lælia
Italica
Maxilva
Vcia
Carissa
Calduba
Pæsula
Saguntia
Asindum
Nertobriga
Contributa
Regina
Cursu
Mirobriga
Spoletinum
Læpa
Ispalis
Obucula
Calicula
Oleastrum
Vrbone
Bæsippo
Phornacis
Arsa
Asyla
Astygis
Charmonia.

Bastulorum:
Menralia
Tranaducta
Barbesula
Carteia
Calpe
Suel
Malaca
Manoba
Sex
Selambina
Abdara
Portus magnus
Baria.

Turdulorum:
Setia
Ilurgis
Vogia
Calpurniana
Cocila
Baniana
Corduba
Vlia
Obulcum
Arcilacis
Detunda
Murgis
Salduba
Tucci
Sala
Balda
Ebora
Illipula magna
Selia
Vescis
Artigis
Calicula
Lacibis
Sacilis
Lacippus
Illiberis

Aruci
Arunda
Curgia
Acenippo
Vama.

LVSITANIÆ.

Celticorum:
Langobriga
Cepiana
Bretolæum
Myrobriga
Arcobriga
Merobriga
Catraleucos
Turres albæ
Arandis.

Turdetanorum:
Balsa
Ossonaba
Salacia
Cætobrix
Pax Iulia
Iulia Myrtilis.

Lusitanorum:
Olius Hippon
Lavare
Aritium
Selium
Elcoboris
Araducta
Verurium
Velladis*
Aeminium
Chretina
Arabriga
Scalabiscus
Tacubis
Concordia
Talabriga
Rusticana
Mendiculea
Caurium
Turmogon
Burdua
Calornum
Isalæcos
Amæa
Ebura
Norba Cæsarea
Lici-

Lusitanorum
Liciniana
Augusta Emerita
Euandria
Geræa
Cæcilia Mellinon
Capasa

Vettonum
Lancia oppidana
Cottæobriga
Salmantica
Augustobriga
Ocellum
Capara
Manliana
Laconimurgũ
Deobriga
Obila
Lama.

TARACONENSIS.

Callaicorũ Lucẽsium
Flaviũ Brigantium
Burum
Olina
Voeca
Libunca
Pintia
Caronium
Turuptiana
Glãdomerum
Ocelum
Turriga.

Pæsicorum
Flavium avia

Autrigonum
Flaviobriga
Vxamabarca
Segisamunculũ
Burvesca
Antequia
Deobriga
Vindelia
Saliunca.

Cantabrotum
†Noega Vcesia

† Ex hoc Noega Vcesia vocabulo omnes Ptolemæi interpretes & Tabulæ fluuium faciunt; ego cum Græco codice pro oppido habeo. Vidētur quoque mecum sentire Strabo & Pomponius, qui hoc tractu Noegam vrbem describunt.

Asturcæ quas Cantabri tenẽt
Cuncana
Octaviolca
Argenomescũ
Vadnia
Vellica
Iuliobriga*
Moroeca*
Camarica.

Caristorum
Suestasium
Tullica
Velia.

Vardulorum
Menosca
Gebala
Gabalæca
Tulonium
Alba
Segontia Paramica
Tritium Tuboricum
Thabuca.

Vasconum
Oeasopolis
Iturisa
Pompelo
Bituris
Andelus
Nemanturista
Curnonium
Iacca
Gracuris
Calagurina
Bascontum
Ergavia
Tarraga
Muscaria
Setia
Alavona.

Ilergetum
Bergusia
Celsa
Bergidum
Erga
Succosa
Osca
Burtina
Gallica flavia
Orgia
Ilerda.

Cerretanorum
Iulia Libyca.

Authetanorum
Aquæ calidæ
Ausa
Bæcula
Gerunda.

Castellanorum
Sebendunum
Basi
Egosa
Besida.

Læetanorum
Subur
Barcino
Bætulo
Diluro
Rubricata
Blanda.

Cosetanorum
Tarracon.

Bastitanorum
Vrce
Puciala
Salaria
Turbula
Saltiga
Bigerra
Abula
Asso
Bergula
Carca
Ilunum
Arcilacis
Segisa
Orcelis
Vergilia
Acci.

Contestanorum
Lucenti
Carthago noua
Alonæ
Illicitatº portus
Menralia
Valentia
Sætabicula
Ilicias
Iaspis.

Hedetanorum
Lianium
Cæsarea Augusta
Bernama
Ebora

Hedetanorum
Beleia
Arsa
Damania
Leonica
Osicerda
Hetobema
Lassira
Saguntum
Hedeta, quæ &
Leria.

Ilercaonum
Tenebrius
Carthago vetus
Biscargis
Theava
Adeba
Tiariulia
Dertosa.

Indigetum
Emporiæ
Rhodipolis
Aphrodisium
Hieron.
Deciana
Iungaria.

Caparorum
Iria Flauia
Lucus Augusti.

Artabrorum
Claudiomeriũ
Novium.

Cilinorum
Aquæ calidæ
Dactonium.

Bæduorum
Flauia Lambris

Seurorum
Telamine
AquæQuintię.

Asturiæ
Lucus Asturum
Laberris
Interamnium
Argenteola
Lanciati
Maliaca
Gigia
Berdigũ Flaviũ
Interamnium
Flavium
Legio VII. Germanica.

Brigæcinorum
Brigæcium.

Bedunesiorum
Bedunia.

Orniacorum
Intercatia.

Lungonum
Pelontium.

Sælinorum
Nardinium.

Superatiorum
Petauonium.

Amacorũ
Asturica Augusta.

Teburorum
Nemetobriga.

Egurum
Forũ Egurum.

Callaicorum Bræcariorum
Bracar Augusta
Caladunum
Pinetus
Complutica
Tuntobriga
Araduca.*

Nemetatorum
Volobria.

Cœlerinorum
Cœliobriga.

Bibalorum
Forũ Bibalorũ.

Limicorum
Forum Limicorum.

Gruiorum
Tude.

Luangorum
Merva.

Quacernorum
Aquæ Quacernorum.

Lubænorum
Cambetum.

Narbasorum
Forum Narbasorum.

Turodorum
Aquæ Leæ.

Vaccæorum
Bargiacis
Intercatia
Viminacium
Porta Augusta
Antraca*
Laccobriga*
Lovia
Sepontia Paramica
Gella
Albocella
Rauda
Segisama Iulia
Palancia
Eldana
Congium
Cauca
Octodurum
Pintia
Sentica
Sarabris.

Murbogorum
Bravum
Sisaraca
Deobrigula
Ambilna*
Setisacum.

Pelendonum
Visontium
Augustobriga
Savia.

Beronum
Tritiũmetalum
Oliba
Varia.

Arevacarum
Comfluenta
Clunia colonia
Termes
Vxama Argellę
Segortialacta
Veluca
Tucris
Numantia
Segubia
Noudaugusta.

Carpitanorum
Ilurbida
Etelesta
Ilarcuris
Varada
Thermida
Tituacia
Mantua
Toletum
Caracca
Libora
Ispinum
Metercosa
Barnacis
Alternia
Paterniana
Laminium.

Celti-

Celtiberorum: Belsinum, Turiaso, Nertobriga, Bilbis, Arcobriga, Cesada, Mediolum, Attacum, Ergavica, Segobriga, Condabora, Bursada, Laxta, Valeria, Istonium, Alaba, Libana, Vrcesa.

Salaria
Sisapone

Oretanorum: Oretum Germanicum, Æmiliana, Merobriga, Salica, Libisoca, Castulo, Luparia, Mentisa, Cervaria, Biatia, Tiua *, Lacuris.

Lobetanorum: Lobetum.

Castellanorum: Sebendunum, Basi, Egosa, Besida.

Lissa
Vdura

Iaccetanorum: Ascerris, Setelsis, Telobis, Ceressus, Bacasis, Iespys, Anabis, Cinna.

INSVLÆ.

Oceani: Trileucæ tres, Cattiterides decem, Deorum duæ, Londobris, Gadira.

Mediterranei maris: Ophiusa, Ebyssus (Pityusæ duæ), Balearides duæ, nempe Maior, in qua ciuitates Palma, Polentia; Minor, in qua ciuitates Iamna, Mago.

G A L L I A.

REGIONES

AQVITANIA
LVGDVNENSIS
CELTICA, siue
BELGICA
NARBONENSIS.

PROMONTORIA

Curianum
Santonum
Pectonium
Gobęum
Icium
Citharistes.

FLVMINA

Rhenus
Rhodanus
Ligeris
Sequana
Arar
Mosa
Garyna
Tabuda
Phrudis
Olina
Tetus
Aturius
Sigmanus
Canentelus
Illeris
Ruscio
Atagus
Orobius
Araurius
Dubis
Druentius
Isar
Cænus
Argentius.

MONTES

Pyrenæus
Cemmeni
Alpes
Adulas
Iurassus
Setium

POPVLI.

Aquitaniæ:
Pectones
Santones
Bituriges Vibisci
Tarbelli
Limvici
Arverni
Cadurci
Petrocorij
Bituriges
Nitiobriges
Vasarij
Tabali
Datij
Auscij
Velauni
Rutani
Cuqueni.

Lugdunensis:
Biducesij
Veneli
Lexubij
Caletæ
Osismij
Samnitæ
Aulircij Diaulitæ
Aruvij
Veneleocasij
Ondicæouæ
Aulircij Cenomani
Nametæ
Abricatovi
Aulircij Eburaici
Rhedones
Senones
Carnutæ
Parisij
Tricasij
Turupij
Segusiani
Meldæ
Vadicassij
Ædui;

Belgicæ:
Batavi
Atrebatij
Belluaci
Ambiani
Morini
Tungri
Menapij
Subanecti vel Vbanecti *
Nervij
Rhomandij
Vessones
Rhemi
Triviri
Mediomatrices
Leuci
Nemeti
Vangiones
Tribocci
Raurici
Longones
Elvetij
Sequani;

Narbonensis:
Anatili
Commoni
Daciatij
Volcæ Tectosages
Allobryges
Volcæ Aricomij
Meduli
Segalauni
Tricasteni
Cavari
Salices
Mimeni
Vocondij
Elicoci
Sentij.

VRBES.

Aquitaniæ:
Secor portus
Augustoritum
Santonũ portus
Limonum
Mediolanium
Noviomagus
Burdegala
Aquę Augustæ
Rhatiastum
Doveona
Vesuna
Avaricum
Aginnum
Cossium
Anderidum
Tasta
Augusta
Augustonemetum
Rhovesium
Segodunum
Lugdunum.

Lugdunensis:
Briuates portus
Vindana port⁹
Staliocanus portus
†Argenus

† Argenum inter vrbes recensui, secutus Græcum codicem. omnes tamen Latini interpretes & tabulæ pro flumine intelligunt.

Crociatonum
Nœomagus
Iuliobona
Vorganium
Dariorigum
Nœodunum
Vagoritum
Rhotomagus
Iuliomagus
Vindinum
Condivicnum
Ingena
Mediolanium
Condate
Agedicum
Autricum
Cenabum
Parisium Leucotecia
Augustomana
Cęsarodunum
Rhodumna

Forum

Forū Segusianorum
Iatinum
Nœomagus
Augustodunum
Caballinum.

Belgicæ:

Gessoriacum navale
Lugodinum
Origiacum
Cæsaromagus
Samarobriga
Tarvanna
Atuacutum
Castellum
Baganum
Ratomagus
Augusta Rhomand.
Augusta Vesson.
Durocottorum
Augusta Tribiror.
Divodurum
Tullum
Nasium

Germaniæ inferioris:

Batavodurum
Vetera
Agrippinensis
Legio xxx. Vlpia
Bonna
Legio Traiana
Mocontiacum

Germaniæ superioris:

Noemagus
Rhuphiana
Borbetomagus
Argentoratum
Legio VIII. Sebaste
Breucomagus
Elcebus
Augusta Rauricor.
Argentuaria
Andomatunū
Ganodurum
Forum Tiberij
Didattium
Visontium
Equestris
Auanticum.

Narbonensis:

Agatha
Fossæ Marianæ
Maritima colonia
Massilia
Tauroentium
Olbia
Antipolis
Forum Iulij colonia
Iliberis
Rhusino
Tolosa colonia
Cessero
Carcaso
Bætiræ
Narbo colonia
Vindomagus
Nemausus
Vienna
Valentia colonia
Nœomagus
Acusiorum colonia
Aveniorum colonia
Arausio
Cabelliorū colonia
Tarusco
Glanum
Arelatum colonia
Aquæ Sextiæ colonia
Ernaginum
Forum Neronis
Vasiorum
Albaugusta
Dinia.

INSVLÆ.

Agatha, cum eiusdem nominis ciuitate.
Blasco,
Lerone,
Stœchades, numero quinque.

GERMANIA.

REGIONES.

CIMBRICA Chersonesus,
SCANDIA.

FLVMINA.

Rhenus
Vidrus
Amasius
Visurgis
Albis
Chalusus
Suebus
Viadus qui & Iadua
Vistula
Danubius.

MONTES.

Aunobæi
Melibocus
Sudeti
Sarmatici
Asciburgius

Adulas.

SILVÆ:

Gabrita
Lunæ
Semana
Orcynia

EREMVS.

Elvetiorum.

CAMPI.

Parmecampi
Adrabæ.

FERRI fodinæ.

Siderochia

POPVLI.

Busacteri parvi
Sycambri
Suebi
Longobardi
Tingri
Ingriones
Intuergi
Vargiones
Caritni
Vispi
Frisij
Cauchi minores
Cauchi maiores
Saxones
Sigulones
Sabalingij
Cobandi
Chali
Phundusi
Charudes
Cimbri
Pharodeni
Sideni
Rhuticlei
Suebi Angili
Suebi Semnones
Buguntæ
Busacteri maiores
Chæmæ
Angrivarij
Laccobardi
Dulgumnij
Teutonoari
Viruni
Teutones
Anarpi
Aeluæones
Ilingæ
Luti Omani
Longididuni
Calucones
Chærusici
Camani
Bonochæmæ
Bateni
Corconti
Luti Buri
Sidones
Cogni
Visburgij
Casuari
Nertereanes
Danduti
Turoni
Marvingi
Chattæ
Tubanti
Teuriochæmæ
Varissi
Curiones
Chætuori
Marcomanni
Sudini
Quadi
Bæmi
Teracatriæ.

VRBES.

Manarmanis portus
Fleum
Siaturanda
Tecelia
Fabiranum
Treva
Lephana
Lirimiris
Marionis
Marionis altera
Cœnœnum
Astovia
Alesus
Laciburgium
Bunitium
Virunum
Viritium
Rhugium
Scurgum
Ascaucalis
Asciburgium
Navalia
Mediolanium
Teuderium
Bogadium
Stereontium
Amasia
Munitium
Tuliphurdum
Ascalingium
Tulisurgium
Pheugarum
Candoum
Tropæa Drusi
Luppia
Mesvium
Argelia
Calægia
Lupfurdum
Susudata
Colancorum
Lugidunum
Stragona
Limiosaleum
Budorigum
Leucaristos
Arsonium
Calisia
Setidava
Alesum

Budo-

Budoris
Mattiacum
Artaunum
Novæsium
Melocavus
Granionarium
Locoritum
Segodunum
Devona
Bergium
Menosgada
Bicurgium
Marobudum
Rhedintovinum
Nomisterium
Meliodunum
Casurgis
Strevinta
Hegetmatia
Budorgis
Eburum
Arsicova
Parienna
Segovia
Carrodunum
Asanca
Tarodunum
Aræ Flaviæ
Riusiava
Alcimoennis
Cantiœbis
Bibacum
Brodentia
Seguacatum
Vsbium
Abiluum
Phurgisatis
Coridorgis
Medosclanium
Pilecia
Robodunum
Anduetium
Celemantia
Singone
Anabum.

INSVLÆ

Saxonum numero tres,
Alociæ, numero tres,
Scandiæ, numero quatuor. in quarum vltima quæ maxima est, & propriè
Scandia dicitur, sunt hi.

POPVLI.

Chadeni
Phavonæ
Phiræsi
Gutæ
Dauciones
Levonæ.

RHAETIA.

FLVMINA.

Ænus
Lycus
Danubis.

MONTES

Adulas
Græ
Ocri

POPVLI.

Brixantæ
Suanitæ
Rhiguscæ
Calucones
Vinnones.

VRBES.

Bragodunum
Dracuina
Viana
Phæniana
Taxgetium
Brigantium
Vicus
Ebodurum
Drusomagus
Hectodurum.

VINDELICIA.

POPVLI.

Rhunicatæ
Leuni
Consuantæ
Benlauni
Breuni
Licatij.

VRBES

Artobriga
Bœodurum
Augusta Vindelicor.
Carrodunum
Abudiacum
Cambodunum
Medullum
Inutrium.

NORICVM.

MONTES

Carvancas
Cetius.

POPVLI

Sevaces
Alauni
Ambisontij
Norici
Ambidrani
Ambilici.

VRBES

Aredate
Claudivium
Gavanodurum
Gesodunum
Badacum
Aguntum
Vacorium
Poedicum
Virunum
Teurnia
Idunum
Sianticum
Celia
Iulium Carnicum: inter Noricum & Italiam hæc.

PANNONIA SVPERIOR.

FLVMINA

Narabon
Danubius.

MONTES

Albanus
Bebij.

POPVLI

Azali
Cytni
Latobici
Varciani
Bij
Coletiani
Iassij
Osseriates.

VRBES

Iuliobona
Legio x. Germanica
Carnus
Flexum
Legio XIIII Germanica
Chertobalus
Bregetium
Sala
Bætobium idem vocat lib. 8. † Patavium
Sauaria
Rhispia
Vinundria
Bononia
Andautonium
Novidunum
Scarbantia idem li. 8. † Scarabantia
Muroela
Lentudum
Carrodunum
Siscia
Olimacum

Vale-

Valena
Bolentium
Soroga
Sisopa
Visontium
Prætorium
Magniana
Emona. Hæc verò inter Italiam & Noricum.

PANNONIA
INFERIOR.

FLVMINA.
Savus
Darus, qui & Darin

POPVLI.
Amanteni
Ercuniates
Andiantes
Breuci
Arabisci
Scordisci

VRBES.
Curta
Salva
Carpis
Aquincum
Salinum
Lusonium
Lugionum
Teutoburgium
Cornacum
Acumincum legio
Ritium
Taururum
Berbis
Serbinum
Ivollum
Certissa
Mursella
Cibalis
Marsonia
Vacontium
Mursia colonia
Salis
Basiana
Tarsium
Sirmium.

ILLYRIS.

REGIONES.
Dalmatia
Liburnia.

FLVMINA.
Drilo
Drinus
Oeneus
Tidanius
Titus
Naron.

MONTES.
Scardus.

POPVLI.
Iapydes
Mazæi
Derriopes
Derrij
Dindarij
Ditiones
Ceraunij
Daursij
Comenij
Vardei
Narinsij
Sardiotæ
Siculotæ
Docleatæ
Perustæ
Scirtones

VRBES.
Alvona
Flavona
Tarsatica
Velcera
Senia
Lopsica
Ortopla
Vegia
Argyrutum
Corinium
Aenona
Iadera colonia
Scardona
Tediastum

Liburniæ:
Arucia
Ardotium
Sclupi
Curcum
Ausancalei
Varvaria
Salvia
Adra
Arausona
Asisia
Burnum
Sidrona
Blanona
Ouporum
Nedinum.

Dalmatiç:
Sicum
Salonæ colonia
Epetium
Peguntium

Dalmatiæ:
Onæum
Risinum
Epidaurus
Ascrovium
Buloa
Vlcinium
Andecrium
Aleta
Herona
Delminium
Æquum colonia
Saloniana
Narbona colonia
Enderum
Chinna
Doclea
Rhizana
Scodra
Thermidana
Siparuntum
Epicaria
Iminacium

INSVLÆ

Liburniæ:
Apsorus, in qua ciuitates duæ: Crepsa, Apsorus
Curicta, in qua duæ ciuitates: Fulfinium, Curicum
Scardona, in qua totidem ciuitates: Arba, Collētum

Dalmatiæ:
Issa, Tragurium, Pharia, Melitine — cum ciuitatibus homonymis.
Corcura melæna, id est, nigra.

I T A L I A.

PROMONTORIA
Lunæ
Poplonium
Telamon
Circæum
Mineruæ*
Scyllæum
Leucopetra
Zephyrium
Lacinium
Iapygia, quod & Salentine
Taurianus scopulus.

FLVMINA
Padus
Varus
Entella
Marcalla
Boactus
Arnus
Ossa
Tiberis
Lyris
Sarnus
Silarus
Laus
† Vulturnus (est vrbis, non fluuij nomen, in Græco codice.)
Locanus
Aufidius
Fiternus
Sarus
Aternus
Matrinus
Truentinus
Asius
Rubicon
Doria
Atrianus
Tilavemptum
Natiso
Formio
Arsia.

LACVS
Larius
Pœninus
Bænacus.

MONTES
Apennini
Pœni
Ocra
Carusadius
Grææ alpes
Cotij alpes
Maritimæ alpes
Gargarus.

POPVLI.
Liguria
Tusci
Latini
Campani

Picen-

Picentini
Irpini
Lucani
Bruttij
Magna Græcia
Salentini
Calabria
Apuli Peucetij
Apuli Daunij
Marsi
Ferentani
Caraceni
Vmbri
Vilumbri
Peligni
Vestini
Maruceni
Samnites
Piceni
Prægutttij
Semnones
Boij Galli
Aequiculi
Sabini
Venetia
Carni
Istria
Cenomani
Bechuni
Insubres
Salassij
Taurini
Libyci
Centones
Lipontij
Caturiges
Segusiani
Nerusij
Suetij
Vesdiantij
Gallia Togata.

VRBES

Massiliensium: Nicæa, Herculis portus, Tropæa Augusti *, Monœci portus.

Liguriæ: Albiniminium, Albigaunum, Genua, Tigullia, Veneris portus *, Ericis portus *, Sabata, Polentia, Asta colonia, Alba Pompeia, Libarna.

Tuscorum: Luna, Herculis Fanum, Poplonium, Traianus portus, Cossæ, Grauiscæ, Castrum nouum, Pyrgi, Alsium, Biracelum, Fossæ Papirianæ, Bondelia, Luca, Lucus Fœroniæ colonia, Pistoria, Florentia, Pisa colonia, Volaterræ, Rusellæ, Fæsulæ, Perusia, Arretium, Cortona, Aquila, Biturgia, Manliana, Vetulonium, Sæna, Suana, Suturniana colonia, Eba, Volci, Clusium, Volsinium, Sudernum, Ferentia, Sutrium, Tarquinæ, Blera, Forum Claudij, Nepeta, Falerium, Cære.

Latinorum: Ostia, Antium, Clostra, Tarracinæ, Formiæ, Roma, Tibur, Præneftum, Tusculum, Aricia, Ardea, Nomentum, Treba, Anagnia, Vempsum, Velitræ *, Lanuvium, Atina, Fidenæ, Phrusinum, Ferentinum, Privernum, Setia, Aquinum, Sora, Minturnæ colonia, Fundi.

Campanorum:
Soeſſa
Vulturnum
Cumæ
Liternum
Puteoli
Neapolis
Venafrum
Teanum
Sueſſa
Cales
Caſilinum
Tribula
Forum Publij
Capua
Abella
Atella.

Picentinorum:
Surentum
Salernum
Nola
Nuceria colonia.

Lucanorum:
Paeſtum
Velia
Buxentum
Vlci
Compſa
Potentia
Blanda
Grumentum.

Irpinorum:
Aquilonia
Abellinum
Aeculanum
Fratuolum.

Bruttiorum:
Tempſa
Rhegiũ Iulium
Numiſtrum
Conſentia
Viorũ Valentia

Magnæ Græciæ:
Scylacium
Corton
Thurium
Metapontus
Taras

Locri
Petelia
Abuſtrum.

Salentinorum:
Rhudia
Neritum
Aletium
Bavota
Vxentum
Veretum.

Calabriæ:
Hydrus
Brindeſium
Luſpiæ
Turni
Veretum.

Apulorũ Peucetiorum:
Egnatia
Barium
Venuſia
Celia.

Apulorũ Dauniorum:
Salapiæ
Sipus
Apeneſtæ
Hyrium
Teanum (lor.
Nuceria Apu-
Vibranum
Arpi
Erdonia
Canyſium.

Ferentanorum:
Buba
Iſtonium
Anxanum
Larinum.

Pelignorum:
Orton
Corfinium
Sulmo.

Caracenorum:
Aufidena.

Samnitum:
Buvianum
Aeſernia
Sæpinum
Allipha
Tuticum
Teleſſia

Beneventum
Caudium.

Prægutiorum:
Beretra
Interamna.

Marucenorum:
Teatea.

Veſtinorum:
Pinna
Avia
Amiternum
Angolus.

Marſorum:
Aex
Alphabucelis.

Aequiculorum:
Cliternum
Carſioli.

Picenorum:
Caſtrum
Cupra maritima
Potentia
Numana
Ancon
Traiana
Vrba Salvia
Septempeda
Cupra mõtana
Firmium
Aſculum
Adria.

Sabinorum:
Nurſia.

Semnonum:
Sena Gallica
Fanũ Fortunæ
Piſaurum
Ariminon
Suaſa
Oſtra.

Vmbrorum:
Pitinum
Tifernum
Forũ Sempronij
Iſuvium
Aeſis
Peruſa, ſiue Pertia*
Sentinum
Aeſiſium
Camarinum
Nuceria colonia
Arna

Vilombrorum: Arna, Iſpelum, Turde, Forum Flaminij, Spoletum, Mevania, Ameria, Narnia, Ocriculum.

Boiorum: Rauenna.

Galliæ Togatæ: Placentia, Fidentia, Brixellum, Parma, Rhegium Lepidium, Nuceria, Tanitum, Mutina, Bononia, Claterna, Forum Cornelij, Cæſena, Faventia.

Vicenta, Belunum, Acedum, Opitergium

Venetorum: Ateſte, Patavium, Altinum, Atria.

Cenomanorum: Bergomum, Forum Iutuntorum, Brixia, Cremona colonia, Verona, Mantua, Tridentum, Sutrium.

Bechunorum: Vannia, Carraca, Bretina, Annonium.

Inſubrum: Novaria, Mediolana, & Mediolanium, Comum, Ticinum.

Salaſſorum: Aug. Prætoria colonia, Eporedia.

Taurinorum: Auguſta Taurinor., Auguſta Batienor., Iria, Dertona.

Libicorũ: Vercellæ, Gaumellum

Centronum: Forum Claudij, Axima

Lipontiorum: Oſcella.

Caturigum: Eborodunum.

Seguſianorum: Seguſium, Brigantium.

Neruſiorum: Vintium.

Suetiorum: Salinæ.

Veſdiantiorum: Cemeneleum, Sanitium.

INSVLÆ.

Gorgonis *
Aethale
Capraria
Ilva
Planaſia
Pontia
Pandatoria
Parthenope
Prochyta
Pithecuſæ
Caprea
Sirenuſæ
Diomedes, numero quinque.

CORSICA.

PROMONTORIA

Actium
Rium
Tilox
Viriballum
Marianum
Graniacum
Vagum
Sacrum.

FLVMINA

Volerius
Circidius
Locra
Ticarius
Pitanus
Hierus
Rotanus
Tuola.

MONTES

Rhoetius
Aureus.

POPVLI

Cernini
Tarrabeni
Titiani
Blatoni
Vanaceni

Cilim-

Cilimbeſij
Licneni
Macreni
Openi
Symbri
Coumadeni
Subaſani.

VRBES

Cæſiæ littus
Vrcinium
Arenoſum littus
Pauca
Titanis portus
Phiſera
Marianum
Palla
Syracuſanus portus
Rubra
Aliſta
Philonius portus
Aleria colonia
Dianæ portus
Tutila ara
Mariana
Mantinorum civitas
Clunium
Centurinum
Canelate
Ropicum
Ceroſunum
Palanta
Lurinum
Aluca
Oſincum
Sermitium
Talcinum
Venicium
Ceneſtum
Opinum
Mora
Matiſſa
Albiana.

SARDINIA.

PROMONTORIA

Gorgitanum
Hermæum
Pachæa
Lætus portus
Carallis
Columbarium
Septentrionale
Errebantium.

FLVMINA

Térmus
Thyrſus
Hierus
Sæprus
Cedris.

MONTES

Mænomeni.

POPVLI

Tibulani
Corſij
Coracinſij
Carinſij
Cuniſitani
Solcitani
Luquidoneſij
Aeſaronenſij
Cornenſij, qui & Æchilenſij
Ruancenſij
Celſitani
Corpicenſij
Scarpitani
Siculenſij
Neapolitani
Valentini
Solcetani.

VRBES

Tilium
Nymphæus portus
Caracodes portus
Tarras
Vſellis colonia
Oſæa
Sardopatris fanum
Neapolis
Pupillum
Solei portus
Cherſoneſus
Bioea
Herculis portus
Nora
Littus finitimum
Carallis
Suſalei villa
Sypicius
Feronia
Olbia
Olbianus portus
Plubium
Iuliola
Titula
Turris Biſonis
Ercinium
Iunonium
Gurulis antiqua
Boſa

Ma-

Macopsisa
Gurulis noua
Saralapis
Cornus
Aquæ Hypsitanæ
Aquæ Lisitanæ
Lesa

Aquæ Neapolitanæ
Valeria.

INSVLÆ

Phintonis
Ilva
Nymphæa
Herculis
Diabate
Hieraco
Molybodes
Phicaria
Ermæa.

SICILIA.

PROMONTORIA

Pelorum
Phalacrium
Bucra
Odyssea
Ægitharsus
Lilybæum
Pachynus
Longum
Taurus
Argennum.

FLVMINA

Helicon
Thimetus
Chyda
Monalus
Himera
Eleutherus
Batheus
Acithius
Selinus
Mazara
Sossius
Isburus
Hypsa
Himera alter
Motychanus
Orinus
Alabus
Pantachus
Simæthus.

MONTES

Aetna
Cratas.

POPVLI.

Messenij
Obritæ
Catanæi
Segestani
Syracusij.

VRBES

Mylæ
Tyndarium
Agathyrion
Alontium
Calacta
Aleta *
Alete *
Alæsa
Cephalœdis
Thermæ Hymeræ
Olulis
Panormus
Cetaria
Drepanum
Segestanorum empor.
Pintia
Heraclea
Agrigẽtinorũ empor.
Caucana portus
Phœnicus portus
Chersonesus
Syracusæ colonia
Catana colonia
Taurominiũ colonia
Messana
Caputium
Abacæna
Hemichara
Tissa
Alcta
Centuræpæ
Dumethus
Aetnæ
Agurium
Erbita
Sergentium
Hydia
Leontium
Erbessus
Nectum
Menæ
Patiorus
Aserus
Megara
Petra
Hybla
Engyum
Cotyrga
Cacurum
Acræ
Schera

Trio-

Triocla
Agrigentum
Motuca
Segesta
Legum
Entella
Ancrina
Phthinthia
Gella
Camarina
Elorus
Ina
Elcethium.

INSVLÆ.

Didyma
Icesia
Ericodes
Phœnicodes
Vulcani
Lipara
Evonymus
Strongyle
Vstica
Osteodes
Phorbantia
Aegusa
Hiera
Paconia
Aeoli.

SARMATIA.
EVROPAEA.

PROMONTORIA.

Hecatæ nemus
Sacrum
Misaris
Agarum
Isthmus
Achillis cursus.

FLVMINA.

Chronus
Rhubon
Turuntus
Chessinus
Borysthenes
Carcinitus
Hypanis
Tanais
Axiaces
Bycus
Gerrus
Agarus
Lycus
Poritus.

PALVDES.

Byce
Amadoca.

MONTES.

Peuce
Budinus
Alaunus
Carpates
Rhipæi
Amadoci
Venedici.

POPVLI.

Venedæ
Peucini
Iazyges
Rhoxolani
Amaxobij
Alauni Scythæ
Gythones
Phinni
Bulanes
Phrugundiones
Avarni
Ombrones
Anartophracti
Burgiones
Arsietæ
Saboci
Piengitæ
Biessi
Galindæ
Sudeni
Stavani
Igilliones
Cœstobocæ
Transmontani
Veltæ
Osij
Carbones
Careotæ
Sali
Agathyrsi
Aorsi
Pagyritæ
Savari
Borussi
Acibi
Nasci
Ibiones
Idræ
Sturni
Caryones
Sargatij
Ophones
Tanaitæ
Osili
Racalani

Exo-

Exobygitæ
Carpiani
Geveni
Bodeni
Chuni
Toreccadæ
Tauroſcythæ
Tagri
Tyrangitæ.

VRBES & loca

Cephaloneſus
Pulcher portus
Tamprace
Nova mœnia
Lianum
Acra
Cremni
Dei lucus
Hygris
Caroea
Alexandri aræ
Cæſaris aræ
Tanais
Carcina
Carrodunum
Mætonium
Clepidiana
Toracca
Paſiris
Ercabum
Tracana
Navarum idem lib. 8. † Naubarum
Azagarium
Amadoca
Sarum
Vibantanarium
Heractum
Serimum
Metropolis
Olbia, quæ & Boryſthenes
Ordeſus
Leinum
Sarbacum
Nioſſum.

INSVLA

Tanais, quæ & Alopecia.

TAVRICA CHERSONESVS.

PROMONTORIA

Parthenium
Arietis frons
Corax
Myrmecium.

FLVMEN

Iſtrianus.

VRBES

Eupatoria
Dandace
Symbolon portus
Cherſoneſus
Ctenis
Charax
Lagyra
Theodoſia
Nymphæum
Turiacte
Panticapæa
Myrmecium
Parthenium
Zenonis cherſoneſus
Heracleum
Taphrus
Tarona
Poſtigia
Paroſta
Cimmerium
Portacra
Bœum
Iluratum
Sartache
Badatium
Cytæum
Taſus
Argoda
Tabana.

IAZYGVM METANASTARVM.

VRBES

Vſcenum
Bormanũ idem lib. 8. † Gormanum
Abieta
Triſſum
Candanum
Parca
Peſſium
Partiſcum.

DACIA.

FLVMINA

Tyras
Tibiſcus
Rhabon
Aluta
Hieraſus.

POPVLI

Anarti
Teuriſci
Ciſtoboci
Prendaveſij
Ratacenſij
Cacoenſij
Biephi
Buridienſij
Cotenſij
Albocenſij
Potulatenſij
Sinſij
Saldenſij
Ciageſi
Piephigi
Arcina.

VRBES

Ruconium
Docirava
Poroliſſum
Arcobadara *
Triphulum
Patridava
Carſidava
Petrodava
Vlpianum
Napuca
Patroviſſa
Salinæ
Prætoria Auguſta
Sandava
Auguſtia
Vtidava
Marcodava
Ziridava
Sigidava
Druphegis
Frateria
Sornum
Apulum
Zermizirga
Comidava
Ramidava
Pirum
Zuſidava
Paloda
Zurobara
Liziſis
Argidava
Tiriſcum quod nunc Taros * dicitur
Zarmiſogethuſa idem li. 8.
† Zarmigethuſa regia
Aquæ
Nentidava
Tiaſum
Zeugma
Tibiſcum
Dierna
Aemonia
Pinum
Amutrium.

MYSIA

SVPERIOR.

FLVMINA

Ciambrus
Moſchius.

POPVLI

Triconeſij
Myſi
Picneſij
Dardani.

VRBES

Sigindunum
Tricornium
Viminacium legio
Tanatis
Eteta
Dorticon
Rhætiaria Myſorum
Orrea
Timacum
Vendenis
Vellanis
Arribantium
Neſus
Vlpianum
Scupi.

MYSIA INFERIOR.

PROMONTORIA

Tiriſtria
Pterum.

FLVMINA

Panyſus
Iſter, cuius oſtia ſunt
Thiagola pſilum
Boreum
Inariacum
Pſeudoſtomum
Sacrum, vel Peuce
Pulchrum.

POPVLI

Triballi
Trogloditæ
Peucini
Crobyzi
Oetenſij
Obulenſij
Deminſij
Piarenſij.

VRBES

Iſter
Tomos
Callatia
Dionyſopolis
Odyſſus
Meſembria
Rhegianum
Oeſcus Triballorum
Diacum
Novæ
Trimmanium
Tiriſta
Duroſtolon legio
Legio I. Italica
Tromariſca
Sucidava
Axiopolis
Carſum
Triſmis
Dinogetia
Noviodunum
Sitoenta
Dauſdana
Tibiſca
Phyſca
Ermonactus pagus
Harpis
Zargidava
Piroboridava
Niconium
Ophiuſa
Tyras.

INSVLÆ

Boryſthenis
Achillis quæ & Leuca.

THRACIA.

PROMONTORIA

Thinias
Philia.

FLVMINA

Neſſus
Hebrus
Melas
Bathynius
Athyras
Arſus.

MONTES

Orbilus
Aemus
Rhodope.

PRÆFECTVRÆ

Danthletica
Sardica
Vſdiceſica
Selletica
Mædica
Droſica
Cœletica
Sapaica
Corpialica
Cænica
Beſſica
Bennica
Samaica
Vrbana.

VRBES

Abdera
Maronia
Ænus
Anchialus
Apollonia
Tonzi
Peronticum
Almydiſſum littus
Phinopolis
Byzantium
Selybria
Perinthus ſiue Heraclea
Biſanthe ſiue Rhedeſtum
Longa mœnia
Pactya
Praſidium
Nicopolis iuxta Æmum
Oſtaphus
Vala

Opiſina
Develtus colonia
Orcelis
Carpudæmum
Bizya
Sardica
Terta
Philippopolis quæ & Trimontium & Adrianopolis
Arzus
Tonzus
Cabyla
Bergula
Pantalia
Nicopolis iuxta Neſſum
Topiris
Pergamum
Traianopolis
Plotinopolis
Druſipara
Dyma
Aphrodiſias
Cypſella
Apri colonia
Heraclea
Lyſimachia quæ nunc Hexamilium.

INSVLÆ

Cyaneæ duæ
Prœconneſus
Thalaſſia cum opido
Samothraca cum opido.

CHERSONESI

VRBES.

Calliopolis
Cardiopolis
Elæus
Cylla
Seſtus
Crithea*
Madi*
Maſtuſia promont.
Elæus promont.

MACEDONIA.

PROMONTORIA

Athos
Nymphæum
Ampelos
Derris
Hegonis
Magneſia
Sepias
Poſidium.

REGIONES & POPVLI

Taulantij
Elymiotæ
Pelaſgiotæ
Albani
Albotæ
Eordetæ
Æſtræi
Iori
Daſſaretij
Pelagones
Parthyæi
Eſtiotæ
Theſſali
Edonis
Oreſtis
Chalcidica
Amphaxis
Paraxia
Pieria
Phthiotis
Orbilia
Pæonia
Sintica
Odomantia
Lynceſtis
Beſaltia
Mygdonis
Matia
Emathia
Stymphalia

FLVMINA

Pepylichnus
Panyaſus
Apſus
Lous
Celidnus
Strymon
Chabrius
Echedorus
Axius
Erigonum
Lydius
Aliacmon
Pharybus
Penæus
Sperchius.

MONTES

Oeta
Pindus

Ber-

Bertiſcus
Othryus
Athos
Bernius
Berceresius
Citarius
Olympus
Pelius
Oſſa
Canaluiones.

VRBES

Taulantiorum { Durrhacium
Apollonia
Arniſſa
Aulon navale.

Elymiotarum { Bullis
Elyma,

Oreſtidis { Amantia
Amantia altera.

Albanorum { Albanopolis.

Albotarum { Horma
Europus
Apſalus.

Orbiliæ { Gariſcus.

Eordetarum { Scampis
Deboma
Daulia.

Æſtræorum { Æſtræum.

Pæoniæ { Deborus
Alorus.

Iororum { Ioron.

Sinticæ { Triſtolus
Paroecopolis
Heraclea.

Odomanticæ { Scotuſa
Berga
Gaſorus
Amphipolis.

Hedonidis { Philippi
Neapolis
Oeſyma.

Amphaxidis { Arethuſa
Stantera
Theſſalonica.

Chalcidicæ { Panormus portus & civitas
Athos civitas
Stratonica
Acanthus
Singus.

Parariæ { Torana
Cherſoneſi Patalenes
Canaſtræum
Caſandrea
Chætæ
Moryllus
Antigona Pſaphara.

Matiæ { Europus.

Emathiæ { Tyriſſa
Scydra
Myeza
Cyrius
Idomene
Gordenia
Aedeſſa
Berrhoea
Aegæa
Pella.

Pieriæ { Pydna
Dium colonia
Phylace
Vallæ.

Pelaſgiotarum { Aeantium
Iolcus
Doliche
Azorium
Pytheum
Gonnus
Atrax
Scotyſa
†Chariſſa
Pheræ.

† Lariſſa, contra Græci codicis fidem legendum puto, de quo vide Synonymiam noſtram.

Phthiotidis { Pagaſæ
Demetrias
Lariſſa
Echinus
Sperchea
Theba
Narthacium
Coronea
Melitara
Eretriæ
Lamia
Heraclea.

Daſſaretiorum { Evia
Lychnidus.

Lyneſtidis { Heraclea.

Pelagonum { Andariſtus
Stobi.

Biſaltiæ { Arolus
Euporia
Calliteræ
Oſſa
Berta.

Mygdonidis { Antigonia
Calindoea
Bærus
Phyſcæ
Terpyllus
Carabia
Xylopolis
Aſſorus
Apollonia
Lete.

Parthyęorum { Eriboea.

Stymphaliæ { Gyrtona.

Eſtiotatum { Phæſtus
Gomphi
Artinium
Trieca
Ctemenæ
Chyretiæ
Metropolis.

Thessalorum { Hypata
Sosthenis
Homylæ
Cupera
Phalachthia.

INSVLÆ

Saso
Sciathus cum opido
Peparethus cum opido.
Scopulus
Scyrus cum opido
Lemnos cum opidis
Myrina, &
Hephestias.

EPIRVS.

REGIONES

Chaonia
Thesprotia
Almina
Acarnia
Dolopes
Cassiopia
Amphilochia.

PROMONTORIA

Acrocerauniorum
Posidium
Thyamis
Leucas.

FLVMINA

Thyamis
Acheron
Arachtus
Ahelous.

VRBES

Oricum
Panormus portus
Onchesinus portus
Cassiope
Pelodes
Torone
Sybota portus
Elæas portus
Nicopolis
Ambracia
Actium
Antigonia
Phœnice
Hecatompedum
Omphalium
Elæus
Cassiope
Argos Amphilochicum
Astacus.

INSVLÆ

Corcyra magna, in quo civitates { Phalacrum promont.
Cassiope promont.
Ptychia
Corcyra
Leucimma promont.
Amphipagus promont.

Cephalonia cum opido
Ithaca cum opido
Ericusa
Scopulus
Latoa
Zacynthus cum opido
Echinades.

ACHAIA, quæ & HELLAS.

REGIONES & POPVLI

Ætolia
Locri Ozoli
Phocis
Bœotia
Megaris
Attica
Opuntij
Doris
Locri Epicnemidij.

PROMONTORIA

Cherſoneſus
Antirrhium
Sunium
Cynoſura.

FLVMINA

Evenus
Eliſſus
Aſopus
Iſmenus
Boagrius.

MONTES

Callidromus
Coraxas
Parnaſſus
Helicon
Cithæron
Himettus.

VRBES

Locrenſiũ Ozolorum: Molycria, Naupactus, Evanthia, Chaleos, Amphiſſa.

Phocidis: Cyrrha, Anticyrrha, Criſſa, Pythia, Delphi, Daulis, Elatea, Ægoſthenia, Bulia.

Bœotiæ: Siphæ, Creuſa, Aulis, Saganeus, Anthedon, Phocæ, Thisbe, Theſpiæ, Orchomenos, Coronea, Hyampolis, Chæronea, Lebadia, Copæ, Aliartus, Platææ, Acriphia, Tanagra, Thebæ, Delium.

Megaridis: Pegæ, Niſſæa, quæ & Megara.

Atticæ: Eleuſine, Piræeus, Munichiæ portus, Hyphormus portus, Panormus portus, Arthemidis fanum, Cherſoneſus, Oropus, Oenoe, Athenæ, Rhamnus, Marathon, Anaplyſtus.

Opuntiorum: Cnemides, Opus, Cynnus.

Locrorũ Epicnemidorum: Scarphea, Thronium.

Ætoliæ: Chalcis, Arachtus, Pleurone, Olene, Calydon.

Doridis: Erynæus, Cytenium, Boeo vel Bium, Lilæa.

INSVLÆ

Euboëa, inſula grandis, in qua civitates
Atalantæ neſium
Ædipſus
Chalcis
Eretria
Amarynthus
Leon
Pulchrum littus
Caryſtus
Gæræſtus portus
Cœla, id eſt, cava
Budori
Cerinthus
Dianæ fanum
Horæus
Phalaſia promont.
Dium promont.
Cenæum promont.
Caphareus promont.

Cia, in qua civitates tres
Careſſus
Iulis
Carthæa.

Thera in qua ciuitates duæ
Eleusine
Oea.
Ius cum opido
Poliægus
Therasia cum opido
Delos cum opido
Cythnus

Rhena
Myconus cum promont.
Phorbia, & opido
Myconus.

CYCLADES insulæ

Andros cum opido
Tenus cum opido
Scyrus cum opido
Naxus cum opido:
Parus cum opido, & promont.
Sunium
Siphnus cúm opido
Philocandros cum opido
Sicinus
Seriphus.

PELOPONNESVS.

REGIONES

Achaia propria
Sicyonia, quæ prius Micone
Corinthiaca
Elea
Messenia
Laconia
Argia
Arcadia.

PROMONTORIA

Rhium quod & Drepanum
Araxus
Chelonitis
Ichtys
Cyparissium
Coryphasium
Acritas
Tænaria
Malea
Scyllium
Epiræum.

FLVMINA

Sius
Peneus
Alpheus
Sela
Panisus
Eurotas
Inachus
Asopus.

MONTES

Pholoe
Stymphalus
Minthe
Taugetum
Cronium
Zarex.

VRBES

Corinthiacæ { Iunonis Fanum, Lechæum, Cenchreæ navale, Schœnus, Corinthus. }

Sicyoniæ { Phlius, Sicyon. }

Achaiæ propriæ { Aegira, Aegium, Erineus portus, Neptuni Fanum, Patræ, Olenus, Dyma, Pheræ, Helice, Bura, Pellene. }

{ Cyllene, Elis,

Elidis { Olympia Pisa, Coryne, Hypania, Leprium, Tympania. }

Messeniæ { Cyparissi, Pylus, Methone, Colone, Asine, Corone, Messene, Pheræ, Abea, Aliartus, Ithome, Trœzen. }

{ Leuctrum, Tænarium, Cæne, Lâs, Gythium, Trinassus, Acrea, Biandina, Asopus, Asini maxilla, Boæ, Minoa, Iovis Servatoris portus

Epi-

Laconicæ
- Epidaurus
- Zarex
- Cyphanta portus
- Prasia
- Cardamyla
- Lacedæmon
- Cyphanta
- Lerna
- Thurium
- Blemmina
- Thalame
- Gerenia
- Onoe
- Bityla.

- Troezen (nesus
- Methene Cherso-

Argiæ
- Epidaurus
- Atheniensiũ portus
- Bucephalum portus
- Nauplia
- Phlius
- Ermione
- Nemea
- Cleonæ
- Argos
- Mycenæ
- Asine.

- Heræa
- Phialea
- Tegea
- Psophis
- Lysias

Arcadiæ
- Antigoma quæ & Mantinia
- Stymphalus
- Cletor
- Lelæa
- Megalepolis.

INSVLÆ

Strophades
Prote
Sphagia
Thiganusa
Epia
Salamis
Cythera cum opido
Ægina cum opido

C R E T A.

PROMONTORIA

Corycus
Arietis frons
Hermæa
Leon
Erythræum
Ampelos
Samonium
Zephyrium
Dinum
Pantomatrium
Drepanum
Psacum
Cyamon.

FLVMINA

Massalia
Electra
Catarractus
Lethæus
Pycnus.

MONTES

Albi
Ida
Dicta

VRBES.

Corycus
Phalasarna
Chersonesus
Rhamnus
Inachorium
Lissus
Tarba
Pœcilasium
Phœnix
Phœnicus portus
Psychium
Matalia
Lebena
Hinatus
Sacer mons
Hiera petra
Itanus
Minoa portus
Camara
Olulis
Chersonesus
Heracleum
Apollonia.
Cytæum
Rhitymna
Minoa
Cidonis
Dictamnum
Cisamus
Polyrrhenia
Apteria
Artacina
Lappa
Subrita
Eleutheræ
Gortyna
Pannona
Gnossus
Lyctus.

INSVLÆ

Claudus cum opido
Letoa
Dia
Cimolis cum opido
Melos cum opido

EVROPÆ FINIS.

LIBYAE MAVRITANIA TINGITANA.

PROMONTORIA

Cotes
Herculis
Vsadium
Phœbi
Oleastrum
Metagonitis.

FLVMINA

Zilia
Lix
Subar
Sala
Dyus
Cusa
Asama
Diur
Thuth
Ouna
Agna
Malva
Thaluda
Molochat
Valon.

MONTES

Atlas maior
Atlas minor
Septem fratres
Diur
Solis
Phocra.

POPVLI

Metagonitæ
Cocossij
Verves
Masices
Verbicæ
Salinsæ
Causini
Bacuatæ
Macanitæ
Vili Biliani
Iangacaucani
Nectiberes
Zegrensij
Baniubæ
Vacuatæ
Maurensij
Herpeditani
Pyrrhus campus.

VRBES

Sala
Rhusibis portus
Mysocaras portus
Tamusiga
Suriga
Tingis, quæ & Cæsarea
Exilissa
Alyba
Iagathum
Acrath
Tæniolonga
Sestiaria extrema
Ryssadirum
Zilia
Lixa
Oppinon
Subur
Banassa
Tamusida
Silda
Gontiana
Baba
Ptisciana
Vobrix
Volobilis
Erpis
Tocolosida
Trisidis
Molochatum
Centa
Galapha
Thicathum
Dorath
Bocanum Hemerum
Vala.

INSVLÆ

Pæna
Erythia.

MAVRITANIA CÆSARIENSIS.

PROMONTORIA

Magnum
Apollinis
Audon.

FLVMINA

Siga
Aſſara
Chylemath
Cartenus
Cinaphal
Savus
Serbetis
Naſava
Siſaris
Audus
Gulus
Tœmphembius
Ampſaga.

MONTES

Durdus
Zalacus
Garaphi
Malethubalos
Cennabus
Heren
Phrureſon
Garas
Valva
Buſara.

POPVLI

Herpiditani
Chalcorychirij, id eſt, metallifodinæ
Teladuſij
Soræi
Maſæſilæi
Druitæ
Elulij
Tolotæ
Nacmuſij
Machuſij
Maziſces
Banturari
Nacuenſij
Mycini
Maccuræ
Nabaſi
Machurebi
Tulinſij
Baniuri
Machures
Salampſij
Malchubij
Muconi
Chituæ
Cœdamuſij
Ducæ.

VRBES

Gypſara portus
Siga colonia
Portus magnus
Boviza
Deorum portus
Arſenaria colonia
Cortina idem li. 8. † Cartennæ
Carepula
Carcome
Lagnutum
Caſtra Germanorum
Canuccis
Iol Cæſarea
Tipaſa
Via
Icoſium
Rhuſtonium
Ruſicabar
Modunga
Ciſſe
Addyma
Rhuſuncoræ
Iomnium
Rhuſubeſer
Rhuſazus
Vabar
Saldæ colonia
Chobath
Iarſath
Igilgile
Aſiſarathum
Vasbaria
Celama
Vrbara
Lanigara
Villa pagus
Altao
Mniara
Timice
Aſtacilicis
Arina
Rhitia
Victoria
Gitlui
Bunobara
Vagæ
Manæanan
Apphar
Oppidoneum colonia
Burca
Tarrum
Garra
Zuchabbari, idem lib. 8. † Buchambari
Irath
Teniſſa
Lamida
Vaſana
Caſmare
Binſitta
Tigava
Nigilgia
Thiſtizima

Cho-

Chozala
Aquæ calidæ
Phlorvia
Oppidium
Laudia
Tucca
Badel
Gaſmara
Bida colonia
Symitha
Thibinis
Izatha
Auximis
Suburgia
Thudaca
Tigis
Turaphilum
Sudava
Tuſiagar
Vſſara
Vaſagada
Auſina
Tubuſuptus
Rhobonda
Auſum
Zarattha
Nababurum
Vitaca
Thubuna
Thamarita
Augala
Suptu
Ippa
Vamicela
Sitipha colonia
Tumarrha
Germiana
Pæpia
Veſcether
Ægæa
Taruda.

INSVLA

Iulia Cæſarea.

AFRICA, quæ & NVMIDIA.

REGIONES

Numidia nova
Bazacitis
Sittaphius campus.

PROMONTORIA

Tretum
Hippi
Stoborrhum
Apollonis
Hermæa
Brachodes
Zetha
Trierum
Cephalæ.

FLVMINA

Rhubricatus
Bagrada
Catada
Triton
Cinyphus
Acabe.

STAGNA

Hipponitis
Siſara
Tritonitis
Pallas
Libya.

MONTES

Buzara
Audus
Thambes
Cirna
Mampſarus
Iovis
Vaſaletus
Gigius
Thiſibi
Zuchabari.

POPVLI

Cyrteſij
Nabathræ
Iontij
Medeni
Libyci Phœnices
Machyni
Cinethæ
Niginthini
Lotophagi
Samamycij
Nycpij
Eliones
Miſulani
Naſabutes
Niſibes
Miædij
Muſuni
Sabubures
Aliardi
Ozuti
Cerophæi
Campſari
Moturij
Machryes

Ge-

Gephes
Mimaces
Vzaræ
Giplonſij
Achæmænes
Burturgures
Muchtuſij
Eropæi
Dolopes
Erebedæ
Tedamenſij
Nigbeni
Nycpij
Macæi Syrtitæ.

VRBES

Collops magnus, ſeu Culli
Rhuſicada
Thuzicath
Tacatye
Aphrodiſium colonia
Hippon regia
Thabraca colonia
Apollinis fanum
Collops parvus
Siur portus
Neptuni aræ
Hippon diarrhytos
Thiniſſa
Vtica
Cornelij caſtra
Carthago vrbs magna
Mazula
Carpis
Niſua
Clypea
Aſpis
Curobis
Neapolis colonia
Siagul
Aphrodiſium
Adrumittus
Rhuſpina
Leptis parva
Thapſus
Achola
Rhuſpæ
Vſilla
Taphrura
Theænæ
Macodama
Cape
Gichthis
Hedaphtha
Sabathra
Piſidon portus
Eoa
Garapha portus
Neapolis & Tripolis
Barathia
Cinſternæ
Calumacuma pagus
Aſpis
Sacazama vicus
Euphranta turris
Pharax vicus
Oeſporis vicus
Philæni vicus, & Aræ
Cirta Iulia
Myræon
Vaga
Lares
Aetare
Azama
Culcua colonia
Thunudromon colo-(nia
Aſpuca
Simiſthuth
Thuburnica colonia
Tucca
Thigiba colonia
Thuburſica
Vcibi
Gauſaphna
Lampæſa
Legio III. Sebaſte
Thubutis
†Bullaria

Bullaregia eandem vocat idem libro 8. & fortè veriùs, ex Plinio.

Sicca Veneria
Aſſurus
Narangara
Theveſte
Thunuſda
Madurus
Ammædara
Thanontada
Zagacupeda
Gedne
Canopiſſæ
Meldita
Vzan
Thiſica
Cipipa
Theudale
Avitta
Tobrus
Ilica
Tucca
Dabia
Bendena
Vazua
Nenſa
Aquæ calidæ
Zigera
Thaſia
Tharonuba
Muſſa
Themiſva
Zamamizon
Timica
Tucubis
Maxula vetus
Vol
Themiſa
Quina colonia
Vthina
Abdira
Mediccara
Tuburdo
Tucma
Bullaminſa
Cerbica

Nurum
Ticena
Saſura
Cilma
Vepillium
Thabba
Tichaſa
Negeta
Bunthon
Almæna
Vticna
Chrabaſa
Turzo
Vlizibirrha
Orbita
Vzita
Gizira
Zurmentum
Zalapa
Auguſtum
Leæ
Avidos
Vbata
Tiſurus
Thyſdrus
Vzecia

Setienſis
Laſica
Byzacina
Targarum
Cararos
Capſa
Putea
Caraga
Murvis
Zugar
Chuzis
Sumucis
Piſinda
Sabrata
Sudidenis
Azuis
Geriza
Iſcina
Ammonus
Amuncla
Muſta vicus
Butta
Tege
Durga
Sicapha
Vditta

Galybe
Thagulis.

INSVLÆ

Hydras
Calathe
Dracontius
Ægimorus
Lari neſia
Anemuſa
Lopaduſa
Æthuſa
Cercina cum opido
Lotophagitis cúm opidis Gerrha, & Meninx
Miſynos
Pontia
Gaea

Pelagiæ inſulæ:
Coſſyra
Glauconis *
Melite in qua Melite Cherſoneſus
Iunonis fanum
Herculis fanum.

CYRENAICA.

IN QVA HÆC LOCA

Automalax prȩſidium
Drepanum promont.
Maritimæ ſtationes
Diarrhoea portus
Herculis turris
Diacherſis præſidium
Boreum promont.
Bryorum littus.

PENTAPOLIS.

REGIONES vel POPVLI

Barcitæ
Horti Heſperidum
Arauracides
Asbytæ
Macatutæ
Leuſanicorum antra
Pſylli
Siliofera regio
Loca ferarum plena.

PROMONTORIA

Phycus
Zephyrium.

FLVMINA

Lathon &
Lacus maritimi duo, vnus quem reddit Lathon fluvius: alter ſub Paliuro.

MONTES

Herculis arenæ
Velpi
Bæcolicus.

VRBES

Berenice, quæ quoque Heſperides
Auſigda
Arſinoe, quæ & Teuchira
Ptolemais inſignis
Aptuchi fanum
Phycus caſtrum
Apollonia navale Cyrenaicorum
Dardanis
Nauſtathmus portus
Erythrum locus
Cherſis vicus
Cyrene
Archile
Chærecla
Neapolis
Artamis vicus
Xymethus
Barce
Eraga
Celida
Hydrax
Alibaca
Thintis
Cænopolis
Phalacra
Marabina
Auritina
Arabis
Maranthis vicus
Agava vicus
Echinus vicus
Philonis vicus
Arimantis vicus.

INSVLÆ

Myrmix
Læa, ſeu Veneris.

MARMARICAE NOMVS.

PROMONTORIA

Catæonium
Ardanis.

FLVMEN

Paliurus.

LACVS

Cleartus.

POPVLI

Libyarchæ
Anerittæ
Baſſachetæ
Apotomitæ
Augylæ
Naſamones
Bacatæ
Auchitæ
Tapanitæ
Sentites
Obelæ
Ezari.

MONTES

Baſciſi
Anagombri
Azar.

VRBES

Axylis
Cherſoneſus magna
Phthia
Batrachus portus
Petra parva portus
Antipyrgus portus
Scythanius
Petra magna portus
Leucoa
Bocchyris
Leucæ camini
Menelaus
Gaphara
Maſuchis
Maſadalis
Abathuba
Leucæ napæ
Tacaphoris
Dioſcorum
Migo

Saragina
Alo
Masacyla
Billa
Augila
Magri

INSVLÆ

Ædonis
Tyndarij scopuli tres

LIBYAE NOMVS.

PROMONTORIA

Pythis
Græas gony
Callij
Derris
Glaucum

LACVS

Solis fons
Lacci palus
Lycomedis palus.

MONTES

Asyphus
Aspis
Thinodus.

POPVLI

Zygritæ
Chartani
Zyges
Buzes
Ogdæmi
Adurmachitæ
Anagombri
Iobachi
Rhuaditæ
Mastitæ
Nitriotæ
Oasitæ
Libyægypti.

VRBES

Panormus portus
Catabathmus magnus
Ænesiphyra
Zygris vicus
Chettæa vicus
Zagylis vicus
Selinus portus
Trisarchi vicus
Apis
Parætonium
Gyzis portus
Littus album
Hermæa extrema
Phœnicus portus
Antiphra extrema
Leucaspis portus
Tachorsa
Azicis
Nemesium
Tisarchi
Philonis
Sophanis
Bibliaphorium
Scope
Callij
Laodamantium
Catabathmus parvus
Pedonia
Pingeus
Glauco
Tuccitora
Thanutis
Oassis magna
Oassis parva
Pednopum
Climax
Siropum
Alexandri castra
Ammon
Mareotis.

INSVLÆ

Ænesippa
Phocusæ numero duæ
Pedonia.

AEGYPTVS.

REGIONES

Inferior
Superior
Delta
Heptanomis
Thebais.

PROMONTORIA

Drepanum
Bazium.

FLVMINA

Traianus
Nilus, cuius ostia
Heracleoticum
Bolbitinum
Pineptimi
Diolcos
Pathmeticum
Mendesium
Taniticum
Pelusiacum, & diuersiones
Agathos dæmon
Bubastiacus
Busiriticus
Diatribes
Thermuthiacus
Taly.

CATARRACTES

Maior &
Minor.

LACVS

Mœridis
Maria
Sirbonis.

MONTES

Libyci
Troicus lapis
Alabastrinus
Acabe
Porphyritus
Niger lapis
Aiax
Pentadactylus
Smaragdus
Basanitus.

POPVLI

Ægyptij Ichthyophagi
Arabes
Adei
Dodecaschœni.

NOMI

Alexandrinorum
Andropolites
Aphroditopolites
Arsenoites
Athribites
Arabiæ
Antæopolites
Antinoites
Bubastites
Cabasites
Cynopolites
Coptites
Diospolites
Heliopolites
Heracleotes
Hermopolites
Hermonthites
Hypseliotes
Letupolites
Lycopolites
Leontopolites
Mendesius
Metelites
Mennorum
Memphites
Neut
Onuphites
Oxyrinchites
Panopolites
Phenotes
Prosopitis
Phthembutis
Pharbetites
Saites
Sebennytes
Tanites
Thinites
Tentyrites
Thebarum
Xoetes.

VRBES

Alexandria
Canobus
Pelusium
Gerrum
Cassium
Ostracine
Rhinocurura
Anthedon
Myos ormus
Philoteræ portus
Albus portus
Nechesia
Lepta extrema
Berinice
Hermipolis
Andron
Letopolis
Metelis
Butis
Cabasa
Sais
Naucratis
Nicij
Pachnamunis
Xois
Tava
Onuphis
Athribis
Thmuis
Sebennytus
Busires
Leontopolis
Panephysis

Tanis
Pharbætus
Herculis parva
Phacuſa
Bubaſtus
Helij vel
Onij*
Babylon
Heliopolis
Heroum civitas
Memphis
Canthon
Niliopolis
Herculis magna
Arſinoe
Ptolemais ſtatio
Aphrodites
Angyrorum civitas
Oxyrinchus
Co
Cynum
Acoris
Alabaſtra
Hermupolis magna
Phylacæ
Antinopolis
Lycopolis
Hypſile
Aphrodites
Crocodilor. civitas
Ptolemais Hermij
Abydus
Dioſpolis
Tentyra
Tathyris
Pampanis
Hermonthis
Latorum civitas
Apollinis magna civitas
Phthontis vicus
Antæopolis
Paſſalon
Panopolis
Lepidotum civitas
Chenoboſcia
Cæne
Coptos
Apollinis parva
Dioſpolis magna
Tuphium
Chnumis
Elethyias
Toum
Ombri
Syene
Hiera Sycaminos
Phylæ
Metacompſo
Pſelcis.

INSVLÆ

Pharos in Ægyptiaco mari
Elephantina in Nilo
Sapperina, Aphrodites, Agathonis } in ſinu Arabico

MAREOTIS

POPVLI

Goniatæ
Proſoditæ
Tenias.

VRBES

Chimo
Plinthine
Cherſoneſus parva
Monocaminum
Almyræ
Taposiris
Cobij
Antiphili
Hierax
Phomotis
Palemaria vicus.

INSVLÆ

Dydimæ duæ numero.

SCYTHIACÆ

VRBES

Sciathis
Bacchis
Dionyſias.

LIBYA

INFERIOR.

REGIONES

Gætulia
Libyæ deſerta
Pyrrhus campus.

PROMONTORIA

Arſinarium
Hypodromus.

FLVMINA

Salathus
Chuſaris
Ophioda

No-

Novius
Maſſa
Daratus
Trachiris
Nia
Maſitholus
Subus
Stachir
Gir
Nigir.

MONTES

Mandrus
Salapola
Rhyſadius
Deorum currus
Caphas
Suſargala
Girgiris
Thala
Garamantica vallis
Arvaltis
Arangas.

LACVS

Clonia
Chelonides
Nutha
Nigritis
Libya.

POPVLI

Garamantes
Melanogætuli
Pyrrhæi
Nigritæ
Darades
Perorſi
Odrangidæ
Mimaci
Derbici
Autolatæ
Mauſoli
Rhabij
Malquæ
Mandori
Dardani
Sophucæ
Leucæthiopes
Pharuſij
Natembes
Lygamatæ
Samamycij
Salathi
Daphthitæ
Zamazi
Arrhoccæ
Terpani
Suburpores
Maccoi
Dauchitæ
Calitæ
Machuribi
Soluentij
Anticoli
Phauruſij
Churitæ
Stachiræ
Orphes
Tarvaltæ
Matites
Africerones
Achamæ
Gongalæ
Nanosbes
Nabathræ
Alitambi
Manrali
Armiæ
Thalæ
Dolopes
Nubi
Aſtacuri
Aroceæ
Aſſaracæ
Dermones
Aganginæ
Xylicces
Vchalicces.

VRBES

Autolala
Thuelath
Tagana
Magura
Vbrix
Iarzitha, idem li. 8. † Iazitha
Talubath
Malacath
Tucabath
Bintha
Anygath
Peſſida
Thiga
Cuphe
Nigira metropolis
Velegia
Tagama
Panagra
Thuppæ
Punſa
Saluca
Thamudacana
Dudum
Silica
Buthurus
Anoegath
Thabudis
Siccathorium
Capſa
Gelanus
Vanius
Sabæ
Bota
Bedirum
Garame metropolis
Thumelitha
Gira metropolis
Vcimath
Geva
Badiath
Iſchere
Tucrumuda
Thuppa
Artagira
Rubuna

Lynxama

INSVLÆ

Cerne
Iunonis, vel Solis,' quæ & Autolala
Fortunatæ, quæ ſunt
Aproſitos
Heras
Pluitala
Caſperia
Canaria
Centuria.

AETHIOPIA
SVB ÆGYPTO

REGIONES

Barbaria
Triacontaſchœnon
Meroe
Troglodytica
Azania
Smyrnophoros, i. Myrrhæfera
Cinamomifera
Bacalitis.

PROMONTORIA

Rhaptum
Mnemium
Iſium
Cereris Scopias
Diogenis
Amoris ara
Colobon
Saturni
Moſylon
Aromata
Noti cornu
Serapionis.

FLVMINA

Nilus
Aſtapus
Aſtaborus
Raptum.

MONTES

Æthiopici
Garbata
Elephas
Pylæ
Maſte.

PALVDES

Nili duæ
Coloe.

POPVLI

Adulitæ
Avalitæ
Moſuli
Colbi
Tabieni
Sirtibes
Attiri
Babylonij
Rhizophagi
Auxumitæ
Sabordæ
Molibæ
Megabradi
Nubæ
Blemmyes
Didaſcæ
Pechini
Struthophagi
Catadræ
Maſtitæ
Evonymitæ
Sebardæ
Gapachi
Ptoemphanes
Cadupi
Elephantophagi
Peſendaræ
Memnones
Sapæi
Scenitæ
Tralitæ
Daradi
Rhypæi
Nygbenitæ.

VRBES

Trimotus mons
Cherſoneſus
Bathys portus
Dioſcurum portus
Aſpis extremum
Satyrorum mons
Monodactylus mons
Gaurus mons
Deorum ſalus portus
Ptolemais ferarum
Sebaſticum oſtium
Magnum littus
Sabat civitas
Orine Cherſoneſus
Adula
Antiochi Solen
Mandaeth vicus

Arſi-

Arsinoe
Dere
Analites
Maleos emporium
Mundi emporium
Cobe emporium
Accane
Aromata emporium
Panopros vicus
Opone emporium
Zengisa extremum
Phalangis mons
Apocopa
Littus parvum
Littus magnum
Essina emporium
Tonica emporium
Rhapta metropolis
Tasitia
Boon
Autoba
Phthuri
Pistra
Ptemythis
Abuncis

Cambysi ærarium
Erchoas
Satachtha
Mori
Nacis
Tathis
Pnups
Berethis
Gerbo
Patæta
Ponteris
Primis magna
Arabis
Napata
Sacola
Sandaca
Orbadari
Primis parva.

Meroes insulæ: Coloe, Mastæ, Meroe, Sacolche, Eser, Doron vicus.

INSVLÆ

Astrate
Minervæ ara
Gythites
Tomadeorum duæ
Myronis
Catathræ, quæ & Chelonitides
Orestides duæ
Mangon
Daphnine
Acanthine
Macaria
Orneon
Bacchi
Antibacchi
Panis
Diodorij
Isidis
Mundi
Amibi
Menæ duæ
Myrica.

AETHIOPIA INFERIOR

REGIO

Agizymba Æthiopum

PROMONT.

Prassum.

MONTES

Lunæ

Dauchis
Ion
Ziphar
Ineschi
Barditus.

POPVLI

Anthropophagi
Rhapsij
Ichthyophagi
Hesperij
Athacæ
Vlterius incognita.

INSVLA

Menuthias.

AFRICÆ FINIS.

ASIAE PONTVS & BITHYNIA.

REGIONES

Timonitis
Bogdomantis
Zyngiana.

PROMONTORIA

Dianæ fanum
Posidium.

FLVMINA

Ascanius
Rhyndacus
Psillis
Calpas
Sangarius
Hippius
Elatas
Parthenius.

PALVS

Ascania.

MONTES

Ormenius
Olympius Mysius.

POPVLI

Chalcedonij
Mariandeni
Caucones.

VRBES

Chalcedon
Acritas extrema
Tararium
Astacus
Olbia
Nicomedia
Prusias
Dascylium
Apamea
Bithyniæ extremitas
Artace vicus
Diospolis
Heraclea Ponti
Psyllium
Tium
Amastris
Cromna
Cytorum
Libissa
Eriboea
Callica
Patavium
Prusa ad Hippium
Didaucana
Protomacra
Claudiopolis, quæ & Bithynium
Flaviopolis quæ & Cratea
Timæa
Clitæ
Latania
Cæsarea, quæ & Smyralea
Prusa ad Olympum
Argilium
Dables
Dadastana
Iuliopolis.

INSVLÆ

Cyaneæ, duæ numero
Thynias, quæ & Daphnusa
Erithini scopuli.

ASIA PROPRIA

REGIONES

Phrygia minor seu Troas
Phrygia magna
Mysia minor
Mœonia
Lydia
Æolij
Caria
Doris.

PROMONTORIA

Sigeum
Lectum
Argennum
Trogylium
Gnidus.

FLVMINA

Æsepus
Geranicus
Simois
Scamander

Cai-

Caicus
Hermus
Cayſtrus
Mæander
Lycus
Calbis.

POPVLI

Olympeni
Træmenothyritæ
Pentademitæ
Myſomacedones
Erizeli
Lycaones
Themiſonij
Moccadelij
Cyddeſes
Peltini
Moxiani
Phylacenſij
Hierapolitæ.

VRBES

Myſiæ minoris:
Cyzicus
Parium
Lampſacus
Abydus
Dardanum
Scepſis
Hiera germa.

Phrygiæ minoris ſeu Troadis:
Troia Alexandria
Aſſum
Ilium.

Iarganum
Palæſcepſis
Antandrus
Atramyttium
Proſelene
Pitane
Daguta
Apollonia iuxta Rhyndacum
Traianopolis
Alydda
Præpeniſſus

Phrygiæ maioris:
Pergamus
Synaos
Doryllium
Midaium
Tricomia
Ancyra Phrygiæ
Nacolia
Tribanta
Docela
Amorium
Abroſtola
Cotyæum
Æzanis
Conna
Lyſias
Cercopia
Eucarpia
Prymneſia
Docymæum
Synada
Gambua
Melitara
Inliopolis
Acmonia
Eumenia
Druſum
Tiberiopolis
Blæander
Eſtorium
Silbium
Philomelium
Peltæ
Metropolis
Apamea Cibotus
Hierapolis
Cibyrrha
Diocæſarea
Sanis
Themiſonium
Pylacæum
Sala
Gazena.

Cæne extremum
Elæa

Aeolidis:
Murina
Hydra extremum
Cume
Phocæa.

Ioniæ:
Smyrna
Clazomenæ
Teos
Lesbus
Colophon
Epheſus.

Cariæ:
Pyrrha
Heraclea ad Latmum
Miletus
Iaſſus
Bargylia
Myndus.

Doridis:
Scopia extrema
Halicarnaſſus
Ceramus
Knidus
Loryma
Creſa portus
Phœnix vicus
Phuſca
Caunus.

Lydiæ & Mæoniæ:
Termera
Moſteni
Hierocæſaria
Nacraſa
Thyatira
Magneſia ad Sipylum
Iuliogordus
Ægara
Hypæpa
Sardis
Philadelphia
Iouis fanum
Metropolis
Tripolis
Laodicea ad Lycum
Antiochia ad Mæandrum

Bitoa-

Bitoana
Trapezopolis
Nyssa
Aphrodisias
Trallis drũ
Magnesia ad Mæan-
Apollonia ad Lam-
banum
Heraclea ad Albanũ
Priene
Harpasa
Orthosias
Neapolis
Bargaza
Amyzon
Alabanda
Stratonice
Alinda
Badessus
Mylassa
Hydissa
Idymos
Thera
Pystus
Septe*
Daldea
Sattala } Erizelorum
Cadi.

INSVLÆ

LESBVS, in qua civitates

Pyrrha
Eressus
Mytilene
Methymna
Antissa
Mania promont.
Argennum promont.
Singrium promont.

RHODVS, in qua civitates

Camirus
Lindus
Ielissus
Panis promont.

CARPATHVS, in qua civitates

Posidium
Ephialteum promont.
Thoanteum promõt.

AMORGVS, in qua civitates

Arcesine
Begialis
Minyia.
Co, cum opido cognomine
Astipalæa
Icaria
Myndus
Chius, & in ea civitates
Posidium
Phanæa extrema
Chius civitas
Samus, cum vrbe cognomine, &
Ampelus promont.
Syme, & in ea civitas
Casi.

L Y C I A.

REGIONES

Mylias
Caballia.

PROMONT.

Hiera.

FLVMINA

Xanthus
Limyrus.

MONTES

Mascytus
Cragus.

VRBES.

Calinda
Lydæ
Carya
Daddala locus
Telmessus
Patara
Andriaca
Aperræ
Olympus civitas
Phaselis
Cydna
Symbra
Octapolis
Comba
Sidyma
Pinara
Araxa
Tlos
Xanthus
Corydallus
Sagalassus
Rhodia
Arendæ
Phellus
Myra
Limyra
Podallia
Nisa
Choma
Condyba
Bubo
Oeneanda
Balbura.

INSVLÆ

Megista
Dolichista
Chelidoniæ scopuli.

G A-

GALATIA

REGIONES
Paphlagonia
Lycaonia
Pisidia
Isauria.

PROMONT.
Carambis.

FLVMINA
Zaliscus
Halys.

POPVLI
Paphlagonij
Tolistobogi
Tectosagæ
Trocmi
Proselemmenitæ
Bezeni
Orondici.

MONTES
Gigas
Celænus
Didymus.

VRBES
Climax vicus
Teuthrania, quæ & Thymæna
Zephyrium
Callistratia
Aboni mœnia
Cimolis
Armena
Stephane vicus
Sinope
Cyptasia
Galorum
Amisus.

Paphlagonij: Zagira, Plegra, Saccora, Elvia, Tobata, Germanopolis, Selca, Zolca, Dacasta, Moson, Sacorsa, Pompeiopolis, Conica, Andrapa, quæ & Neoclaudiopolis, Sabinis, Situa, Eusene.

Tolistobogi: Germa colonia, Pessinus, Vindia, Andrus, Tolasta vicus, Vegistum.

Tectosagæ: Ancyra metropolis, Olenus, Corbeuntus, Argizala, Vinzela, Rhosologia, Sarmalia, Dictis, Carima, Landosia.

Trocmi: Tavium, Lascoria, Androsia, Claudiopolis, Carissa, Phovibagina, Dudua, Saralus, Vcena, Rhastia.

Orondici: Misthium, Pappa.

Proselemmenitarum, Bezenorum, & partis Lycaoniæ: Petenissus, Ecdamua, Sivata, Ardistama, Ciæna, Congustus, Terarium, Laodicea cremata, Vasata, Perta.

Pisidiæ: Apollonia, Antiochia Pisidiæ, Abdada, Neapolis.

Isauriæ: Savatra, Ausira, Isaura.

PAMPHYLIA

REGIONES

Cilicia aſpera
Phrygia
Piſidia
Carbalia.

FLVMINA

Cataractes
Ceſtrus
Eurymedon.

VRBES

Olbia
Attalia
Matylus
Sida.

Ciliciæ aſperæ { Coracenſium
Syedra
Laerte
Caſæ
Lyrope
Colobroſſus
Cibyra.

Piſidiæ { Antiochia.

Proſtama
Beudus vetus
Baris
Comana
Lyſinia
Cormaſa.

Carbaliæ { Creſſopolis.

Pogla
Menedemium
Vranopolis
Ariaſſus
Milyas
Termeſſus
Corbaza
Perge
Silvum
Aſpendos
Dada
Olbaſa
Durſela
Orbanaſſa
Talbenda
Cremna colonia
Comana
Pedneliſſus
Vinzela
Selga
Seleucia.

INSVLÆ

Crambuſa
Atelebuſa.

CAPPADOCIA

REGIONES

Pontus Galaticus
Pontus Polemoniacus
Pōtus Cappadocicus
Sidona regio
Chamana præfectura
Sargaranſena præfectura
Garſauria præfectura
Ciliciæ præfectura
Tyanitidis pręfectura
Lycaonia
Antiochiana
Phanagorius campus.

PROMONTORIA

Herculis
Iaſonium
Athenarum.

FLVMINA

Iris
Thermodon
Arcadis
Ciſſa
Apſorus
Glaucus
Lycus
Melas

MONTES

Argeus
Antitaurus
Scordiſcus.

POPVLI

Ciſſij
Leucoſyri.

VRBES

Leucoſyr. Ancon.

Ponti Galatici { Themiſcyra
Boenaſa
Sebaſtopolis altera
Tebenda
Amaſea
Choloe
Stonia
Piala
Pleumaris
Pida
Sermuta
Comama Pontica
Eudoxiana *.

Pole-

Ponti Polemoniaci:
Polemonium
Cyteorum
Hermonassa
Gazalina
Eudiphus
Carvanis
Sarbanissa
Ablata
Neocæsarea
Saunaris
Metadula
Zela
Danae
Sebastia
Metorome
Sabalia
Metalassus.

Ponti Cappadocici:
Ischopolis
Cerasus
Pharnacia
Hyssi portus
Trapezus
Opius
Rhizus portus
Chordula
Marthula
Xylina
Apsorus
Sebastopolis
Zephyrium
Aza
Cocalia
Cordula
Trapezusa
Asiba
Mardara
Camurisarbum.

Chamanæ:
Zama
Andraca
Gadiana
Vadata
Sarvena
Odogra.

Sargarausenæ:
Phiara
Salagena
Gaugæna
Sabalassus
Arirathera
Marora.

Garsauriæ:
Phreata
Archelais
Neanessus
Diocæsarea
Salambórea
Tetrapyrgia.

Antiochianæ:
Derbe
Laranda
Olbasa.
Muscanda.

Ciliciæ:
Mustilia
Seva
Campæ
Masaca, quæ & Cæsarea
Cozistra
Sebagena
Archama
Soroba.

Lycaoniæ:
Canna
Adopissus
Iconium
Paralais
Corna
Casbia
Baratta.

Tyanitidis:
Dagræ
Tyana
Bazis
Siala.

ARMENIA MINOR.

REGIONES.
Orbalisena
Ætulana
Æretica
Orsena
Orbesina
Melitena.

PRÆFECTVRÆ
Cataonia
Muriana
Lavinianensis
Rhavena

VRBES
Sinera
Aziris
Dalanda
Ismara
Zimara
Dascuta
Satala
Domana
Tapura
Nicopolis
Chorsabia
Charax
Dagona
Seleoboria
Caltiorissa
Analiba
Pisingara.

Godaſa
Endixata
Carape
Maſara
Oromandrus
Iſpa
Phuphena
Arana
Phuphagena
Mardara
Væſapa
Orſara.

Melitenæ { Daguſa, Sinis colonia, Melitine, Zopariſtus, Titareſſus, Cianica, Phuſipara, Euſemara, Iaſſus, Ciacis, Leugæſa, Marcala, Semizus, Laleneſis.

Cataoniæ { Cabaſſus, Tynna, Tirallis, Cybiſtra, Claudiopolis, Daciſandus, Polyandus, Comana Cappadociæ, Mopſi crene, Tanadaris, Leandis.

Sinzita
Cotæna
Zoropaſſus

Murianæ { Nyſa, Araſaxa, Carnalis, Garnaca.

Lauinianenſis { Corce, Meteta, Claudias, Caparcelis, Dizoatra, Paſarne, Cizara, Sabagena, Nolaſena, Laugaſa.

Rhavenæ { Iuliopolis, Barzalo, Seraſpera, Lacriaſſus, Antelia, Adatha.

CILICIA

REGIONES

Piſidia
Cilicia propria
Selendis aſpera
Cetis
Dalaſis
Characina
Mamotis
Laxanitis
Bryelica.

PROMONTORIA

Sarpedon
Zephyrium.

FLVMINA

Arymagdus
Calycadnus
Cydnus
Sarus
Pyramus
Lamus.

VRBES

Selenitidis aſperæ { Iotape, Selinus, Antiochia ad Cragū, Nephelis, Clyſtrus, Domitiopolis, Philadelphia, Seleucia aſpera, Diocæſarea.

Cetidis { Olbaſa, Anemurium, Arſinoe, Celenderis, Aphrodiſias.

Piſidiæ { Corycus, Sebaſta, Pompeiopolis, quæ & Soli, Zephyrium, Mallus, Serrepolis vicus, Ægæ, Iſſus.

Dalaſidis { Necica.

Characinæ { Flaviopolis.

La-

Mamotidis { Lamus.
Lacanitidis { Irenopolis.
Brielicæ { Augusta.

Ciliciæ propriæ { Tarsus
Adana
Cæsarea, apud Anazarbum
Mopsvestia
Gastabala
Nicopolis
Epiphania
Portæ Amanicæ.

SARMATIA ASIATICA

REGIONES
Mithridatis
Henesiotis.

PROMONT.
Cimmerium.

FLVMINA
Marabius
Rhombites
Thespanius
Rhombites minor
Atticitus
Psapis
Varadanus
Psichrus
Burca
Thessyris
Corax
Soana
Alonta
Vdon
Rha.

MONTES
Hyperborei
Hippici
Ceraunij
Corax
Caucasius.

POPVLI
Hyperborei
Basiliscæi
Modacæ
Hippophagi
Zacatæ
Suardeni
Asæi
Perierbidi
Iaxamatæ
Chænides
Thirophagi
Mateni
Seraceni
Sempsij
Thetmontæ
Tyrambæ
Asturicani
Arichi
Zinchi
Conapseni
Metibi
Agoritæ
Melanchæni
Sapothreni
Scymnitæ
Amazones
Suani
Saconi
Erinæi
Arbali
Sirbi
Tusci
Diduri
Vlæ
Olonde
Achæi
Isondæ
Bosporani
Gerri
Heniochi
Cercetæ
Sanari
Sovenochalci.

VRBES
Paniardis
Patarve
Azara
Azabetis tenia
Tyrambe
Gerusa
Mapepa
Apaturus
Achilleum
Hermonassa
Phanagoria
Corocondame
Syndicus portus
Synda vicus
Bara portus
Achæa vicus
Tazus
Taretica extremum
Ampsalis
Oenanthia
Carterum mœnia
Exopolis
Tanais
† Navarius (Naubaris idem li. 8.)

Lochis
Azaraba
Scopulus
Corusia
Suruba
Saraca
Sebriapa
Nabla
Cucadma
Abunia
Batracha
Nasunia
Almia
Albaniæ portæ
Sarmaticæ portæ
Alexandri columnæ.

COLCHIS

REGIO

Necretica.

FLVMINA

Hippus
Cyaneus
Charistus
Phasis.

POPVLI

Lazæ
Manrali.

VRBES

Dioscuria, quæ & Sebastopolis
Neapolis
Giganeum
Thiapolis
Mechessus
Madia
Saraca
Surium
Zadris.

IBERIA

VRBES

Aginna
Nubium vicus
Vasæda
Varica
Sura
Artanissa
Surra
Mestleta
Zalissa
Armactica.

ALBANIA

FLVMINA

Gerrus
Casius
Albanus
Cyrus.

VRBES

Teleba
Gelda
Iobula
Iuna
Chabala
Chobata
Albana
Gangara
Tetagoda
Bacchea
Sanua
Dechlana
Nega
Mosega
Samunis
Eblæa
Boziata
Mesia
Adiabda
Abliala
Camechia

Osica

Osica
Sioda
Baruca
Chadaca
Alamus
Thiauna
Thabilaca
Thalbis
Albaniæ portæ.

INSVLÆ

Helodes.

ARMENIA MAIOR.

REGIONES

Catarzena
Oſſarena
Motena
Colthena
Soducena
Sibacena
Sacapena
Baſiliſena
Bolbena
Arſeſa
Aciliſena
Sophena
Auſtanitis
Azetine
Thoſpitis
Corinea
Bagravandena
Gordena
Cotæa
Mardi populi
Bachas locus.

FLVMINA

Araxes
Tigris.

PALVDES

Thoſpitis
Lychnitis
Areeſa.

MONTES

Nymphates
Moſchici
Paryadris
Vdacepſis
Abus
Gordiæus.

VRBES

Sala
Aſcura
Baraza
Lala
Sanguta
Sataphara
Toga
Varutha
Azatha
Cholva
Sidala
Surta
Taſtina
Cozala
Cotomana
Colſa
Sardeuna
Baginna
Aezala
Prova
Giſma
Cholvata
Sacalbina
Aſarata
Breſſus
Elegia
Chaſira
Chorſa
Thalina
Armaviara
Artaxata
Naxovana
Zathua
Tiniſſa
Zoriga
Sana
Brizaca
Daraniſſa
Zogocara
Cubena
Colana
Iachura
Cholua
Sogocara
Phauſya
Phandana
Zarvana
Tigranaana
Citamum
Anarium
Sigua
Gerva
Zurzura
Maguſtana
Attacana
Tarina
Balisbega
Babila
Saubaana
Ozara
Elegarda

Mazara
Anſeta
Soëta
Belcania
Selgia
Thoſpia
Colchis
Siavana
Phora
Arſamoſata
Mæpa
Corra
Bovana
Phaſca
Cholimna
Daudiana
Terebia
Baputa
Artemidita
Siæ
Thelbalana
Pherendis
Gordyneſia
Tigranocerta
Artagigarta.

CYPRVS.

REGIONES

Salaminia
Paphia
Amathuſia.

PROMONTORIA

Acamas
Zephyrium
Drepanum
Phrurium
Curias
Dades
Throni
Elæa
Crommyum.

FLVMINA

Lycus
Tetius
Pedæus
Lapithus.

MONS

Olympus.

VRBES

Paphos nova
Paphos vetus
Curium
Amathus
Citium
Ammochoſtus
Salamis
Cauda bovis
Clides extrema *
Carpaſia
Acheorum littus
Aphrodiſium
Macaria
Ceronia
Lapithus
Soli
Callinuſa extremum
Arſinoe
Chytrus
Trimethus
Tamaſſus.

INSVLÆ

Clides
Carpaſorum.

SYRIA.

REGIONES

Phœnicia
Palæſtina, quæ & Iudæa
Pieria
Syria cava
Cyrrhiſtica
Seleucis
Caſſiotis
Chalibonitis
Chalcidica
Apamena
Laodicæa
Palmyrena
Batanæa
Saccæa
Samaria
Iudæa
Idumæa
Trachonitæ Arabes.

FLV-

FLVMINA

Orontes
Eleutherus
Adonis
Leon
Cherseus
Chrysorrhoas
Iordanis
Singas.

LACVS

Genesaritis
Tiberias.

MONTES

Pieria
Casius
Libanus
Antilibanus
Alsadamus
Hippus
Carmelus.

VRBES

Phœniciæ: Simyra, Orthosias, Tripolis, Dei frons, Botrys, Byblos, Berytus, Sidon, Tyrus, Ecdippa, Ptolemais, Sycaminos, Dora, Arca, Palæobyblus, Gabala, Cæsarea Panias.

Comagenæ: Areca, Antiochia ad Taurū, Singa, Germanicea, Catamana, Dolicha, Deba, Chaonia, Cholmodara, Samosata legio.

Pieriæ: Alexandria, Myriandrus, Pinara, Pagræ, Syriæ portæ.

Cyristicæ: Ariseria, Rhegias, Rhuba, Heraclea, Niara, Hierapolis, Cyrus, Berrhœa, Thaena, Paphara, Vrema, Arudis, Zeugma, Europus, Cecilia, Bethammaria, Gerra, Arimara, Eragiza.

Seleucidis: Rhossus, Rhossicus scopulus, Gephyra, Gindarus, Imma.

Casiotidis: Seleucia Pieria, Balanææ, Pallos, Gabala, Posidium, Laodicea, Heraclea, Antiochia ad Orontem, Daphne, Bactæalla, Audia, Seleucia ad Belum, Larissa, Epiphania, Raphaneæ, Antaradus, Marathus, Mariame, Mamuga.

Chalibonitidis: Thema, Acoraca, Derrima, Chalibon, Spelunca, Barbarissus, Athis.

Chalcidicæ: Chalcis, Asaphidama, Tolmidessa, Maronias, Coara.

Apamenæ: Nazama, Thelminissus, Apamia, Emissa.

Laodiceæ: Cabiosa Laodicea, Paradisus, Iabruda.

Syriæ cavæ: Heliopolis, Abila, quæ cognominatur Lysanij, Ina, Gaana, Damascus, Samulis, Abida, Hippos, Capitolias, Pella, Idara

Gera-

Gerasa
Adra
Scythopolis
Gadora
Dium
Philadelphia
Canatha.

Palmyrenæ:
Resapha
Cholle
Oriza
Putea
Adada
Palmyra
Adacha
Danaba
Goaria
Avera
Casama
Odmana
Ateia
Alalis
Sura
Alamata.

Gerra
Elera

Batanææ:
Nelaxa
Adrama.

Palæstinæ vel Iudææ:
Cæsarea Stratonis
Apollonia
Ioppe
Iamnetorum portus
Azotus
Gazæorum portus
Ascalon
Anthedon
Camphuris (Galilææ)
Capharnaum (Galilææ)
Iulia (Galilææ)
Neapolis (Samariæ)
Thena (Samariæ)
Raphia
Gaza
Iamnea
Lydda
Antipatris
Drusias
Emaus
Sebaste
Esbus
Bætogabra
Guphna
Archelais
Phasaëlis
Hierico
Hierosolyma, quæ nunc Ælia Capitolia
Thamna
Engada
Beddoro
Thamaro
Cosmus
Libias
Callirrhoe
Gazorus
Epicærus.

Idumçæ:
Mezarmæ
Caparorsa
Gemmaruris
Elusa
Maps.

INSVLA

Aradus.

ARABIA PETRÆA.

REGIONES

Saracene
Munichiatis
Pharanitæ
Rhaeteni.

PROMONT.

Pharan.

MONS

Melani.

VRBES

Eboda
Maliatha
Lysa
Calguia
Guba
Gypsaria
Gerasa
Petra
Characoma
Avara
Zanaatha
Adri
Zoara
Thoana
Necla
Cletharro
Moca
Sebunta
Ziza
Maguza
Medava
Audia
Rhabmathmoma
Anitha
Surattha
Bostra legio
Adra
Coraca.

MESOPOTAMIA

REGIONES
Anthemusia
Chalcitis
Gauzanitis
Acabene
Tingene
Ancobaritis.

FLVMINA
Euphrates
Tigris
Chaboras
Saocoras.

MONTES
Masius
Singaras.

VRBES
Porsica
Aniana
Barsampsa
Sarnuca
Baumæ
Nicephorium
Maguda
Chabora
Thelda
Aphphadana
Banabe
Zetha

ad Euphratem fluvium:
Bæthautha
Rhescipha
Agamana
Eudrapa
Addæa
Pacoria
Teridata
Naarda
Sipphara
Seleucia.

iuxta Tigrim fluvium:
Durbeta
Saphæ
Deba
Singara
Betousa
Lambana
Birtha
Carthara
Manchana

Tescapha
Apamea
Bithias
Ammæa
Edessa
Suma
Ombrea
Rhisina
Oxira

Sarrane
Nisibis
Sanace
Arxama
Bithiga
Gizama
Baxacha
Sinna
Carrhæ
Mambuta
Auladis
Tirithia
Ballatha
Sinna
Thergubis
Olia
Ortheaga
Zama
Gurbatha
Badausa
Bariana
Acraba
Ræsena
Apphadana
Peliala
Alvanis
Bimatra
Deremma.

ARABIA
DESERTA

POPVLI
Cauchabeni
Catanij
Agubeni
Rhaabeni
Orcheni
Æsitæ
Masani
Agræi

Mar-

Martini
Bastanei.

VRBES

ad sinum Persicum { Ammæa
Adicara
Iocura.

iuxta Euphratem { Thapsacus
Bithra
Gadirtha
Auzara
Audattha
Eddara
Balatæa
Pharga
Colorina
Belgnæa.

Barathema
Save
Coche
Gavara
Aurana
Beganna
Alata
Erupa
Themma
Luma
Thauba
Sevia
Dapha
Sora
Artemita
Odogana
Nachaba
Tedium
Zagmais
Arrade
Bere
Abæra
Dumetha
Salma
Allata
Calathusa.

BABYLONIA

REGIONES

Chaldæa
Amordacia
Auramitis
Strophas.

FLVMINA

Basilius
Baarsares.

VRBES

Bilba
Ciasa
Didugua
Orchoe
Gunda
Batracharta
Berambe
Thalatha
Teredon
Altha
Duraba
Idicara
Thelbencana
Volgesia
Babylon
Beana
Barsita
Chuduca
Theame
Phumana
Iamba
Bethana
Sorthida
Chiriphe
Ratta
Rhagia.

ASSYRIA

REGIONES

Arrhapachitis
Sittacena
Adiabene
Apolloniatis
Calacina
Arbelitis.

FLVMINA

Leucus
Caprus
Gorgus.

POPVLI

Gacamæi
Sambatæ.

MONS

Chaboras.

VR-

VRBES

juxta Tigrim: Marde, Savara, Bessara, Belciana, Ninus vel Ninive, Sacada, Oroba, Thelda, Ctesiphon

Birthama
Datha
Zigira
Darna
Obana
Thersara
Corcura
Oroba
Degia
Comopolis
Dosa
Gaugamela
Sarbena
Arbela
Gomora
Phusiana
Isonoe
Sura
Chatrachaрta
Apollonia
Bethura
Arrapa
Binna
Artemita
Sittaca
Herculis aræ.

Etsi harum Ptolemæus tantùm in descriptione Mesopotamiæ & Susianæ meminerit, ex numerorum notis illis ascriptis, Assyriæ tamen ascribuntur.

MEDIA.

REGIONES

Margiana
Tropatena
Choromithrena
Elymais
Sigriana
Rhagiana
Daretis
Syromedia.

FLVMINA

Araxes
Cambysis
Cyrus
Mardus
Staon
Charinda.

LACVS

Mariane.

MONTES

Zagrus
Orontes
Iasonius
Coronus.

POPVLI

Caspij
Cæligi
Cadusij
Geli
Dribyces
Amariacæ
Mardi
Carchudi
Marundæ
Margasi
Sagartij
Tapuri
Sidices
Vaddasi.

VRBES

Sannina
Tazina
Sabææ aræ
Cadusiorum vallum
Cyropolis
Amana
Acola
Mandagarsis
Scambena
Gabale
Vca
Varna
Candys
Gabris
Sozoa
Tondarba
Azata
Morunda
Tigrana
Pharambara
Tachasara
Zalaca
Alvaca
Gauzania
Phazaca
Pharastia
Curena
Phanaspa

Gabris altera
Nande
Gazaca
Saraca
Mandagara
Aganzagava
Gaala
Orocana
Alicadra
Phanaca
Nazada
Alinza, quæ Orosa
Arsisaca
Alisdaca
Dariausa
Sincar
Batina
Vesappa
Nigusa
Sanais
Razunda
Veneca
Bithia
Alinza
Zaranis
Gabena
Larassa
Ecbatana
Locastra
Niphavandra
Guriauna
Travasa
Choana
Auradis
Tibracana
Betharga
Carine
Caberasa
Parachana
Arsacia
Gauna
Heraclea
Zania
Aruzis
Zarama
Tautice
Europus
Abacena
Cimbina
Dattha
Gerespa
Rhapsa
Andriaca
Cluaca
Argaraudaca
Canatha
Aradriphe.

SVSIANA

REGIONES

Melitena
Cabandena
Characena
Cissia
Chalapetis
Deera campus.

FLVMINA

Mosæus
Eulæus
Oroatis.

POPVLI

Eldimæi
Cassæi.

VRBES

Vallum Paseni
Tenagus arenosus
Agra
Aracca
Asia
Alinza
Sacrone
Bergan
Susa
Saura
Dera
Agarra
Abina
Tareiana
Sele
Anuchta
Graan
Vrzan.

INSVLA

Taxiana.

PER-

PERSIS

REGIONES

Paraetacene
Temisdia
Mardene
Toacene.

FLVMINA

Rhuatis (Idem est cũ Oroati superiore)
Rhogomanis
Brisoana
Bagrada.

MONS

Parchoatrus.

POPVLI

Messabatae
Rhapses
Hippophagi
Susaei
Metorés
Sabaei.

VRBES

Toaca extremum
Chersonesus extremũ
Ionaca
Ausinza
Ozoa
Tanagra
Marrasium
Appadana
Axima
Portopana
Persepolis
Niserge
Sycta
Arbua
Cotamba
Poticara
Ardea
Cauphiaca
Batthina
Cinna
Parodana
Taëpa
Tragonica
Maetona
Chorodna
Corra
Gabara
Obroatis
Taoca
Parta
Mammida
Vxia
Pasargada
Gabae.

INSVLAE

Tabiana
Soptha
Alexandri quae & Aracia.

PARTHIA

REGIONES

Cominsina
Parthyena
Chorone
Arcticena
Tabiena.

MONS

Coronus

POPVLI

Sobidae

VRBES

Ambrodax
Sinunia
Cariapa extremum
Roara
Suphtha
Araciana
Dordomana
Hecatompylos regia
Sindara
Barbara
Mysia
Charax
Apameia
Semina
Aspa
Marriche
Armiana
Tastache
Choana
Rhuda
Pasacarta
Simpsimida
Appha
Artacana
Rhagaea.

CARMANIA

REGIONES
Rhudiana
Parepaphitis*
Agdenites*
Cabedena
Acanthonitis

PROMONTORIA
Armozum
Bagia
Alabagium.

FLVMINA
Dara
Arapis
Carius
Achidana
Andanis
Saganus
Sarus
Samydochus
Hidriacus
Zorambus.

MONTES
Persici
Semiramidis
Strongylum.

POPVLI
Camelobosci
Soxotæ
Aeræ
Charadnæ
Pesargadæ
Chelonophagi.

VRBES
Carpella extrema
Canthapis
Armuza
Agris
Combana
Gogana
Magida
Samycade
Tesa
Quisa portus
Deranobila
Cophanta portus
Badara
Musarna
Portospana
Carmane metropolis
Tespis
Nepista
Chodda
Tharsiana
Alexandria
Sabis
Oroasca
Ora
Cophranta.

INSVLÆ
Sagdiana, in qua civitas Miltus
Vorochta
Palla
Carminna
Liba.

CARMANIÆ DESERTÆ

REGIO
Modomastica.

POPVLI
Isatichæ
Ganandadopydnæ
Zuthi.

ARABIA FELIX.

REGIONES
Myrrifera
Thurifera.

PROMONTORIA
Palindromos
Posidium
Ammonij
Cane
Syagros
Corodamum
Asaborum
Solis fanum
Chersonesus.

FLVMINA
Bætius

Prium

Prium
Ormanus
Lar.

FONS

Styx.

MONTES

Melani, qui Asabo cognominantur
Hippos
Zametos
Prionoton
Marithi
Cabubathra
Didymi
Climax
Melan
Syagrus.

POPVLI

Thamyditæ
Sideni
Darræ
Bannubari
Arsæ
Cassanitæ
Elisari
Adramitæ
Macæ
Nareïti
Ætæij
Geræi
Themi
Leanitæ
Abucæi
Scenitæ
Thaditæ
Saraceni
Thamydeni
Napatæi
Athritæ
Mnasæmanes
Vadeni
Læeni
Astageni
Iolysitæ
Catanitæ
Thanvetæ
Manitæ
Salapeni
Cynædecolpitæ
Magetæ
Minæi
Dosareni
Mocoretæ
Sabæi
Anchitæ
Melangitæ
Dachareni
Zeeritæ
Bliulæi
Omanitæ
Cattabeni
Sachalitæ
Iobaritæ
Allumæotæ
Bliuæi
Sophanitæ
Bithibanitæ
Rhabanitæ
Chatrammitæ
Masonitæ
Saritæ
Sappharitæ
Homeritæ
Rhathini
Maphoritæ
Ascitæ.

VRBES

Onne
Modiana
Hippos vicus
Phœnicum vicus
Rhaunati vicus
Chersonesus extremũ
Iambia vicus
Copar vicus
Arga vicus
Zaaram regia
Centus vicus
Thebæ
Badei regia
Ambe
Mamala vicus
Adedi vicus
Puani
Pydni
Æli vicus
Napegus vicus
Sacatia
† Musa emporium
Sosippi portus
Pseudocelis
Ocelis
Sanina
Madoca
Maraca
Dees vicus
Arabiæ emporium
Atmanisphe vicus
Ebisma
Magnum littus
Dama vicus
Ægisthe
Parvum littus
Cane emporium
Trulla portus
Mephath vicus
Embolon vicus
Tretos portus
Thiallela vicus
Moscha portus
Cumacatum vicus
Ausara
Ange vicus
Astoa vicus
Neogiala navale
Bosara
Dianæ oraculum
Abisa
Cryptus portus
Regma
Canipsa
Cavana
Sarcoe
Cadara
Atta vicus
Magindana

Mara videtur apud eundem li. 8.

Gera
Bilæna
Thar
Iſtriana
Mallaba
Itamus
Adari
Coromanis
Leanites ſinus
Sacer ſinus
Aramava
Oſtama
Thapava
Macna
Acale
Madiama
Ochrona
Obrapa
Iadi vicus
Pharatha
Satula
Laba
Thæma
Gæa
Æna
Zugana
Gæſa
Soaca
Egra
Salma
Arre vicus
Digena
Saphtha
Phigia
Badais
Auſara
Iabri
Alata
Mochura
Thumna
Alvare
Phalagni
Salma
Gorda
Maraga
Ibirtha

Laorippa
Carna
Biabana
Goeratha
Catara
Rhæba
Macoraba
Sata
Maſthala
Domana
Attia
Ruana
Chabuata
Thumata
Olapia
Inapha
Tiagar
Appa
Agdami
Acarman regia
Idara
Naſcus metropolis
Labris
Latea
Hieracon vicus
Alabana
Chariatha
Laatha
Omanum emporium
Maraſdi
Baraba metropolis
Nagara metropolis
Iula
Amara
Magulaba
Silæum
Mariama
Thumna
Suodona
Marimatha
Saba
Menambis regia
Thauba
Saubatha metropolis
Madaſara
Gorda

Thavane
Meda
Araga
Sarvon
Mæpha metropolis
Saraca
Saphara metropolis
Are regia
Rhæda
Baenum
Thuris
Lachera
Hyela
Maccala
Sachle
Save regia
Deva
Socchor
Bana
Dela
Coa.

INSVLÆ

Arabici ſinus:
Æni
Timagenis
Zigæna
Dæmonum
Polybij
Hieracon
Socratis
Cardamena
Are
Catacecaumene
Maliachi duæ
Adani duæ

Perſici ſinus:
Cocconagi
Dioſcoridis, in qua civitates
Trete
Dioſcoridis
Organa
Sarapidis.

Rubri maris:
Apphana
Ichara
Tharo
Tylus
Aradis.

HYR-

HYRCANIA

REGIONES
Sichracene
Arſitis.

FLVMINA
Maxera
Oxus.

POPVLI
Aſtabeni
Maxeræ
Chrendi.

VRBES
Saramanna
†Socanaa

Contra omnes qui hactenus Ptolemæum interpretati ſunt, aut tabulas addidere, apud quos hoc vocabulum Socanaa pro flumine receptum fuit, nos hoc inter ciuitates reponimus: ſecuti non tantùm Græci codicis fidem, ſed & Marcellini ſcriptoris minimè contemnendi auctoritatem. Is enim inter Hyrcaniæ maritimas vrbes numerat Socundam & Saramannam. neque præter Oxum & Maxeram, alios amnes Hyrcaniæ attribuit.

Barange
Adrapſa
Caſape
Abarbina
Sorba
Sinaca
Hyrcania metropolis
† Amarva
Amaruſa lib. 8. apud eundem
Sale
Aſmura
Mauſoca.

INSVLA
Chalca.

MARGIANA

FLVMEN
Margus.

POPVLI
Derbiccæ
Maſſagetæ
Parni
Daæ
Tapori.

VRBES
Ariaca
Sina
Aratha
Argadina
Iaſonium
Rhea
Antiochia Margiana
Guriana
† Niſæa.
Nigæa, idem lib. 8.

BACTRIANA

FLVMINA
Dargomanes
Zariaſpes
Artamis
Dargidus.

POPVLI
Calataræ
Zariaſpæ
Chomari
Comi
Acinacæ
Tambyzi
Tochari
Marucæi
Scordæ
Varni
Avadiæ
Orſippi
Amariſpi.

VRBES
† Chatracharta
Charta, lib. 8. idem
Chariſpa
Choana
Surogana
Phrati
Alichorda
Chomara

Curiandra
Cuaris
Aſtacana
Toſmuanaſſa
Menapia
Eucratidia
Bactra regia
Oſtobara
Maracanda
Maracodra.

SVGDIANI

REGIO

Vandabanda.

FLVMINA

Oxus
Iaxartes
Dymos
Baſcatis.

STAGNVM

Oxiane.

MONTES

Auxacij
Caucaſij veri
Oxij
Sugdij.

POPVLI

Paſcæ
Iatai
Tachori
Augali
Oxydrancæ
Drybactæ
Candari
Mardyeni
Vxiani
Choraſmij
Drepſiani
Ariſtes
Cyrradæ

VRBES

Cyreſchata
Oxiana
Maruca
Cholbeſina
Trybactra
Alexandria Oxiana
Indicomordana
Drepſa
Alexandria vltima.

SACAE

REGIO

Comedorum vallis.

MONTES

Aſcatancas
Imaus.

POPVLI

Caratæ
Comari
Comedæ
Maſſagetæ
Grynæi Scythæ
Toornæ
Byltæ.

LOCVS

Turris lapidea.

SCYTHIA
INTRA IMAVM.

REGIO

Conadipſas.

FLVMINA

Rhymmus
Daix
Iaxartes
Iaſtus
Polytimetus

MONTES

Alani
Rhymmici
Noroſſus
Aſpiſij
† Sapuri (Tapuros eoſdem vocat)
Suebi
Anarei

POPVLI

Alani Scythæ
Suſobeni
Agathyrſi
Sætiani
Maſſæi
Suebi
Thaces
Rhobaſci
Azani
Iordij
Coraſphi
Orgaſi
Iotæ
Aorſi
Iaxartæ
Mologeni
Sammitæ
Zaretæ
Saſones
Tybiacæ
Tabeïni
Iaſtæ
Machageni
Noroſſi
Orosbes
Cachaſſæ Scythæ
Aſpij Scythæ
Galactophagi
Tapurei
Aſcatanæ
Anarei
Ariacæ
Nomaſtæ
Sagaraucæ
Rhibij, quorum

CIVITAS

Aſpabota
† Daubæ. (Davaba legit lib. 8. idem.)

SCYTHIA
EXTRA IMAVM.

REGIONES

Auxacitis
Caſia
Achaſa

FLVMEN

Oechardus.

MONTES

Auxacij
Hemodi.

POPVLI

Abij Scythæ
Chaetæ Scythæ
Hippophagi
Charauni Scythæ.

VRBES

Auzacia
Iſſedon Scythica
Chaurana
Soeta.

S E-

SERICA

REGIO
Asmiræa.
FLVMINA
Oechardus
Bautes.
MONTES
Annibi
Ottorocorras
Asmiræi
Thagurus
Serici
Casij
Auxacij.
POPVLI
Anthropophagi
Annibi
Auxiacij
Siziges
Damnæ
Casij
Issedones
Oechardæ
Piaddæ
Nabannæ
Garenæi
Throani
Batæ
Ethaguri
Aspacaræ
Ottorocorræ.

VRBES
Damna
Piada
Asmiræa
Tharrana
Issedon Serica
Aspacara
†Drosache (Drosihe alibi apud eundem)
Paliana
Abragana
Thogara
Solana
Daxata
Orosana
Ottorocorra
Sera metropolis.

ARIA

REGIO
Scorpiofera.
FLVMEN
Arias.
STAGNVM
Aria.
MONTES
Batous
Sariphi.
POPVLI
Nisæi
Staveni
Mazorani
Caserotæ
Parutæ
Obares
Drachmæ
Ætymandri
Borgi.

VRBES
Dista
Nabaris
Tava
Augara
†Bitaza (Bitaxa idem li. 8. geographiæ)
Sarmagana
Siphare
Rhagaura
Zomuchana
Ambrodax
Boradia
Varpna
Godana
Phoraga
Chatrisacha
Chaurina
Orthiana
Taupana
Astanda
Articaudna
Alexandria in Ariis
Bæbarsana
Caputana
Aria
Basica
Sotira
Orbetane
Nisibis
Paracanace
Gariga
Darcama
Cotace
Tribazina
Astasana
Zimyra.

PA-

PAROPANISVS

FLVMINA
Dorgomanes
Gobria.

MONTES
Parsueti
Paropanisus.

POPVLI
Cabolitæ
Aristophyli
Pabij
Parietæ
Ambautæ.

VRBES
Parsiana
Barzaura
Artoarta
Baborana
Capisa
Niphanda
Drastoca
Gazaca
Naulibis
Parsia
Locharna
Daroacana
Carura, quæ & Ortospana
Garbaca
Barrarda
Arguda.

DRANGIANA

REGIO
Tanacene.

MONTES
†Bætij.

Bartij iidé sunt apud eundem, in descriptione Gedrosiæ scilicet

POPVLI
Rhandæ
Bactrij.

VRBES
Prosphthasia
Rhuda
Inna
Aricada
Asta
Xarxiare
Nostana
Pharazana
Bigis
Ariaspe
Arana.

ARACHOSIA

POPVLI
Bartietæ
Sydri
Rhæplutæ
Eroitæ.

VRBES
Ozola
Phoclis
Alexandria
Rixana
Arbaca
Sigana
Choaspa
Arachotus
Asiace
Gammace
Maliane
Dammana.

FONS
Arachotus.

GEDROSIA

REGIONES

Pardena
Parisiena.

FLVMEN

Arabis.

MONTES

Arbyti.

POPVLI

Aberitæ
Garsidæ
Musarinæi
Ramnæ.

VRBES

Rapava
Gynaecon portus
Bœamba
Rhizana
Badara
Cuni
Musarna
Cottobara
Sosxetra
Oscana
Easis
Omiza
Arbis.

INSVLÆ

Asthæa
Codane.

INDIA
INTRA GANGEM.

REGIONES

Indoscythia
Ariaca
Patalena
Sabiria
Arsa
Syrastrene
Larice
Suastene
Casperia
Ctylindrene
Limyrica
Goryæa
Paralia † Sorigorum (Toringorum, idẽ alibi.)
Mæsolia
Prasiace
Savarabitis
† Pandionis regio.
Candionorum populos legit idem alio in loco, aut memoriæ lapsu, aut typographi vitio.

PROMONTORIA

Balæum
Simylla
Comaria
Cory, quod & Calligicum.

FLVMINA

Mophis
Namada
Goaris
Benda
Nanaguna
Pseudostomum
Baris
Solenis
Chaberus
Tynna
Mæsolus
Mandu
Dosaron
Adamas
Indus, eius ostia sunt
Sagapa
Sinthon
Chrysum
Chariphon
Saparages
Sabalassa
Lonibari
Coa
Suastus
Bidaspis
Sandabala
Rhuadis
Babasis
Zadadris; amnes in eum defluentes
Coa
Suastus
Bidaspis
Sandabala
Rhuas
Babasis
Zadadrus;
Ganges, eius ostia sunt
Cambysus
Pseudostomum

Anti-

Antibole
Magnum
Camberichum
amnes in eum defluentes
Diamuna
Sarabus
Tuso.

MONTES

Apocopi, qui appellantur Pœnæ Deorum
Sardonix
Vindius
Bittigo
Adisathrus
Vxentus
Arvedon.

POPVLI

Lampagæ
Deradræ
Pulindæ
Sadini
Pyratæ
Careï
Bati
Toringi vel Sorigi
† Arvari (Arvarnos legit idé alibi)
Gandaræ
Pandani
Caspiræi
Gymnosophistæ
Datichæ
Anichæ
Agriophagi
Chatræi
Tabassi
Phylitæ
Bittij
Gandali
Ambatæ
Soræ Nomades
Bolingæ
Porvari
Adisathri
Mandralæ
Cocconagæ
Salaceni
Sabaræ
Drilophylitæ
Brachmani
Arvæi
Badiamæi
Gangaridæ
Aij
Mæsoli
Prapiotæ
Siramnæ.

VRBES

Syrastrenæ: Naustathmus, Bardaxima, Syrastra vicus, Monoglossum emporium.

Laricæ: Pacidare vicus, Camane, Nusaripa, Pulipula, Barygaza, Agrinagara, Seripala, Bammagura, Sazantium, Zerogera, Ozene regia Tristani, Minagara, Tiagura, Nasica.

Ariacarũ: Supara, Dunga, Simylla emporium, Hippocura, Balipatna, Malippala, Serisabis, Tagara, Bathana regia Siropolemij, Deopale, Gamaliba, Omenogara, Natarura, Tabasso, Inda, Tiripangada, Hippocura, Beleocuri, Subuttum, Syrimalaga, Calligeris, Modogulla, Petirgala, Banausa.

Piratarũ: Mandagara, Byzantium, Chersonesus, Armagara, Nitriæ emporium, Olochoëra, Musopale metropolis.

Limyricæ: Tyndis, Aramagara, Callicaris, † Modiris emporium (Muzeris lib. 8. vocatur apud eundem.), Podoperura, Semne, Coreura, Bacare, Narulla, Cuba, Pallura, Pasage, Manganur, Scurellur, Purata, Aloa, Carura regia, Cerobothra, Arembus, Bideris, Pantipolis, Adarima, Coriur.

Aiorum: Melenda, Elancorũ emporium, Cottiara, Bambala, Comaria, Morunda.

Careorũ: Soſicuræ, Colchi emporium, Mendela, Selur, Tittua, Mantittur.

Pãdionis: Argiri civitas, Salur emporium, Tænur, Perincari, Corindiur, Tangala, Modura regia Pandionis, Acur.

Batorum: Nicama metropolis, Thellyr, Corula, Calindœa, Bata, Talara.

Paraliæ Toringorum ſiue Sorigorũ: Caliur, Tennagora, Ecur, Orthura regia Sornacis, Bere, Abur, Carmara, Nargur, Chaberis emporium, Saburas emporium

Podoce emporium
Melange emporium
Cottis
Manarpha emporium
Cerange
Phrurium
Carige

Aruarorum vel Aruarnorum: Poleur, Picendaca, Iatur, Scopolura, Icarta, Malango regia Baſaronacis, Agus, Candipatna.

Mesoliæ: Cõtacoſſyla empor., Coddura, Alloſygne empor., Apheterium, Pacura, Panigæna, Caticardamna, Cannagara, Cottobara, Sippara, Mapura, Minagara, Cocala, Coſamba, Polura, Calliga, Bardamana, Coruncala, Phagytra, Pitynda metropolis.

Goriceæ: Cæſana, Barborana, Gorya, Nagora, quæ & Dionyſopolis, Droſtaca.

Gandareorum: Proclais, Naulibe.

Pandanorum: Labaca, Sagala, quæ & Euthymedia, Bucephala, Iomuſa.

Artoartar
Andrapana
Nasbana
Banagara

Indoſcythiæ: Codrana, Embolima, Pentagramma, Aſigramma, Tiauſpa, Ariſtobathra, Axica, Paradabathra, Piſca, Paſipeda, Suſicana, Bonis, Colala, Patala, Barbari, Xodrace, Sardana, Axumis, Aſinda, Orbadari, Theophila, Aſtacapra, Panaſa, Budæa, Naagramma, Camigara, Binagara, Parabali, Sydrus, Epitauſa, Xoana.

Gymnoſophiſtarum, & Darichanum: Conga, Margara, Batancæſara, Paſſala, Orza.

Anicharũ: Perſaera, Sannaba, Toana.

Sala-

Caspiræorum:
Salagesa
Astrassus
Labocla
Catanagra
Arippara
Amacastis
Sobalasara
Caspira
Pasicana
Dædala
Ardone
Indabara
Liganira
Chonna barara
Modura, siue Deorum
Gagasmira
Cragausa metropolis
Cognabara.

Prasiacæ:
Sambalaca
Adisdara
Canagora
Cindia
Aninacha
Coanca
Sagala.*

Savarabatidis:
Empelathra
Nandubandagar
Tamasis
Curaporina.

Palindarũ, Agriophagarũ, & Chatræorum:
Nigramma
Antachara
Sudasanna
Surnis
Patistama
Sinapatinga.

Tabassorũ:
Cognabanda
Ozoamis
Ostha
Cossa.

Phylitarũ, Candalorũ & Ambatarum:
Agara
Adesathra
Soara
Nygdosa
Anara.

Sorarum:
Sangamartæ
Arcati regia
Sora.

Bolingarum:
Tagabasa
Baramatis.

Porvarorum:
Birdama
Tholubana
Mallæta.

Adisathrorum:
Maleba
Aspathesis
Panassa
Sagida metropolis
Balantipyrgum.

Mandralarum:
Asthagura
Sambalaca
Sigala
Palibothra
Tamalites
Oreophanta.

Brachmanorum: Brachma.

Badiamæorum: Tathilba.

Drilophylitarum:
Sibrium
Opotura
Ozoana.

Cocconagarum:
Dosara
Cartenaga
Cartasyna.

Salacenorum:
Benagurum
Castra
Magaris.

Sabararum:
Tasopium
Carecardama.

Gangaridarum: Gange.

INSVLÆ
Barace
Milizigeris
Heptanesia
Tricadiba
Peperina
Trinesia
Leuce
Panigeris
Cory.

INDIA
EXTRA GANGEM.

REGIONES
Aurea
Argentea
Aurea Chersonesus
Cirrhadia
Chalcitis
Latronum
†Rhandamacotta. (lib. 7. regionis li. 8. auté vrbis nomé est.)

PROMONTORIA
Temala
Berabæ
Malæi colon
Zaba.

FLVMINA
Latameda
Toco-

Tocoſana
Sadus
Berabonna
Temala
Sypa
Chryſoana
Palandas
Attaba
Sobannus
Doanas
Dorias
Serus.

MONTES

Bepyrrhus
Mæandrus
Damaſſi
Semanthini.

POPVLI

Aerradi
Biſingeti anthropophagi
Latrones, ſiue Leſtorum
Tangani
Marundæ
Tacoræi
Corancali
Paſſadæ
Piadæ, ſeu Beſadæ
Samiræ anthropophagi
Aninachæ
Indaprathæ
Iberingæ
Labaſæ
Nangologæ
Cacobæ
Baſanaræ
Codutæ
Baræ
Doanæ.

VRBES

Pentapolis
Baracura emporium
Sambra
Sada
Berabonna emporiũ
Temala
Sarabaco
Babyſenga
Berabæ
Tacola emporium
Sara emporium
Coli
Perimula
Samaranda
Pagraſa
Pithonobaſte empor.
Acadra
Zaba
Thagora
Balonga metropolis
Throana
Corgatha metropolis
Sinda
Pagraſa
Aganagara
Sapolus
Storna
Eorta
Rappha
Boræta
Sorygaſa
Tondota
Elydna
Aragara
Talariga
Lampura
Canogiſa
Caſſida
Eldana
Aſanamara
Archinara
Vrathine
Suanagura
Sagoda
Anina
Salatha
Nardus
Athenagurum
Maniæna
Toſale metropolis
Aloſanga
Adeſaga
Cimara
Pariſara
Tugma metropolis
Ariſabium
Poſinara
Pandaſſo
Sitteberis
Triglypton regia
Lariagora
Rhingiberi
Agemytha
Tomara
Daſana
Mareura metropolis
Laſſyppa
Bareuathra
Balonca
Cocconagora
Tharra
Palanda
† Rhandamarcota. ex lib. 8. regionis enim nomen eſt lib. 7.

INSVLÆ

Bazacata
Salina, cuius incolæ Aginnatæ
Boni Genij
Anthropophagorum numero tres
Baruſſæ, numero quinque
Sabadibæ, tres
Iabadij, in quo metropolis Argentea
Satyrorum
Aliæ decem numero, quorum incolæ dicuntur
Maniolæ.

SINAE

PROMONTORIA
Notium
Satyrorum.

FLVMINA
Aſpithra
Ambaſtus
Senus
Cottiaris.

POPVLI
Æthiopes Ichthyophagi
Sematheni
Acardæ
Aſpithræ
Ambatæ
Sinæ Ichthyophagi.

VRBES
Bramma
Cattigara
Acadra
Aſpithra
Cocconagara
Saraga
Thinæ metropolis.
Sinæ legunt Latini codices.

TAPROBANA,

olim SIMONDI, nunc SALICA.

PROMONTORIA
Boreum
Ogaliba
Andraſimundi
Iouis
Orneon
Bacchi
Cetæum
Oxeia.

FLVMINA
Soana
Azanus
Baraces
Ganges
Phaſis.

MONTES
Galibi
Malea.

POPVLI
Salæ
Galebi
Mudutti
Emmi
Sandocandæ
Bumathani
Anugrammi
Nagadebij
Oani
Bocani
Diorduli
Rhodagani
Nageri, & Elephantorum paſcua.

VRBES
Margana
Iogana
Sindocanda
Priapius portus
Anubingara
Nubarta
Odoca
Dana, Lunæ ſacra
Corcoba
Comana
Mardulamne
Abaratha
Solis portus
Littus magnum
Procuri
Rhizala portus
Spatana portus
Nagadiba
Anubingara
Moduti emporium
Talacori emporium
Anurigrammum
Naagrammum
Adeſamum
Poduca
Vlipada
Nacaduma.

INSVLÆ
Vangalia
Canathra
Ægidium
Orneon
Monache
Ammine
Garcos
Philicus
Irene
Calæadua
Arbana
Baſſa
Balaca
Alaba
Gumara
Zaba
Bizala
Nagadeba
Suſuara. Hæ inſulæ tantùm nominantur, ex mille trecentis ſeptuaginta octo, quæ ante Taprobanam ſunt.

FINIS.

DE MONA DRVIDVM INSVLA, ANTIQVITATI SVÆ RESTITVTA (CVIVS IN ANGLIÆ DESCRIPTIONE MEMINIMVS) EPISTOLA NOBILIS ET ERVDITI VIRI HVMFREDI LHVYD; in qua etiam de Armamentario Romano, cuius in Hollandia facta est mentio, non ineleganter disceptatur.

QVOD initam inter nos nuper amicitiam obliuioni non tradidisti, meque tuis literis salutare, & munere mihi gratissimo donare dignatus es, summas ago tibi gratias, doctissime Orteli: Deumque testor, nihil vnquam mihi gratius accidere potuisse, quàm inter viros doctos & Antiquitatum assertores, si per longissimam terrarum distantiam hoc liceret, versari. Sed antequam ad plenum tuæ dulcissimæ epistolæ responsum deveniam, hoc præfari libet: Me, postquam bonas litteras vix à limine salutassem, meipsum in familiam Illustrissimi Principis Comitis Arundelij inseruisse, ibique hos quindecim annos continuos mansisse, vbi nec Latinè loquendi nec scribendi toto hoc tempore aliqua mihi concessa fuit opportunitas, vnde contigit me Latini sermonis elegantiam seruare non potuisse. Tuam igitur humanitatem precor, vt meam hanc barbariem boni consulas; & non eloquentiam, sed rem ipsam verbis vtcumque vulgaribus, & phrasi parum Latina expositam, animumq. tui deditissimum consideres: & si quid posthac ad te mittam, quod libro tuo (cuius mentio aliquid rarum mihi promittere videtur) inserere libuerit, te logodædalum & dictionis illustratorem cõstituo.

Interim quid ego de hac turri Britannica (cuius nomen Ortelius iam mundo illustre suis elegantissimis typis fecit) coniectura assequi possum, (cùm certi nil me legisse contigit) accipito; Britannos, omnesque Oceani accolas olim piraticam exercuisse, ex nostris Annalibus Britannica lingua scriptis liquet; eosque sæpenumero in Morianam, Rutheniam, & Germaniam traiecisse constat, quæ nomina Morianæ & Rutheniæ, nostrates & Angli nostrarum historiarum interpretes, ob linguæ & historiarum imperitiam, in Mauritanos & Russos satis infeliciter pro Morinis & Flandris contorquent. Igitur cùm nullus esset commodior portus quàm ostium maximi fluuij, verisimile est eos in illum locum sæpius traiecisse, & inde incolas turrim aliquam ad eorum impetum resistendum fabricasse; & Imperatores Romanos hoc ædificium (nomine seruato) postea in alium vsum conuertisse. Alia etiam coniectura ex eadem officina fabricari potest: Antonini tempore etiam, cùm iam mare per Saxones & Frisios infestaretur, ipse hoc ædificium instaurauit, impositis in eodem ex Britannico exercitu militibus, vnde & nomen adipisci potuit. Restat vna quæ instar omnium erit. Cùm Britannia tunc temporis esset quasi horreum Occidentalis Imperij, & annona illinc transferebatur per Britannos, ad exercitum limitis Germanici custodẽ alendum, nullus aptior locus erat deponendi onera, quàm in ostio maximi fluminis Rheni, vbi iterum alterius generis nauibus contra cursum aquæ per Menapios ad Coloniam & Maguntiam vsque (vt nunc factitant) veheretur, vnde ille locus cùm & esset mercatorum Britannorum receptaculum, & annonæ ab illis inuectæ quasi horreum (qualia refert Ammianus Marcellinus Iulianum Cæsarem multa per Galliam & Germaniam pro Britannica annona conseruanda extruxisse, & alia incensa & diruta restaurasse) à frequentia Britannorum, Britannici nomen meruit. Has autem nudas coniecturas nullis testimoniis corroboratas, tuo iudicio excutiendas relinquo, quem non dubito ex multijuga tua cognitione, multò meliora in medium adferre posse.

Restat, vt de Monæ insulæ nomine & situ, quæ apud antiquiores & modernos auctores obseruaui, quæque ipse experientia & ex linguæ Britannicæ (qua iam illius Insulæ incolæ

incolæ utuntur) cognitione didici, tibi, cui aliquid denegare, quod vires meæ præstare possint, apud me piaculi loco erit, aliquid scribam; quamvis scio me hoc factitando nomen meum multorum calumniis exponere, quia errores semel imbibiti difficillimè evelluntur, maximè cùm Polydori Virgilij viri docti, & non vulgaris eloquentiæ auctoritate confirmentur: sed pace eorum dixerim, virum hunc Annales suos manifestis erroribus & mille mendis impleuisse, idque non solùm ei accidisse ob imperitiam linguæ Britannicæ, (quam nunc Angli more Germanico tanquam illis non intellectam VVallicam vocant) sine qua nec nomen ipsius Insulæ rectè intelligitur, cùm alij per p, alij per b, alij per ph litteras scribunt: sed etiam quòd meliores auctores non legerit, vel quòd invidia Britannici nominis (quod nobilissimi Roman. Imperatorum nimis studiosè amplexi sunt) tumens, eorum auctoritates parvipendens, & sibi nimium tribuens, (spretis melioribus) Guilhelmi cuiusdam & re & nomine Parvi cæcutientis cæcus vestigia secutus sit. Sed crepat licet Britannicæ gloriæ vellicator impudentissimus, dum extant inter Græcos, Diodorus Siculus, Dion Cassius bis Consul, Herodianus, Plutarchus, Pausanias, Ptolemæus & Strabo: Inter Latinos, Cæsaris commentaria, Corn. Tacitus, Eutropius, Suetonius, Orosius, Ælius Spartianus, Iulius Capitolinus, Ælius Lampridius, Flavius Vopiscus, Aurelius Victor, Ammianus Marcellinus, Sextus Rufus, Panegyrica Mamertini, & aliorum, Plinius, Antoninus, Mela, & Solinus, præter Annales antiquissimos Britãnicè scriptos, Gyldas tres, Nenium, & clarioris eruditionis multos alios, qui antè adventũ Anglorum (quos nostrates veteri nomine adhuc seruato Saxones vocant) res Britannicas scriptis suis illustravêre, & post devictam ab illis illam insulæ partem, quam illi Angliam, nos verò Loegriam, antiquum nomen retinentes, dicimus; Asserius, Obbernus, Felix, Monumetensis, Huntyntonensis, Malmesburiensis, Annovillanus, Iscanus, Necchamius, Gyraldus Parisiensis, Trenetus, & infiniti alij, crepat (inquam) licet imperiosus Vrbinas, & clarissimis Britannorum rebus gestis oblatret, dum hi classicum Britannicæ gloriæ cantent, nusquam poterit mendacissimus suis calumniis Britãniæ decus, & nominis famam à tot clarissimis viris decantatam, vel obscuram reddere, vel aliqua infamia inurere. Iam ad Monam redeundum est, quam Polydorus satis pro imperio nomine antiquo privauit, anonymamque relinquens, Menauiam vtroque decorauit, quod facilè & ex Romanis, Græcis, & Britannicis scriptoribus, & incolarum lingua, hunc in modum probatur.

Constat ex Cæsare, Tacito, & reliquis, Monam esse insulam Britanniæ finitimam, inter ipsam & Iverniam sitam, in quo mari duæ sunt tantùm alicuius nominis & magnitudinis (præter Hebrides) insulæ. Igitur necesse est vnam harum antiquorũ Monam fuisse. itaque situm utriusque insulæ ante oculos ponendum esse duxi, vt inde cetera facilius intelligantur. Prima, quam Polydorus Angliseam vocat, finitima est eæ Britanniæ parti quam nos Cambriam, Angli verò VValliam vocitant, à qua tenuissimo separatur maris sinu (ab incolis *Menai* dicto) ita quòd iuxta medium insulæ, non longius quàm mille passus pateat. In Orientali parte insulæ est castrum fortissimum, & elegans vrbs, opus Edvvardi primi Angliæ regis, cui Bello Marisco nomen est inditum. In adversa verò parte est locus traijciendi in Iverniam aptissimus, & Anglis usitatissimus, quod illi *Holy head* quasi sacrũ caput, nos verò *Caercybi*, id est, civitatem Kybij dicimus. In ea insula est *Aberfrau* ante trecentos annos Principis Guynedhiæ (quam Angli Nortvvalliam, & barbari Venedociam vocant) Regia: boum & ovium multitudine (pro insulæ magnitudine) clara, triticique ita abundans, ut ob fertilitatem, mater Cambriæ vulgò nuncupetur: arborum inopia maxima, quamvis quotidie ingentes trunci, & radices, abietesque miræ longitudinis in campis passim sub terra inveniuntur. Incolæ Britannica utuntur lingua, Anglicè penitus imperiti: Angliæ tamen Regibus post 300. annos cum reliqua Cambria parent. Nunc verò ad secundam, quam Polydorus nuper Monæ nomine donavit, deveniamus. Ea sita est in medio maris, à proximo Britanniæ promontorio distans vigintiquinque miliaribus, magnitudine priori pænè æqualis, magis tamen sterilis & inculta, hominesque

imbelles (nisi qui ab Anglia ob insulæ custodiam à Comite Derbiensi, cuius patrimonij est, mittuntur) gignit. Lingua Scotica siue Ivernica, quæ eadem est, utuntur. Distantia utriusque ab Ivernia ferè eadem. Iis prælibatis, quid Romani de ea scripsêre discutiamus, inter quos Cæsar primus Monæ meminit, & post eum Plinius & Dion Cassius, sed nihil præter nudum nomen, & eam in mari inter Britanniam & Iverniam sitam esse, in medium attulêre, quod uterque nostrûm etiam fatetur. Cornelius Tacitus vir doctissimus & rerum Britannicarum (à Iulio Agricola socero suo edoctus) scientissimus, de eius situ & à continenti distantia, plura nobis communicavit. Hunc igitur audiemus lib. 14.
,, ita loquentem: Sed tum Paulinus Suetonius obtinebat Britannos, scientia militiæ & ru-
,, more populi, qui neminem sine æmulo sinit, Corbulonis concertator, receptæque Ar-
,, meniæ decus æquare, domitis perduellibus, cupiens. Igitur Monam insulam incolis va-
,, lidam & receptaculum perfugarum aggredi parat, nauesque fabricatur, plano alveo ad-
,, versus breve littus & incertum, sic pedites, equites vado secuti, aut altiores inter undas ad-
,, nantes, equis transmisêre. Stabat pro littore diuersa acies, densa armis virisque, inter-
,, cursantibus feminis, in modum Furiarum, veste feriali, crinibus deiectis, faces præfere-
,, bant, Druidæque circum, preces diras sublatis ad cælum manibus fundentes, novitate
,, aspectus perculêre militem, vt quasi hærentibus membris immobile corpus vulneribus
,, præberent: dein cohortationibus Ducis & se ipsi stimulantes, ne muliebre & fanaticum
,, agmen pauescerent, inferunt signa, sternuntque obvios, & igni suo involvunt. Præsidium
,, posthac impositum vicis, excisique luci, sæuis superstitionibus sacri. Nam cruore captiuo
,, adolere aras, & hominum fibris consulere deos, fas habebant. Audi obsecro, optime Lector, pedites vado, & altiores inter vndas equis adnantes transmisisse. Etiam idem auctor,
,, Agricolæ in eandem insulam expeditionem in eius vita depingens, ita scribit: Iulius Agri-
,, cola Monam insulam, cuius possessionem reuocatum Paulinum rebellione totius Bri-
,, tanniæ suprà memoraui, redigere in potestatem animo intendit, sed vt dubiis consiliis na-
,, ves deerant, ratio & constantia Ducis transvexit; depositis omnibus sarcinis, lectissimos
,, auxiliarium, quibus nota vada, & patrius nandi vsus, quò simul seque & arma & equos
,, regunt, ita repentè immisit, vt obstupefacti hostes, qui classem, qui naves, qui mare expe-
,, ctabant, nihil arduum, aut invictũ crediderint, sic ad bellum venientibus. Ita petita pace,
,, ac dedita insula, clarus ac magnus haberi Agricola: quippe cui ingredienti prouinciam,
,, quod tempus alij per ostentationem aut officiorum ambitum transigunt, labor & pericu-
lum placuisset. Audi iterum. Milites sine classe, sine navibus, nando in Monam evasisse, neq. hæc auctor audiuit ab aliquo obscurioris famæ, sed ab ipso Agricola, socero suo viro vndecumque clarissimo & expeditionis duce. Sed audi quid huic respondet Polydorus. Scribit lib. Anglicæ historiæ 1. Hæc olim (scilicet Mona) mari disiuncta angusto, quoties decrescebat Oceanus, cuius magni fiunt omni tempore æstus, adeò prope terram erat, vt sine navigiis adiri posset. & postea, Vide (inquit) quid possit vetustas, insula nunc ab omni terra abest amplius 25. millibus, quæ quondam vix mille passus procul erat. In quod nominis & famę discrimen (etiam excellentiss. ingenia) non impellit invidia, & cõtradicendi studium. Somniat Vrbinas maximam terrarũ inundationem, cuius nec Latini scriptores, nec Anglici, nec Hibernici, nec Scoti vnquam meminêre; & quod magis mirum est, nec in vulgus rumor aliquis huius diluuij dimanauit. Queritur etiam de angustia alterius insulæ & inopia frugum & arborum; vbi similiter fides in illo desiderari possit; nam hæc insula (Angliseam eius, quæ verè Mona est, intelligo) habet in longitudine milliaria nostra circa 25. in latitudine 16. quorum vnumquodque ad minus 1200. passus Geographicos continet: igitur in circuitu patet circa 27. milliaria Italica, quia quibusdam locis angustior est. Quod de inopia arborum dicit, verum est: nam Tacitus affirmat lucos esse excisos, quorum (vt antea dixi) trunci innumerabiles passim terra obruti inveniuntur. Silvas etiam illic fuisse ante 400. annos ex nostris historiis patet. Nescio quid dicã de sterilitate, cùm hic affirmare non veretur, quod omnes sciunt esse falsissimũ, nam ob fertilitatem in

prover-

proverbium inter nostrates abiit, *Mon mam Gymry*. i. Mona mater Cambriæ. Et incolæ (pro ratione nostræ regionis) sunt ditissimi etiam & validissimi, vt ex historiographis Anglicis liquet: nam sæpius Angli classe inuecti insulam invasêre, sed frustrà: nam ab incolis ad internecionē cęsi sunt: testis erit Hugo Salopia & Arundelij Comes illic occisus: testis etiam Henricus filius naturalis Henrici primi, & cum eo multi nobiles ibidem deleti. Quid plura? Polydori Mona à terra 25. milliaribus distans, hac nihilo maior, multo magis sterilis, & imbellium hominum Ivernorum parens, Mona cum Polydoro esse desiit. Sed quid reliqui de hac re sentiunt, discutiamus. Geographiæ Princeps Ptolemæus ad Orientalem Iverniæ plagam quatuor ponit insulas; Monarinam (alia exemplaria Monaidam legunt) Monam, Adron & Lymnon: hæ vltimæ nobis optimè cognoscuntur antiqua retinentes nomina. Adros à nostratibus *Ynys ador*, quod insula avium significat, dicitur: Lymnos à nostratibus *Enlli*, ab Anglis *Bardesey*. i. Bardorum insula vocitatur. Restant reliquæ duæ, quarum necesse est, vt vna sit nostra, altera Virgilij Mona. Monariam ponit Ptolemæus multò magis ad Septentrionem, & Orientem Monam. Mona Polydori magis vergit ad Aquilonem & Ortum quàm nostra. Ergo Monaria, non Mona Ptolemæo est, & nostra Mona etiā apud ipsum Monæ nomen obtinebit. Hæc ex externis. ad nostros veniamus, quibus magis in nominibus quàm homini Italo nostræ linguæ imperito, credendum esse arbitror. Sed vt hæc melius intelligantur, pauca prius interserenda sunt. Britannos ante adventum Anglorum totam hanc insulam possedisse, omnibus notum est; à quibus dolo victi, à meliori eius parte in extremas eius regiones depulsi sunt, & nomina à locis accepêre, vt qui in Cābriam abiêre, Cambri: qui in Cornoviam, Cornovij appellarentur. Angli tamen eos omnes more Germanico (qui Italos & Gallos VVallos vocant) VVallos nūcupauêre, additis etiam regionum vocabulis, vt ex libris lingua Saxonica scriptis (etiā nunc extantibus) apparet. Nam nostrates, Brytas VValas, Cornovienses CornvValas in libris illis vocantur; non vt rudiores somniant, à Cornugalliæ dicti. Nec hîc silentio præterire possum impudentiam Virgilij, qui se gloriatur hoc primò scriptis tradidisse. Cùm hanc veram VVallici nominis etymologiam ex Silvestri Gyraldo furatus est. sed ut revertar unde digressus sum: Iam Britanni in angustias terrarum pulsi, linguam Britannicam servavêre; ita ut regiones, ciuitates, fluvij, insulæ, & populi, apud nostrates nomina obtinent antiqua. Nam Anglorum nomen nescimus, *Saisson*, id est, Saxonas (nam x literam non habemus) omnes Anglos in hunc diem appellitantes. Angliam verò antiquo nomine *Lhoeger*, id est, Loëgriam, VValliam *Cambri*. i. Cambriam, Cornugalliam *Cornivv*. i. Cornoviam, Scotiam *Alban*, Hiberniam verò *Ywerdhon*, quam etiam antiquiores Geographi non Hiberniam, sed Iverniam dixêre, appellamus. Ita & omnium Angliæ civitatum nominibus utimur antiquis, quibus olim ante adventum Saxonum vocitabantur. Sed ad Monam redeamus. Nostrates omnes & incolæ ipsius insulæ (eadem hac antiquissima lingua vsi) nullum aliud eius novêre nomen præter *Mon*, ita ab omnibus vocitatur. Polydorus Angliseam, id est, Anglorum insulam appellat; fateor hanc insulam ab Anglis domitam eorum nomine decoratam fuisse, & Anglos ita eam vocare. Sed obsecro, an cum Anglis emersit insula, vel nullum habuit ante Anglorum adventum nomen? heus expergiscere, Polydore; eadem ratione nec Anglia erit Britannia, nec Francia Gallia. Sed quod magis est, in hac insula incolæ (quamvis Anglo subditi) nec quid sit Anglus, nec Anglisea, norunt; cùm Anglum *Sais* singulari, plurali verò *Saisson*, patriam suam dulcissimam *Mon* appellant. Præterea vrbs elegans super illum sinum contra Occidentalem insulæ partem extructa, haud procul à loco vbi olim Segontium, Romanis cognita civitas sita erat, *Caerarvon* nuncupatur, id est, civitas super Monam: nam *Caer* apud nostrates vrbem muris cinctam, *Ar* supra significant; sed quòd in ultima syllaba m in u mutatur, vult idiotismus linguæ; nam in omnibus dictionibus incipientibus ab m in contextu sermonis, illa post certas consonantes in u vertitur, cuius loco nostrates f utuntur, cùm u semper vocalis sit; ut dies Mercurij *die Mercher*, nox Mercurij *Nos fercher* dicuntur; ita Mariam *Mair*, Fanum

Mariæ, *Lhanvair* vocamus. Nec ſolùm vrbs, ſed totus ille Continentis contra inſulam tra-
ctus, *Arvon*, id eſt, contra vel ſuper Monam appellatur. Eſto tamen hanc non fuiſſe Mo-
nam, debuiſſet Polydorus pro ſua auctoritate aliud ei finxiſſe nomen, & non anonymam
reliquiſſe. Iam ad alteram accedamus, quam noſtrates *Menavv*, incolæ omnes, Angli &
Scoti, etiam Britannicum nomen contrahentes *Man* dicunt; itaque nemo hominum
(quod ſciam) præter Vrbinatem & quendam impuriſs. hominem Hectorem Boëthium
Monæ nomine hanc decoravit. Sed relictis his luce meridiana clarioribus argumentis, ad
auctoritates deveniamus; quibus fulti, vtræque inſulæ ſua genuina nomina tribuamus.
Reſtat adhuc fragmentum antiqui ſcriptoris Gyldæ Britanni, viri undequaque doctiſſi-
mi, in ſingulari illa & omni genere bonorum auctorũ refertiſſima Bibliotheca, Illuſtriſs.
Herois, & vnici inter noſtrates doctorum virorum Mæcenatis, domini mei ſuſpiciendi
Henrici, Arundelij Comitis; in quo hæc verba in deſcriptione Britanniæ habentur: Tres
,, habet Britannia inſulas, Vectam contra Armoricas, ſecunda ſita eſt in vmbilico maris in-
,, ter Iverniã & Britanniam. Nomen eius Eubonia vulgo *Manavv*. Audi optime Lector Bri-
tannum Britannicè loquẽtem: nam ita nos vernacula lingua Monam Polydori hoc tem-
pore vocamus. Beda etiam Anglus, vir in omni litterarum genere clarus, lib. ſuæ Hiſtoriæ
,, 2. cap. 9. hæc habet verba: Quo tempore etiam gens Nordan Humbrorum, hoc eſt, ea na-
,, tio Anglorum, quæ ad Aquilonarem Humbri fluminis plagam habitabat, cum rege ſuo
,, Eduyno verbum fidei prædicante Paulino (cuius ſuprà meminimus) ſuſcepit, cui vide-
,, licet regi in auſpicium ſuſcipiendæ fidei & regni cæleſtis poteſtas, & terreni creuerat im-
,, perij, ita vt (quod nemo Anglorum ante eum fecit) omnes Britanniæ fines, qua vel ipſo-
,, rum vel Britonum prouinciæ habitantur, ſub ditione acceperit. Quin & Menanias inſu-
las, ſicut & ſuprà docuimus, imperio ſubiugauit Anglorum; hîc ego crediderim Menavias
pro Menanias ſcribi opportere, cùm facilis ſit lapſus ab n in u. Henricus præterea Hun-
tyngtonenſis Eccleſiæ Archidiaconus, Hiſtoricus egregius, qui ſcripſit circa annum no-
ſtræ redemptionis 1140. Bedæ veſtigiis inhærens, hunc lapſum declarare videtur. Eduyni
,, Northumbrorum regis potẽtiam & victoriam enarrans in hæc verba prorumpit: Edvvyn
,, rex Northumbrorum, cunctis qui Britanniam incolunt Anglorum pariter & Britonum
,, populis præfuit, præter Cantuarios, nec non Menaviam inſulam, quæ inter Hiberniam
& Britanniam ſita eſt, & vulgò *Man* dicitur, Anglorum ſubiecit imperio. Notandum hîc
eſt, hunc Anglum, Anglicum etiam inſulæ (quam Virgilius Monam falsò vocat) tribuiſſe
nomen; nam *Man* vulgò, inquit, dicitur, quo nomine ab Anglis in hunc diem nota eſt. Et
præter hos Ranulphus Ceſtrenſis in ſuo Polychronico libro primo cap. 44. ita de inſulis
,, Britanniæ vicinis loquitur: Britannia (inquit) tres habet inſulas ſibi adiacentes (præter
,, Orchades) quæ tribus eius principalioribus partibus quaſi reſpõdere videntur. Nam Ve-
,, cta adiacet Loëgriæ, quæ nunc Anglia dicitur; Mona, quæ ab Anglis *Angliſea* vocatur, ad
,, Cambriam (quæ & VVallia eſt) pertinet; inſula verò Eubonia, quæ duo alia habet no-
,, mina, Menavia ſcilicet & Mania, Scotiæ contermina eſt. Hæ tres, Vecta, Mania & Mo-
na eiuſdem ferè ſunt quantitatis. Hæc ille. Quòd Gyldas & alij hanc inſulam Euboniam
Latinè vocant, hinc videtur originem traxiſſe, quòd ab eadem natione, nempe Ivernica,
à qua & Euboniæ (quas Hebrides aliqui dicunt) incolatur. Beda & Huntyngtonen-
ſis Britannico nomini *Manau*, cùm Menaviam appellitant, alludere videntur: ſed nulli
horum Mona dicitur. Ex his argumentis & teſtimoniis liquet, Monam, eam eſſe inſu-
lam, quam incolæ (vt ſuperius dixi) Monam etiam vocant, nullo alio nomine cognito,
& quæ Anglis Angliſea dicitur: altera verò, quæ Polydoro & in eius luto hærentibus
Mona dicitur, à Gylda Eubonia, ab Huntyngtonenſi Menavia, ab aliis Mania vocitatur.
Hîc finem (vno, quod inſtar multorum erit, prius in medium adducto teſtimonio) fa-
ciam; nempe Silveſtris Gyraldi Cambrobritanni viri non minus natalibus illuſtris,
quàm eruditione clari, utpote ex nobili Gyraldorum familia orti, quibus debent reges
Angliæ

Angliæ devictam Iverniam, & ipse regi Henrico secundo charissimus, ac filio eius Io-
hanni à secretis fuit; cuius nomen in Decretis Pontificum Romanorum (quòd cùm
Episcopus esset Menevensis, cum Archiepiscopo Cantuariensi de prærogatiua eius Ec-
clesiæ certaret) est admodum celebre: ille, inquam, in libro cui titulũ fecit Itinerarium
Baldvvini Archiepiscopi Cantuariensis, crucem in infideles per Cambriam prædican-
,, tis, cuius etiam individuus comes fuit, hæc de Mona insula memoriæ prodidit: Crastino
,, transivimus per castrum de Caerarvon, & per vallés & montes difficiles ad Bangor
,, pervenimus, ab Episcopo decenter exhibiti, cuius nomen Guianus, qui ad crucis sus-
,, ceptionem ferè compulsus, cum magna lamentatione & vociferatione hominum
,, vtriusque sexus: Inde in Monam insulam duobus millibus passuum inde distantium
,, transivimus, breui maris brachio transnavigato; ubi iunior Oeni filius Rothericus
,, cùm insulæ totius & terrarum adiacentium populo devotus nobis occurrit; ibi facto
,, quasi Theatro in petrosis rupibus prope littus prædicante Archiepiscopo & loci Ar-
,, chidiacono Alexandro, multi ad crucem sunt allecti: sed iuvenes electi de familia Ro-
,, therici, qui contra nos sedebant, nullo modo allici poterant ad crucem sustinendam;
,, quorum aliqui paulò pòst dum prædones sequerentur, occisi, alij vulnerati, vltronei in
,, carne sibi invicem cruces affixerunt. Rothericus Resi Principis filiam sibi tertio gradu
,, cognatam, uxorem habuit, quam nullis monitis à se pellere voluit, sperans inde auxi-
,, lium contra fratris filios, quos exhæreditauerat; at paulò pòst illi omnia recuperavêre.
,, Habet hæc insula 343. villas, & tamen pro tribus Cantredis habetur: habet Britannia
,, tres insulas sibi adiacentes eiusdem ferè quantitatis, ab Austro Vecta, à Zephyro Mo-
,, na, à Circio Mania: sed duæ priores propinquius continenti adiacent, modicis distin-
,, ctæ maris interstitiis; tertia verò, quæ Mania dicitur, medio inter Hibernicam Vlto-
,, niam & Scoticas Galovidias libramine iacet. Mona verò ab incolis *Mon mam Cymbry*
,, ob tritici fertilitatem dicitur. Et postea: Hugo comes Slopesburiensis & Arundelij,
,, cum Hugone comite Cestrensi, cùm hanc insulam vi ingrederetur, canes in Ecclesia
,, Sancti Fefridanci nocte occlusit, quos omnes manè rabidos invenit, & ipse postea à pi-
,, ratis de Orcadibus venientibus, quorum Princeps Magnus sagitta in oculo (quæ pars
,, corporis sola ferro nuda erat) ictus, à navi per ipsum Magnum, in mari mortuus ceci-
,, dit: quod videns Magnus dixit Danica linguâ, *Leit loupe*, quod significat, sine eum sal-
,, tare. Item cùm Henricus secundus exercitum in Venedotiam ducens apud Caleshull
,, bellicam aleam in arcto silvestri expertus est, classem in Monam misit, quæ Ecclesiam
,, prædictam cum aliis locis spoliavêre; vnde ab accolis, multi à paucis, armati ab inermi-
,, bus, victi, vulnerati, & capti, & interempti ferè omnes fuêre. Fuerant duo nobiles viri,
,, & eius qui scripsit hæc avunculi, cum aliis huc à rege missi, Henricus scilicet regis Hen-
,, rici primi filius, & secundi avunculus, ex nobili Nesta Resi filij Theodori filia, in Au-
,, strali Cambria Demetiæ finibus oriundus, & Stephani filius Henrici frater non ger-
,, manus, sed uterinus, vir qui nostro primus tempore aliis viam præbens, Hibernicã non
,, longè pòst aggressus est expugnationem, cuius præconia vaticinalis depromit historia.
,, Henricus nimia fretus audacia, bonaq. destitutus omnino sequela, inter primos lanceis
,, confossus occubuit. Robertus verò de defensione diffidens, vix ad naves grauiter vulne-
,, ratus evasit. Hæc insula foris sterilis & hispida, vt terra de Pebidion prope Menaviã ap-
,, paret, quamvis multis fertilissima. Huc usq. Gyraldus. Quid unquam planius aut dilu-
cidius de Monæ nomine, loco, fertilitate, & incolarum strenuitate; etiã de alterius insu-
læ & situ & nomine, litteris mãdari potuit? Idem auctor in sua Cambriæ Topographia,
,, ita de hac insula loquitur: In Noortvvallia inter Monam & montes Eryri sedes Ban-
,, choriensis Danielis patrocinio gaudet. Et iterum: Totius autem VValliæ sicut Au-
,, stralis pars circa regionem Ceretícam, & præcipuè Demetiam campestri planitie, ma-
,, ritimoque littore longè amœnior est, ita Borealis Venedotia, & situ terrarum muni-
,, tior, & robustis virorum cordibus fœcundior, ubique gleba fertilior esse dignoscitur.

Nam

Nam ſicut montes Eryri cunctis VValliæ armentis in vnum coactis ad paſcua, ſic Mona inſula tritici fertilitate toti VValliæ fertur aliquamdiu ſufficere poſſe. His lectis & penſiculatis, quis hominum ita ſtupidus, qui dubitet Angliſeam Polydori veram eſſe Monam Druydum ſedem, & Romanis armis litteriſque nobilitatam? Aliam verò inſulam Britannis *Manau*, Anglis verò *Man* dictam, quam ille, & alij viri docti ex eius lacunis turbidam bibentes, Monam falsò appellauêre, rectius Monarinam vel Monaidam, vt Ptolemæus: Euboniam, vt Gyldas; aut Menaviam, vt Beda, & Huntyngtonenſis; aut Maniam, vt Gyraldus, dici oportêre.

Plura etiam, & argumenta, & doctorum virorum teſtimonia in medium adferre poſſem: ſed ne Lectori tædium adferam, his in præſenti ſuperſedebo; non dubitans, quin hæc omni viro docto & in hiſtoriis Britannicis exercitato, ad omnes adverſariorum calumnias diluendas ſatis firma eſſe videntur. Igitur te, pro eo quo præditus es candore & humanitate, oratum velim, ut hæc qualiacumque ſint, boni conſulas, Monamq. noſtram ſuo priſtino gloriæ, typis tuis reſtituas: Speroque me propediem tibi non ſolùm Monæ, ſed etiam totius Cambriæ certiſſimam deſcriptionem nominibus tum antiquis, Romanis & Britannicis, tum Anglicis modernis illuſtratam miſſurum. Angliæ etiam Chartam Geographicam additis ex Ptolemæo, Plinio, & Antonino, antiquis nomenclaturis, ut Hectoris Boëthij innumera mendacia hinc facilius dignoſcantur, in quem Lælandus noſter aptiſſimum edidit Epigramma:

Hectoris hiſtorici tot, quot mendacia ſcripſit,
Si vis ut numerem, Lector amice, tibi?
Me iubeas etiam fluctus numerare marinos,
Et liquidi ſtellas connumerare poli.

Habeo etiam exactiſſimam tractus maritimi Scotiæ deſcriptionem, quæ omnia cùm Londinum venero (quod Deo fauente ante finem Aprilis fiet) ad te mittam, ex quibus virorum quorundam doctiſſimorum manifeſti patebunt errores; qui imperitis quibuſdam nimium fidentes, ſitus, & nomina multorum locorum, Vrbium & Fluviorum, in Chartis ſuis Geographicis ſatis infeliciter, & multùm à vero aberrantia depinxêre. Interim te bene valere iubeo, & ſi quid aliud ſit in quo tibi placere poſſim, non roges, ſed imperes, quod voles. Richardus Cloughus vir integerrimus, & contractæ inter nos amicitiæ auctor, idemque communis noſter amicus, & literas tuas ad me perferendas dabit, & meas tibi (pro ea quæ inter nos eſt familiaritate) reddet. Vale dulciſſime Orteli. Denbighiæ, Northvvalliæ ſive Guynedhiæ, 5. Aprilis, 1568.

Tuus per ſaxa per ignes,

Humfredus Lhuyd Denbighienſis
Cambrobritannus.

IMP. RVDOLPHI, PHILIPPI HISP. REGIS, ET CANCELLARIÆ BRABANTICÆ PRIVILEGIIS SANCITVM EST,

NE QVIS alius cuiuscuiusque sit conditionis, eas Tabulas quas *Abrahamus Ortelius* Regiæ Maiestatis Geographus studio suo descripserit, vel suis impensis primùm in lucem ediderit, siue eas venum seorsum dederit, siue iis Theatrum suum nunc auxerit, aut postea adhuc addiderit, intra decennium à die impressionis absolutæ computandum typis mandare, vel simili atq. eodem quo à dicto Ortelio exprimentur, vel alio charactere, seu forma excudere, vel cudendas dare, seu alibi impressas adducere, vendere & distrahere palàm siue occultè ausit. Quisquis verò secus fecerit, ei statuitur atque decernitur debere non solùm adimi vel auferri Tabulas & libros impressos aut venum expositos, quos vtique prædictus Ortelius, vel eiusdem hæredes, aut mandatum ab eo habentes, auxilio Magistratus eius loci, vel etiam per se ipsi apprehendere & sibi vendicare poterunt; verùm etiam irrogari mulctam quæ expressa est in ipsis diplomatis. Dat. Anno Domini M. CCCCC.

Imperator. quidem,
LXXVI. Ratisponæ vicesima secunda Octobris.

Subsign.
Rudolphus.
Ad mandatum sacræ Cæsar. M. proprium,
Estenberger.

Philippi verò Hispan.
LXXIX. Antwerpiæ die tertia mensis Februarij,

Signat.
Sille.

Et Cancellariæ,
Bruxellis die quinta Martij eiusdem anni.

Signat.
Blyleuen.

BY PRIVILEGIEN
Des Keysers, Conincks, ende Cancelliers van Brabandt, vvort verboden,

Dat niemandt van wat conditie hy zy, hem en vervordere eenighe Landt-tafelen oft Geographique Carten, die Abraham Ortelius sijnder Maiesteyt Geographus eerst beschrijft, oft op sijnen cost eerst wtgeeft: het zy dat hyse byzonder wtgeeft, oft sijn Theatre daer mede vermeerdert, oft naederhandt vermeerderen zal, in ghelijcke forme ofte diversche, cleyndere ofte grootere, nae te drucken, oft elders ghedruckt inde landen van Brabandt, oft van herwaerts over te coope brenghe, oft in eenigher manieren, heymelijck oft openbaer, wtdeyle binnen de thien iaeren, nae datse van hem eerst wt zullen gegheven zijn: Op de pene ghementioneert int Originael, Gegheven ende onderteekent als boven.

AD LIBRI COMPACTOREM,

Series & signa Chartarum seu foliorum,

A, triternio, & B, duernio. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. &c.
vsque 93. singula folia sunt.
A. B. C. D. E. F. triternionibus constant,
præter G, quaternionem.

Sed hæc folia singula cifris notata, debet Compactor adglutinare à
tergo iusta papyri parte, qua in dorso libri ligentur, ne
ligatura impediat, quò minus Tabulæ
integrè pleneque oculis pateant.

Visitauit & approbauit hoc opus D. Sebastianus Baer
Delphius, insignis Cathed. Ecclesiæ S. Mariæ
Antverpiensis Plebanus & Canonicus.

ANTVERPIÆ,
*Auctoris ære & cura impressum, absolutúmque
apud Christophorum Plantinum,*
M. D. LXXIX.